

**SKUPŠČINA
SOCIALISTIČNE REPUBLIKE
SLOVENIJE**

Sejni zapiski

19.knjiga (2. zvezek)

Zbor občin

38.seja-26.9. 1984

39.seja-10.10. 1984

40.seja-24.10. 1984

LJUBLJANA, 1984

ZBOR OBČIN

38. SEJA

(26. SEPTEMBRA 1984)

Predsedovala: Majda P o l j a n š e k , predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05 uri.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Pričenjam 38. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 11. člena poslovnika Zbora občin moramo na začetku vsake seje izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo pregledala pooblastila delegatov in sestavila poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: tovariša Uga Fonda, delegata iz občine Piran, za predsednika ter Radenka Salemoviča, delegata iz občine Ptuj, in dr. Hermina Vidoza, delegata iz občine Radlje ob Dravi, za člana. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.)

Na glasovanje dajem ta predlog! Glasujemo z dvigom rok.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 38. sejo Zbora občin izvoljeni: Ugo Fonda za predsednika ter Radenko Salemovič in dr. Hermin Vidoz za člana.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se sestane, pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo.

Ta čas pa lahko izkoristimo tudi za to, da bi oddali eventualna delegatska vprašanja. Če imate pismeno pripravljena, jih lahko oddaste sekretarju zbora. Vprašanja bomo posredovali Izvršnemu svetu ali drugim naslovnikom, da bi nanje po možnosti odgovorili danes ali pa na naslednjih sejah.

Obveščam vas, da so na današnjo sejo zbora bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta pri posameznih točkah dnevnega reda povabljeni še: Republiška konferenca SZDL Slovenije, Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Skupnost slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda; Gospodarska zbornica Slovenije, Svet za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije, Izobraževalna skuptost Slovenije, Kulturna skupnost Slovenije, Raziskovalna skupnost Slovenije, Zdravstvena skupnost Slovenije in Skupnost socialnega varstva Slovenije k 2. točki; družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije in Svet za družbenopolitični sistem pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije k 3. točki; Javno pravobranilstvo SR Slovenije in Svet za družbenopolitični sistem pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije k 4. točki; Zveza združenj borcev NOV Slovenije, Koordinacijski odbor za družbeni položaj in aktivnost invalidov pri Predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije in Zveza društev civilnih invalidov vojne k 5. točki; Skupnost socialnega varstva Slovenije, Zveza skupnosti za zaposlovanje in Republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije k 6. točki; Gospodarska zbornica Slovenije k 8. točki ter Kulturna skupnost SR Slovenije in Svet za telesno kulturo pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije k 10. točki dnevnega reda po predlogu sklica.

Na seji bodo sodelovali tudi poročevalci delovnih teles zbora in skupščine: tovariš Gorazd Māzej, predsednik Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, Božo Kovačič, član Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, Ivo Miklavčič, član Odbora za urejanje prostora in varstvo okolja, Alojz Petek, član Odbora za finance, Jože Marolt, predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, dr. Miha Ribarič, predsednik Zakonodajno-pravne komisije, Angelca-Vlasta Vidic, podpredsednica Komisije za vprašanja borcev NOV, Anka Tominšek, članica Komisije za pravosodje in Franjo Grbina, član Komisije za družbeno nadzorstvo.

Na seji zbora so navzoči tudi člani delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije in člani medzborovske skupine delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega plana SR Slovenije.

Prosim verifikacijsko komisijo, da poda poročilo.

U g o F o n d a : Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 117. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pregledala pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati mesta Ljubljane, mesta Maribor in Obalne skupnosti Koper, razen delegatov občin Grosuplje in Velenja.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 38. sejo zbora.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi kdo o poročilu razpravljati? (Ne želi.) Če ne, potem dajem poročilo komisije na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker smo slišali, da ni bilo nobeno pooblastilo sporno.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo komisije in s tem verificiral pooblastila delegatov za 38. sejo Zbora občin.

Hkrati ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Prehajamo na določitev dnevnega reda 38. seje Zbora občin. Z dopisom z dne 12. septembra ste bili obveščeni, da bo dnevni red današnje seje razširjen še z naslednjima točkama, in sicer:

- z osnutkom zakona o spremembi zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1984 in

- z osnutkom odloka o spremembi odloka o določitvi prihodka od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1984 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije bo navedena akta sprejemal predvidoma na seji 28. tega meseca.

Želi o predlogu za razširitev dnevnega reda kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, potem dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

Z dopisom z dne 20. septembra ste bili obveščeni, da je z dnevnega reda današnje seje umaknjena 9. točka, to je poročilo o poteku usklajevanja družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SFRJ, ker je bilo prvotno predvideno usklaje-

vanje tega dogovora preloženo na kasnejši čas. Zbor bo zato to točko obravnaval na seji predvidoma 10. oktobra letos.

Izvršni svet predlaga, da zbor obravnava predlog za izdajo zakona o podaljšanju roka za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1985 z osnutkom zakona na podlagi drugega odstavka 260. člena poslovnika Skupščine tako, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in se hkrati obravnava predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Želi o predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Potem dajem predlog Izvršnega sveta na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Izvršni svet me je danes obvestil, da bi predvideno nadaljevanje razprave o obeh zakonih, to je o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih in osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne, odložili. Prosim tovariša Staneta Kotnika, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za borce, da to obrazloži.

S t a n e K o t n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je na podlagi sklepov skupščinskih zborov z dne 20.6.1984 pripravil dopolnitve k obrazložitvi osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih, v katerih je nakazal usmeritve in rešitve glede vprašanj, ki so bila izpostavljena ob obravnavi osnutka zakona in so se nanašala na vštavanje 50 % osebne invalidnine in na določbe o ukinitvi denarne pomoči pri nakupu motornega vozila. Od teh vprašanj je ostalo nerazčiščeno vprašanje ukinitve denarne pomoči ob nakupu motornega vozila.

Delovna telesa Skupščine so se načelno večinoma strinjala s takšno rešitvijo, vendar so nekatera to ukinitve pogojevala z zagotovitvijo ugodnejših kreditnih pogojev za nakup motornega vozila, kar je razvidno iz njihovih poročil. Predlagatelj glede zagotavljanja ugodnejših kreditnih pogojev še nadalje sodeluje z Ljubljansko banko, vendar doslej ni bilo mogoče ugotoviti vseh možnosti za take olajšave. Zaradi tega Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da se obravnava osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vojaških invalidih z današnje seje zbora odloži.

Glede predloga odložitve osnutka zakona o civilnih invalidih vojne pa naslednje.

Ob obravnavi osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o civilnih invalidih vojne v zborih Skupščine SR Slovenije 20.6.1984 je bil sprejet sklep o podaljšanju razprave. Izvršnemu svetu je bilo naloženo, da prouči in se opredeli do predlogov Zveze društev civilnih in vojnih invalidov, in sicer glede zvišanja dodatka za postrežbo in tujo pomoč za najtežje invalide I. skupine in določitve različne višine civilne invalidnine invalidom I. in II. skupine v ustreznem razmerju do vojaških invalidov. V nadaljevanju razprave k osnutku zakona so bila glede obeh predlogov izražena različna stališča. Nekateri jih podpirajo, drugi pa se strinjajo z rešitvami, predvidenimi v dopolnitvah obrazložitve.

V nekaterih delovnih telesih Skupščine so bile izražene zahteve, da predlagatelj ponovno prouči in seznaniti zbere s čim natančnejšimi izračuni finančnih učinkov in se do predlogov ponovno opredeli do zasedanja zborov.

Različna stališča in odstopanja od usmeritev, ki so bile podlaga za zakonske spremembe v prvi fazi zakona, predvsem pa pomembno povečanje sredstev za realizacijo obeh predlogov, ki jih ni predlagal Izvršni svet, zahtevajo po mnenju Izvršnega sveta temeljitejšo razpravo, zato predlagamo, da se razprava podaljša in da se sklepanje o osnutku zakona odloži.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Slišali ste ustno obrazložitev predloga Izvršnega sveta, da odložimo z dnevnega reda ta dva osnutka zakona. Želi o tem kdo postaviti kakšno vprašanje? (Ne.) Če ne, potem odlagamo z današnje seje navedena osnutka zakona.

Praden preidemo na določitev dnevnega reda, vas obveščam še o naslednjem. V zvezi s predlogom zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobivanje določenih objektov v letu 1984, ki ga Zbor združenega dela in Zbor občin na sejah 25. julija letos nista sprejela, je Družbenopolitični zbor na seji 27. julija letos sprejel sklepe, v katerih navaja razloge, zaradi katerih ni potrebno vztrajati pri sprejemu zakona in ni potreben postopek usklajevanja med zbori. Ti sklepi so bili objavljeni v Poročevalcu št. 23 z dne 21. julija 1984 in ste bili z njihovo vsebino seznanjeni.

V zvezi s tem predlagam zboru, da ugotovimo naslednje:

- usklajevalni postopek o predlogu zakona o začasni prepovedi razpolaganja z družbenimi sredstvi za pridobivanje določenih objektov v letu 1984 ni več potreben,

- v skladu s sklepi Družbenopolitičnega zbora bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije poročal Skupščini SR Slovenije o gibanjih na področju negospodarskih in neproizvodnih investicij.

Želi o tem kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem prehajamo na končno določitev predloga dnevnega reda. Za današnjo sejo predlagam zboru naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 37. seje Zbora občin,
2. predlog smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990,
3. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem pravo-
branilcu samoupravljanja,
4. predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu,
5. predlog za izdajo zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1985 z osnutkom zakona,
6. osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1984,
7. osnutek odloka o spremembi odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1984 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino,
8. predlog družbenega dogovora o temeljih skupne politike na področju zaposlovanja in njihovem uresničevanju v SFR Jugoslaviji,
9. predlog družbenega dogovora o pogojih organiziranja in skupnega financiranja mednarodnih športnih prireditev, ki se organizirajo v Jugoslaviji,
10. predlog periodičnega delovnega načrta Zbora občin Skupščine SR Slovenije za IV. trimesečje - nadaljevanje obravnave,
11. volitve in imenovanja,
12. pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Ne.) Potem dajem predlog dnevnega reda na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje soglasno sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 37. seje zбора.

Osnutek zapisnika 37. seje zбора ste prejeli. Preden vprašam, če ima kdo kakšno pripombo ali popravek k zapisniku, vas seznanjam, da je iz zapisa sestanka skupine za delegiranje delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Ljubljana Šiška bilo ugotovljeno, da imajo delegati pripombo, da bi v zapisnik morali vključevati tudi vsebino iz razprave. Moram vas obvestiti, da je v 127. členu poslovnika zapisano, da zapisnik obsega glavne podatke o delu na seji zlasti o predlogih in sklepih, ki so bili sprejeti na seji. V zapisnik se zapisuje tudi izid glasovanja o posameznih zadevah. Delegat v zboru, ki je na seji izjavil posebno mnenje, lahko zahteva, naj se bistveni del njegove izjave zapiše v zapisnik.

Dosedanja praksa kaže, da v zapisniku ni dano toliko poudarka vsebini razprave posameznega razpravljalca. Povedati pa je treba, da je slehernemu delegatu na voljo magnetogramski zapis seje, poleg tega pa Skupščina izda o vseh sejah tudi "Sejne zapiske" kot posebno publikacijo. Menimo, da bi takšna praksa veljala tudi v prihodnje.

Ima kdo še kakšno pripombo ali popravek k obravnavanemu zapisniku? (Ne.) Če ne, potem dajem zapisnik 37. seje Zbora občin na glasovanje.

Kdor je za odobritev zapisnika, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zapisnik 37. seje zбора soglasno odobren.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990.

Predlagatelj tega gradiva je Izvršni svet, ki je za svojega predstavnika določil Bojana Praznika, direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Bojan Praznik.

B o j a n P r a z n i k : Tovarišice in tovariši! Pred nami je zahtevno delo priprave dolgoročnih kot srednjeročnih planskih aktov, ki morajo temeljiti na kritični presoji realizacije planskih usmeritev tekočega srednjeročnega obdobja, kot na realni oceni zunanjih in notranjih pogojev, še zlasti razpoložljivih proizvodnih dejavnikov, ki nam bodo na voljo v naslednjem planskem obdobju.

Zbori naše Skupščine so že po temeljiti in vsestranski razpravi sprejeli dolgoročne smernice, s katerimi za naslednje 15-letno obdobje načrtujemo družbeni in gospodarski razvoj SR Slovenije v okviru Jugoslavije. Zavedamo se težav pri predvidevanju bodočega, ker je težko v naglo se spreminjajočem svetovnem in domačem okolju evidentirati možne dejavnike, ki bodo vplivali na bodoči razvoj, še težje pa je seveda oceniti smer in intenziteto njihovega delovanja.

Zavedajoč se teh težav, pa tudi zaradi naše siceršnje družbene usmerjenosti, da v okviru spoznanj usmerjamo procese družbene reprodukcije na vseh ključnih točkah, moramo v tem in naslednjem letu pripraviti take planske akte, ki bodo vsestransko strokovno evidentirali izraz možnosti in pri tem samoupravno organiziranih delavcev in delovnih ljudi. Samo taki planski akti, ki bodo v celoti pomenili po naših tehtno ocenjenih možnostih po samoupravni poti selekcioniranih ciljih in ki bodo realno kazali na poti in sredstva za njihovo doseganje, bodo mogli mobilizirati delo, delavce in delovne ljudi.

Prav tako se predlagatelj zaveda, da je le harmonično delovanje trga, plana in tekoče ekonomske ter celotne družbene politike pot za doseganje kvalitativno višje ravni življenja.

Predlog smernic za družbeni plan SR Slovenije za obdobje od leta 1986-1990, tako kot terja zakon, opredeljujejo izhodišča, skupne cilje, usmeritve in okvire družbene politike za naslednje obdobje. Opredeljujejo tudi vprašanja, ki so temeljni pogoj za uresničevanje skupnih interesov in politike družbenega razvoja za naslednje obdobje, izražajo naša skupna hotenja, ki se morajo potrditi in razdelati v planskih aktih temeljnih nosilcev planiranja, kar bo zaradi pogosto močnih parcialnih interesov terjalo veliko dela zlasti vseh organiziranih subjektivnih sil naše družbe.

S tem ko okvirno in v preizkušenih formulacijah predlog opredeljuje temeljne cilje družbenega razvoja in daje usmeritve za posamezna področja, zagotavlja kontinuiteto in usklajenost družbenega in gospodarskega razvoja, na drugi strani pa kaže smeri prodora in preloma negativnih trendov, da bi tako mobiliziral oblikovanje in doseganje razvoja na kvantitativno drugačnih osnovah.

Predložene smernice usmerjajo in so prvi korak pri delu na pripravi srednjeročnega plana znotraj novega dolgoročnega planskega obdobja. V skladu s smernicami za dolgoročni plan je potrebno operacionalizirati misel o kvalitativno drugačnem razvoju, ki bo temeljil na vsestranskem smotrnem izkoriščanju razpoložljivih potencialov, predvsem pa znanja, ki postaja temeljni produkcijski dejavnik.

Nadaljevanje ekstenzivnega razvoja za Slovenijo je nesprejemljivo, kar terja prestrukturiranje gospodarstva, družbenih dejavnosti in uprave. To prestrukturiranje mora voditi v tako gospodarsko družbeno sestavo, ki bo temeljila na razpoložljivih potencialih ter zagotavljala kritje sistematičnih in višjih potreb delavcev in delovnih ljudi.

Novi planski akti bodo morali zagotoviti lokacijo družbene akumulacije na tista strateška področja, podpreti razvoj tistih programov znotraj panog našega gospodarstva, katerih produkti bodo tržno zanimivi in ki bodo omogočali naše vključevanje v mednarodno menjavo. Prav usmeritev v vse večjo mednarodno menjavo, še zlasti s konvertibilnim območjem, pa bo temeljni kriterij pri oblikovanju razvoja posameznih politik. Drugače povedano, ekonomski subjekti, ki so sposobni rentabilnega izvoza, smejo računati, da bodo deležni širše družbene pomoči. Zato je potrebno predložene smernice ocenjevati predvsem s tega stališča, koliko usmerjajo temeljne nosilce planiranja h kvalitetno drugačnemu gospodarjenju oziroma koliko ponujene usmeritve vodijo k večji samostojnosti in povezovanju gospodarskih subjektov, kar je obenem tudi temeljni pogoj nadaljnjega razvoja socialističnega samoupravljanja.

Pri tem gre ob prestrukturiranju družbenih dejavnosti tudi za jasnejšo opredelitev prioritetenih programov v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti ter za dvig kvalitete, storilnost in racionalnost v izvajalskih organizacijah ter za nadaljnji razvoj svobodne menjave dela v teh dejavnostih in še posebej za razvoj neposredne menjave povsod tam, kjer so izvajalske organizacije združenega dela lahko neposredno udeležene na prirastu dohodka gospodarskih OZD na osnovi svojega prispevka in prevzemanja odgovornosti in rizika za sodelovanje v prostoru in procesu, posebno še, ko gre za doseganje nadplanskih rezultatov.

Drugo, kar kaže poudariti, pa je, da nastajanje planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje sovpada z realizacijo prve faze dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije z realizacijo druge faze. To pa terja našo veliko angažiranost pri realizaciji nalog iz prve faze.

Čimveč bomo storili na dopolnjevanju mehanizmov sistema ter na finančnih in drugih sanacijah, tem boljše startno osnovo bomo imeli v novem planskem obdobju. Na drugi strani pa morajo biti naši planski akti usklajeni z usmeritvami dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Le tako se bodo na jugoslovanski ravni sprejete usmeritve operacionalizirale v planskih aktih, kar bo vodilo k večji naslonitvi na lastne sile, kot tudi h krepitvi enotnega jugoslovanskega prostora. V tem smislu morajo biti predložene smernice v soglasju z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije, kot tudi z odlokom o smernicah za pripravo družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-1990, o katerem bo na zborih te Skupščine izvedena razprava 10. oktobra, ko bodo zbori hkrati sprejemali slovenske smernice, dopolnjene na podlagi dosedanje in še zlasti današnje razprave, če boste seveda soglašali s pobudo medzborovske

skupine, da se sprejemanje smernic odloži z današnje na prvo oktobrsko sejo zborov Skupščine SR Slovenije.

Predloženi analizi dolgoročnih in srednjeročnih razvojnih možnosti in obojne smernice ter ustrezni planski dokumenti dajejo po našem mnenju osnovo za začetek priprave oblikovanja planskih aktov temeljnih nosilcev planiranja, potrebnih za sporazumevanje in dogovarjanje o temeljnih planov. Zato ni nikakršnega opravičila za kasnitve. V našem skupnem interesu je, da morebitni zamudniki intenzivirajo delo, da bi skladno in sočasno pripravili planske akte in s tem zagotovili, da bi bili le-ti dejansko medsebojno usklajeni. Planski akti družbenopolitičnih skupnosti pa lahko temeljijo le na planskih aktih temeljnih nosilcev planiranja. To je pogoj za realnost planiranja, kar je zahteva, ki je bila prisotna v vseh dosedanjih razpravah.

Tovarišice in tovariši! Naj v nadaljevanju komentiramo temeljne pripombe, izražene v vseh dosedanjih razpravah. Gre za realnost oziroma za uresničljivost kvantificiranih ciljev iz poglavja III. "Globalni materialni odnosi". Vsakršno predvidevanje količinskih okvirov našega bodočega razvoja je kljub temu nehvaležno delo, težko, pa tudi odgovorno. Čeprav smo ljudje željni kvantitativnega opredeljevanja bodočnosti, ki naj bi nam omogočala kasnejše sprotne ocenjevanje našega dela, smo na drugi strani kritični do teh poskusov, bodisi zaradi slabih izkušenj ali pa zaradi dvoma glede veljavne metodologije in analitičnega dela nasploh. Zaradi naglo se spreminjajočega tujega in domačega okolja, nedodelane metodologije, kadrovskih in drugih problemov, ki niso tuji tudi republiškim planerjem, je ta čas to početje še toliko zahtevnejše. Kljub temu smo se za tvegan korak odločili, čeprav ponavljamo, da je veliko odvisno od tega, koliko in v kakšni kvaliteti bomo realizirali dogovorjeno iz prve faze dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Razlogi so naslednji.

Ocenjujemo, da se je v zadnjih letih pri nas veliko investiralo. Pa tudi sicer se ceni, da imamo dokajšnje kapacitete nezasedene oziroma neustrezno zasedene. Če uspemo pod pritiskom tržnih zakonitosti, s hitrejšim prilagajanjem proizvodnih programov, boljše organizacijo, večjo ekonomičnostjo, produktivnostjo in gospodarnostjo in z ukrepi razvojne in tekoče ekonomske politike in z večjim konvertibilnim izvozom vse razpoložljive potenciale ustrezno zaposliti, potem menimo, da so predvidene rasti dosegljive.

Menimo, da je predvidene rezultate nujno doseči, če želimo kriti obveznosti za že potrošeno oziroma zagotoviti sredstva za načrtovano rast potrošnje, predvsem pa zagotoviti sredstva za tehnološko obnovo visoko amortizirane in zastarele opreme, tako v gospodarstvu kot v družbenih dejavnostih, kar mora oboje postati dejavnik motiviranja za boljše delo.

Nekaj optimizma nam vpliva tudi dejstvo, da se razviti svet počasi pobira iz najhujše krize in kar bi se moralo odraziti voživljanju mednarodne menjave, ki je v zadnjih letih stagnirala. To pa bi nam zaradi naših izvoznih naravnosti lajšalo doseganje postavljenih ciljev. Razumljivo je, da tu ne gre za linearnost, za organizacije združenega dela, ki so tako rekoč izčrpale svoje notranje rezerve, na drugi strani pa je veliko takih, ki se tega dela niso niti lotile. Pri tem računamo na pozitivne učinke dograjevanja ekonomskega sistema, na ukrepe nadaljnjega razbremenjevanja gospodarstva in na druge stimulatorje, ki bodo spodbudili k večji inovativnosti, ki je pogoj za doseganje boljših rezultatov.

Naj samo kot primer navedemo možnosti, ki jih imamo v turizmu, drobnem gospodarstvu, kmetijstvu, v drugih storitvenih dejavnostih, ki so pogojene z našim geografskim položajem in podobnim, ki pa ta čas niso v celoti izkoriščene, je jasno, da obstajajo realne možnosti za doseganje zastavljenih ciljev, s tem pa tudi za postopni izhod iz težav, ki nas ta čas bremenijo in povzročajo tu in tam celo apatičnost. Zato se moramo ustrezno organizirati, povrniti našim ljudem občutek socialne varnosti, odločneje kreniti na pot spodbudnejšega nagrajevanja ustvarjalnega dela, se fleksibilnejše odzivati na spremembe v svetu, se z njim povezati in začeti uravnavati gospodarsko ravnanje po njegovih ostrejših kriterijih, da bi nam ostalo tako dovolj možnosti za dograjevanje našega specifičnega socialističnega samoupravnega družbenega razvoja.

Smernice za pripravo družbenega plana Slovenije za obdobje 1986-1990 je torej treba jemati tudi kot mobilizacijski dokument, ki naj ustvarjalne sile

našega naroda in pri nas živeče narodnosti usmeri v iskanje optimalnih poti naše nadaljnje rasti in razvoja. V današnji razpravi dopolnjene usmeritve morajo postati trdna zaveza vseh nosilcev planiranja, da s pripravo svojih planskih aktov zagotavljajo vse obsegajočo mobilizacijo ustvarjalnih sil ter planirano eksploatacijo razpoložljivih virov, ki bodo zagotavljali optimalne družbene rezultate.

To pa je usmeritev v iskanje optimuma na jugoslovanski ravni oziroma smotrno izkoriščanje prednosti, ki izhajajo iz boljšega delovanja enotnega jugoslovanskega trga, na katerem se bodo pod enakimi pogoji združevali socialistični blagovni producenti in tako zagotavljali vse boljše poslovne rezultate ter s tem vse večjo trdnost države.

Tovarišice in tovariši! Ob dosedanjih razpravah o predlogu smernic je bilo veliko rečenega o problemih, povezanih z delitvijo razpoložljivega družbenega proizvoda. V ozadju vseh teh razmišljanj je prisotna upravičena misel, da temeljnih usmeritev ne bo mogoče doseči, če prerazdelitev razpoložljivega družbenega proizvoda ne bomo opravili v korist prednostnih usmeritev. Če tokrat pustimo ob strani misel, da mora biti naša prioriteta naloga doseganje boljših poslovnih rezultatov, s tem pa seveda večji družbeni proizvod, in se dotaknemo le problemov, povezanih z delitvijo družbenega proizvoda, moramo ugotoviti, da je zaradi nedorečenosti programa zmanjševanja naše zunanje zadolženosti, še nedogovorjenih obveznosti do manj razvitih republik in SAP Kosovo in drugih obveznosti za realizacijo skupnih razvojnih ciljev v Jugoslaviji v naslednjih letih težko točno kvantificirati razpoložljivi dohodek, ki ga bomo imeli na voljo. Zanesljivo pa lahko trdimo, da bo tako pokritje anticipirane porabe iz preteklosti nižje kot sedaj.

Glede na visoko stopnjo amortiziranosti osnovnih sredstev gospodarstva in tudi negospodarstva ter našega tehnično-tehnološkega zaostajanja bo potrebno v naslednjih letih zagotavljati takšno delitev razpoložljivega družbenega proizvoda, ki bo omogočala kakovostno prestrukturiranje gospodarstva in negospodarstva. To pa pomeni, da vsem zahtevam po povečanem deležu družbenega proizvoda za posamezne panoge, programe pa tudi porabo ne bo mogoče ustreči. To bo seveda terjalo izostren in selektiven pristop. Kriterije za presojo naložbenih namenov in tu in tam celo projektov bo treba dogovoriti v procesu nastajanja samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljnih planov.

Delitev družbenega proizvoda bo morala biti v celoti v funkciji doseganja skrbno selekcioniranih družbenoekonomskih ciljev. Pri tem moramo preseči sektorske preglede, se zoperstaviti lokalizmu ter vsem drugim pritiskom in tako alocirati razpoložljivi narodni dohodek, da bomo zagotavljali optimalen ekonomski in družbeni razvoj. To pa bo seveda terjalo strpno in argumentirano razpravo, ki jo s temi smernicami pravzaprav šele začenjamo.

Menimo, da morajo biti globalni delitveni proporci rezultat poglobljene strokovne razprave ter širšega družbenega konsenza in bodo kot taki le sad procesa samoupravnega družbenega planiranja, ki ga bomo prav v tej Skupščini sklenili s sprejemom družbenega plana za naslednje plansko obdobje.

Pripombe in pobude iz dosedanjih razprav o predlogu smernic v SZDL, v Gospodarski zbornici Slovenije, Zvezi sindikatov Slovenije, v občinah, v Družbenem svetu za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko kažejo na zainteresiranost sredin, kjer so razprave bile opravljene. Do sedaj smo prejeli prek 20 gradiv, ki jih proučujemo in bomo predlagali posamezne izboljšave in dopolnitve usmeritev. Vrsto ugotovitev in pripomb kaže vključiti kot napotila v sklep, ki ga bo sprejela Skupščina v smernicah, prav tako pa jih kaže podrobneje proučiti v samoupravnih interesnih skupnostih.

Posamezni predlogi, ki si med seboj tudi nasprotujejo, kažejo, da bo izredno pomembno, kako se bomo organizirali za usklajevanje ob osnutkih samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljnih planov in ob osnutku republiškega plana. Izrednega pomena pri tem bo opredeljevanje prioritete v samoupravnih interesnih skupnostih gospodarske infrastrukture in v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti. Pri končnem oblikovanju smernic bomo upoštevali, da gre za opredeljevanje širših skupnih interesov ob omejenih materialnih možnostih, da je potrebno doseči oziroma preseči ocenjeni porast družbenega proizvoda, povečati izvoz na konvertibilne trge, da gre za nadaljnjo razdelavo dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije in da seveda predlogi ne presejajo zna-

čaja smernic.

Glede na dosedanje razprave bo potrebno v okviru medzborovske skupine izostriti in dopolniti opredelitve v smernicah glede zagotavljanja materialne osnove združenega dela, rasti družbenega standarda, motiviranja za doseganje nadplanskih rezultatov, spreminjanja odnosov do znanja, inovacij, planiranja kadrov in opredelitev nekaterih izhodišč za aktivnosti na področju družbenih dejavnosti zlasti še vzgoje in izobraževanja, zdravstva, socialnega varstva in skrbstva. To pa ne pomeni, da smernice lahko prevzemajo vlogo nadaljnjih planskih aktov, ki jih je potrebno v procesu samoupravnega sporazumevanja razrešiti s prevzemom obveznosti v samoupravnih sporazumih in dogovorih o temeljnih plana. Tudi take zahteve so se namreč kazale v dosedanjih razpravah.

Pri celotnem procesu planiranja mora biti prisotna osnovna misel iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, da je temeljni dejavnik v razvojnem procesu delovni človek, kateremu je treba omogočiti, da s svojo udeležbo v samoupravnem usmerjanju in odločanju bistveno prispeva k uresničitvi družbeno ugotovljenih in s planom zastavljenih ciljev, da je zato čim svobodnejši v razreševanju dohodkovnih razmerij, da se združuje v vse oblike delovnega sodelovanja, vključno po potrebah proizvodnega procesa, da s cenejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo poveča svoj delež v mednarodni menjavi in da po ustavno zagamčenem delegatskem mehanizmu sodeluje pri pospešenem sprejemanju vseh potrebnih sistemskih rešitev.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagamo, da po razpravi predložene smernice sprejmete in odprete pot za usklajeno in usmerjeno pripravljavanje planskih aktov na vseh nivojih naše samoupravne organiziranosti. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Predlog smernic je bil objavljen v Poročevalcu št. 24, analiza razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1986-1990 pa v Poročevalcu št. 2o/II.

Danes ste prejeli na klop mnenje in stališča Koordinacijskega odbora Gospodarske zbornice Slovenije k zasnovi smernic dolgoročnega plana SR Slovenije in Jugoslavije za oblikovanje novih srednjeročnih planov za obdobje 1986-1990, pripombe Odbora za planiranje in razvoj družbenoekonomskih odnosov pri Zvezi stanovanjskih skupnosti Slovenije, spreminjevalni predlog Zdravstvene skupnosti Slovenije, pripombe Skupnosti socialnega varstva Slovenije in stališče Predsedstva RK SZDL Slovenije.

Predlog smernic so obravnavali tudi Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance, Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pismeno poročali. Komisija pa je sporočila, da k predlogu smernic nima pripomb.

Želijo poročevalci besedo? (Ne.) Predlog smernic je obravnavala tudi medzborovska skupina delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega plana SR Slovenije skupaj s stališči in predlogi, ki so bili Skupščini predloženi do seje te skupine. Poročilo skupine ste prejeli danes na klop. V njem pa skupina predlaga, da razpravo o predlogu smernic opravi zbor na današnji seji tako, kot smo slišali tudi v uvodnem poročilu predstavnika Izvršnega sveta, medtem ko naj o njih sklepa na naslednji seji, ki bo 10. oktobra letos. Skupina delegatov bo proučila vse predloge, pripombe in stališča, ki bodo dana na današnji seji zborov in na podlagi tega pripravila osnutek sklepa.

Izvršni svet pa bo pripravil tudi amandmaje k predlogu smernic in dokončno besedilo. Vsa ta gradiva boste prejeli pravočasno, tako da jih boste lahko obravnavali na skupinah delegatov in o njih zavzeli stališča.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Slavica Zemljič, delegatka Obalne skupnosti Koper.

S l a v i c a Z e m l j i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog smernic za družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1986-1990 podpiramo in ugotavljamo, da imamo v smernicah tudi delovni ljudje in občani obalnega območja izhodišča in osnovo za pripravo in oblikovanje razvojnih usmeritev ter planskih ciljev in nalog, ki nam bodo zagotavljali ustre-

zen družbeni in gospodarski razvoj, s tem da imamo k posameznim poglavjem smer-
nic naslednje pripombe oziroma predlog za njihovo dopolnitev.

1. K petemu poglavju, "Usmeritev družbenega razvoja na posameznih področ-
jih". Predlagamo, da se v 4. alineji s kmetijsko proizvodnjo zajame tudi ribi-
štvo, tako da se na začetku odstavka kmetijski proizvodnji doda tudi ribištvo.
V nadaljnjem besedilu, kjer je govor o uvajanju sodobnih tehnologij v proiz-
vodnjo - sedma in osma vrstica, za besedo "proizvodnja" - pa predlagamo, da
se doda "in ribolov".

Verjetno je ribištvo pomotoma izpuščeno, kajti tako v analizi razvojnih
možnosti kot v vseh dosedanjih usmeritvah je ribištvo kot vir pridobivanja
hrane iz lastnih izvorov enakovredno obravnavano kot pridobivanje hrane v
kmetijstvu.

V 7. alineji predlagamo, da se v začetku odstavka za besedo "turizem" čr-
ta beseda "predvsem" in nadomesti z "izgradnjo novih" in tako naprej.

V tretjem odstavku istega odstavka pa predlagamo, da se oklepaj črta in
na istem mestu nadaljuje "in ostalih infrastrukturnih objektov, ki so predpo-
goj za kvalitetni turistični razvoj".

Analiza razvojnih možnosti pravilno ugotavlja v poglavju gostinstvo in
turizem, da je že dosežena visoka stopnja sedanje izkoriščenosti prenočitve-
nih zmogljivosti, kar opozarja med drugim tudi na nujnost izgradnje novih
zmogljivosti. Načrtovanje rasti turističnega prometa ne bo mogoče uresničiti
brez pridobivanja novih zmogljivosti tudi zato, ker je turistično gospodarstvo
pri razvijanju zmogljivosti doslej zaradi slabega ekonomskega položaja močno
zaostajalo.

Neppravilno je tudi omejevatı nadaljnjo izgradnjo infrastrukture, potrebne
za razvoj turizma, zgolj na žičnice in marine, temveč je treba upoštevati tu-
di vse ostale turistične, komunalne in druge infrastrukturne pogoje, ki so
predpogoj za razvijanje kvalitetnega turizma.

V 9. alineji predlagamo, da se v stavku, ki obravnava ekonomsko stanarino
nadomesti besedilo: "ki jo bomo uvedli do leta 1987" z besedilom: "ki jo bomo
postopoma uvedli v srednjeročnem obdobju".

V naslednjem odstavku, ki obravnava komunalno gospodarstvo, pa predlaga-
mo, da se v drugem stavku nadomestita besedi "postopno usklajevanje" z besedo
"uskladitev".

Menimo, da je ob usmeritvah glede možnosti rasti osebnih dohodkov nereal-
no pričakovati, da bi lahko skokovito premostili dosedanje zaostajanje in na-
zadovanje pri uveljavljanju ekonomskih stanarin. Nasprotno pa menimo, da je
takojšnja uskladitev cen komunalnih storitev, ki ne bo bistveno obremenjevala
življenjskega standarda, nujen predpogoj za ohranitev doseženega komunalnega
standarda.

Glede razvoja in vlaganj v gospodarsko infrastrukturo podpiramo usmeritev,
vsebovano v tretjem odstavku 10. alineje. Pri tem pa opozarjamo na našo razpra-
vo v republiški skupščini dne 25.7.1984 ob obravnavi poročila o izvajanju med-
državnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture, ki se je na-
našala na nujnost nadaljevanja gradnje obalne ceste, ki je najbolj obremenjen
cestni odsek v SR Sloveniji in izjemno pomemben za naše kakovostno vključeva-
nje v mednarodni promet.

V 16. alineji, ki obravnava kulturo, predlagamo, da se v prvi vrsti te
alineje za besedami "slovensko narodno identiteto", doda tudi "in indentiteto
madžarske in italijanske narodnosti". V četrti vrsti iste alineje pa se za be-
sedama: "razvoju kulture" vstavi: "ohranjali stike narodnosti s kulturo matič-
nega naroda." Menimo, da pri poudarjanju pomena kulture za slovensko narodno
identiteto ne smemo spregledati tudi pomena kulture za identiteto narodnosti.

2. K 6. poglavju Elementi o temeljih družbenega plana. Predlagamo, da se
med področje, kjer je treba oblikovati elemente dogovora o temeljih družbene-
ga plana, vključi tudi vodno gospodarstvo za programe in naloge, ki so skupne-
ga pomena v SR Sloveniji.

3. K 7. poglavju Politika prostorskega razvoja in varstva okolja. Predlagamo, da se 6. odstavek, ki obravnava zagotavljanje potrebnih količin in kakovostne pitne vode, spremeni in se glasi: "Osnovna naloga komunalnega in vodnega gospodarstva bo zagotovitev potrebnih količin kakovostne pitne vode, še posebej na vodno deficitarnih območjih. Zagotavljanje zadostnih količin vode ne more biti samo naloga organiziranih komunalnih gospodarstev, temveč mora pri tem sodelovati tudi vodno gospodarstvo, zlasti kadar je to potrebno zaradi dobavljanja manjkajočih količin vode na deficitarno območje iz drugih zbirnih območij, ali kadar naloga presega možnosti posameznih komunalnih gospodarstev. Prav tako menimo, da ni nobene logične zveze med potrebo zagotavljanja količin zadostne pitne vode in nerazvitostjo nekega območja. Kvalitetno pitno vodo je treba zagotoviti povsod, kjer jo primanjkuje.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Marjan Kovač, delegat občine Zagorje.

M a r j a n K o v a č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V razpravah o smernicah za pripravo dolgoročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 so delegati občine Zagorje pozitivno ocenili kvalitetne premike pri pripravi republiških planskih dokumentov. Razveseljivo je, da se v pristopu pri pripravi dokumentov daje prednost kvalitetnim vidikom razvoja, manj pa samim kvantifikacijam. Ker se temu ni dalo v celoti izogniti, ugotavljamo, da mora med postavljenimi razmerji večkrat prihajati do neusklajenosti, zato opozarjamo na nekatera področja.

Trenutna kot tudi bodoča gospodarska situacija bosta zahtevali bistveno bolj agresivno politiko razvoja v naslednjem srednjeročnem obdobju. V planskih dokumentih si postavljamo cilje, da so v življenju, še posebej v današnji situaciji, skoraj nedosegljivi. Tako izpostavljamo vprašanje realnosti glede na zelo nizko stopnjo rasti obrestnih mer, če vemo, da bo stopnja inflacije v letošnjem letu bistveno višja, kot smo jo sicer načrtovali in da se bo v letu 1985 le delno zmanjševala. Vprašanje pa je, če je verjetno, da je v letu 1986 skorajda ne bo. Ravno tako je problematična načrtovana delitev ustvarjenega dohodka. Bilanca je vključena v analizo, se ne izide, razmerje pri opredelitvi dohodka pa se v celoti podre s spremembo le enega teh elementov.

V poglavju 5.2. - v analizi so opredeljene investicije na področju električne energije, kot tudi na področju premogovništva. Medtem ko so v analizi že konkretno navedeni energetski objekti za področje električne energije, ki se bodo gradili, je za področje rudarstva opredeljen le globalni obseg sredstev, ki se namenjajo za raziskave na področju premogovništva, kot tudi za dva premogovnika, kjer se bo v kratkem pričelo z eksploatacijo.

Ker ima rudarstvo v naši občini še vedno zelo velik pomen, saj nam ustvarja približno 20 % družbenega proizvoda in ker to področje bistveno vpliva na nadaljnji razvoj naše občine, predlagamo, da se v republiški dokument vključi tudi odpiranje jame Kotredež-zahod, saj bo odpiranje jame bistveno vplivalo na nadaljnji prostorski razvoj krajevne skupnosti, v kateri je locirana jama. To pomeni, da bo sama eksploatacija bistveno vplivala tudi na družbenoekonomski razvoj tega dela občine, saj bo potrebna izgradnja novega urbanega naselja z vsemi potrebnimi spremljajočimi objekti.

Ekonomska upravičenost vsake investicije bo v prihodnje lahko edini kriterij investiranja, kot to opredeljujemo v predloženih dokumentih. Kljub temu pa menimo, da je potrebno pri vsem tem opozoriti na dvoje. Veljavni zakon o obratnih sredstvih posega na področje gospodarjenja z denarjem, kar pomeni, da se zožujejo možnosti investiranja v večini organizacij združenega dela. Zato se ob tem postavlja vprašanje glavnega obsega investicij ob že obstoječih programih. Težko si je zamišljati pretok sredstev akumulacije iz ene panoge v drugo oziroma iz ene organizacije združenega dela v občini v novi program. Iz prvega izhaja, da ima naša občina relativno malo možnosti hitrejšega razvoja, zato predlagamo, da se v dokumentu konkretnije opredeli, na kakšen način zagotoviti, da se nekateri republiško dogovorjeni in prioritetni programi prenesejo v občine, ki sicer niso obravnavane kot manj razvite, so pa po analizi in oceni dolgoročnih razvojnih možnosti slovenskih regij v okviru projekta Slovenija 2000 izpostavljeni kot problematični. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Ivan Blažič, delegat iz občine Litija.

I v a n B l a ž i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V občini Litija smo razpravljali o predlogu smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 in menimo naslednje.

Ob obravnavi smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 delegacija ugotavlja, da točka 3, ki obravnava globalne materialne odnose, kljub možnostim boljšega materialnega razvoja predvideva nizko rast družbenega proizvoda. 3,5 do 4,5 realna rast družbenega proizvoda po mnenju delegacije ne zagotavlja uresničevanja predvidene projekcije vračanja obveznosti dolgov iz preteklih let ob predvideni in načrtovani ter realizirani modernizaciji tehnologije in strojne opremljenosti.

Delegacija meni, da bi morali ob angažiranju vseh družbenih potencialov v smernicah tudi v besedilu družbenega plana dati več poudarka izkoriščenosti proizvodnih kapacitet ter doslednejšemu in konkretnejšemu zmanjševanju vseh vrst stroškov.

Iz tega izhaja, da bi morali ob pripravi in sprejemanju novih predpisov bolj odgovorno zagotoviti, da le-ti ne bodo povzročali dodatnih stroškov oziroma povečevali družbene režije.

Nadalje menimo, da besedilo glede zaposlovanja v predlogu smernic po vsebini ustreza, vendar pa iz smernic ni razvidna aktivnost za ustvarjanje pogojev za zaposlovanje absolventov srednjih, višjih in visokih šol.

Delegacija nadalje predlaga, da se prouči možnost zaposlovanja absolventov za čas pripravniške dobe, saj je ta pogosto razlog oziroma pogoj za sklenitev delovnega razmerja. Čeprav je opredeljena odgovornost za zaposlovanje pripravnikov, je med nezaposlenimi vse več iskalcev zaposlitve, ki so končali srednje, višje in visoke šole.

Nadalje menimo, da je potrebno v besedilu družbenega plana, kolikor to že ni v besedilu predloga smernic, bolj konkretno opredeliti naloge na področju drobnega gospodarstva in turizma. Sama ugotovitev, da so podane naravne in druge danosti za razvoj te dejavnosti, še ne zagotavlja, da bodo načrtovani cilji na tem področju uresničeni.

Z našimi pripombami smo hoteli poudariti predvsem to, da je v smernicah preveč takih navedb, kjer se uporabljajo besede "si bomo prizadevali", "bomo vplivali" in tako naprej, premalo pa smo konkretni v tistih navedbah, kjer je treba dosledno reči, kaj bomo napravili. Menimo, da gre predvsem za premalo poudarjeno mobilizacijo vseh družbenih potencialov naše družbe, tako človeških kot materialnih.

V zvezi s tem bi posebej moral opozoriti na zaskrbljujočo rast nezaposlenosti predvsem mladih ljudi, ki so končali šolanje oziroma ki so pripravljani, da se vključijo v našo družbo in dajo svoj prispevek k razvoju naše družbe. Menim, da puščati znaten del teh kapacitet zunaj našega gospodarjenja ni dopustno. Ta vprašanja je treba obvezno vključiti v smernice in predvsem v planske dokumente. Formulacija, kot je tale: "si bomo prizadevali za postopno omejevanje naraščanja stopnje zaposlenosti", ni sprejemljiva. Mi moramo vse člane naše družbe povsem mobilizirati za to, da bi dosegli gospodarski razvoj in gospodarsko stabilizacijo.

Nadalje menim, da je tehnološki razvoj premalo poudarjen. Kot sem prej omenil, vsesplošna mobilizacija vseh človeških potencialov zajema in vključuje tudi tehnološki razvoj. Brez tehnološkega razvoja ne bomo dosegli ravni gospodarstva, ki bi se lahko primerjalo z razvojem gospodarstva v svetu.

Vzgoja bi morala biti usmerjena predvsem v oblikovanje takšnega človeka, kakršnega naša družbena ureditev zahteva. Predvsem je treba več naših naporov vložiti v vzgojo in usposabljanje ustvarjalcev moderne proizvodnje, tehnologije in drobnega gospodarjenja. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Albin Levičnik iz občine Ljubljana Moste-Polje.

A l b i n L e v i č n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija iz občine Ljubljana Moste Polje je imela k temu dokumentu naslednjo pripombo.

Ugotavljamo, da je predlog smernic - prva faza priprave srednjeročnih dokumentov - dovolj kvalitetna osnova oziroma usmeritev nosilcem planiranja in osnova za pripravo dogovora in srednjeročnega plana. Menimo le, da bi bilo potrebno v smernicah podrobneje opredeliti oziroma nakazati razvoj posameznih dejavnosti, zlasti industrije in gradbeništva. Gradbeništvo se kot pomembnejše področje srečuje z velikimi problemi, v bistvu je pred razvojno prelomnico. Na razvojne usmeritve v gradbeništvo bi se dalo sklepati le iz opredelitve razvoja drugih področij kot stanovanjskega gospodarstva, prometa in zvez ter infrastrukture in podobno. Enaka pripomba velja za industrijo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Milka Pogačar, delegatka občine Ravne na Koroškem.

M i l k a P o g a č a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija iz občine Ravne na Koroškem je k temu predlogu menila to-le:

Prvič, da oba dokumenta premalo upoštevata sedanjo gospodarsko situacijo in čas, ki bo potreben za sanacijo sedanjih težkih razmer. Ker v srednjeročnem obdobju verjetno ne bomo mogli v celoti uresničiti zastavljenih ciljev, menimo, da je potrebno že v teh dokumentih postaviti prioritete na posameznih področjih, ne pa tega prepustiti opredelitvam z letnimi plani. To moramo storiti predvsem zaradi tega, ker le medsebojna povezanost tudi delne realizacije ciljev vodi k uresničevanju usmeritev v teh planskih dokumentih.

Drugič. V tem planskem obdobju so predvidene nekatere velike investicije, ki bodo brez dvoma pomenile preusmeritev pomembnega dela akumulacije za te namene. Delegacija se seveda ni spuščala v presojo pravilnosti teh odločitev, saj je to naloga strokovnjakov, z vso odgovornostjo vseh, ki takšne naložbe predlagajo in podpirajo. Opozarjamo pa, da je pri načrtovani naložbi treba že vnaprej definirati žrtve, ki bodo za to potrebne in tudi pravilno razporeditev teh bremen na celotno gospodarstvo. V nobenem primeru ne moremo pristajati na to, da bi se pri izvajanju teh nalog v praksi zahteval nesorazmerno velik del sredstev od tistih organizacij združenega dela, ki so organizacijsko ali kako drugače v tesni medsebojni povezavi.

Na ta dejstva opozarjamo predvsem zato, ker v takšnem primeru posameznim družbenopolitičnim skupnostim ni bilo mogoče realizirati ciljev, ki so kot obveznost postavljeni v dokumentih, ki jih danes obravnavamo. Tu gre za večje vlaganje znanja, optimalnost kapacitet, povečano produktivnost, reševanje likvidnostnih težav, porušena razmerja, preskrbo z reprodukcijskimi materiali in podobno. Zato opozarjamo, da je treba obseg potrebnih sredstev določiti že vnaprej v takšni višini in odnosih, da bodo uresničljivi tudi drugi cilji, ki jih ob teh naložbah želimo in moramo doseči.

Tretjič. Poleg tega smo ocenili, da planski dokumenti premalo upoštevajo položaj in nujnost sanacije razmer na področju družbenih dejavnosti. Predvideno prestrukturiranje družbenih dejavnosti bo težko doseči, če ne bo urejen položaj delavcev v teh dejavnostih. Podobno velja tudi za posamezne proračunske porabnike, ki jim sedanji sistem financiranja onemogoča normalno delovanje, ob kratenju ustreznega družbeno ekonomskega položaja delavcev v teh organizacijah.

Predlagamo torej, da je treba učinke na področju družbenih dejavnosti neposredno vrednotiti v povezavi z doseženimi rezultati v gospodarstvu in pod temi pogoji tudi organizirati in financirati njihovo dejavnost. Le na ta način lahko zagotovimo smiselno prestrukturiranje družbenih dejavnosti.

Četrto. Delegacija meni, da bo treba bolj konkretizirati, kako bomo dosegli začrtane cilje na posameznih področjih in tudi nakazati, s kakimi prijemi in spremembami bomo to omogočali.

Petič. Premajhen poudarek je dan vlaganju v znanje. Prav tako pa ni opredeljeno, kako bomo dosegli prestrukturiranje kadrov glede na proces izobraževanja, ki je že v teku in bo v tem obdobju že dal rezultate zdajšnjega dela. Poleg tega ni sprejemljiva usmeritev glede nadaljnjega zmanjševanja obsega in kvalitete vzgoje in izobraževanja, če ob tem poudarimo, da moramo stalno skrbeti za nadaljnje usposabljanje teh kadrov. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Peter Jančan, delegat občine Črnomelj.

P e t e r J a n č a n : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Razprava o smernicah za pripravo družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 je v naši sredini ponudila nekatera razmišljanja, ki sicer ne sodijo strogo v smernice, menimo pa, da jih bo potrebno upoštevati pri nadaljnjih aktivnostih za pripravo naslednjega srednjeročnega planskega obdobja.

Zelo pomembna odločitev za našo občino in za vse občine ob Kolpi je način izkoriščanja naravnih potencialov same reke, kot mejne reke s SR Hrvaško. Območje Kolpe je v obdobju 1981-1985 razvrščeno v manj razvito območje SR Slovenije. Demografske tendence so v tem prostoru zelo neugodne. Velik je delež starega prebivalstva, visok indeks staranja in podobno. Način koriščenja naravnih potencialov reke Kolpe bo pogojeval tudi smer družbenoekonomskega razvoja področja ob njej. Vsakršen poseg v to občutljivo okolje mora upoštevati predvsem visoko ekološko občutljivost. Reka sama je najtoplejša, še čista reka v Sloveniji; vendar brez čvrstih dogovorov obeh republik ni mogoče dolgoročno ustvariti ustreznega razvoja.

Reševanje reke Kolpe bo omogočilo tudi hitrejše reševanje problemov manj razvitega območja občine Črnomelj. Menimo, da bi bilo potrebno skupaj z ustreznimi dejavniki v SR Hrvatski že v fazi nastajanja srednjeročnih planov doreči tudi vprašanje o dolgoročnih načrtih v zvezi z reko Kolpo.

Drugo je vprašanje kriterijev solidarnosti pri uresničevanju zajamčenih programov v okviru samoupravnih interesnih skupnosti. Z zagotavljanjem osnovnega standarda smo vsem občanom, ne glede na kraj bivanja, omogočili enako možnost za osebni razvoj, kar temelji na načelih ustave. Razlike v ekonomski razvitosti posameznih okolij oziroma občin so zahtevale vzpostavitev ustreznega solidarnostnega sistema. Kriteriji za solidarnostna sredstva bi morali odražati nivo ekonomske razvitosti, kot tudi objektivno pogojen obseg storitev posameznih družbenih dejavnosti. Kot primer navajamo zdravstveno varstvo, kjer je obseg storitev verjetno precej odvisen od spola in starostne strukture populacije v občinah. Z regijsko analizo bi kazalo izpostaviti dejavnike, ki pogojujejo obseg minimalnih družbeno priznanih storitev in objektivizirane kazalnike družbenoekonomske razvitosti. Na osnovi take analize bi lahko prišli do resnično dobrih solidarnostnih kriterijev, ki ne bodo vezani samo na gibanje določene ekonomske kategorije, kot je na primer gibanje mase osebnih dohodkov, kot kriterija za dodeljevanje solidarnostnih sredstev v zdravstvu.

Pomembno vprašanje za nadaljnji razvoj našega prostora in celotne dolenjske regije je vprašanje modernizacije cestne povezave Ljubljana-Zagreb. Z ustrežno modernizacijo bi lahko v znatni meri racionalizirali prometni tok ljudi in blaga. Ob tem se zavedamo, da bo vrsta modernizacij slovenskih cest pogojena z namenom posameznih cestnih povezav v republiškem merilu in ustreznem vključevanju v mednarodni tok ljudi in blaga. Vendar ocenjujemo, da predvidena samo delna modernizacija omenjene prometne žile ne rešuje problema in je treba iti v modernizacijo v celoti. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Jošt Bajželj, delegat občine Kranj.

J o š t B a j ž e l j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog smernic za družbeni plan SR Slovenije za srednjeročno obdobje 1986-1990 podaja prve usmeritve o možnostih družbenoekonomskega razvoja republike v prihodnjih petih letih.

Smernice so s formalne plati ustrezno zastavljene, saj so kratke in pregledne in obravnavajo vsa razvojna področja, naloge in pogoje, ki bi omogočili uresničitev zastavljenih ciljev. Menimo pa, da v vsebinskem smislu niso docela usklajene, zato imamo k vsebini smernic nekaj pripomb.

1. Cilji oziroma materialne možnosti razvoja so zastavljeni zelo visoko, posebej če upoštevamo usmeritve dolgoročnega plana razvoja Slovenije, ki predvideva v prvem obdobju, to je v letih 1986-1990, še vedno težavne gospodarske razmere in zelo omejene materialne možnosti.

Ob dolgoročnem načrtovanju 3,6 % letne stopnje rasti družbenega proizvoda v letih 1986-1995 bi taka usmeritev pomenila počasnejšo rast v obdobju 1986-1990 in hitrejšo rast po letu 1990. Predlog smernic za srednjeročni plan Slovenije pa možno rast družbenega proizvoda ocenjuje na 3,5 do 4,5 %. To pa je precej višje in v nasprotju z dolgoročnimi usmeritvami, ki smo jih sprejeli pred dobrimi 4 meseci.

Ob tem pa smernice za srednjeročni plan ne dajejo odgovora na vprašanje, kako in s kakšnimi ukrepi bomo dosegli tako rast, ki je tudi za razvite dežele, ki imajo veliko manj notranjih problemov kot mi, visoka.

Le z boljšim izkoriščanjem zmogljivosti, večjo učinkovitostjo dela, obnovo proizvodnih sredstev in tako dalje, kot predvidevajo smernice, tega verjetno ne bomo uspeli. Ob informaciji, da so materialne možnosti naravnane na optimalno izkoriščenost vseh produkcijskih sil, lahko podvomimo v realnost takih planskih ciljev.

2. Ukrepi in naloge, ki jih določajo smernice za uresničitev ciljev, so tako v globalu, kot na posameznih področjih predvsem obrobne ne pa korenite in take, da bi zagotovile načrtovano rast in razvoj slovenske družbe. Naloge so tudi premalo opredeljene in na nekaterih področjih tudi problematične, nobena pa ne daje odgovora na vprašanje, kako bomo take naloge uresničili, še posebej v pogojih močno omejenih investicijskih možnosti. Za primerjavo samo nekatere med njimi: oživitve in stabilizacija proizvodnje, zaostajanje rasti skupno porabljenih sredstev za rastjo celotnega prihodka, odpravljanje vzrokov inflacije in zmanjšanje inflacijskega pritiska, prehod na višjo raven gospodarskega, tehnološkega, znanstvenega in kulturnega razvoja, hitrejši razvoj turizma, trgovine, povečanje proizvodnje hrane in tako dalje.

3. Tudi uresničitev predvidenih razmerij delitve dohodka je vprašljiva. Povečati akumulacijo za več kot dohodek, rast sredstev za osebne dohodke pa uskladiti z rastjo dohodka pomeni, da je potrebno bistveno zmanjšati obveznosti iz dohodka ter tako povečati razpoložljiv čisti dohodek.

Ob hitrem naraščanju obrestnih mer, ki jih lahko pričakujemo tudi v bodoče, ter ob 17 % udeležbi obresti v dohodku, pri čemer je delež akumulacije le 21 %, delež sredstev za razširitev materialne osnove dela pa celo 16 %, bo to zelo težavna naloga.

Medtem ko so kriteriji rasti sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v smernicah določeni, kriteriji za gibanje sredstev splošne porabe niso. Zato jih je potrebno določiti.

4. Dohodek organizacij združenega dela je preobremenjen z dajatvami. Velik del teh sredstev pa je uporabljen nenamensko in neracionalno, zato bi tudi v smernicah morali določiti usmeritve glede razbremenjevanja gospodarstva oziroma bolj načrtne in racionalne uporabe teh sredstev.

5. Vzgojnovarstveni zavodi za predšolske otroke postajajo za marsikatero mlado družino predragi, zato bi kazalo razmisliti, da bi znotraj razpoložljivih sredstev skupne porabe večji delež namenili otroškemu varstvu.

Vsi si želimo hitrejši razvoj in izboljšanje pogojev dela in življenja, vendar moramo pri snovanju takega razvoja vedeti, na čem temeljijo taka izhodišča. Menimo, da so izhodišča v smernicah neobdelana. V sedanjih pogojih pa bi si morali vsi prizadevati, da živimo in delamo v skladu z realno razpoložljivimi možnostmi. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Zofija Češnovar, delegatka občine Trbovlje.

Z o f i j a Č e š n o v a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov Skupščine občine Trbovlje za Zbor občin je na svojem sestanku 24. tega meseca imela k smernicam in analizi naslednje pripombe.

1. Na področju ekonomskih odnosov s tujino. Večji izvoz ne sme biti le pogoj za odplačilo zunanjih dolgov, ampak mora postati osnovni cilj in pogoj razvoja gospodarstva. Izvoz na konvertibilno področje naj bi v naslednjem srednjeročnem obdobju pospeševali predvsem z realnim tečajem dinarja, v manjši meri z zmanjševanjem obveznosti organizacij združenega dela, v celoti pa je potrebno ukiniti samoupravno združevanje sredstev za pospeševanje izvoza.

V naslednjih planskih dokumentih je poleg položaja izvoznic potrebno opredeliti tudi položaj organizacij združenega dela, ki s svojo proizvodnjo nadomeščajo uvoz.

2. Programi in sredstva samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti so v tekočem srednjeročnem obdobju omejeni z administrativnimi ukrepi in rastjo dohodka, kar je povzročilo neenakopraven družbenoekonomski položaj delavcev, zaposlenih v teh dejavnostih. V obdobju 1986-1990 se sredstva samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti ne bi smela več omejevaty z rastjo dohodka, ampak bi morali opredeliti absolutne deleže posameznih samoupravnih interesnih skupnosti v dohodku.

Raziskovalne dejavnosti, kot osnove razvoja, ne bi smeli omejevaty, ampak bi se sredstva zanjo oblikovala odvisno od razvojnih potreb. Živo in minulo delo morata zagotoviti ustrezen družbenoekonomski položaj delavcem in občanom, socialna politika pa le izjemoma.

3. Ekonomska politika sicer opredeljuje razširjeno reprodukcijo, vendar posveča premalo pozornosti enostavni reprodukciji, saj lahko ugotovimo, da je v velikem številu dejavnosti iztrošenost osnovnih sredstev izredno velika - 80 do 100 %.

4. V naslednjem srednjeročnem obdobju je potrebno zagotoviti, da bodo osnovni cilji davčne politike, opredeljeni s smernicami, tudi realizirani.

5. Pri oblikovanju sredstev za osebno, skupno in splošno porabo mora biti rast sredstev splošne porabe nižja od rasti osebne in skupne porabe.

6. Vse investicije v naslednjem srednjeročnem obdobju, tako že začete kot tudi načrtovane, je potrebno ponovno preveriti na osnovi sprejetih kriterijev, še posebej na osnovi izvoznega oziroma neto deviznega učinka ter na osnovi ciljev prestrukturiranja gospodarstva. Hvala.

Predsednica Majda Poljanšek; Hvala lepa. Besedo ima tovariš Živko Rus, delegat iz občine Ljubljana Bežigrad.

Živko Rus: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na pomembnost gradiva, smo v naši občini organizirali široko razpravo in povzeli vse te podatke, pripombe, pobude in tudi pomisleke. Splošna ocena je bila, da je gradivo dobro in tudi zajema velik kompleks problematike, vendar smo na osnovi celotne razprave ugotovili tudi nekaj pripomb in pomanjkljivosti, ki smo jih strnili v lo pripomb.

1. Planski dokumenti na vseh ravneh, vštévši predlog smernic za družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1986-1990, morajo postati bolj obvezujoči in bolj realni dokumenti o nadaljnjem razvoju, pri čemer se moramo v njih dosledno izogibati seznamom želja ali potreb, pač pa realno vrednotiti možnosti ter le-te prilagoditi željam in potrebam.

2. Predlog smernic je treba spremeniti in dopolniti tako, da ne bo vseboval medsebojno nasprotujočih si izhodišč in nalog, ki v tak dokument sodijo. Različno opredeljevanje posameznih izhodišč in nalog na določenih temeljnih področjih omogoča različno prakso, sklicevanje na različne dele posameznih dokumentov, kakor kateremu subjektu najbolj ustreza, kar potem tudi v praksi izgleda tako, da si vsak subjekt stvar razlaga po svoje in potem prihaja do različnih nasprotovanj, ali pa do različnih tendenc. Zato se zavzemamo za jasnejšo dikcijo, da v bodoče do različnih razlag ne bi prihajalo.

3. Medsebojno nasprotujoča izhodišča se v predlogu smernic kažejo pri opredeljevanju delitvenih razmerij oziroma pri politiki razvoja družbenega standarda. V predlogu smernic, Poročevalec št. 24, stran 5. desni stolpec, 4. alineja je opredelitev, da se bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju zavzemali za ohranitev dosežene ravni družbenega standarda.

Pri politiki dohodka, stran 8, desni stolpec, tretji odstavek je podana opredelitev, da bodo sredstva za osebne dohodke in skupno porabo v globalu rasla v skladu z rastjo dohodka in drugimi skupno določenimi osnovami in merili. Temu pa takoj sledi opredelitev, da bodo delavci v delovnih organizacijah združenega dela dohodek razporedili tako, da se bodo intenzivneje vključevala sredstva za razširitev materialne osnove združenega dela.

Pri globalnih materialnih okvirih stran 3 levi stolpec, četrti odstavek je dana opredelitev, da bomo v obdobju 1986-1990 s politiko delitve dohodka ohranili doseženi odnos med akumulacijo in sredstvi za porabo in s tem ustvarili pogoje za realno naraščanje sredstev za osebne dohodke ter za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb v skladu z rastjo dohodka, vendar pod pogojem, če se bo delež akumulacije v dohodku v letu 1985 povečal na 20 %, in tako naj bi potem ostalo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Ob takšnih opredelitvah politika delitve dohodka ni jasno načrtana in menimo, da bi morala biti ta delitev bolj jasno načrtana, predvsem pa tisti del, ki govori o osebni porabi.

4. Dosti bolj pomembno kot delitev dohodka, s čimer se veliko ukvarjamo, je po našem mnenju ustvarjanje dohodka, s tem pa je neposredno povezano širjenje materialne osnove združenega dela. Vsiljuje se namreč mnenje ali občutek, da vse preveč govorimo o delitvi dohodka in vse premalo o ustvarjanju dohodka in končno tudi o delavcih in delu.

Postavlja se vprašanje, ali bo načrtovane cilje razvoja, na primer povečanje realnega družbenega proizvoda po povprečni letni stopni 3,5 do 4,5 % mogoče doseči z načrtovano porabo sredstev za širjenje materialne osnove dela. Menimo, da je potrebno ta odstotek rasti družbenega proizvoda smelo in optimistično zastaviti. Kakšna bo ta številka? Nekateri računi govorijo, da je visoka, nekateri da je nizka. Tudi za naše razmere v občini smo naredili izračune, ki kažejo, da bo ta odstotek 2,5 realen. Vendar drugi podatki spet kažejo, da seštevek vseh teh naših želja zahteva rast družbenega proizvoda v okviru 6 %. Se pravi, da je naša pripomba na mestu, da si dogovorimo skupek želja in potreb, na osnovi tega pa potem vključimo odstotek rasti družbenega proizvoda, ki je vprašanje izračuna, ali je to 3,5, 6 ali koliko %, čemur naj bi sledil dohodek, ki bi pokrival vse te naše načrtane želje in potrebe v bodočnosti.

Doseganje zastavljenih ciljev je po opredelitvah globalnih materialnih odnosov, stran 3, levi stolpec zgoraj, odvisno tudi od izkoriščanja obstoječih zmogljivosti, pri čemer smo že ničkolikokrat ugotovili, da so obstoječe zmogljivosti močno izrabljene. Ob tem pa v predlogu smernic ni zaslediti dovolj dosledno začrtane usmeritve za tehnično in tehnološko posodabljanje in nadomeščanje obstoječih zmogljivosti, ob dejstvu, da za nove zmogljivosti ne bo veliko sredstev, le okoli 30 % vseh investicijskih sredstev. To povezujemo s sedanjimi trendi velikih investicij in saniranjem nekaterih organizacij združenega dela, na drugi strani pa je treba upoštevati realno amortizacijo, ki pa ne zagotavlja niti enostavne reprodukcije. Se pravi, da je ta sklop vprašanj mnogo težji in ga bo potrebno mnogo bolj podrobno in dolgoročno zastaviti.

V petem poglavju, ki opredeljuje družbenoekonomski razvoj v naslednjem srednjeročnem obdobju, je posebnega pomena samoupravno združevanje dela in sredstev, ki bo v praksi postalo temeljni način in oblika financiranja razširjene reprodukcije in koncentracije akumulacije. V usmeritvi, da bo del akumulacije potrebno nameniti za finančno konsolidacijo organizacij združenega dela, stran 3, desni stolpec, zgoraj, lahko v predloženem besedilu pomeni tudi prelivanje akumulacije v organizacije združenega dela, ki poslujejo z izgubo. Zaradi razmer na tem področju je nujna jasna srednjeročna planska usmeritev, da družbeno ni sprejemljivo usmerjati akumulacijo v takšne organizacije združenega dela, če nimajo ustreznih razvojnih programov, ki bi jamčili, da bodo s proizvodnjo ustvarjali dohodek in ne izgube.

7. Na področju stanovanjske politike je opredelitev, da bo do leta 1987 uvedena ekonomska stanarina - stran 4, desni stolpec, 6. odstavek. Ta je vprašljiva po eni strani z vidika izvajanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, saj je v njegovem sklepnem delu iz julija 1983 jasna usmeritev, da je treba za doseg zastavljenih ciljev stanarine v neposredni prihodnosti povečati - to pa je verjetno prej kot v letu 1987 - do ravni enostavne reprodukcije. Po drugi strani pa dosežanja praksa pri uvajanju ekonomskih stanarin kaže na velike težave in zastoje, tako da se hkrati ob navedeni opredelitvi postavlja vprašanje, ali bomo to nalogo res izpeljali ali pa smo si jo zastavili samo kot željo.

8. Predlog smernic vsebuje tudi nekatere naloge, za katere je vprašanje, ali v dokument sploh sodijo; prav gotovo pa ne tako, kot so zapisane. Pri tem gre za planske naloge ob koncu uvodnega dela poglavja "Smeri delovanja ekonomske politike", stran 7, desni stolpec, "da bomo zagotovili večje spoštovanje zakonitosti in doslednejše izvajanje zakonov in predpisov." Ali pa na primer naloge o razširjeni reprodukciji na koncu besedila na isti strani, da bomo zagotovili dosledno uresničevanje določil zakona o razširjeni reprodukciji in mi-nulem delu.

Cilj je lahko zgolj popolno spoštovanje zakonitosti in dosledno izvajanje zakonov in predpisov, ne pa "doslednejše", kot izhaja iz te dikcije. S tega vidika je torej v predlog smernic kvečjemu mogoče vključiti nalogo, da bomo dosledno izvajali ukrepe proti vsem, ki ne spoštujejo zakonitosti in ne izvajajo dosledno zakonov in predpisov.

9. Raziskovalno delo je skoraj istovetno z inovacijsko dejavnostjo. Raziskovalno dejavnost bi morali izločiti iz kategorije družbenih dejavnosti in jo vključiti v funkcijo organizacij združenega dela, raziskovalnemu delu pa določiti večjo konkretno vlogo v razvoju in zagotoviti ustrezno moralno ter materialno spodbudo. V nakazani smeri je treba razvijati tudi inovacijsko dejavnost.

10. V izobraževalni dejavnosti moramo zagotoviti potrebe združenega dela, ki mu bo sedaj in tudi še v naslednjem obdobju primanjkovalo delavcev srednje poklicne izobrazbe, to je profilov 2., 3. in 4. stopnje, brez katerih ne bo predvidene proizvodnje.

Družbene dejavnosti, zlasti zdravstvo, osnovno šolstvo, izobraževanje in otroško varstvo so v izjemno težkem materialnem položaju. Konkretneje bi morali opredeliti njihov nadaljnji razvoj, seveda v okviru materialnih možnosti.

Potrebno bi bilo nakazati možnosti podaljšanja porodniškega dopusta, da vsaj v tem pogledu dohitimo ostale republike. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Alojz Petek, delegat iz občine Kočevje.

A l o j z P e t e k : Tovarišice in tovariši delegati! Ne bi ponavljal stvari, o katerih so že govorili delegati pred menoj.

V občini Kočevje je tekla široka razprava o smernicah, v katerih je bil dan osnovni poudarek znanju in kadrom.

V svoji razpravi bi se omejil zgolj na poglavje Usmeritve družbenega razvoja na posameznih področjih. K temu delu smernic menimo, da so formulacije dobre, da pa bi bilo potrebno pri pripravljajanju nadaljnjih planskih dokumentov upoštevati nekatere okoliščine. Vsekakor je potrebno poudariti, da gre za smotrno izkoriščanje razpoložljivih potencialov, kamor spada tudi zemlja, vendar pa pogoji pridelovanja niso povsod enaki. Če želimo doseči enakopraven položaj delavcev, je potrebno te zadeve ustrezno načrtovati. Naj navedem primer: na nižinskih območjih je mogoče na hektar pridelati lo tisoč škrobnih enot, na višinskih pa 6.500, ali do 300 m nadmorske višine je ugotovljeno 236 pašnih dni, če gre za živinorejo od 300 m - 700 m, 180 in nad 700 m 154 pašnih dni. To kaže na določene razlike in če je naš interes - verjetno to je - povečati pridelovanje hrane pri izkoriščanju zemljišč, potem je treba poiskati ustrezne stimulacije, da bi izkoristili tudi zemljišča na višinskih območjih.

Vse to so znane stvari, vendar jih bo potrebno tudi v dokumentih za naslednje srednjeročno obdobje natančneje opredeliti. Stimulacije, ki se dajejo iz sklada za pospeševanje kmetijstva, bi morale biti bistveno bolj diferencirane glede na to, kje se hrana prideluje.

Trenutno je v Sloveniji takšna situacija, da tam, kjer so najboljši pogoji za poljedelstvo, imamo tudi najmočnejše razvito živinorejo, hribovska območja pa izumirajo, kljub temu da so vloženi določeni napor, da do tega ne bi prišlo.

Toliko samo v opozorilo, čeprav nimamo konkretnih pripomb k smernicam. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Anka Tomišek, delegatka občine Ljubljana Šiška.

A n k a T o m i n š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Veliko je bilo danes že povedanega, zato bi opozorila samo na nekatera vprašanja, ki niso bila omenjena v dosedanji razpravi.

Prvič. Odločno se zavzemamo predvsem za spoštovanje ustavnosti in zakonitosti, kar mora biti v smernicah jasno izraženo.

Drugič. Da bi zahtevne naloge, ki so opredeljene v tem dokumentu, resnično zmogli, menimo, da ni realno zastaviti si za to srednjeročno obdobje tudi pri splošni porabi, da bo le-ta rasla skladno z rastjo dohodka.

V naši občini smo načrtovali tako kot v preteklem obdobju, da bomo nekoliko zaostajali. Prav je, da smo optimistični, kljub temu pa menimo, da bomo morali nekatere zadeve mnogo jasneje opredeliti, kot so opredeljene v teh smernicah. Menimo, da je treba zelo jasno postaviti predvsem izhodišče, da bomo zagotovili stabilnejše pogoje gospodarjenja. Če bomo delali tako kot v preteklem obdobju, potem ne moremo biti optimisti.

Nadalje smo mnenja, da so rezerve tudi v tem, da tudi v naslednjem obdobju normativizem, pa naj bo to državni ali samoupravni, spravimo v realni okvir, kajti tudi to nam jemlje veliko dragocenega časa, kar ne prispeva vedno k produktivnemu delu.

Ne nazadnje bi tudi radi poudarili, da bolj kot je to v smernicah načrtano, menimo, da moramo produktivnemu delu, zlasti pa znanju, in to vsem oblikam kreativnega dela, dati zelo jasno izhodišče, da ga bomo posebej stimulirali, sicer ne bomo uresničili ciljev, ki smo si jih zastavili.

Pretekla praksa, ko smo le govorili o tem, da je treba nagrajevati po delu in nagrajevati zlasti inventivno dejavnost ter kreativno delo, nas je verjetno le prepričala, da je skrajni čas, da na tem področju pridemo od besed k dejanjem. Zato menimo, da ne bo odveč, če posebej poudarimo, da je treba tovrstno kreativno delo, in to vse oblike, neodvisno od tega, ali gre za fakultetno izobraženega človeka ali za delavca, posebej stimulirati.

Ob koncu naj vas seznanim še s pripombo, ki je bila v naši skupini posebej poudarjena, in sicer, da bi bilo prav, da bi bolj pravočasno kot do sedaj prisluhnili zahtevi naših delovnih ljudi in občanov, da bi sistem planiranja bolj poenostavili, tako kot smo bili tudi prisiljeni, da to nalogo opravimo na podlagi obstoječega sistema, za katerega pa smo že dalj časa ugotavljali, da je preveč zapleten. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Ugo Fonda, delegat občine Piran.

U g o F o n d a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov občine Piran podpira predlog smernic za družbeni plan Slovenije za obdobje 1986-1990, s tem da ima vendarle nekaj pripomb.

V poglavju Usmeritve družbenega razvoja na posameznih področjih naj se v drugi vrsti sedme alinee za besedo "zmogljivosti" postavi vejica in nadaljuje z naslednjim besedilom: "povečanje števila turističnih ležišč".

Menimo namreč, da hitrejšo rast turizma ne bo mogoče zagotoviti zgolj z boljšim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti, temveč je nujno potrebno povečati tudi število ležišč. To ugotavljamo predvsem v naši občini, kjer so zmogljivosti v času daljše turistične sezone skoraj v celoti zasedene, zato bi morala biti omogočena izgradnja novih zmogljivosti.

V 6. alineji iste vrste predlagamo, da se črta besedilo v oklepaju, kjer se omenjajo kot infrastrukturni objekt v turizmu žičnice in marine. Menimo, da je to dosti širše, zato ni potrebno, da so žičnice in marine sploh omenjene, ampak da se kot infrastrukturni objekt razume vse tisto, kar semkaj sodi.

V zadnjem stavku iste alinee se predlaga črtanje besede "bistveno". Gre namreč za povečanje vloge samostojnega osebnega dela. Menimo, da ni potrebno in ustrezno reči "bistvena sprememba vloge osebnega dela" posebno še v gostinski dejavnosti, ker bi tako bistveno povečanje terjalo tudi globlje in bistvene sistemske spremembe.

V prvi vrsti 16. alinee naj se za besedo "identiteto" - gre za kulturno identiteto slovenskega naroda - postavi vejica in nato nadaljuje z naslednjim besedilom: "identiteta madžarske in italijanske narodnosti".

Pomen okrnitve kulture italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji in zagotavljanje stikov obeh narodnosti s kulturo matičnega naroda v predlogu smernic ni opredeljen. Predlagamo, da se to ustrezno opredeli v 16. alineji.

Pri tem bi želeli opozoriti vse predlagatelje dokumentov, da v občini Piran opazamo, da se pozablja na obstoj madžarske in italijanske narodnosti v naši republiki in na občutek teh dveh narodnosti, da gre za zapostavljanje teh, če že ne celo za zatiranje takrat, ko pripravljavci dokumentov pozabljajo na to dejstvo.

V 17. alineji, ki govori o zdravstvu, so v oklepaju navedene najpogostnejše bolezni, obolenje srca in ožilja, rak in poškodbe. Menimo, da to ni potrebno naštevati, ker je to stvar stroke in doktrine, kaj se v določenem trenutku smatra za najresnejšo bolezen.

Mnenje stanovanjske skupnosti, ki ga je povzela tudi naša skupina delegatov, je, da je nemogoče opredeliti in predvideti, da bodo ekonomske stanarine dosežene do leta 1987, saj vsi vemo, da sedanje povečanje stanarine ne dosega niti inflacijske stopnje.

Pripombo imamo tudi k 6. poglavju, Elementi dogovorā o temeljih družbenega plana, promet in zveze, kjer je potrebno ustrezno opredeliti načelno usmeritev za razvoj slovenskega pomorskega ladjarstva.

Skupina delegatov obenem podpira predlog Splošne plovbe Piran, da je treba v osnutku dogovora o temeljih družbenega plana Slovenije za obdobje 1986-1990 dodati naslednje besedilo: "Na zveznem nivoju se bomo zavzemali za podaljšanje dogovora o merilih za kreditiranje plasmaja domače opreme ladij in tirnih vozil v državi do leta 1985 - dogovor naj bi se torej podaljšal do leta 1990 - ter za zagotovitev deviz za uvoz opreme in materiala za vgradnjo v ladje in za nakup opreme in materiala v domovini, pri dobavi katerega se zahteva devizna soudeležba.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije si bo kot podpisnik dogovora o merilih za kreditiranje plasmaja domače opreme, ladij in tirnih vozil prizadeval, da se del sredstev, ki so namenjena za kreditiranje izvoza ladij, izloči za kreditiranje gradnje ladij za domače naročnike v domačih ladjedelnicah. Z doma zgrajenimi ladjami dosegajo ladjarske delovne organizacije boljše devizne učinke kot ladjedelnice z izvozom ladij. Ravno tako se bomo zavzemali tudi za poenostavitev postopka za uvoz ladij na hipotekarni kredit in znižanje uvoznih dajatev za ladje. Na deviznem področju moramo ladjarjem zagotoviti razpolaganje z deviznimi sredstvi najmanj v višini tekočih deviznih stroškov in zapadlih anuitet za devizne kredite."

Naša skupina delegatov tudi v celoti podpira pripombe skupine delegatov Skupščine Obalne skupnosti Koper, ki so v veliki meri istovetne, delno pa se z našimi pripombami dopolnjujejo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Gorazd Mazej, delegat Skupščine mesta Maribor.

G o r a z d M a z e j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov za delegiranje delegatov v ta zbor je na svoji seji podprla osnutek smernic za družbenoekonomski razvoj naše republike in ima nekaj pripomb.

1. V smernicah družbenega plana za obdobje 1986-1990 je področje kmetijstva sicer dobro obdelano in opozarja na nadaljnje prestrukturiranje kmetijstva in spremembe setvene kulture v skladu z naravnimi danostmi. Ob tem pa želimo opozoriti, da ni dovolj jasno napisano usmerjanje dodatnih naporov v razvoj sadjarstva in vinogradništva na hribovitih predelih, kjer ni danih drugih naravnih pogojev za intenzivno kmetijsko proizvodnjo. Po dosedanjih kriterijih bančne politike in osnovnih usmeritev v povečano proizvodnjo hrane so bila ta področja zapostavljena. Opozoriti pa moramo, da je prav intenzivna obdelava teh površin v severovzhodni Sloveniji podana od temeljev razvoja teh območij in oživljanja obmejnih krajev, kakor tudi seveda naših nerazvitih območij, ki jih imamo v tem delu naše republike.

2. V 6. poglavju, Elementi dogovora o temeljih družbenega plana je za področje živilsko predelovalne industrije opredeljena potreba uskladitev posodobitve in razvoja pridelovalnih zmogljivosti z rastjo kmetijske proizvodnje in možnosti izvoza. Pri tem želimo opozoriti, da bi kazalo besedilo dopolniti tako, da bi poudarili tudi potrebno obnovo obstoječih naprav infrastrukture, saj smo v preteklem obdobju vlagali v nove investicije in imamo v velikem obsegu, na primer hladilne sisteme, pekarnice in tako dalje, močno zastarele ter jih samo iz sredstev amortizacije ne bo mogoče obnoviti.

3. Področje trgovine je v smernicah družbenega plana obdelano v 5. poglavju usmeritev družbenega razvoja na posameznih področjih. Poseben poudarek je dan preskrbi z živil in zagotavljanju potrebnih rezerv osnovnih živil na vseh ravneh. Menimo, da ni dovolj jasno poudarjeno, na kakšni osnovi bomo spremenili ekonomske možnosti trgovine, da opravi te naloge, saj nima sredstev za potrebna sovlaganja za povezave v predelovalno industrijo, kakor tudi ne potrebnih obratnih sredstev za zaloge.

4. Na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva je opredeljeno, da bomo postopno prehajali na ekonomske stanarine in da bomo s politiko cen komunalnih storitev realizirali cilj pokrivanja enostavne reprodukcije. Menimo, da

je potrebno kritično opredeliti, da smo v preteklem obdobju zaradi zaščite standarda delavcev in občanov prav na tem področju odstopali od usmeritev programa stabilizacije. V smernicah bi kazalo jasneje opredeliti, da bomo sledili vse potrebne aktivnosti za spremembo take prakse, saj nimamo oblikovanih rezervnih sredstev, s katerimi bomo v nasprotnem primeru pokrivali vse večje nastajajoče izgube.

Opozoriti moramo, da se že sedaj iz sredstev, ki jih delavci prispevajo za razširjeno reprodukcijo, del teh usmerja v razreševanje problematike enostavne reprodukcije, kar je na nek način nedopustno. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Branko Pirc, delegat občine Krško, ki bo razpravljal tudi v imenu občin Brežice in Sevnica.

B r a n k o P i r c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ob obravnavi predloga smernic želimo delegati iz občin Brežice, Krško in Sevnica seznaniti Zbor občin s pripravami razvojno ureditvenih programov na Krškem polju.

Na podlagi dosedanjih predstavitev koristi in škodljivih posledic z izgradnjo verige Savskih elektrarn ugotavljamo, da energetika pridobiva, medtem ko kmetijstvo, vodno gospodarstvo, komunala in gozdarstvo v Posavju izgubljajo oziroma bodo na teh območjih nastale precejšnje negativne posledice. Da bi ublažili vpliv negativnih posledic na navedene gospodarske panoge in uporabili naravne danosti Krškega polja, želimo, da se ob projektu izgradnje Savskih elektrarn planirajo tudi ukrepi, s katerimi bomo izkoristili komparativne prednosti Krškega polja. Ker investitor Savskih hidroelektrarn v svojih študijah podrobno ne proučuje reševanja posledic za omenjene panoge, smo v okviru posavske gospodarske zbornice ustanovili programski svet za Krško polje, katerega glavna naloga je pripraviti razvojne študije in v nadaljevanju realizirati ustrezne investicijske programe.

V okviru programskega sveta obravnavamo območje Krškega polja širše, in sicer s celotno gravitacijo vpliva hidroelektrarn od Radeč do meje SR Slovenije s SR Hrvatsko, del Obsotelja in območje spodnjega toka reke Krke. Po sedaj znanih posledicah akumulacij bo kmetijski prostor posavskega območja prizadet z izgubo okoli 700 ha zemljišč, kar bi morali nadomestiti z ustreznimi hidro in agrotehničnimi ukrepi, kot so namakanje in melioracije. Ti programi predstavljajo za občine Brežice, Krško in Sevnica bistveno vsebino srednjeročnih in dolgoročnih planov. Menimo pa, da predstavljajo kmetijske površine v Posavju tak prehranski potencial, da bi morali postati eden od osnovnih programov kmetijstva v republiki.

Hkrati ugotavljamo, da planskim službam v navedenih občinah in delovnih organizacijah manjkajo v tem trenutku urbanistične, hidrološke in ekološke osnove, na podlagi katerih bi bile negativne posledice izgradnje hidroelektrarn na Savi konkretnije kvantificirane oziroma na osnovi katerih bi lahko realneje planirali. Obstaja bojazen, da zaradi nepravočasnosti teh podlag in začetka gradnje hidroelektrarn zastanejo aktivnosti, ki bi jih sicer samo planirali, kot na primer izgradnja obrambnih nasipov, izgradnja cest in ostalih infrastrukturnih objektov.

Naš prispevek ni imel namena spreminjati predlog smernic, ampak nakazati problematiko, ki jo bo potrebno vključevati v planske akte, ki sledijo smernicam.

Predlagamo, da Zbor občin to informacijo v zaključkih upošteva in zadolži za plan odgovorne institucije, da vključijo ureditvene programe za Krško polje v nadaljnje republiške planske dokumente. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Jože Elersič, delegat iz občine Nova Gorica.

J o ž e E l e r s i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ko se je naša skupina delegatov opredeljevala do predlaganega dokumenta, je imela pred seboj oceno sedanjega gospodarskega trenutka in vidi priložnost,

da tudi v smernice družbenega plana vgradimo elemente, ki bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju resnično prispevali k hitrejšemu spreminjanju gospodarskih razmer ter utrjevanju medsebojnih dohodkovnih odnosov. S tega zornega kota ocenjujemo, da je predloženi predlog smernic ponovno zelo deklarativen in premalo učinkovito posega po uveljavljanju mnogih odnosov, ki smo jih sicer že zapisali zlasti v stabilizacijske programe, pa vendar sodijo operativno v ta dokument. Na podlagi tega čutimo dolžnost opozoriti sestavljalce gradiva na nekatere pomanjkljivosti.

Naši predlogi so bili zbrani po poglavjih in so poleg že posredovanih amandmajev še naslednji.

V poglavju 3 - Globalni materialni odnosi. Ocenjujemo, da so globalni materialni odnosi zastavljeni na dokaj fiktivnih osnovah in se z njimi nakazuje pretiran optimizem. Globani optimalni odnosi niso cilji, kot jih predlagani dokument opredeljuje, temveč so ovrednotenje posledic vseh drugih dejavnikov gospodarjenja. So torej integralni rezultati širokih medsebojnih odnosov in urejenosti teh reprodukcijskih tokov, zato so za različno obravnavano sredino različni. Mnenja smo, da kolikor so to orientacijske smernice za široko družbenopolitično skupnost, naj ostanejo tako opredeljeni v predlaganih dokumentih; kolikor pa naj bi bili konkretna osnova planerjem mikroekonomij v posameznih organizacijah združenega dela, so nerealni in tudi neuporabni. Smo pač v času, ko se bomo v bitki za preživetje morali poslužiti korenitejših sprememb od sprememb hitrosti prilagodljivosti pogojem gospodarjenja do prestrukturiranja proizvodnih procesov z enim samim ciljem, doseči zadostno akumulacijo, ki bo zagotavljala socialno varnost in razvoj zaposlenim.

Mnenja smo tudi, da kolikor materialni globalni odnosi ostanejo opredeljeni v smernicah, je potrebno ponovno oceniti realnost njihovih medsebojnih odnosov, na primer, ali je realno možna tolikšna stopnja rasti izvoza na konvertibilno področje ob vseh znanih izvoznih težavah v tem času, ki bodo prisotne tudi v bodoče in še bolj zaostrene, ne da bi se tam razprodajali. Z razprodajo pa gotovo ne bomo dosegli zastavljeno ekonomičnost poslovanja.

Prav na tem mestu nam je potrebna drugačna ekonomska politika, takšna, ki bo stabilizirala primarne gospodarske tokove. To pomeni, da bi svoje intervencije morala družbenopolitična skupnost opredeliti le na intervencije v urejevanju primarnih tokov in vzdrževanje tistih odnosov na trgu blaga široke potrošnje, ki odločilno vplivajo na oblikovanje življenjskega standarda prebivalstva.

Četrto poglavje - Temeljni cilji družbenega razvoja. Po našem mnenju je drugi cilj, razvoj in poglobljanje samoupravnih odnosov zapisan preveč splošno in deklarativno. To področje družbenega življenja je v zadnjih letih zaradi večanja vpliva birokracije in tehnokracije prizadeto in zato ga je potrebno v smernicah temeljiteje opredeliti. Predvsem ni dovolj, če bomo poglobljali samoupravne odnose na navedenih področjih in pri razreševanju navedenih vprašanj, temveč se moramo enako zavzeti za poglobljanje samoupravnih odnosov na vseh področjih družbenega življenja.

V tej točki bi moral biti zastavljen cilj kot temelj, da bomo v naslednjem obdobju na večini področij družbenega življenja odpravili ali pa vsaj na minimum zmanjšali administrativno vmešavanje v samoupravne odnose delovnih ljudi in občanov.

Naslednji cilj, stabilnejši in dinamičnejši gospodarski razvoj je po našem mnenju dokaj ambiciozno zastavljen, vendar vezan na dejansko zagotovitev trajnega delovanja enotnega jugoslovanskega trga. Potrebna nam je večja neodvisnost pri oskrbovanju - poudarjamo - ne pridobivanju, kot je zapisano v besedilu, z energijo in hrano, toda tako, da bomo glede na celotni jugoslovanski prostor organizirali najbolj ekonomično in racionalno proizvodnjo. Čeprav je v sedanjem obdobju bila taka ločevalna politika v marsičem za SR Slovenijo rešitev, je dolgoročneje perspektivna le prava dohodkovna vezava v celotni jugoslovanski prostor. Slovenija se mora na tem področju temeljito reorganizirati. Glede na to, da ima relativno malo surovin, so strateško pomembne usmeritve v obvladovanju višjih tehnologij, računalništva in drugih oblik znanja.

Tretji cilj - socialna politika - je tudi močno deklarativno zapisan. Menimo, da mora biti na prvem mestu stimulatивно nagrajevanje kreativnih delavcev in kreativnega dela, ki mu je nujno potrebno takoj dati primerno družbeno vrednost. Če smo lahko v preteklosti dali posebno težo pogojem dela, smo dolžni to nemudoma storiti v kreativnem ustvarjalnem delu, saj smo z odnosi na tem področju že močno zakoračili v samovzdržnost družbeno nevarne uravnalovke ter razmaku uveljavljanja tako imenovane sile ekonomije. Cilj nam mora biti, da odpravimo uporabo kategorije zajamčenih osebnih dohodkov za normalno delo in polni delovni čas, saj si delavec pod takimi pogoji mora zagotoviti tudi normalni življenjski standard.

Peto poglavje. Usmeritev družbenega razvoja na posameznih področjih. Ne glede na to, da trg ni konkretna panoga, bi ga v sedanjih pogojih vendarle morali obravnavati tako. Analizirati je treba konkretne vzvode razbijanja enotnega jugoslovanskega trga in poti za njihovo zmanjševanje in odpravljanje. Menimo, da je enotni jugoslovanski trg, kadar je stabilen in trajen, eden prvih temeljev, da uresničimo vsakršne cilje dolgoročne ekonomske politike in cilje družbenega plana.

V alineji o trgovini se moramo več kot le deklarativno opredeliti, kakšno trgovino bomo v bodoče imeli. Predvsem moramo postati v detajlistični trgovini bolj fleksibilni tudi glede tehničnih normativov, pod katerimi le-te poslujejo, in vanje vključevati tudi obrtnike trgovske dejavnosti. Standard v trgovini naj bo rezultat reproduktivne sposobnosti celotne družbe in ne kot sedaj nekajkrat večji (ne v vseh primerih, ampak v večini).

Prav tako je potrebno več smelosti v razbijanju monopolov nekaterih trgovin in iskanju poti v povezovanju za kar največjo specializacijo.

V alineji o turizmu je cilj po našem mnenju napačno zastavljen. V dokumentu, kot so predlagane usmeritve, bi morali izhajati iz predpostavke, da je turizem integralni rezultat celotnega gospodarskega položaja in hotenja družbe ter hkrati odraz mikroekonomije v konkretnem prostoru. Zato moramo zagotoviti, da bo turizem cilj in interes celotnega gospodarstva.

V alineji o drobnem gospodarstvu moramo zagotoviti, da bo davčna politika postala zares stimulatívna in dovolj stabilna, da bo omogočila razmah te dejavnosti, gledano na naš družbenopolitični sistem. Zato je poleg ukrepov ekonomske politike potrebno temeljito spremeniti tudi davčno politiko, in to bi smernice morale zajeti.

V poglavju o stanovanjski gradnji se sprašujemo, ali je realen cilj 50 tisoč stanovanj. Mnenja smo, da bi v smernice morali zajeti toliko stanovanj, da bomo z njimi redno pokrili naravni prirastek.

V poglavju o zdravstvenem varstvu je zapisano večanje preventive sicer zelo potrebno, je pa utopija po našem mnenju in bo vse dokler se bodo sredstva v ta namen zmanjševala. Menimo tudi, da je ta dejavnost v alineji glede na druge dejavnosti in glede na njen prioritetni položaj mnogo preskromno zabeležena.

V smernicah bi morala biti zajeta prizadevanja za združitev izvajalskih organizacij s tega področja, podelitev specializacije po regijah, brez njihove konkretne opredelitve in prizadevanja za večanje storilnosti prek neposredne menjave tudi tujim uporabnikom, da bi domačim uporabnikom lažje zagotovili normalni standard vsaj v kurativi. V alineji pa se moramo odločno zavzeti za politiko, ki ne bo več bolj obremenjevala domačega uporabnika. Večanje neposredne menjave z domačim uporabnikom bo nujno razdelil le-te na tiste bogatejše, ki si bodo lahko "kupili več zdravja" in ostale.

V alineji o zaposlovanju se je treba zavzemati, da bo zaposlovanje rastlo s stopnjo naravnega prirastka prebivalstva.

7. poglavje. Mnenja smo, da se moramo opredeliti, kaj so minimalna sredstva za ohranitev kulturne dediščine in storiti moramo vse, da jih zagotovimo.

V 8. poglavju, ki govori o smereh delovanja ekonomske politike, v točki 3, je opredeljena denarna in posojilna politika. Potrebne so realne obrestne

mere, vendar naj enako odgovornost za nastalo stanje v praksi nosi z delaycem iz združenega dela tudi predlagatelj in oblikovalec ukrepov te politike. Dosedanje izkušnje kažejo, da je prav na področju sprejemanja ukrepov za finančno učvrstitev gospodarstva premalo preciznosti, doslednosti, predvsem pa trajnejših rešitev, zaradi česar dosegamo v praksi marsikaj drugega kot učvrstitev gospodarjenja. Potrebni so ukrepi, ki bodo najprej stabilizirali enotni jugoslovanski denarni trg.

V točki 4o so navedene usmeritve na področju oblikovanja politike cen. Tudi za to področje potrebujemo predvsem brez motenj delujoči enotni jugoslovanski trg. Predvsem pa je potrebna trajna ureditev cen v primarni reprodukciji. Za sekundarno in terciarno pa naj velja odnos ponudbe in povpraševanja na trgu, saj se bomo le na ta način izognili nastanku različnih monopolov.

V točki 5 so navedeni kazalniki dohodka. Predvsem olajšamo delo operativi in dogovorjene minimalne kazalnike temeljito opredelimo, zatem pa jih brez sprememb in dodatkov uporabljamo čim dlje, vsaj v celotnem srednjeročnem obdobju. Zaostri je potrebno odgovornost strokovnih služb, ki si pogosto izmišljajo nove oblike zbiranja podatkov in nove kazalnike, s čimer po nepotrebem obremenjujemo finančno operativo in druge ter dražijo stroške produkcijskih procesov.

In končno, glede na izkušnje zadnjih let bi morali v točki 7 temeljito na novo zastaviti politiko prispevkov iz svobodne menjave dela v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti. Predvsem nesmiselno je, da morebitne presežke zbranih prispevkov na podlagi sporazumov o svobodni menjavi dela izvajalci dejavnosti ne morejo koristiti, temveč se ta sredstva porabijo za povsem druge namene, standard izvajalcev pa zaradi vsega tega mnogo bolj strmo pada. Znan je tudi primer samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, ko ne morejo zbrati dovolj denarja za programe, ki so na podlagi zakonodaje določeni za posamezno leto ali za srednjeročno obdobje.

Poleg vsega tega želim obvestiti zbor, da je naša delegacija predhodno posredovala več amandmajevk predlogu dokumenta. Pri tem nam je v amandmaju o kmetijstvu žal izpadla po našem mnenju pomembna misel, namreč, da v smernice na tem področju dodamo tudi besedilo, ki nas bo zavezovalo dokončati v sedanjem obdobju začeta dela na področju vseh kmetijskih planov v SR Sloveniji.

Podpiramo tudi predlog, da smernice sprejemamo na naslednjih sejah, to je 10. oktobra.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Edo Zorko, delegat iz občine Lenart.

E d o Z o r k o : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Tudi v naši občini smo organizirali široko razpravo o predlogu smernic, ker pa so naše pripombe identične pripombam drugih delegatov, jih ne bi ponavljal, opozoril pa bi le na naslednje.

Predvsem smo temeljito razpravljali o problemih na področju kmetijstva. V zvezi s tem podpiramo mnenje delegatov mesta Maribor, da moramo v prihodnjem petletnem obdobju dati ustrezen poudarek tudi sadjarsko vinogradniški proizvodnji in temu prilagoditi tudi ekonomske ukrepe, zlasti pa kreditno politiko. Slovenske Gorice in še nekateri predeli Slovenije imajo v sadjarstvu oziroma so imeli komparativno prednost, če pa tega sadjarstva ne vključujemo v prednostno področje kmetijstva, potem te komparativne prednosti ne moremo izkoriščati in so zaman vsa priporočila, naj pospešeno razvijamo kmetijstvo in s tem tudi manj razvita območja.

Na področju kmetijstva je zelo pomembno tudi to, da izkoriščamo vse obstoječe živinorejske objekte. Prav v zadnjem času smo priča, kako so ti objekti ponovno neizkoriščeni. Pri nas sicer ocenjujemo, da je to trenutna kriza, in da moramo farme še naprej graditi, tako kot je opredeljeno tudi v analizi, vendar bi kljub temu kazalo, da bi intervencijske ukrepe, ki so predvideni na področju kmetijstva, povezali z izkoriščanjem obstoječih kapacitet. Zlasti se to nanaša na zasebni sektor, vendar pri tem ne mislimo na prisilne ukrepe, temveč na takšne ukrepe, ki bodo zagotavljali dejansko izkoriščenost objektov.

Podpiramo tudi stališče mesta Maribor glede zaskrbljujočega položaja v trgovini. Menimo, da je pri nas zaskrbljujoč zlasti položaj trgovine na podeželju oziroma na nekaterih specifičnih območjih, kjer gre za nujno obnovo, ki jo narekujejo odločbe sanitarne inšpekcije, vendar sedanji ekonomski interesi in možnosti trgovine niso takšni, da bi prišlo do teh obnov, kljub izvršenim integracijam in podobno. Zato menimo, da bi za naslednje srednjeročno obdobje vendarle kazalo obvezati grosistične organizacije, da izločijo del akumulacije tudi za gradnjo nujnih trgovin na podeželskih območjih.

Glede infrastrukture imamo več pripomb. Menimo, kljub vsemu razumevanju, da vendarle dajemo prevelik poudarek gradnji avtocest, predvsem na posameznih območjih Slovenije, premalo pa upoštevamo celovit razvoj na tem področju, ki je tudi povezan z gospodarstvom, zlasti s kmetijstvom, gozdarstvom in podobno.

O stanovanjski gradnji je bilo danes izrečenih že mnogo besed. Iz vseh razprav pa vendarle izhaja enotna ugotovitev, da bo individualna gradnja izredno pomembna za uresničitev zastavljenih ciljev. Zato ne smemo imeti predsodkov pred zasebno gradnjo, temveč ji moramo dati ustrezno podporo ter predvideti ustrezne ukrepe. Pri tem mislimo predvsem na družbeno usmerjeno individualno gradnjo, ki bi jih s kreditno politiko morali zagotoviti takšne pogoje, da bodo tisti, ki izločajo znaten del družinskega proračuna za gradnjo, motivirani za hitrejša dokončanja, kar je tudi namen takšne vrste gradnje.

Poglavje o skladnejšem regionalnem razvoju v celoti podpiramo, menimo pa, da bi morali za naslednje srednjeročno obdobje predvideti tudi takšne ukrepe, ki bodo ekonomsko motivirali združeno delo za gospodarske naložbe na manj razvitih območjih. Ugotavljamo, da te motivacije sedajni in da nihče ne predvideva ustreznih ukrepov, zato je to toliko bolj nujno.

V naši občini imamo tudi pomislek glede koncepta zmerne koncentracije poselitve in razmestitve kapacitet. Menimo, da to ne kaže poudarjati, temveč naj bo poudarek na konceptu, ki je za gospodarstvo najbolj racionalen s stališča skladnejšega regionalnega razvoja.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Marko Gliha, delegat občine Ljubljana Center.

M a r k o G l i h a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija občine Ljubljana Center je oddala pisemne pripombe, vendar menim, da je kljub temu potrebno, da opozorim na nekatere poudarke iz naših razprav. V razpravah smo obravnavali vse predložene dokumente tako zvezne kot republiške in menimo, da je treba podpreti zahtevo delegatov, da pravočasno uresničimo vse sistemske ukrepe.

Ko smo govorili o stopnjah rasti indeksa, smo bili mnenja, da lahko ocene, ugotovitve in mnenja v takšni meri vplivajo na kasnejše spremembe, da bi v prihodnjem petletnem obdobju lahko bistveno izboljšali pogoje gospodarjenja. Zato smo se želeli v naših pripombah predvsem opredeliti za določena delitvena razmerja, hkrati pa smo bili mnenja, da kategorije zdravstva, šolstva in znanosti v prihodnjem obdobju ne smejo več zaostajati, temveč morajo uresničiti svojo funkcijo v krepitvi razvojne moči dela, delovnega človeka in vsakega občana, kot temeljnega dejavnika stabilnega dela in razvoja nas vseh.

Menimo, da se v smernicah premalo govori o človeku na sploh in o vseh vprašanjih, ki vplivajo na njegov življenjski standard.

Enotno je bilo izraženo tudi mnenje, da bi morali bolj kot do sedaj aktivirati vse latentne sile v organizacijah združenega dela, ki so v preteklih obdobjih delovale bolj zaviralno kot spodbujevalno; da bi morali bolj spoštovati vse sistemske in druge ukrepe; da bi si morali prizadevati za bolj usmerjene naložbe itd., kajti povsod tu so še rezerve, da bi lahko dosegli večjo in realnejšo rast družbenega proizvoda in smotrno gospodarjenje.

V svoji razpravi sem želel poudariti predvsem to, da moramo vplivati na predlagatelje dokumentov, da bodo opredelili take pogoje gospodarjenja, ki bodo realna osnova za prihodnje petletno obdobje.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k ; Besedo ima tovarišica Milena Borovac, delegatka občine Ribnica.

M i l e n a B o r o v a c : Spoštovana tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Tudi v okviru naše družbenopolitične skupnosti je bila organizirana široka razprava, ne le v okviru skupine delegatov, pač pa tudi v Komisiji za družbenoekonomske odnose, v občinski konferenci SZDL in sindikatih.

Marsikaj iz naše razprave je bilo danes že povedano, zato bi opozorila le na nekatera vprašanja: da je zakonodaja premalo dorečena za sočasnost planiranja, da je prezapletena v smislu samoupravnega planiranja in vključevanja delavca in občana, da je nedorečenost v smislu spremljanja planskih dokumentov, da je treba proces bolj doreči glede sestave in primerjave. Analiza zatečenega stanja naj bo izhodišče oziroma komponenta planiranja.

Nujna je operacionalizacija ciljev in ne le plan ciljev. Poudarek na znanju, kreativnosti nima izpeljave na področju izobraževanja in znanosti, zato je nujno potreben selektiven pristop znotraj skupne porabe, predvsem zaradi skrajno kritičnega materialnega stanja na področju izobraževanja, ki nemalokdaj že ogroža izpeljavo zakona o usmerjenem izobraževanju.

Nadalje, izboljšave organiziranosti oziroma učinkovitosti, ki so navedene le v okviru organizacij združenega dela, je treba razširiti na celotno družbo, tudi na upravo, na interesne skupnosti in na vsa ostala področja. V okviru zaposlovanja pa ne samo planirati optimalno zaposlenost, pač pa je treba opredeliti tudi planiranje kadrovskih potreb s stališča načrtovanja, da bo tudi izobraževanje lahko s teh področij črpalo svoje naloge in potrebe. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Prijavljenih razpravljalcev nima več. Nekaj delegatov je oddalo pismene pripombe. Sprašujem, če želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Sklepanje o predlogu smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990 se odloži.

2. Zbor bo o predlogu smernic sklepal na seji zbora 10. oktobra 1984.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (64 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 3 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Jerneja Vrhunca, namestnika republiške sekretarke za pravosodje in upravo. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Da.) Prosim.

J e r n e j V r h u n e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Spremembe in dopolnitve zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja so bile v preteklih dveh letih, to je v času priprave in sprejemanja predloga za izvajanje zakona in zakonskega osnutka, predmet temeljnih razprav in intenzivnega soočanja različnih stališč. Rezultat teh razprav je doseženo soglasje glede vseh vprašanj, ki se nanašajo na obseg funkcije družbenega pravobranilca samoupravljanja, na način njenega izvajanja in na nosilce te funkcije. Dogovorjene rešitve so po mnenju Izvršnega sveta v celoti zajete v predlogu zakona. Spremembe in dopolnitve, ki so predlagane, bodo prispevale k nadaljnjemu utrjevanju položaja in vloge družbenega pravobranilca samoupravljanja v našem družbenopolitičnem sistemu, pa tudi odprle bodo možnost za krepitev njegovega vpliva v praksi oblikovanja in varstva samoupravnih razmerij in družbene lastnine.

Glede na dosedanje obravnave predloga zakona se želim dotakniti le vprašanja 10. člena zakona. Po mnenju Izvršnega sveta predlagana rešitev, to je soglasje izvršnega sveta ustrezne družbenopolitične skupnosti k aktu družbenega pravobranilca samoupravljanja o notranji organizaciji ter o sistemizaciji del in nalog, ne posega v ustavno opredelitev položaja družbenega pravobranilca samoupravljanja kot samostojnega organa družbene skupnosti, ker se nanaša le na delavce, ki jih ima družbeni pravobranilec samoupravljanja za opravljane strokovnih, administrativnih, finančnih in tehničnih opravil, ne pa tudi na nosilce funkcij v tem organu.

Predlagana določba torej izvršnemu svetu v skladu z njegovo odgovornostjo za stanje v družbenopolitični skupnosti nalaga spremljanje kadrovskih in drugih pogojev za učinkovito izvajanje funkcije družbenega pravobranilca samoupravljanja. Izvršni svet te svoje funkcije vsekakor ne more izvrševati, ne da bi upošteval programske usmeritve za delo družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki so bile opredeljene oziroma usklajene v skupščini družbenopolitične skupnosti in družbenopolitičnih organizacij in konkretnega obsega in vsebine nalog, ki izhajajo iz programske usmeritve.

Kolikor bi tu prišlo do nesoglasja med njimi in izvršnim svetom, ima družbeni pravobranilec samoupravljanja že po splošnih sistemskih opredelitvah razmerja med skupščino družbenopolitične skupnosti in izvršnim svetom možnost, da se obrne na Skupščino, ki bo na njegovo pobudo sprejela ustrezne usmeritve in odločanje izvršnega sveta.

Glede na to, da predlogov v delovnih telesih Skupščine in zborov za spremembe zakonskega besedila ni bilo, predlagam v imenu Izvršnega sveta, da predlog zakona sprejmete v besedilu, ki je predloženo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 24. Danes ste prejeli stališča Sveta za družbenopolitični sistem pri predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za družbeno nadzorstvo in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pisмено poročali. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog zakona.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo predlog zakona soglasno sprejeli.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in tudi pri tej točki za svojega predstavnika določil tovariša Jerneja Vrhunca, namestnika republiške sekretarke za pravosodje in upravo.

Želite besedo tovariš Vrhunec? (Da.) Prosim!

J e r n e j V r h u n e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Številna vprašanja, ki so se ob pripravi in sprejemanju sprememb in dopolnitev zakona o Javnem pravobranilstvu odpirala, so bila v široki družbenopolitični in delegatski razpravi razrešena tako, da je imel Izvršni svet pri končnem oblikovanju sprememb in dopolnitev, ki jih vsebuje predlog zakona, dokaj jasne usmeritve.

S spremembami in dopolnitvami zakona se položaj in vloga javnih pravobranilcev kot zakonitih zastopnikov družbenopolitičnih skupnosti ter nekaterih drugih subjektov glede njihovih premoženjskih pravic in koristi ter kot varuha sredstev družbene lastnine v določenih primerih pravnega prometa v našem družbenopolitičnem sistemu ne spreminja, ampak v bistvu le nekoliko natančneje opredeljuje,

hkrati pa se položaj nosilcev funkcij in delaycey v delovnih skupnostih teh organov prilagaja ustavnim spremembam ter sistemskim opredelitvam glede državne uprave, kar pomeni, zakonu o sistemu državne uprave, republiških upravnih organih in Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije.

V dosedanjih razpravah v delovnih telesih Skupščine in zborov je bilo največ besed glede 10. člena, v katerem je ponovno vzpostavljena pristojnost Javnega pravobranilstva za zastopanje samoupravnih interesnih skupnosti in organizacij združenega dela, ki imajo v teh skupnostih položaj izvajalcev.

Kolikor mi je znano, in kolikor je tudi vam znano iz poročil delovnih teles in iz razprave v drugih družbenih strukturah, se je v Družbenopolitičnem zboru izoblikoval amandma v tem smislu, da se 10. člen zakona črta. Predlagatelj je svoje stališče opredelil v zakonu. Če pa bo prišlo do glasovanja oziroma do odločanja o takem amandmaju, predlagatelj takemu amandmaju ne nasprotuje. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 24.

Prejeli ste tudi stališča, pripombe in predloge Sveta za družbenopolitični sistem pri predsedstvu RK SZDL Slovenije. Izvršni svet pa je hkrati predložil tudi informacijo o izvrševanju zakona o pravni pomoči za obdobje po oktobru 1982, ki je bila objavljena v istem Poročevalcu.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za družbeno nadzorstvo, Komisija za pravosodje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pismeno poročali.

Glede na stališča, pripombe in predloge Sveta za družbenopolitični sistem pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije se je danes ponovno sestal naš Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem. Tovariš Mazej kot predsednik tega Odbora bo ustno poročal zboru, ker so še danes zjutraj imeli sestanek.

Pred tem vas obveščam, da je Družbenopolitični zbor obravnaval predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu in ga je že sprejel v predlaganem besedilu, skupaj z amandmajem k 10. členu, po katerem se ta člen črta.

Poročevalec v našem zboru je tovariš Marjan Kotar, delegat Družbenopolitičnega zbora. Prosim tovariša Mazeja, da poroča o stališčih Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem.

G o r a z d M a z e j : Tovarišice in tovariši! Kot vam je znano, poteka razprava o predlogu zakona o Javnem pravobranilstvu skoraj leto dni, danes pa doživlja svoj epilog, s tem da je potrebno storiti vse napore v našem zboru, da bi ta zakon sprejeli in na nek način ustvarili možnosti pravnega sistema, ki ga želimo začrtati na eni strani z že sprejetim zakonom o družbenem pravobranilcu samoupravljanja, na drugi strani pa z zakonom o Javnem pravobranilstvu.

Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem je vseskozi spremljal to razpravo in tudi sam aktivno sodeloval pri razreševanju posameznih zadev. Danes pa je ponovno proučil dejstva, ki so se oblikovala na zadnji seji odbora 20. septembra; poročilo o tem ste dobili. Odbor je proučil predvsem tista dejstva, ki so usmerjena v krepitev sistemskih rešitev na tem področju ter ponovno proučil 10. člen predloga zakona s stališča oblikovanega sistema in s stališča krepitve pravne pomoči, o čemer kaže povedati nekaj več tudi ob sprejemanju tega predloga zakona.

Ponovna obravnava predloga zakona je narekovala potrebo po ponovni proučitvi vsebine določbe 10. člena glede na kasneje izoblikovana stališča, ki so se oblikovala po naši zadnji seji 20. septembra, predloge in mnenja k vsebini navedene določbe Sveta za družbenopolitični sistem pri predsedstvu RK SZDL Slovenije in predsedstva RK SZDL Slovenije ter Odbora Družbenopolitičnega zbora za družbenopolitični sistem in Komisije za pravosodje Skupščine SR Slovenije.

Odbor je vprašanja ponovno proučil in upošteval dodatne argumente, ki so jih do zakonske rešitve zavzeli že navedeni družbenopolitični subjekti. Predlagana rešitev namreč ni v skladu s sistemsko ureditvijo zakona o pravni pomoči in bi vsakršno nadaljnje pooblašcanje inštitucij za nudenje ustrezne pravne pomoči še bolj zavlačevalo začetek njegovega uresničevanja v praksi. Takšna rešitev bi tudi odprla vprašanje nadaljnje umestnosti zakonske ureditve pravne pomoči.

Odbor je bil seznanjen tudi z dodatnimi informacijami, ki so osvetlile to vprašanje. Tako se je glede na obseg zadev s tega področja, ki predstavljajo manj kot desetino vseh zadev, ki jih opravlja Javno pravobranilstvo in glede na to, da so si samoupravne interesne skupnosti in organizacije, ki imajo v njih položaj izvajalcev, morale v času od sprejema zakona o pravni pomoči poiskati rešitve za pravno zastopanje, odbor strinjal s stališči, ki so jih k zakonski rešitvi, predvideni v lo. členu predloga zakona, zavzeli prej navedeni družbenopolitični subjekti.

V zvezi s tem je bil odbor seznanjen z amandmajem Družbenopolitičnega zbora k lo. členu predloga zakona, ki se glasi: "lo. člen predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu se črta". Odbor je predloženi amandma podprl in predlaga Zboru občin, da sprejme predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu skupaj z amandmajem k lo. členu.

Želel bi poudariti še naslednje. Ob proučitvi te systemske rešitve in k predlogu, da se črta lo. člen tega predloga zakona, je odbor proučil tudi poročilo o uresničevanju zakona o pravni pomoči. Menim, da lahko ugotovimo, da pri uresničevanju zakona o pravni pomoči v naši republiki kasnimo, in da se ta pravna pomoč ni razvila v predvidenem obsegu, kot smo pričakovali s sprejetjem zakona. Gotovo, da je systemska rešitev v krepitvi pravne pomoči in da je potrebno v naših občinah storiti mnogo več naporov za vzpostavitev in krepitev pravne pomoči, kakor seveda tudi vseh oblik pravne pomoči; tako na eni strani z ustanovitvijo posebnih delovnih organizacij, kakor pri krepitvi pravne pomoči v velikih delovnih organizacijah in občinah. Žal ugotavljamo, da tudi v velikih asociacijah, v nekaterih sozdih, ki so dosegali določene uspehe pri delovanju pravne pomoči, v zadnjem času ni dovolj podpore, da se ta pravna služba okrepi, da se ji nameni potrebna družbena pozornost in seveda tudi ustrezna družbena podpora. Ti razlogi so narekovali potrebo po enoletnem razpravljanju o teh dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu in tako je potem prišlo tudi do razmišljanja glede lo. člena.

Toda organi družbenopolitičnih organizacij, predvsem Socialistične zveze pa tudi nekatera telesa te Skupščine so nenehno opozarjala na lo. člen, kot na določeno nesystemske rešitev za ureditev tega področja. Predvsem pa mislimo, da moramo zakone, ki smo jih v preteklosti sprejeli - kot smo se danes zavzemali za krepitev zakonitosti in ustavnosti - tudi izvajati in vložiti več družbenih naporov za njihovo realizacijo.

Zato nas ob predlaganem amandmaju k lo. členu tega zakona v konkretni praksi čaka več naporov za krepitev in vzpostavitev samoupravne pomoči, da bi lahko ustrezne institucije, samoupravne interesne skupnosti, njihovi izvajalci in tako dalje, poiskali možnosti za zaščito interesov, predvsem na pravno-lastninskem premoženjskem področju. Tega vprašanja ne smemo pustiti odprtega in neka analiza, ki je žal nimamo pri roki, kaže, da so mnoge organizacije, predvsem izvajalske po 1981. letu s posebnimi pogodbami angažirale odvetnike in prek njih iskale možnosti pravne rešitve na pravno-lastninskem področju. Tako bi soglasje k črtanju lo. člena povzročilo še večje angažiranje pri vzpostavitvi te pravne pomoči in še večje angažiranje na eni strani Odvetniške zbornice in drugih pravnih subjektov pri zadovoljevanju interesov interesnih skupnosti in njihovih asociacij.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Tovariš Mazej je obrazložil še dodatne razloge za podporo amandmaju glede črtanja lo. člena, ki ga predlaga naš Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem.

Sprašujem tudi predlagatelja amandmaja in predstavnike komisij, ali želijo besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Anka Tomišek, delegatka iz občine Ljubljana Šiška.

A n k a T o m i n š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Bom zelo kratka. Kot delegat naše občine pa tudi kot predstavnik Komisije za pravosodje bi opozorila na naslednje.

Pri tem predlogu zakona gre ponovno za značilen primer, da takrat ko v praksi pride do nekih težav in ko nismo dovolj vztrajni in pogumni, da bi koncept, za katerega smo se opredelili, tudi realizirali, kaj hitro pristopamo k spremembi zakona. Že pri prejšnji razpravi sem opozorila na to prakso, da prehitro spremenjamo neka ere zadeve, zlasti tiste, ki niso sistemske. Na to, da taka rešitev ni sistemska, opozarjajo vse komisije. Če namreč imamo tako jasna stališča teh organov, potem verjetno res ne kaže prakticistično sprejemati nekih prehodnih rešitev. Zato bi rada opozorila, da moramo kot komunisti in delegati storiti vse, da bi se koncept pravne pomoči tako, kot je zasnovan, tudi v praksi uspešneje uresničeval. Vemo tudi, da vse naše delegatske skupščine niso prisluhnile stališčem te Skupščine, ki jih je sprejela pred časom, da v občinskih skupščinah organiziramo razpravo o tem vprašanju. Komisija predlaga in priporoča razpravo v organizacijah SZDL in v Zvezi sindikatov o pomenu pravne pomoči, kajti nekateri se očitno ne zavedajo povsem pomena te pomoči in menijo, da lahko pravobranilci v celoti opravljajo to svojo vlogo in da s tem, ko jim damo tako pooblastilo, problem rešimo. Daleč od tega, tovariši! Vsi vemo, da je v našem razvejanem pravnem sistemu potrebna specializacija in da je nemogoče, da lahko to opravimo samo s posredovanjem odvetnikov.

Zavedam se, da tudi predlagatelju ni bilo lahko, ko se je ob proučevanju pripomb, predlogov in sugestij, še zlasti iz tistih okolij, kjer je to vprašanje morda še bolj problematično, odločil za tako varianto. Kot smo slišali, pa predlagatelj ne nasprotuje amandmaju, zato tudi v imenu komisije predlagam, da glasujemo za predlog zakona vključno z amandmaji.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Ivan Blažič, delegat iz občine Litija.

I v a n B l a ž i č : Dolžan sem posredovati stališče delegacije za Zbor občin iz občine Litija v zvezi s predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu.

Delegacija ugotavlja, da je predlagatelj zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu pri pripravi predloga zakona upošteval večino pripomb, ki so bila dana k besedilu osnutka. Delegacija meni, da je nujno, da Javno pravobranilstvo zastopa samoupravne interesne skupnosti. Žal je to v besedilu predloga opredeljeno le za družbene dejavnosti, ne pa tudi za materialne oziroma gospodarske, saj se bo tako nadaljevalo že do sedaj uspešno delo Javnega pravobranilstva na tem področju, poleg tega pa s tem prispevalo tudi k racionalni uporabi družbenih sredstev ter se izognilo novim stroškom.

Predlagatelj zakona k obrazložitvi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Javnem pravobranilstvu poudarja uresničevanje zakona o pravni pomoči kot obliko in način za reševanje tudi vprašanj, ki se nanašajo na zastopanje samoupravnih interesnih skupnosti.

Vendar delegacija poudarja, da je bilo že predhodno v zborih republiške Skupščine ugotovljeno, da se besedilo tega zakona v praksi ne uresničuje tako, kot se je predvidevalo ob sprejemu, saj v občinah ni prišlo do ustanovitve služb za pravno pomoč in to predvsem iz materialnih in kadrovskih razlogov.

Zato ni umestno, da bi te službe v tem trenutku izpostavljali kot možnost in način za zastopanje samoupravnih interesnih skupnosti. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : K besedi se je prijavil predsednik Zakonodajno-pravne komisije tovariš dr. Miha Ribarič.

D r . M i h a R i b a r i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Že iz poročila Zakonodajno-pravne komisije je razvidno, da je komisija ocenila možnost ponovnega zastopanja po javnem pravobranilcu, kot je v osnovnem besedilu zakona, zgolj kot izjemno začasno rešitev. Torej smo izrecno ugotovili, da to ni v skladu s sistemom, in sicer niti s sistemom pravne pomoči niti z našo ureditvijo, v kateri nedvomno ne more biti perspektiva, da bi samoupravne subjekte zastopali državni organi. Mislim, da je to popolnoma jasna in splošno sprejeta usmeritev.

Tudi glede finančnega aspekta - morda je kdo v dosedanji razpravi to prezrl - ni najmanjšega dvoma, da javni pravobranilec, tudi če bi začasno še lahko zastopal samoupravne asociacije, konkretno sise in izvajalce, da bi to lahko delal samo za plačilo po veljavni odvetniški tarifi, ne pa iz sredstev občinskih proračunov. Če bi se to financiralo iz sredstev občinskih proračunov, bi se takoj zastavilo vprašanje enakopravnosti drugih subjektov, predvsem iz gospodarstva, ker je popolnoma nemogoče, da bi sredstva splošne porabe namenjali samo za en del. V Zakonodajno-pravni komisiji smo tudi nekoliko podrobneje razpravljali, kaj bi sploh pomenilo zastopanje v premoženjsko-pravnih zadevah. Ugotovili smo, da je ta pojem dokaj sporen, ker gre v samoupravnih interesnih skupnostih predvsem za samoupravne družbenoekonomske odnose, za katere so pristojni drugi organi, od družbenega pravobranilca samoupravljanja do ustreznih sodnih organov in tako naprej, gre tudi za premoženjsko pravne vidike, kar vse bi lahko ob pristojnosti različnih organov povzročalo samo še dodatne zaplete.

Tako po dokaj izčrpni razpravi v naši komisiji sicer nismo prišli do zaključka, da bi bilo tako začasno zastopanje tudi kot začasno izključeno, temveč smo bili mnenja, da je to sprejemljivo kot skrajna možnost, vendar smo, kar je razvidno iz poročila, izrazili pomislek. Tako je predlog tega amandmaja v skladu z našim načelnim stališčem, je pa seveda stvar delegatov v zboru, da ocenijo primernost in perspektivo reševanja tega vprašanja.

Na koncu bi rekel še to. Če smo se znašli v taki situaciji, da sploh moramo razpravljati o teh stvareh, smo se prav gotovo zato, ker ni bilo storjeno vse

potrebno, da bi pravno pomoč v smislu sistemske ureditve tako razvili, da bi bile te potrebe v praksi nedvomno zadovoljene. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej se moramo opredeliti do amandmaja. Družbenopolitični zbor je ta predlog zakona že sprejel vključno z amandmajem.

Kdor je za amandma, po katerem se črta 10. člen, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli amandma k 10. členu.

Dajem na glasovanje predlog zakona v celoti.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (67 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo sprejeli tudi predlog zakona.

Predlagam polurni odmor.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 11.55 uri in se je nadaljevala ob 12.40 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k: Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1985 z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil Antona Pengova, direktorja Republiške uprave za družbene prihodke. Želite besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona sta bila objavljena v Poročevalcu št. 24. Obravnavala sta ju Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru pismeno poročala. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. K tej točki ni prijavljenih delegatov. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1985 z osnutkom zakona se sprejme.
2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.
3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe delovnih teles zbora in Skupščine.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1985.

Ker sta osnutek zakona in osnutek odloka o spremembi odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1984 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino vsebinsko povezana, predlagam zboru, da združi obravnavo 6. in 7. točke dnevnega reda.

Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.)

Če ne, dajem ta predlog na glasovanje. Kdor je za, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

Osnutek zakona in osnutek odloka je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavniki naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ je Marjan Markovič, član delegacije, predstavnica Izvršnega sveta pri obeh točkah pa Ada Gorjup, namestnica republiškega sekretarja za finance.

Sprašujem, ali želita predstavniki delegacije ali Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima Marjan Markovič. Prosim!

M a r j a n M a r k o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! S predlaganim osnutkom zakona o spremembi zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1984 se povečuje skupni obseg teh odhodkov za 12,7 milijard dinarjev, in to le iz naslova izvirnih prihodkov federacije, brez povečanja prispevkov socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin ter se vsa ta sredstva namenjajo za uresničevanje programa modernizacije Jugoslovanske ljudske armade.

V letu 1984 je namreč prišlo do težav pri financiranju funkcij in nalog Jugoslovanske ljudske armade, zlasti pa njenih programov razvoja in modernizacije, zaradi naraščajoče inflacije doma kot tudi v zvezi z drsenjem tečaja tujih valut. Vsi uporabniki zveznega proračuna so namreč obvezni, da plačajo devize po dnevnem tečaju, ko le-te rabijo. O nujnosti delne valorizacije sredstev, določenih v proračunu federacije za financiranje JLA v letu 1984, je v mesecu juliju razpravljala tudi Komisija Predsedstva SFRJ za poveljevanje oboroženim silam, in valorizacijo podprla. Tako tudi v že sicer zoženem programu razvoja JLA za tekoče srednjeročno obdobje predvidena sredstva v letošnjem proračunu federacije za te namene ne zadoščajo. Pri tem je ugotovljeno, da se polletna realizacija prihodkov zveznega proračuna giblje ugodno in znaša 51 % predvidenih za vse leto, s tem da je dinamika posameznih vrst teh prihodkov različna in znaša od 56,18 prispevkov SR in SAP, kar je seveda vezano na dinamiko prometnih davkov, pa do 41,43 od carin in drugih uvoznih dajatev. Bistveno pri tem pa je, da so v prvem polletju ob takih, relativno ugodnih nominalnih gibanjih tudi odhodki celotnega proračuna rastle po dinamiki 52 %, planiranih za vse leto, za JLA pa je to znašalo 48 %. Ker ste se s tem podatkom srečali tudi v vašem gradivu, sem dolžan dati dodatna pojasnila.

Po izrecnem zakonskem predpisu se v januarju tekočega leta pokrivajo obveznosti iz prejšnjega leta za štiri koristnike zveznega proračuna, in sicer za JLA, za borčevsko-invalidsko zaščito, za dopolnilna sredstva nerazvitim in za financiranje diplomatsko-konzularnih predstavništev. Zaradi tega je tudi ta odstotek porabe sredstev za JLA omejen na 48 %, razen tega pa so ta sredstva po logiki dotoka in različne dinamike potreb in porabe po posameznih uporabnikih zveznega proračuna tudi izvor, da tako rečem, skoraj rednega izposojanja teh sredstev, tako da je proračun armade, če lahko poenostavljeno povem, po malem zmeraj kaj dolžan. Pri tem velja poudariti, da je bilo v 13. točki družbenega plana Jugoslavije in ustreznem dogovoru o temeljih družbenega plana razvoja JLA za obdobje 1981-1985 predvideno izločanje 5,80 planiranega narodnega dohodka za tekoče potrebe in modernizacijo JLA.

Upošteva je predvidene omejitve pri gibanju splošne porabe na ravni federacije, pa je bilo v letošnji resoluciji predvideno, da se v proračunu za financiranje JLA zagotovijo sredstva le po stopnji 5,2 pričakovanega oziroma ocenjenega narodnega dohodka. Ob znatno hitrejši nominalni rasti družbenega proizvoda in s tem tudi narodnega dohodka v letu 1984, ki sta posledica predvsem inflacijskih gibanj in le deloma rasti proizvodnje, se po izračunanih predvidevanjih pričakovanih gibanj v celem letu ocenjuje narodni dohodek v znesku 5480 milijard dinarjev. Ob upoštevanju resolucijske usmeritve, da se za potrebe JLA zagotavlja 5,2 narodnega dohodka, bi torej na tej osnovi izračunana sredstva za JLA morali povečati za 53,36 milijard dinarjev od predvidenih v proračunu federacije za leto 1984.

Seđanji znesek teh sredstev v višini 231 milijard 608 milijonov dinarjev namreč predstavlja le 4,23 tako ocenjenega narodnega dohodka.

V Zveznem izvršnem svetu oziroma v Zveznem sekretariatu za ljudsko obrambo je bilo ocenjeno, da bi zaradi povečanih stroškov, povezanih z rastjo cen, morali za JLA zagotoviti najmanj 21,5 milijarde dinarjev. Vendar pa je Zvezni izvršni svet na podlagi bilančnih možnosti proračuna federacije in na novo preverjene ocene ustvarjenih prihodkov do konca leta ugotovil, da bi se lahko v proračunu federacije za dodatne potrebe JLA zagotovilo od manjkajočih sredstev le znesek 12,7 milijarde dinarjev, kakor je to predvideno v osnutku zakona, ki je pred vami. Navedeni znesek 12,7 milijarde dinarjev bo po dosedanjih predvidevanjih zagotovila federacija na ta način, da se 5,8 milijarde dinarjev zagotovi iz pričakovanih povečanih izvirnih prihodkov federacije, 6,9 milijarde dinarjev pa s preusmeritvijo dela sredstev od carin in uvoznih davščin, ki se odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino, kar bi pomenilo, da se za izločanje v ta namen, torej za stimuliranje izvoza v letu 1984, zmanjšajo od dosedanjih 59,7 na 56,3 od skupaj predvidenih prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin. Ta sprememba, to je zmanjšanje od 59,7 na 56,3, pa je tudi vsebina sprememb odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin. ki se v letu 1984 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino, ki ga danes sprejemamo in o čemer ste odločili, da ju skupaj obravnavamo.

Ob upoštevanju dejstva, da gre po oceni Zveznega izvršnega sveta, pa tudi komisije Predsedstva SFRJ za nujne in neodložljive potrebe JLA, dalje, da se s predvidenimi povečanji zveznega proračuna ne predvideva povečanje prispevkov socialističnih republik in SAP k temu proračunu ter končno, da predlagatelj pri upoštevanju dosedanjih gibanj prilivov in porabe sredstev za pospeševanje izvoza predvideva, da bodo tudi tako zmanjšana sredstva zadoščala za tekoče izpolnjevanje obveznosti za spodbujanje izvoza jugoslovskega gospodarstva v letu 1984, (saj je bilo po podatkih SDK na račun SISEOT za te namene v mesecu juliju, kot je datiran akt, ki ste ga dobili, neporabljenih 9 milijard 488 milijonov dinarjev) delegacija kot tudi delovna telesa in Izvršni svet predlagajo, da Skupščina SR Slovenije podpre predvidene spremembe obeh aktov. Ob tem pa naj zahteva od svoje delegacije, da ob soglasju k predlaganemu obsegu sredstev, namenjenih za spodbujanje izvoza, zagotovi, da vse te spremembe nikakor ne bodo negativno vplivale na količino in kvaliteto sredstev, namenjenih v ta namen.

Glede na dejstvo, da se v javnosti in v gospodarstvu govori o problemu, ki v zvezi s tem nastaja in katerega bistvo naj bi bilo v neporavnanih obveznosti do izvoznega gospodarstva, bi vam za boljšo informacijo postregel z naslednjimi podatki.

Po uradnih podatkih SDK je dne 15. septembra 1984 znašal saldo teh sredstev, to se pravi razpoložljivih in neporabljenih sredstev pri Interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino, 11 milijard 100 milijonov dinarjev brez nepokritih obveznosti. Skupno je bilo v letu 1984 izplačanih izvoznemu gospodarstvu 72,407 milijard dinarjev brez menic, hkrati so bile plačane lanskoletne menice v višini 16 milijard dinarjev. V resnici pa je bil leta 1983 položaj bistveno drugačen, saj je gospodarstvo dobilo, da tako rečem, v gotovini vsega skupaj le 1 milijardo 78 milijonov dinarjev in vso razliko prek menic.

S tem v zvezi bi rad navedel še podatke za Slovenijo, ki izhajajo iz informacije Narodne banke Slovenije z dne 24. septembra. Torej, za zvezne stimulacije so bili Narodni banki Slovenije predloženi zahtevki v skupnem znesku 13 milijard 939 milijonov 553 tisoč dinarjev. Od tega je bilo gospodarstvu izplačanih 12 milijard 539 tisoč 399 dinarjev, neizplačanih pa 1 milijarda 400 milijonov 154 tisoč dinarjev, vendar ne zaradi pomanjkanja sredstev temveč zaradi tehnike izplačil, ki se kaže konkretno v tem, da je bilo od tega zneska v obdelavi pri Narodni banki Slovenije za 828 milijonov 537 tisoč dinarjev zahtevkov, predloženih SDK-ju Jugoslavije pa v plačilo 571.617, na kar kaže podatek SDK-ja, da je določena višina sredstev neizplačanih. Seveda pa je pri tem jasno, da tisti dan, ko se predložijo zahtevki za stimulacije, ne more slediti tudi takojšnja realizacija le-teh.

Na koncu bi dal še naslednjo informacijo. Tako v delegaciji kot v strokovnih službah sekretariata za finance ocenjujemo, da so predvidevanja o prilivu sredstev iz naslova prometnih davkov in siceršnjih izvirnih prihodkov federacije, tako kot so prikazana v gradivih, ki ste jih dobili, realna. Bomo pa, kot že rečeno izrecno postavili zahtevo, da se izvoznemu gospodarstvu tekoče in s kvalitetnimi sredstvi izplačujejo obveznosti. Predlagam, da tako zakonsko usmeritev podprete in da pooblastite delegacijo, da glasuje za predlog zakona. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še tovarišica Gorjup besedo? (Ne.) Hvala.

Osnutek zakona in osnutek odloka je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Osnutek zakona in osnutek odloka ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Osnutek zakona in osnutek odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor je zboru pismeno poročal, komisija pa je sporočila, da nima pripomb. Želita poročevalca odborov oziroma komisije besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. K razpravi se je pismeno prijavila tovarišica Anka Tomišek, delegatka iz občine Ljubljana Šiška. Prosim!

A n k a T o m i n š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poskušala bom biti zelo kratka, še zlasti po pojasnilu, ki ga je dal tovarš Markovič! Moram povedati, da naša delegacija načelno nima pripomb glede obrazložitve, v katere namene je namreč potrebno dati 12,7 milijarde dinarjev. Vendar pa način, kakršen je sicer predlagan glede na situacijo, v kateri smo in glede na nekatere podatke, ki izhajajo iz samega gradiva, vzbuja zaskrbljenost, ali bomogoče tistemu segmentu našega združenega dela, ki vlaga maksimalne napore za to, da se vključuje enakopravno v mednarodno delitev dela, tudi resnično zagotoviti obveznosti, ki bodo nastale iz naslova stimulacije.

Tovariš delegat nam je sedaj predočil obseg presežkov, pri tej postavki na podlagi stanja, kot ga je omenil. Vendar pa smo se ob tem vprašali, kaj pa, če bo dinamika teh obveznosti v zadnjem četrtletju drugačna, kot je bilo načrtovano, in tudi mi smo tako kot že nekateri drugi organi ter Izvršni svet vztrajali na tem, da se na vsak način zagotovi združenemu delu stimulacija, ki mu na podlagi veljavnega instrumentarija tudi pripada. Ob tem pa je bilo postavljeno vprašanje, ali je ta instrumentarij tako zasnovan, da ne bi bilo možno sredstva, ki so se namensko zagotovila ob začetku leta na podlagi veljavnih predpisov združenemu delu, tako zasnovati, da bi lahko tudi bila za te namene dosegljiva v večjem obsegu porabe. To je bilo ključno vprašanje, ker udarno moč celotnega razvoja in naših obveznosti nosijo prav tisti, ki se bijejo danes na zunanjem trgu.

Drugo vprašanje pa je naslednje. Podatki v obrazložitvi so zelo jasni in določni. Nekateri pa vendarle kažejo, da smo ne glede na to že prej porabili mnogo več kot v nekaterih drugih sredinah, upošteva je dinamiko nekaterih izdatkov. Ali bo sedaj možnost s preostalimi sredstvi kriti tisto razliko oziroma ali ne bo potrebno izpeljati še en rebalans proračuna? Še enkrat poudarjam, da se zavedamo, da nam je vsem pri srcu naša varnost, da smo to dolžni storiti, vendar pa nas obrazložitev v celoti ne prepričuje, da bo temu tako, saj na podlagi podatkov, ki so navedeni v predloženem gradivu, ni to povsem jasno. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Pismeni prispevek k razpravi je oddala tudi skupina delegatov iz občine Maribor Tezno, katerega smisel je v bistvu že vključen v predlog sklepa k osnutku zakona.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje o predlogih sklepov. Najprej bi glasovali o predlogu sklepa k osnutku zakona o spremembah zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije

za leto 1984.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa k osnutku odloka o spremembi odloka o določitvi prihodkov od carin in drugih uvoznih davščin, ki se v letu 1984 odstopijo Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (64 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel tudi ta predlagani sklep.

Prehajamo na 8 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog družbenega dogovora o temeljnih skupne politike na področju zaposlovanja in njenem uresničevanju v SFRJ.

Predlagatelj tega dogovora je Svet Zveze sindikatov Jugoslavije. Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je Peter Toš, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za delo.

Želi tovariš Toš besedo (Da.) Prosim!

P e t e r T o š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Nimam pripravljene uvodne besede k tej točki dnevnega reda, ker mislim, da to ni potrebno. Rekel bi le, da je predlog dogovora tako po ugotovitvah delovnih teles Skupščine kot tudi po ugotovitvah Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije dopolnjen tudi v smereh, ki so bile kritično opredeljene v stališčih zbora naše Skupščine. Tudi k temu dogovoru je še nekaj pripomb, ki jih bo potrebno v nadaljnjem postopku do podpisov uveljavljati. V skladu z vsemi so pripravljena tudi stališča in predlog odloka, h kateremu nimam nobenih dodatnih pripomb. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Predlog družbenega dogovora je bil objavljen v Poročevalcu št. 23. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta in mnenje Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

V Poročevalcu št. 25 je bil objavljen tudi pregled nalog, ki izhajajo iz uresničevanja predloga družbenega dogovora, ki ga je pripravil Republiški komite za delo.

Predlog družbenega dogovora so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu, ki so zboru pismeno poročali. Sprašujem, ali želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Ne.)

K tej točki ste prejeli predlog odloka o sprejemu predloga družbenega dogovora in predlog sklepa, ki naj bi ju po razpravi sprejel naš zbor.

Predlog sklepa ste prejeli danes na klop. Pri predlogu odloka predlagam, da se v skladu s 343. členom poslovnika spremeni III. točka tako, da se glasi:

"Skupščina SR Slovenije pooblašča svojega predstavnika, da v končnem besedilu družbenega dogovora uveljavlja predloge sprememb in dopolnitev k posameznim členom, danih v razpravi ob predlogu družbenega dogovora v Skupščini SR Slovenije in da lahko sprejme predloge sprememb in dopolnitev, ki bi jih morebiti dali drugi udeleženci družbenega dogovora, kolikor gre za spremembe in dopolnitve, ki bistveno ne spreminjajo vsebino družbenega dogovora".

Pričenjam razpravo in sprašujem, kdo želi besedo? (Nihče.) Pismenih prijav tudi ni.

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o predlogu odloka o sprejemu družbenega dogovora z dopolnitvijo, ki sem jo predlagala.

Pravkar so me obvestili, da se prijavlja k razpravi Jošt Bajželj, delegat iz občine Kranj. Prosim!

J o š t B a j ž e l j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Primerjava predloga družbenega dogovora z osnutkom kaže, da so v predlogu že vsebovane nekatere pripombe, ki so bile dane ob obravnavi osnutka. Vendar pa imamo k predlogu še nekatere pripombe in vprašanja, na katere bi želeli odgovore, in sicer:

K 1. členu: Kaj pomeni polna ekonomska upravičena zaposlenost v območju SFRJ? Ta pojem oziroma definicijo bi bilo potrebno natančneje opredeliti. Ali to lahko istovetimo s pozitivno zaposlenostjo?

K 3. členu: Produktivna zaposlenost v materialni proizvodnji je vsekakor bistveni dejavnik razvoja, vendar ne le v njej, kakor je razbrati iz besedila, temveč je pomembna povsod;

K 8. členu: Spodbujanje odhoda strokovnjakov na gospodarsko manj razvita območja. Sprašujem se, kako uresničiti to določilo v mejah obstoječih pravic in dolžnosti;

K 15. členu: Merila in kriteriji prehodnega zaposlovanja so pogojeni s specifičnostjo posameznih republik in občin, zato naj bi bilo določanje oziroma rangiranje kriterijev prednostnega zaposlovanja njihova pristojnost, predvsem pa bi merila morala najti mesto v zakonu o zaposlovanju in samoupravnih aktih delovnih organizacij;

K 21. členu: Določila 2. točke tega člena se razhajajo s sedaj veljavnimi predpisi zakona o zaposlovanju, ki pa tudi ne omogočajo realizacije 3. točke. Menimo, da bi določila 21. člena morala biti v pristojnosti republiške zakonodaje.

K 24. členu: Dokazovanje dejstev z javnimi listinami iz 1. in 2. točke tega člena ocenjujemo kot nepotrebno povečanje vrste tehnično administrativnih opravil za vse udeležence v postopku. Menimo, da osebam iz 1. točke ne bi bilo treba dokazovati dejstva z javnimi listinami. Višina koeficienta 6, s katerim se valorizira katastrski dohodek, naj bo pristojnost posamezne republike oziroma občine;

K 26. členu: Glede na zahtevo tega člena bi morala biti Zveza skupnosti za zaposlovanje Jugoslavije navedena tudi v preambuli kot podpisnica družbenega dogovora.

Splošne pripombe. Predlog družbenega dogovora bi moral imeti opredeljene tudi materialne posledice, saj bi bilo treba po sprejetju dogovora spreminjati tudi zakon o zaposlovanju, zakon o delovnih razmerjih in samoupravni sporazum o minimalnih standardih.

In zadnja pripomba: čistopis družbenega dogovora bi moral biti lektoriran, saj je nejasnost posameznih določil često posledica pravopisnih napak. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Ker je pripomb, ki jih je pravkar navedel delegat iz Kranja, kar precej, sprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali bi na te zadeve kar takoj odgovoril? (Da.) Besedo ima Peter Toš, predsednik Republiškega komiteja za delo. Prosim!

P e t e r T o š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Večina teh vprašanj, ki so bila zastavljena v razpravi delegata iz Kranja, so bila prisotna tudi v razpravi v delovnih telesih Skupščine in so tudi v zapisu Izvršnega sveta, ki je priložen za razpravo k tej točki dnevnega reda.

Naj rečem, da je v dolgoročnem stabilizacijskem programu in v njegovem separatu opredeljen pojem politike produktivnega zaposlovanja kot tisti način zaposlovanja, ki nas edini lahko pelje v pravo zaposlovanje in v razreševanje vse bolj perečega problema brezposelnosti v Jugoslaviji. Moram pa reči, da se ta pojem v Jugoslaviji, seveda tudi glede na objektivne razmere, v katerih se uresničevanje politike zaposlovanja v posameznih republikah in pokrajinah zaradi pritiska naraščajoče nezaposlenosti različno tolmači in seveda tudi različno operacionalizira. Mislím, da smo bili tukaj najbolj dosledni v SR Sloveniji, čeprav v letošnjem letu pri uresničevanju sprejete politike zaposlovanja že ne več toliko konsekvéntni, ker smo si resda postavili za izhodišče, da mora sleherni novo zaposleni delavec prispevati k novo ustvarjeni vrednosti ne le svoj osebni dohodek, ampak tudi tisti del novoustvarjene vrednosti, ki je nujno potrebna podlaga tako za celoto njegovih skupnih in splošnih družbenih potreb, pa tudi za nadaljnji razvoj materialne podlage družbenega dela. Seveda pa mislim, da zahteva dogovor v nadaljnji fazi izdelave pred podpisom poglobljeno razpravo v zvezi z jasnejšo opredelitvijo pojma produktivnega zaposlovanja in obveznosti, ki iz take pojmovne opredelitve potem tudi izhaja za podpisnike tega dogovora.

Nadalje, glede spodbujanja odhoda strokovnjakov na gospodarsko manj razvita območja naj povem, da pravzaprav tudi v dosedanjih družbenih dokumentih v naši republici že opredeljujemo določene kriterije za to, da bi dosegli pretok strokovnih kadrov iz naše republike, iz torej organizacijskega in tehnološkega razvitejšega okolja na manj razvito območje z namenom, da bi s takšno pomočjo dosegli učinkovito realizacijo tistih naložb, ki so predvsem povezane z združevanjem sredstev za hitrejši razvoj manj razvitih območij v naši republici. To še posebej velja za pokrajino Kosovo. Res pa je tudi, da nekih posebnih učinkov te usmeritve zaenkrat ne beležijo. Naj povem samo, da jih imamo v republici Sloveniji sprejete z namenom, da bi tudi prek politike osebnih dohodkov dodatno motivirali tak pretok kadrov in s tem zagotavljali seveda namene takšnega polnejšega uresničevanja namenov združevanja sredstev za hitrejši razvoj manj razvitih območij v Jugoslaviji. Seveda bo operacionalizacija te usmeritve nujno pogojevala, da se bodo te opredelitve v naših dokumentih ponovno preverile in še bolj operacionalizirale, da bi prišlo do njihovega praktičnega uresničevanja v družbeni praksi.

Nadalje, glede meril in kriterijev prednostnega zaposlovanja naj povem, da se določilo v družbenem dogovoru v dosedanjih razpravah razume predvsem kot opredelitev, ki daje možnost za opredeljevanje takšnih kriterijev, ne pa kot obveznost, da je vsepovsod potrebno opredeliti takšne kriterije kot prednostne kriterije v politiki zaposlovanja; nujnost opredelitve teh kriterijev nastopi šele tedaj, ko je na nekem določenem območju spoznana potreba po drugačnem, jasnejšem in bolj zavezujočem načinu zavezovanja subjektov odločanja o sprejemanju delavcev v delovno razmerje ali o uresničevanju sprejete politike zaposlovanja. Seveda pa pri tem nobena organizacija združenega dela ne more mimo določb ustave in zakona o združenem delu, v katerih so opredeljena temeljna načela, ki veljajo za vzpostavljanje oziroma sklepanje delovnega razmerja novega delavca z delavci v posamezni organizaciji združenega dela.

Nekatere predloge in pobude v zvezi z nastajanjem te določbe smo zavračali seveda predvsem v tej smeri, da bi taka določba bila obvezna za vsa regionalna območja v Jugoslaviji, ne glede na razmere, ki se kažejo v stanju brezposelnosti oziroma v sami brezposelnosti na posameznem območju.

Glede določil 21. člena je bilo v razpravi že veliko rečenega, še zlasti, ker je povezan z nekaterimi nejasnostmi. Nejasnost je namreč v tem, da se določila našega zakona o zajamčenem osebnem dohodku, ki ga imamo v republici Sloveniji in v povezavi s tem določilom določila zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, napačno tolmačijo. Tolmači se namreč, da je odmera najnižjega zneska zajamčenega osebnega dohodka, ki jo sedaj novelirani zakon o zajamčenem osebnem dohodku opredeljuje na najnižjo višino 60 % povprečnega osebnega dohodka v določenem predhodnem obdobju, v družbenem dogovoru presežena, saj govori o 75 % zajamčenega osebnega dohodka kot spodnji meji nadomestila za čas brezposelnosti.

V zvezi s tem bi na kratko pojasnil, da zakon o zajamčenem osebnem dohodku določa predvsem sredstva za zajamčene osebne dohodke. Ta sredstva se odmerjajo

tako, da je višina teh sredstev zmanjšana za 20 % obsega sredstev za osebne dohodke iz preteklega četrtletja ali, poenostavljeno rečeno, zajamčena sredstva za zajamčene osebne dohodke so 80 % redne mase sredstev za osebne dohodke. Delavci pa, ker gre za osebni dohodek, delijo ta sredstva v skladu s svojim samoupravnim splošnim aktom za zajamčene osebne dohodke delavcev. Pri tej delitvi pa noben delavec ne more dobiti nižjega zneska zajamčenega osebnega dohodka, kot ga s posebno določbo določa zakon, ki pooblašča Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, da v sodelovanju z Zvezo sindikatov Slovenije in Gospodarsko zbornico Slovenije dvakrat letno določijo valorizacijo tega najnižjega zneska.

Zakon o zavarovanju za primer brezposelnosti pa se navezuje na to določbo s tem, da pravi, da denarno nadomestilo za čas brezposelnosti ne more biti nižje, lahko pa je višje od zneska najnižjega zneska zajamčenega osebnega dohodka. To je določitev oziroma ureditev v naši zakonodaji, ki torej ni v opreki s spodnjo mejo, ki jo opredeljuje predlog tega družbenega dogovora.

Ne bi se podrobneje spuščal v vsa druga vprašanja, ki so splošnejše narave, kot na primer dokazovanje dejstev z javnimi listinami, na kar je že tudi prigovor v enem od stališč delovnih teles Skupščine; na sploh so splošne pripombe že zajete v pripombah drugih delovnih teles in jih bomo v nadaljnjem postopku skušali uveljavljati. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Ugo Fonda, delegat iz občine Piran. Prosim!

U g o F o n d a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na naši skupini delegatov smo se spraševali, kaj pomeni v šesti vrstici 3. člena besedilo: "s stimuliranjem organizirane teritorialne gibljivosti delavcev." Ali gre tukaj za dnevno ali sezonsko gibanje, ali gre morda za medrepubliško gibljivost, ali pa gre samo za prevoz na delo? Kaj pravzaprav to pomeni? Prosim za odgovor!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Bi morda tovariš Toš lahko pojasnil tudi to vprašanje? (Da.) Besedo ima tovariš Toš. Prosim!

P e t e r T o š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Gre za večjo organizirano gibljivost, ki naj jo zagotavlja učinkovito povezovanje in delovanje skupnosti za zaposlovanje. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Se želi še kdo prijaviti k razpravi? (Da.) Besedo ima Željko Cigler, predstavnik RK ZSMS. Prosim!

Ž e l j k o C i g l e r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izhajajoč iz sprejetih smernic v politiki zaposlovanja v okviru stabilizacijskega programa menimo, da je problem brezposelnosti skupen jugoslovanski problem. Vendar to ne pomeni, da ga ne opredeljujemo kot problem, ki se javlja v vsej svoji raznolikosti, glede na specifične družbene ekonomske pogoje v različnih delih Jugoslavije. Prav tako tudi vztrajamo pri tem, da zaradi zgoraj navedenih vzrokov rešujemo neposredno problematiko v okviru republik in pokrajin, kar je končno v neki meri intenca tega družbenega dogovora, ki je sedaj pred nami. Namreč, z družbenim dogovorom, o katerem teče beseda, menimo, da nekoliko preveč posegamo v nasprotno smer, ker skušamo s tem v obliki togih pravnih formulacij poenotiti vse tisto, česar se pa poenotiti ne da in smo zato mnenja, da se s tem bolj odpomore kot pa prispeva k reševanju obravnavane problematike.

Ob vsem tem pa je treba tudi poudariti, da niti boljša normativna urejenost subjektov, ki so zadolženi za področje zaposlovanja, torej tista, ki deluje na področju organiziranja politike zaposlovanja, niti dobre resolucije ne bodo rešile problema brezposelnosti. Brezposelnost je namreč funkcija gibanja splošne reprodukcijske sposobnosti vsakršne ekonomije in s tem podvržena protislovjem čisto konkretne produkcije, kot je tudi jugoslovanska oziroma slovenska, srbska ali pa katerakoli druga, na primer črnogorska, makedonska in tako dalje v okviru Jugoslavije. Zaradi tega, predvsem pa v zvezi s situacijo smo mnenja, da

problem zaposlovanja na ta način ne bomo zadovoljivo rešili.

Sedaj bi pa opozoril še na nekaj konkretnih stvari. Tako na primer varianta, ki jo imamo pred seboj, imeli pa smo jih že tudi več, še vedno v preveliki meri izpostavlja predvsem vprašanje, kako preprečiti brezposelnost, manj pa se ukvarjati z nekim regulacijskimi mehanizmi, ki bi to brezposelnost uravnavali. Verjetno bi bilo potrebno poseči bolj konkretno v določene zadeve. Ni dovolj, da se omenja na primer to, kar že vsepovsod omenjamo, da bomo preprečili zaposlovanje upokojencev, omejevali nadurno delo in tako dalje; in zelo na splošno je tudi omenjeno, da se bomo zavzemali za boljše zaposlovanje žensk. Na področju drobnega gospodarstva je rečeno, da bomo pospeševali izdvajanje nekaterih programov iz organizacij združenega dela, ki bi bili mogoče bolj rentabilni in uspešni v manjših produkcijskih enotah. Saj to je vse v redu in prav, vendar te zadeve, kolikor vemo, urejajo tudi še nekateri drugi družbeni dogovori in zakonski in podzakonski akti. Zato mislim, da bi moral biti družbeni dogovor usmerjen bolj v regulacijo kot pa samo v preprečevanje.

Poleg tega sprašujem, zakaj je na začetku, kjer so navedeni podpisniki, izpadla Zvezna skupnost za zaposlovanje? Verjetno je to napaka.

Pa še to! Pišemo, da bomo do leta 2000 uspeli doseči polno produktivno zaposlenost. Vendar bi vas, tovarišice in tovariši opozoril, da je v tem trenutku v Jugoslaviji okoli milijon brezposelnih in od tega je največji del mladine. Ali se vam ne zdi, da je to zelo črna perspektiva, da tako rečem, da bomo šele leta 2000 razrešili ta problem. In to je tudi zelo odgovorna izjava, ki je danes v tem družbenem dogovoru.

Poleg tega smo tudi mnenja, da gre intenca, ki je zaobsežena v družbenem dogovoru, v tej smeri, da bi se politika zaposlovanja obravnavala predvsem kot element socialne politike, manj pa kot element ekonomske politike, torej ne tako, kot jo imamo pri nas že tudi opredeljeno, kot element dolgoročne ekonomske in razvojne politike. Kot primer bi vzel kriterije, po katerih naj bi se zaposlovalo, med drugim st. tukaj navedena čakalna doba in socialni in materialni položaj brezposelnega pred njegovim uspehom iz šole. Resda je položaj na področju brezposelnosti v Jugoslaviji zelo različen, vendar mislim, da pa se taka enotna opredelitev le malce preveč oddaljuje od tistih opredelitev v tem družbenem dogovoru, ki pravijo, da bomo temeljili in težili za polno produktivno zaposlenostjo.

Poleg tega je na strani 36, v 4. točki tudi alineja, v kateri je navedeno, da bi brezposelni sprejel delo izven kraja svojega bivanja; morda je pri tem po nerodnosti izpadlo iz besedila določilo, kako daleč naj bi segla ta teritorialna giblivosť.

Nadalje bi rekel še tole. Zanimivo je, da ta družbeni dogovor zelo poudarja na primer osebe, ki so brezposelne in osebe, ki iščejo delo. Z dogovorom naj bi naredili kvaliteten premik glede problematike zaposlovanja, vendar pa pomeni to le urejanje evidence brezposelnosti in oblikovanje enotnih kriterijev, kateri ljudje so dejansko brezposelni, kar pomeni v nekem smislu normativni pravni način zoževanja tega, kdo je brezposeln, kar utegne povzročiti, da bo v Jugoslaviji verjetno prišlo do nekaj sto tisoč manj brezposelnih. Ta nevarnost pa izhaja prav iz tega, da delimo brezposelne na tiste, ki iščejo delo in tiste, ki so brezposelni. Morda so to zelo splošne pripombe, ki pa imajo lahko za tiste, ki nimajo dela, zelo konkretne učinke. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo se še želi vključiti v razpravo? Besedo ima Andrija Vlahovič, predstavnik Zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije. Prosim!

A n d r i j a V l a h o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Moram reči, da je bila razprava govornika pred menoj zagotovo zelo pestra in pomembna. Za razumevanje celotne problematike čutim potrebo, da bi spregovoril nekaj o tem, kako gledamo na ta problem v Zvezi skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije in v vsej skupnosti za zaposlovanje in na razpravo o družbenem dogovoru. Zato pa moram začeti razpravo tako, da se vrnem za leto in pol nazaj.

Ob razpravah, ko smo želeli novelirati sedanji družbeni dogovor in ga uskladiti z izhodišči Kraigherjeve komisije ter z drugimi akti, ki so bili izdani v tem času, tudi z določenimi novejšimi pojmovanji, pa tudi stanjem na področju zaposlovanja, smo pri prvem predlogu prišli v situacijo, da je bilo toliko sprememb, da ni kazalo novelirati prejšnjega družbenega dogovora, ampak je kazalo v bistvu narediti novega. Zato se je pristopilo k izdelavi novega družbenega dogovora, ki je sedaj tak, kot nam je predložen. V vsej skupnosti, kot sem rekel, in v Zvezi skupnosti smo razpravljali o tem in v vseh organih iskali najboljše rešitve. Očitno je, da je veliko stvari nedorečenih, vendar ugotavljamo, da nam je tak družbeni dogovor potreben. In čeprav je v predhodni razpravi bilo poudarjeno, da zagotovo družbeni dogovor sam po sebi ne bo v tem smislu dal več delovnih mest oziroma ne bo rešil problema brezposelnosti, pa je nadaljnja razprava, da je ne bi ponavljal, pokazala, da je še kako potrebno izoblikovati neke skupne osnove, na podlagi katerih se bomo lahko usklajevali.

Resda manjkajo, kot smo slišali, regulacijski mehanizmi, vendar pa jih prav s tem družbenim dogovorom urejamo. Ni pa pričakovati, da bo družbeni dogovor po svoji vsebini šel v takšne podrobnosti, kar je pravzaprav vsebina dela posameznih interesnih skupnosti ali drugih organizacij, ki se s tem neposredno ukvarjajo.

Vseskozi tudi poslušamo razprave o tem, ali je politika zaposlovanja in nje- no izvajanje bolj v funkciji socialne politike ali bolj v funkciji enega produkcijskega dejavnika. Mislim, da smo vsaj v Sloveniji pomembno presegli ta čas, ko smo menili, da to zadeva bolj ali manj socialno interesno področje, in da se ukvarjamo pri zaposlovanju v glavnem z iskalci zaposlitve in z drugimi podrobnimi ekstremi v tej situaciji. Gre pa za nekaj povsem drugega. Ko govorimo o zaposlovanju, govorimo o enem najbolj pomembnem produkcijskem dejavniku, to je o živem delu in zato moramo resnično imeti politiko zaposlovanja za enega od produkcijskih dejavnikov, pa tudi pri celotnem našem organiziranju se moramo bolj obvezovati v izobraževalno področje, skratka bolj kot skupnost materialne proizvodnje, ne pa samo v sfero socialnega interesnega področja.

Kriteriji so v gradivu zapisani tako, da je najprej naveden socialno ekonomski položaj in dolžina čakanja na zaposlitev, potem pa učni uspeh. Vseskozi smo se zavzemali, da bi učni uspeh, če že govorimo o organizacijah združenega dela, o nagrajevanju po delu in tako naprej, bil eden od prvih postavk pri iskanju zaposlitve. Žal v teh razpravah nismo prišli do tega, kajti kriteriji in situacije, ki jih narekujejo sedanje razmere tudi drugod - tovariš je rekel, da imamo blizu milijon iskalcev zaposlitve - so tako zaostreni, da je navedeni kriterij v tem trenutku postavljen šele na tretje mesto v dogovoru. To pa ne pomeni, da ne bi vsaj v Sloveniji smatrali učni uspeh v vseh naših aktih kot prvi in najvažnejši kriterij za zaposlitev. To pa še zlasti zaradi tega, ker je navsezadnje pri nas dolžina čakanja povprečno okoli 3,5 mesece za iskalce, ki iščejo delo - to še zlasti velja za iskalce prve zaposlitve - medtem ko je prvih bilo po zadnjih podatkih ob koncu avgusta skupno 15.200 iskalcev, prve zaposlitve pa nekaj čez 5.000. To pomeni približno tretjina, kar nam dovoljuje, da resnično ni potrebe, da bi bila pri nas prioritarna kriterija socialnoekonomski položaj in dolžina čakanja.

Glede urejevanja terminologije bi rekel naslednje. Prav ta družbeni dogovor naj bi pomembno prispeval k temu, da bi uredili, kaj so iskalci zaposlitve, kaj so dejansko nezaposleni in kaj so ekonomski in tehnološki presežki. Gre res za tri kategorije iskalcev zaposlitve, in sicer, da sleherni delavec, občan, obrtnik ali kdorkoli uveljavi svojo ustavno pravico in da se na skupnosti za zaposlovanje prijavi kot iskalec zaposlitve in išče delo, prav tako pa mu jo išče tudi skupnost. Dejansko nezaposleni, in teh je med temi 15.000 iskalci v Sloveniji približno polovica, so tudi taki, ki so pripravljeni sprejeti delo v okviru svoje kvalifikacije tudi na območju 40 km od kraja bivanja. Tako je pri nas zagotovljeno z ustreznim samoupravnim aktom. To pomeni, da je že v Sloveniji približno samo polovica dejansko nezaposlenih, drugi pa so iskalci, ki ne čakajo na delo, ampak čakajo v bistvu na boljše delo.

Tretja kategorija, ki je v bistvu najbolj kritična, pa so delavci, ki so v statusu ekonomskih presežkov in imajo pravico do nadomestila osebnega dohodka ali denarne pomoči. Število teh, ki imajo pravico do nadomestila, se v Sloveniji

giblje mesečno okoli 700 do 750. Okoli 400 pa je takih delavcev, ki imajo pravico do denarne pomoči. Le-to pa dobijo po določenem času, treh ali šestih mesecih ali po preteku enega leta, če se ne zaposlijo in so pod določenimi kriteriji socialno ogroženi.

Vse to sem pojasnjeval predvsem zato, da ne bi bilo dvoma, da bo družbeni dogovor takšen, kot je, pomagal razčistiti te stvari in hkrati mnogo tudi poenostaviti. Nekateri mislijo, da ima vsak, ki se je prijavil na Skupnosti za zaposlovanje, nekakšne posebne denarne privilegije in tako naprej. To je v bistvu zelo majhna številka, pa še ta je za slovenske razmere prevelika, če vemo, da ima pretežni del teh delavcev pravico do nadomestila iz razmerij za določen delovni čas. Vemo pa, da zakon v določbah o tem delovnem razmerju za določen delovni čas navaja v bistvu to kot izjemo, ne pa kot pravilo. Teh pravil pa je pri nas preveč.

Glede na razmere, kakršne so, sprejemamo pripombe Izvršnega sveta. V tem smislu smo jih tudi sami oblikovali in kot so bile oblikovane danes ob predlogu dogovora, ima usklajevalec možnost iskanja boljše rešitve, vendar pa prav veliko boljših rešitev, kot so v dogovoru v tem trenutku ali v nekem krajšem času, ne bomo mogli poiskati. Ob tem, ko bomo ta družbeni dogovor sprejeli, pa se že sedaj pripravljamo na zelo pomemben drugi del te problematike, ki je bil objavljen v naslednji številki Poročevalca, in sicer naloge, ki izhajajo iz tega in kdo bo konkretno zadolžen za izpeljavo posamezne naloge. Mislim, da je še kako pomembno dati poudarek temu, kaj bomo naredili, da odpravimo probleme v zvezi z nezaposlenostjo in da se le-ta ne bi več povečevala ter da ob reševanju slovenske nezaposlenosti ali pa zaposlenosti rešujemo tudi problem jugoslovanske zaposlenosti. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišu Vlahoviču se še posebej zahvaljujem, ker je ob tem sklepu, ki ga imamo že oblikovanega, zelo plastično in konkretno ter z nekaterimi podatki in številkami prikazal naše slovenske razmere, hkrati pa smo lahko dobili tudi vpogled, kakšna je pravzaprav situacija v Jugoslaviji. Kot smo bili seznanjeni, je vendarle zelo različna in gotovo je treba podpreti usmeritev, da bi ta družbeni dogovor, zlasti pa operacionalizacija tega skozi akcijski program lahko bistveno prispevala k izboljšanju situacije ne le pri nas, kjer niti ni tako težka, ampak tudi v celotnem jugoslovanskem prostoru.

V smislu vseh pobud in predlogov, ki so bili dani v razpravah delegatov na seji zbora in na naših odborih, mislim, da je v tem kontekstu že vsebovana III. točka predloga odloka, ki vendarle omogoča, da naši predstavniki dejansko lahko uveljavljajo predloge sprememb in dopolnitev k tistim členom, ki smo jih slišali; nekaj jih je celo konkretno zajetih v sklepu. Zato bi lahko danes pooblastili predstavnika Skupščine SR Slovenije, naj pri usklajevanju končnega besedila krogu tudi drugih udeležencev dogovora uveljavlja te pripombe, mnenja in predloge ter pri tem tudi opozarja na določena odprta vprašanja, hkrati pa naj tudi sprejema pripombe drugih, seveda, če se s tem v bistvu ne spreminja vsebina družbenega dogovora v njegovih osnovnih intencah.

Nadaljujemo z razpravo. Želi še kdo besedo? (Nihče.) Če ne, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bi glasovali o predlogu odloka o sprejemu družbenega dogovora z dopolnitvijo III. točke predloga odloka.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (65 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Sedaj dajem na glasovanje predlog sklepa.

Kdor je za sklep, naj prosim glasuje! (66 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel tudi predlog sklepa.

Prehajamo na 9 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog družbenega dogovora o pogojih organiziranja in skupnega financiranja mednarodnih športnih prireditev, ki se organizirajo v Jugoslaviji.

Predlog družbenega dogovora je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Predstavnik naše delegacije je Marjan Markovič, član delegacije, predstavnik Izvršnega sveta pa Jože Miklavc, namestnik predsednika Republiškega komiteja za vzgojo, izobraževanje ter telesno kulturo.

Obvestila bi vas tudi, da smo Izvršnemu svetu posredovali vse tiste pripombe, ki ste nam jih pisмено poslali do seje zbora, vključno tudi s pripombo skupine delegatov iz občine Domžale, ki so jo danes pisмено oddali.

Amandmajsko oblikovane pripombe je predložila tudi skupina delegatov iz občine Tolmin. V zvezi s tem naj vas opozorim, da v skladu s 343. členom poslovnika Skupščine pri končnem besedilu predloga družbenega dogovora ni mogoče sprejemati amandmajev, tako kot to velja pri sprejemanju zakonov. V tem primeru lahko zbori pooblastijo svojega predstavnika, da predlaga, naj se v končnem besedilu družbenega dogovora opravijo spremembe oziroma dopolnitve posameznih članov, ki so jih dali drugi udeleženci družbenega dogovora, kolikor gre za takšne spremembe in dopolnitve, ki bistveno ne spreminjajo vsebine družbenega dogovora.

To omenjam zato, da bi obrazložila, zakaj nismo amandmaja, ki smo ga dobili iz občine Tolmin, dali na klop, ker torej nima enakega značaja kot amandma k predlogu zakona. Doživel je pravzaprav enako usodo kot vse pisмено prispele pripombe, vključno z današnjo iz Domžal in tako smo potem zaprosili Izvršni svet, da bi danes v uvodni obrazložitvi poskušal odgovoriti na posamezne pripombe, upošteva je pri tem razpravo v naših odborih, pa tudi v okviru Sveta za telesno kulturo pri Republiški konferenci SZDL Slovenije.

Sedaj pa dajem besedo predstavniku Izvršnega sveta tovarišu Jožetu Miklavcu. Prosim!

J o ž e M i k l a v c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije sta dne 25. julija 1984 obravnavala poročilo Izvršnega sveta o pripravi in usklajevanju družbenega dogovora o pogojih za organiziranje in skupno financiranje mednarodnih športnih prireditev v Jugoslaviji. V poročilu je bilo podrobneje prikazano, katera stališča in pripombe Skupščine SR Slovenije, ki je bila med pobudniki za pripravo dogovora, so bila v dotedanjem postopku uveljavljena, podrobneje pa smo tudi obrazložili razloge, zakaj nekaterih drugih pripomb ni bilo mogoče uveljaviti. Naj jih naštejemo:

1. naj bi bile podpisnik dogovora tudi telesnokulturne skupnosti;

2. naj univerziade ne bi bile predmet tega dogovora in

3. naj se v dogovoru predvidi le možnost sofinanciranja organizacijskih stroškov športnih prireditev, ne pa tudi stroškov izgradnje potrebnih športnih objektov.

Izvršni svet je v poročilu predlagal, naj se pripombe uveljavljajo tudi v nadaljnjem usklajevanju, vendar naj se z njihovo uveljavitvijo ne pogojuje sprejema družbenega dogovora. Oba zbora sta sprejela poročilo Izvršnega sveta in njegove predloge glede nadaljnjega usklajevanja in sprejemanja družbenega dogovora ter pooblastila delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v usklajevalnem postopku izhaja iz sprejetega poročila Izvršnega sveta in da soglasje k predlogu družbenega dogovora.

Besedilo predloga družbenega dogovora, ki ga danes obravnavamo, je takšno, kot je bilo napovedano z navedenim poročilom Izvršnega sveta. Zato tudi Izvršni svet v svojem mnenju o predlogu dogovora o bistvu sintetično povzema ugotovitve

iz svojega predhodnega poročila in ugotavlja, da predlog dogovora vendarle uveljavlja najpomembnejša načela in prvine kriterijev z organiziranim sofinanciranjem mednarodnih športnih prireditev, za katere se je zavzemala naša republika in da bo uveljavitev dogovora zagotovila več reda in načrtnosti, predvsem pa večji in celovitejši gospodarski, družbenopolitični ter športni učinek mednarodnih športnih tekmovanj, ki jih bomo v prihodnje organizirali v skladu s tem dogovorom. Zato Izvršni svet predlaga Skupščini SR Slovenije, da predlog dogovora sprejme.

V razpravah o predlogu dogovora v delovnih telesih Skupščine, v skupinah delegatov iz občine Tolmin, področje gospodarstva, 3. okoliš, v skupinah delegatov iz občin Domžale, Ljubljana Center in Radovljica ter v Svetu za telesno kulturo pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije - te dokumente smo dobili pisno in ne nasprotujejo sprejemu tega dogovora oziroma v načelu podpirajo njegov sprejem - pa so se izoblikovale še nekatere pripombe, mnenja in vprašanja. Med njimi so zlasti naslednja:

Prvič. Ponovno predlagano, naj se iz dogovora črta možnost sofinanciranja izgradnje športnih objektov. V dosedanjem usklajevanju so predstavniki naše republike sicer vztrajali na tej pripombi. To je razvidno tudi iz opombe v obrazložitvi predloga dogovora, vendar pripombe ni bilo mogoče uveljaviti, saj bi znašalo sofinanciranje v takem primeru le od 3 % do največ 6 % celotnih stroškov, za kar pa drugi udeleženci v tem dogovoru menijo, da dogovor sploh ne bi bil potreben. Izvršni svet tudi ugotavlja, da je delitev stroškov v razmerju 85 % : 15 % dovolj trdno zagotovilo, da bo vsakdo, ki bi želel organizirati mednarodno športno prireditev, temeljito razmislil o svojih možnostih za zagotovitev tako velikega 85 % deleža. V obravnavi predloga dogovora se je pojavil tudi nasprotni predlog, da naj bi dogovor namesto sofinanciranja do 15 % predvidel kar obveznost sofinanciranja v fiksnem znesku 25 % vseh stroškov.

Iz vseh teh razlogov Izvršni svet meni, da pri tej pripombi ni mogoče več vztrajati, poleg tega pa bo ob obravnavi posameznega zahtevka za soglasje mogoče posebej preverjati upravičenost zahteve za sofinanciranje tudi športnih objektov, saj bo moral kandidat za organizatorja v elaboratu 4. člena dogovora posebej prikazati tudi stanje glede športnih objektov.

Drugič. Povsem nova je pobuda, izražena v razpravi, naj bi predmet dogovora ne bila svetovna in evropska prvenstva. Izvršni svet meni, da so se v naši republiki zavzemali za oblikovanje tega družbenega dogovora prav zato, da bi zagotovili red in načrtnost pri organiziranju prav takšnih mednarodnih športnih prireditev, kot so svetovna in evropska prvenstva.

Po mnenju Izvršnega sveta predloga za nadaljnje ožene kroga prireditev, določenih v 3. členu dogovora, ne bo mogoče uveljaviti tudi zato, ker so drugi udeleženci v dosedanji razpravi o usklajevanju dogovora predlagali prav nasprotno, to je širjenje kroga teh prireditev še na igre neuvrščenih dežel in na balkanske igre.

Doslej njihovi predlogi niso bili sprejeti. Obveščeni pa smo, da se ob obravnavi predloga dogovora ponovno pojavljajo.

Tretjič. Izvršni svet meni, da je pobuda, naj bi dogovor določil, da ima pri organiziranju in sofinanciranju mednarodnega športnega tekmovanja prednost organizator, ki ima za predvideno prireditev že zgrajene športne objekte oziroma

organizatorji iz republike oziroma pokrajine, ki solidarnosti drugih republik in pokrajin iz 8. člena predloga dogovora še ni v celoti uveljavila. Seveda pa bo potrebno to določilo dogovora še posebej skrbno presojati ob predlogih za organiziranje posameznih športnih tekmovanj, ko bodo udeleženci dogovora obravnavali elaborat o športni, ekonomski in družbenopolitični upravičenosti organiziranja takšnega tekmovanja.

Četrtič. V zvezi z vprašanjem, zakaj predlog dogovora ne opredeljuje organa za izvajanje družbenega dogovora in zakaj za njegovo neizvajanje niso določene sankcije, Izvršni svet meni, da glede na značaj tega dogovora, ki določa predvsem postopke in pravila igre, ki jih morajo upoštevati zlasti kandidati za organizatorje mednarodnih športnih tekmovanj - in če jih ne upoštevajo, tudi sami nosijo posledice - ni potrebno določati še posebnega organa za izvajanje dogovora niti sankcij za njegovo neuresničevanje. Pač pa Izvršni svet meni, da bodo takšne določbe morali vsebovati dogovori iz 7. člena, ob posameznih športnih tekmovanjih.

Petič. O nadaljnjih pobudah, da je treba upoštevati kot obvezen kriterij za presojo športne in ekonomske upravičenosti tudi namembnost in uporabo športnih in drugih objektov po končanih tekmovanjih, da se določi obveznost organizatorja športnega tekmovanja, da v določenem roku po končani prireditvi predloži udeležencem dogovora poročilo o doseženih športnih in ekonomskih učinkih ter obračun zbranih in porabljenih sredstev in da bi morali v skladu z načeli dogovora podpirati tudi skupno organiziranje in sofinanciranje mednarodnih športnih tekmovanj v sodelovanju s sosednjimi deželami, Izvršni svet meni, da jih ni potrebno vgrajevati v besedilo dogovora, ampak naj se uveljavijo bodisi v okviru obravnave posameznih elaboratov iz 4. člena predloga dogovora oziroma pri sklepanju družbenih dogovorov v posameznih športnih prireditvah vse več v predlogu dogovora. V tem smislu Izvršni svet tudi umika svoje stališče, da bi bilo smiselno vključiti v dogovor tudi tista mednarodna tekmovanja, ki bi jih organiziralo več sosednjih dežel in so predmet tega dogovora, ker je po ponovni proučitvi ugotovil, da to dogovor že omogoča.

Izvršni svet se v zvezi s temi vprašanji, ki so bila nazadnje omenjena, strinja s predlogom sklepa, ki je danes predložen in hkrati predlaga, da poleg odloka o pristopu k družbenemu dogovoru sprejmete tudi ta sklep in ga posredujete vsem udeležencem dogovora.

Na koncu pa bi dodal še tole opombo. Prav zato, ker došlej ta vprašanja nismo uspeli rešiti na ustrezen način v naši državi, na današnjem zasedanju tudi še ne moremo odgovoriti na delegatsko vprašanje, kdaj bo znan obračun za organizacijo zimskih olimpijskih iger v Sarajevu in bomo na to vprašanje lahko odgovorili na prihodnjem zasedanju Skupščine SR Slovenije. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Predlog družbenega dogovora je bil objavljen v Poročevalcu št. 23. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. O poteku usklajevanja, kot veste, je Izvršni svet podrobno poročal tudi na seji 25. julija. Pri nas sta ga obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru pismeno poročala. Danes ste dobili na klop tudi dodatno poročilo Odbora za finance.

Sprašujem, če želita poročevalca delovnih teles besedo? (Ne.) Delovna telesa, kot je razvidno, podpirajo besedilo družbenega dogovora. Na vprašanja, na katera so opozorili delegati v razpravah, pa smo dobili pravkar celovite odgovore. Nekaj teh misli je vključenih tudi v sklep, ki ste ga dobili na klop.

Pri nadaljevanju razprave bi kazalo presoditi, ali bi uporabili zadnjo alineo sklepa, ki govori, da bi morali omogočiti tudi financiranje velikih športnih prireditev s sosednjimi deželami, kar bi tudi stimulirali. Glede tega sprejemamo obrazložitev Izvršnega sveta, ki pravi, da že sedanji dogovor takšen kot je, v ničemer ne preprečuje take možnosti. Če se skratka tri države dogovorijo, da bodo skupaj organizirale takšno prireditev, prevzame vsaka svoj delež in stvari tečejo po takšnem postopku, kot so v družbenem dogovoru opredeljene.

Pravkar so me obvestili, da so na Zboru združenega dela, ko so ta sklep sprejemali, zadnjo alineo, ki to posebej izpostavlja, izpustili, sicer pa so sprejeli sklep v predloženem besedilu.

Sprašujem, ali želi kdo razpravljati? (Ne.) Pismeno prijavljenih delegatov tudi nimamo.

Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o predlogu odloka o sprejemu predloga družbenega dogovora o pogojih organiziranja in skupnega financiranja mednarodnih športnih prireditev v Jugoslaviji.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka.

Sedaj prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa k predlogu družbenega dogovora. Glede na to, da so v Zboru združenega dela sprejeli ta sklep brez zadnje alinee, predlagam, da bi glasovali o tem sklepu takole: najprej vas moram vprašati ali moramo posebej glasovati o izpustitvi zadnje alinee ali pa lahko glasujemo kar brez nje. Ali kdo misli, da bi bilo potrebno, da se zadnja alinea vključi oziroma da razmišlja drugače od stališča Izvršnega sveta? (Nihče.) Potem dajem predlog sklepa na glasovanje samo s prvo in drugo alineo, tako da tretja alinea odpade.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog sklepa.

Prehajamo na l o . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog periodičnega delovnega načrta Zbora občin Skupščine SR Slovenije za IV. trimesečje.

Predlog periodičnega delovnega načrta je zbor že obravnaval na 37. seji dne 25. julija 1984, vendar pa takrat zaradi nesklepčnosti tega nismo mogli sprejeti. Celotno gradivo s poročili delovnih teles zbora in Skupščine ste prejeli z gradivom za prejšnjo sejo zbora, Zbor združenega dela in Družbenopolitični zbor pa sta, kot vam je znano, ta periodični delovni načrt že sprejela.

Želi kdo o periodičnem delovnem načrtu še razpravljati? (Ne.) Potem dajem predlog periodičnega delovnega načrta na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je tudi naš zbor soglasno sprejel predlog periodičnega delovnega načrta.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Ker je bil zbor na prejšnji seji nesklepčen, bomo nekatere zadeve pod to točko dnevnega reda obravnavali še kot ostanek prejšnje seje.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je za prejšnjo sejo predložila v obravnavo: predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada, predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Loterijskega sveta Loterije Slovenije, predlog odloka o izvolitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru, predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju, predlog odloka o razrešitvi namestnika javnega tožilca SR Slovenije, predlog odloka o razrešitvi namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije in predlog odloka o razrešitvi namestnika predsednika Republiškega komiteja za borbe in vojaške invalide.

Za današnjo sejo zbora pa ste prejeli še predlog odloka o imenovanju namestnika javnega tožilca SR Slovenije, predlog odloka o razrešitvi namestnika in imenovanju namestnikov predsednika Republiškega komiteja za energetiko in predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za finance Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

Predstavniki komisije je njen predsednik Jože Marolt in ga vprašujem ali želi besedo? (Ne.)

1. Prehajamo na predlog odloka o imenovanju predsednika in članov Upravnega odbora Prešernovega sklada.

Kdo želi besedo? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem so bili v Upravni odbor Prešernovega sklada imenovani: za predsednico Silva Jereb, za člane Danilo Benedičič, Andrej Blatnik, Marjan Brezovar, Alenka Dernač-Bunta, France Forstnerič, Boris Lipužič, Branko Madžarevič, Kiar Meško, Vladimir Pavšič, Slavko Pezdir, Primož Ramovš, Silvij Šinkovec, Andrej Ujčič in Aleš Vodopivec.

2. Prehajamo na predlog odloka o imenovanju treh delegatov Skupščine SR Slovenije v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji.

Pri tem je prišlo do napake v obrazložitvi predloga odloka pri predstavitvi delegata Zbora občin Milka Okorna, in sicer pri navedbi osebnih podatkov. Njegovi osebni podatki so: da je inženir elektrotehnike, zaposlen kot projektant v razvojnem sektorju Iskra Železniki; s 1. avgustom tega leta pa je nastopil delo sekretarja v Skupščini gorenjskih občin v Kranju.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Potem dajem tudi ta predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (64 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel tudi ta predlog odloka.

S tem so bili v Svet Službe družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji ponovno imenovani Bernard Krivec, Marko Lozej in Milko Okorn.

3. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in imenovanju članov Loterijskega sveta Loterije Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je bila Jana Crnkovič razrešena dolžnosti člana Loterijskega sveta Loterije Slovenije, Miro Vesel pa imenovan za člana tega sveta.

4. Prehajamo na predlog odloka o izvolitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru.

Pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog odloka.

S tem je bil za sodnika Višjega sodišča v Kopru izvoljen Branko Masleša.

5. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Celju.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Potem dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je bil Boris Debič razrešen dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Celju.

6. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi namestnika javnega tožilca SR Slovenije.

Želi o tem kdo razpravljati? (Ne želi.) Potem dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je Božo Janhuba s 15. avgustom 1984 razrešen dolžnosti namestnika javnega tožilca SR Slovenije.

7. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Potem dajem tudi ta predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je Mitja Švab razrešen dolžnosti namestnika družbenega pravobranilca samoupravljanja SR Slovenije.

8. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi namestnika predsednika Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide.

Želi o tem kdo razpravljati? (Ne.) Potem dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je Anton Plut s 15.8.1984 razrešen dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za borce in vojaške invalide.

9. Prehajamo na predlog odloka o imenovanju namestnika javnega tožilca SR Slovenije.

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Potem dajem tudi ta predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil za namestnika javnega tožilca SR Slovenije imenovan Boris Šetina.

10. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnikov predsednika Republiškega komiteja za energetiko.

Želi kdo besedo? (Ne želi.) Zaključujem razpravo in dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je Cveto Majdič razrešen dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za energetiko, za namestnika predsednika tega komiteja pa sta imenovana Gido Rozman in Alojz Saviozzi.

11. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za finance Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

Želi morda kdo razpravljati o predlogu odloka? (Ne želi.) Potem dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

S tem je bil Avgust Gregorčič razrešen dolžnosti člana Odbora za finance Zbora občin, za člana pa je bil izvoljen Stane Škufca.

Preden bi prešli na 12. točko dnevnega reda, vam sporočam, da so me obvestili, da je Zbor združenega dela k 6. točki dnevnega reda pri predlogu sklepa o rebalansu proračuna in k 7. točki pri osnutku odloka nekoliko spremenil sklep oziroma ga niso sprejeli v enakem besedilu kot naš zbor. Zato vam ga bom prebrala. Mislim pa, da je bila tudi v kontekstu naše razprave ta sprememba zajeta.

Vračamo se torej na 6 . i n 7 . t o č k o d n e v n e g a r e d a .

In sicer se 2. točka predloga sklepa, ki smo ga že sprejeli, spremeni in dopolni tako, da se v celoti glasi:

"Skupščina SR Slovenije pooblašča svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, da v usklajevalnem postopku opozori na nujno ponovno realno preveritev možnih prihodkov proračuna federacije in prihodkov Interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino in da zahteva jasno zagotovilo Zveznega izvršnega sveta, da bodo dogovorjene stimulacije organizacijam združenega dela redno in tekoče izplačevane ter da po končanem usklajevanju v imenu Skupščine SR Slovenije da soglasje k predlogu zakona oziroma odloka v celoti."

To dopolnitev dajem na glasovanje. Najprej pa vprašujem, ali želi kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Marjan Markovič, predstavnik naše delegacije. Prosim!

M a r j a n M a r k o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker sem sodeloval v delovni skupini, moram reči, da skupaj s predlagateljem in v imenu delegacije soglašamo s tako spremembo, ker menimo, da še natančneje opredeljuje naloge delegacije v zvezi z odlokom, ki ga sprejemamo. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Pri nas je v tem smislu tekla tudi razprava Anke Tomišek, delegatke iz občine Ljubljana Šiška.

Prehajamo na glasovanje.

Kdor je za tako dopolnjen predlog sklepa, naj prosim glasuje! (64 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog sklepa z dodatkom.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na pobude, predloge in vprašanja delegatov.

Kot gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Slovenj Gradec in delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Nova Gorica. Prav tako bomo danes poslušali odgovor na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Ravne na Koroškem.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Slovenj Gradec bo odgovoril Viktor Žakelj, namestnik predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje. Prosim!

V i k t o r Ž a k e l j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz občine Slovenj Gradec je dne 20.7.1984 postavila v Skupščini SR Slovenije delegatsko vprašanje, v katerem opozarja na velike in neuspešne investicije iz preteklosti. Ker jo skrbi, da se te napake ne bi ponavljale, pa postavlja naslednja vprašanja v zvezi z gradnjo elektrojeklarne na Jesenicah:

"Zanima nas, katera slovenska strokovna institucija ali služba odgovarja za smotrnost in utemeljenost predvidene investicije za obratovanje zgrajenega objekta, posebej tudi s stališča pomanjkanja potrebne energije za obratovanje zgrajenih objektov?"

Na zastavljeno vprašanje dajemo naslednji odgovor:

Po zakonu o razširjeni reprodukciji in minulem delu je za investicijsko odločitev odgovoren investitor. Delavci v temeljnih organizacijah pa morajo s svojim samoupravnim splošnim aktom določiti primere, ko si bodo mnenja o družbeni in ekonomski smotrnosti investicij priskrbeli od Gospodarske zbornice, določenih znanstvenih, strokovnih ali drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, ki so po zakonu za strokovna mnenja tudi odgovorna.

Na podlagi dogovora o družbeni strokovni aktivnosti na področju investicij in ugotovitve Komisije za oceno investicij v SR Sloveniji in v skladu z zakonom o graditvi objektov ter njenim poslovníkom o načinu dela, je Komisija za oceno investicij v SR Sloveniji dne 21.12.1983 obravnavala investicijski program Jeklarna II, prva faza. Komisija je posredovala mnenje o družbenoekonomski upra-

vičenosti in skladnosti s kriteriji prestrukturiranja gospodarstva v skladu z dogovorom o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985, hkrati pa podala v 12. točkah tudi posebne ugotovitve in priporočila za investitorja.

S tem so bili seznanjeni delavci Železarne Jesenice, preden so se skupaj s sovlagatelji odločili za naložbo in s tem prevzeli odgovornost za izvedbo investicije, njeno aktiviranje in delovanje. Glede oskrbe s potrebno energijo projekta Jeklarna II ugotavljamo, da gre za zamenjavo uvoznih energetov z domačo električno energijo, ki je zagotovljena s sprejeto pogodbo med Železarno Jesenice in Elektrogospodarstvom Slovenije, v skladu z dogovorom o urejanju medsebojnih odnosov na področju preskrbe z električno energijo iz elektroenergetskega omrežja SR Slovenije.

Ugotavljamo, da so bili postopki za izbor naložbe opravljeni v skladu s planskimi akti in zakoni, da je investitor pridobil mnenje in se na osnovi teh in nastalih analiz s polno odgovornostjo odločil za naložbo. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Nova Gorica bo odgovoril Henrik Marko, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo. Prosim!

H e n r i k M a r k o : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na vprašanje delegata Jožeta Elersiča iz občine Nova Gorica "kaj je s prodajo televizijskih aparatov Körting ter kako je mogoče, da se njihova prodaja reklamira v sredstvih javnega obveščanja, glede na to, da je ta firma že dolgo likvidirana, kar se lahko razume kot zavajanje našega kupca", dajemo naslednji odgovor:

Firma Gorenje-Körting, Elektronik Grassau, Zvezna republika Nemčija je v likvidaciji. Ne glede na likvidacijo firme pa blagovna znamka še nadalje obstaja in je v lasti Gorenja. Ker je znamka Körting uveljavljena na tržišču v Zahodni Evropi in Severni Afriki, jo Gorenje uporablja pri prodaji barvnih televizijskih sprejemnikov in proizvodov bele tehnike. Pripominjamo, da uporablja Gorenje kot blagovne znamke še nazive, kot so na primer Gorenje-Internacional, Gorenje-Pacifik, Gorenje-Sidex in druge. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Ravne na Koroškem bo odgovorila tovarišica Cvetka Selšek, namestnica predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje. Prosim!

C v e t k a S e l š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Ravne na Koroškem za Zbor občin Skupščine SR Slovenije je dala naslednjo delegatsko pobudo.

Glede na to, da organizacije združenega dela izvažajo surovine in izdelke, ki jih kasneje zopet uvažamo po znatno višjih cenah, s čimer je našemu gospodarstvu narejena velika materialna škoda in povzročen določen izpad v proizvodnji, predlagajo delegati, da pristojni organi naredijo natančen pregled deficitarnih izdelkov na našem skupnem trgu, ki jih kljub temu pospešeno izvažamo. Hkrati delegati zahtevajo rešitev v okviru združevanja deviz za tiste izdelke, pri katerih bo pregled pokazal negativno materialno bilanco na področju izvoza - ponovni uvoz - in ki so nujni za normalno delo v domačih organizacijah združenega dela.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v zvezi s to pobudo meni naslednje.

V preteklem in letošnjem letu se povečuje izvoz neobdelanih proizvodov in proizvodov nizke stopnje obdelave na jugoslovanskem nivoju. To analizo smo v Izvršnem svetu naredili in ugotovili, da se je izvoz proizvodov visoke stopnje obdelave v Jugoslaviji lani v primerjavi z letom 1982 zmanjšal za 10 %, letos v prvem polletju pa za nadaljnja 2 %.

Izvoz surovin se je v Jugoslaviji v prvem polletju leta 1984 v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 11 %, v Sloveniji pa za 5 %, izvoz proizvo-

dov nizke stopnje obdelave se je povečal za 18 %, v Sloveniji za 11 %, izvoz končnih proizvodov pa je v Jugoslaviji padel za 2 %, medtem ko se je kasneje v Sloveniji povečal za 5 %.

V Sloveniji se izvoz v globalni strukturi bistveno ne poslabšuje. Problematika izvoza surovin in nekaterih na jugoslovanskem trgu deficitarnih reprodukcijskih materialov se trenutno pojavlja, vendar le v določenih posamičnih proizvodnjah, še zlasti zato, ker se slovenska predelovalna industrija oskrbuje predvsem s surovinami in reprodukcijskimi materiali iz drugih republik, za te pa je ravno v tem obdobju značilno povečanje izvoza surovin in neobdelanih proizvodov. Čeprav predstavlja izvoz končnih proizvodov še vedno pretežni del jugoslovanskega izvoza, Izvršni svet meni, da je treba zaustaviti trend naraščanja izvoza surovin in proizvodov nizke stopnje obdelave.

Izvršni svet ugotavlja, da so glavni vzroki za povečan izvoz surovin naslednji: osnovni vzrok za povečanje proizvoda surovin je dejansko samoupravna reprodukcijska povezanost organizacij združenega dela proizvajalcev in porabnikov surovin in preostalih reprodukcijskih materialov ter njihovo samoupravno povezovanje v skupni proizvodnji blaga višje stopnje obdelave za izvoz oziroma premajhno sporazumevanje na podlagi določil zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino. Menimo, da so zadnje dopolnitve zakona, ki so bile sprejete lani decembra, povzročile, da je to sporazumevanje bistveno nazadovalo in da so tudi nekateri sporazumi, ki so že bili sklenjeni v preteklem obdobju, letos prenehali delovati. Menimo, da gre pri tem predvsem za sporazume po 68. členu zakona.

Od drugih razlogov bi navedla še naslednje: spodbujanje vsega deviznega priliva, ustvarjenega z izvozom blaga, se pravi tudi surovin. Kot veste, mehanizem zveznih izvoznih stimulacij ne dela nobenih razlik republiškega tipa. Nadalje, počasna operacionalizacija določil zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino, predvsem tistih določil, ki se nanašajo na oblikovanje posebnih oblik povezovanja organizacij združenega dela, tako imenovanih repropovezav, za katere smo se tudi dogovorili lani decembra in jih, kot veste, v praksi v bistvu nismo realizirali, ali pa v zelo majhnem obsegu v začetku leta. O njihovi usodi pa le malo govorimo. Da bi preprečili nadaljnje povečevanje izvoza surovin, je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije že predlagal Zveznemu izvršnemu svetu naslednje.

Prvič, da se v Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino da pobuda za ukinitve izvoznih stimulacij za izvoz surovin ter zmanjšanje izvoznih stimulacij vsaj za 50 % za izvoz proizvodov nizke stopnje obdelave.

Drugič, da se v okviru Gospodarske zbornice Jugoslavije in Interesne skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino, gospodarskih zbornic ter samoupravnih interesnih skupnosti republik in avtonomnih pokrajin za ekonomske odnose s tujino zagotovi oziroma pospeši samoupravno sporazumevanje organizacij združenega dela po 67. in 68. členu deviznega zakona.

Tretjič, da se pripravi analiza izvoza tistih surovin in izdelkov nižje stopnje predelave oziroma blaga, ki smo jih najprej izvozili, nato pa zaradi nujnih potreb na domačem trgu ponovno uvozili (tudi za zagotavljanje proizvodnje, namenjene izvozu na konvertibilno področje), in sicer pregled po količinski, vrednosti, po izvoznih in uvoznih cenah ter po organizacijah združenega dela, ki so bile glavne nosilke izvoza oziroma uvoza v posameznem obdobju. Tak pregled bi dal podlago za temeljitejšo analizo Gospodarski zbornici Jugoslavije ter Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino, kjer bi v konkretnih razgovorih z organizacijami združenega dela poskušali izvoznike in uvoznike povezati ter tako zagotoviti širši narodnogospodarski interes.

Četrto, da se onemogoči izvoz surovin in reprodukcijskega materiala prek tako imenovanih poslov, ki potekajo v razmerju 1 : 1. To še posebno, kadar gre za izvoz surovin, ki jih potrebuje domača industrija.

Petič, da v Gospodarski zbornici Jugoslavije ter v Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino ugotovijo stanje in probleme samoupravnega povezovanja vseh organizacij združenega dela, proizvajalcev surovin in predelovalne industrije, ne le nekaterih panog ter sprejmejo ukrepe za preprečevanje neracionalnega izvoza surovin.

Ob tem bi kazalo ponovno preveriti veljavne posebne oblike organiziranja in povezovanja organizacij združenega dela v repropovezave, to se pravi v oblike, ki so bile predlagane Interesni skupnosti Jugoslavije za ekonomske odnose s tujino ne pa tudi potrjene, potrebno pa bi bilo dopolniti tudi obstoječe predloge za oblike povezovanja organizacij združenega dela in predlagati nove.

Kot sem prej rekla, smo se letos pogovarjali tudi o tem, zato menimo, da bi bilo potrebno še pred pričetkom prihodnjega leta tem aktivnostim posvetiti več pozornosti.

Za zagotavljanje prednostnega uvoza določenih proizvodov oziroma surovin za njihovo proizvodnjo na enotnem jugoslovanskem trgu kot so na primer surovine za proizvodnjo zdravil, umetnih gnojil in zaščitnih sredstev, je bil v Jugoslaviji sklenjen poseben družbeni dogovor, katerega realizacijo podpisniki dogovora redno spremljajo in s tem zagotavljajo osnovne proizvode za najnujnejšo oskrbo občanov. To pomeni, da na tem področju, vsaj teoretično ne bi smelo prihajati do takšnih situacij kot na drugih področjih industrijske proizvodnje.

Iz navedenega sledi, da se Izvršni svet Skupščine SR Slovenije strinja s pobudo delegatov, da se zagotovi racionalno gospodarjenje s surovinami in da si proizvajalci surovin zagotavljajo nujna devizna sredstva v širših reprodukcijskih povezavah, to se pravi s samoupravnim sporazumevanjem s predelovalci njihovih surovin, ne pa z neposrednim izvozom ali kakršnokoli obliko centralnega združevanja deviznih sredstev za te namene. V tem smislu je Izvršni svet že posredoval svoje stališče Zveznemu izvršnemu svetu. To smo posebej izpostavili prejšnji teden tudi v razpravi na zadnji seji Medrepubliškega komiteja za področje zunanjetrgovinskega in deviznega sistema. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. S tem smo dnevni red izčrpali. Obveščam vas, da je Izvršni svet posredoval pismeno stališče glede na pobudo delegata Vlada Šlambergerja iz občine Ljubljana Šiška v zvezi z delitvijo bonov za gorivo ter na pobudo delegata Borisa Florjančiča iz občine Ravne na Koroškem v zvezi z železniško nesrečo v Divači. Omenjeni stališči Izvršnega sveta sta bili delegatoma že posredovani in bosta objavljena tudi v Poročevalcu.

Sprašujem, ali želi kdo od delegatov še ustno zastaviti kakšno delegatsko vprašanje? (Ne.) Hvala.

Potem vas obveščam, da je zbor pri vseh točkah dnevnega reda, kjer je sprejemal končne odločitve, usklajen z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom.

Današnji dnevni red je s tem izčrpan. Vsem delegatom se zahvaljujem za udeležbo in za razpravo ter zaključujem 38. sejo Zbora občin.

(Seja zbora je bila končana ob 14.30 uri.)

Z B O R O B Č I N

39. SEJA

(10. OKTOBRA 1984)

Predsedovala Majda P o l j a n š e k , predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 39. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 11. člena poslovnika Zbora občin moramo na začetku vsake seje izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo pregledala pooblastila delegatov in sestavila poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Pavla Tolarja, delegata iz občine Radovljica, za predsednika ter Antona Širnika, delegata iz občine Ravne na Koroškem, in Jožeta Benčino, delegata iz občine Ribnica, za člana. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Če ne, dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 39. sejo Zbora občin soglasno izvoljeni: Pavle Tolar za predsednika, za člana pa Anton Širnik in Jože Benčina.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo in bomo lahko takoj nadaljevali sejo.

Ta čas bomo izkoristili za to, da bi zbrali prijavnice za razpravo. Sprašujem delegate, če želi kdo zastaviti delegatsko vprašanje, ali ga v pisni obliki oddati sekretarju zbora, ker bomo vsa vprašanja posredovali Izvršnemu svetu oziroma drugim naslovnikom, tako da bi nanje odgovorili že danes ali pa na naslednji seji zbora?

Sprašujem tudi, ali ima morda kdo še amandma k smernicam, ker smo amandmaje, ki smo jih dobili, razmnožili in ste jih dobili na klopi?

Obveščam vas, da so danes na sejo zbora poleg predstavnikov Izvršnega sveta pri posameznih točkah dnevnega reda povabljeni še predstavniki: Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda; Gospodarske zbornice Slovenije in Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije k 1. ročki; Gospodarke zbornice Slovenije, Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva Slovenije k 2. točki; Republiške skupnosti za cene in Gospodar-

ske zbornice Slovenije k 3. točki ter Gospodarske zbornice Slovenije k 5. točki dnevnega reda, ki ste ga prejeli danes na klop.

Na seji zбора so kot poročevalci delovnih teles zбора in Skupščine navzoči: Janez Kocijančič, podpredsednik Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj ter član medzborovske skupine delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana Jugoslavije, Janko Simčič, član Odbora za finance, Ivo Miklavčič, član Odbora za urejanje prostora in varstvo okolja, dr. Miha Ribarič, predsednik Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije ter Ladislav Ivanec, član Komisije za narodnosti.

Sejo zбора bodo spremljali tudi člani naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Komisija je že opravila svoje delo in prosim predsednika komisije, da poda poročilo.

P a v l e T o l a r : Poročilo o pregledu pooblastil za 39. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za 10. oktober 1984, je naslednje.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 68 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 118. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pregledala pooblastila delegatov na seji zбора in iz teh pooblastil in napravljenega seznama delegatov ugotovila, da se jo udeležujejo delegati vseh občin v SR Sloveniji, delegati mesta Ljubljane, mesta Maribor in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov iz občin Ljubljana Vič-Rudnik in Mozirje.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato Komisija predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 39. sejo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Slišali smo poročilo. Poročilo dajem v razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, dajem poročilo komisije na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker ni primera, da bi bilo kakšno pooblastilo sporno.

Kdor je za odobritev poročila, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo komisije in s tem verificiral pooblastila delegatov za 39. sejo Zbora občin.

S tem tudi ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno-veljavno razpravlja in sklepa.

Prehajamo na določitev dnevnega reda 39. seje zбора.

Z dopisom z dne 24. septembra in 1. oktobra ste bili obveščeni, da bo dnevni red današnje seje razširjen še z naslednjima točkama in sicer:

- s poročilom o poteku usklajevanja družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SFR Jugoslaviji;

- s predlogom smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990.

Želi o predlogih za razširitev dnevnega reda kdo razpravljati? (Nihče.)

Delegati občine Bežigrad so v svoji pripombi izrazili mnenje, da ni racionalno, da delegati poslušajo poročilo o poteku usklajevanja družbenega dogovora, če o njem ne odločajo. Kolikor pa drugi delegati menijo, da je koristno, da so s tem seznanjeni, naj o tem odloči zbor.

Pisno poročilo ste dobili danes na klop. Ko bomo obravnavali to točko dnevnega reda, se bomo odločili, ali bomo poslušali še ustno obrazložitev, sicer pa je mišljeno, da bi s tem poročilom seznanili delegacije v občinah, kako poteka usklajevanje v zvezi s tem družbenim dogovorom. Se strinjate z mojim pojasnilom? (Da.) Želi morda delegat iz občine Ljubljana Bežigrad še kaj dodati? (Ne želi.)

Z dnevnega reda današnje seje pa umikam 4. točko, to je volitve in imenovanja, ker nam Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ni predložila nobenih predlogov za volitve in imenovanja.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. osnutek odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990,
2. predlog smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990,
3. osnutek zakona o sistemu družbene kontrole cen,
4. predlog zakona o ratifikaciji mednarodne konvencije zoper jemanje talcev,
5. poročilo o poteku usklajevanja družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SFR Jugoslaviji,
6. pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlogu dnevnega reda kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, potem dajem predlog dnevnega reda na glasovanje.

Kdor je za tak predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red današnje seje soglasno določen tako, kot sem ga danes predlagala. Predlog dnevnega reda pa ste danes dobili tudi na klop.

Povem naj še, da glede na to, da je kot član medzborovske planske skupine delegatov na današnji seji zbora navzoč le tovariš Kocijančič, druga dva delegata pa sta svojo odsotnost opravičila zaradi nujne službene zadržanosti, predlagam zboru, da imenujemo še dva delegata v skupino delegatov. Dovolite mi, da v skupino delegatov predlagam tovariša Tihomirja Kovačiča, delegata iz občine Sežana in tovariša Karla Kokotca, delegata iz Obalne skupnosti Koper.

Ima morda kdo kakšen drug predlog? (Ne.) Če ne, potem dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za tak predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval še dva delegata v medzborovsko skupino delegatov.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo z delegati Zbora združenega dela na skupnem zasedanju poslušali obvestilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o obravnavi temeljnih vprašanj za določitev politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije za leto 1985 in nekatera temeljna vprašanja v zvezi z obravnavo osnutka odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990, ki ga bo podal tovariš Miran Potrč, vodja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije; uvodno obrazložitev k 2. točki, to je k predlogu smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990, ki ga bo podal tovariš Milivoj Samar, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje; ter uvodno obrazložitev k 3. točki, to je k osnutku zakona o sistemu družbene kontrole cen, ki jo bo podal tovariš Alojz

Klemenčič, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Skupno zasedanje bo po dogovoru s predsednikom Zbora združenega dela vodil tovariš Martin Mlinar, predsednik Zbora združenega dela, zato vas prosim, da odidete v veliko dvorano v prvem nadstropju, kjer bomo opravili skupno zasedanje vseh treh zborov.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 9.15 uri in se je nadaljevala ob 10.45 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljujemo sejo našega zbora.

Prehajamo na 1. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990.

Osnutek odloka je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije sta tovariš Ivo Klemenčič in tovarišica Nuša Kerševan. Prav tako sta na seji zbora navzoča predstavnik Izvršnega sveta, tovariš Franc Jamšek, namestnik direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje, in tovariš Viktor Žakelj, namestnik predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje.

Uvodno besedo tovariša Potrča smo že poslušali na skupnem zasedanju. Sprašujem, če želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne.)

Osnutek odloka je bil objavljen v Poročevalcu št. 25, prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta, danes na klop pa ste dobili tudi stališča Predsedstva SR Slovenije v zvezi z obravnavo planskih dokumentov, ki so bila objavljena tudi v Delu dne 6.9.1984.

Kot ste bili že uvodoma obveščeni, bomo danes na seji pri tej točki opravili samo razpravo, dokončno pa bomo o osnutku odloka sklepali na seji zbora dne 24. oktobra.

Današnjo razpravo bo spremljala medzborovska skupina delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana. Iz medzborovske skupine delegatov je navzoč na seji tovariš Kocjančič, druga dva člana pa bomo o tem obvestili in potem bi medzborovska skupina na podlagi razprav v zborih pripravila predlog sklepa k osnutku odloka.

Osnutek odloka so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru tudi pismeno poročali. Sprašujem, ali želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo.

Besedo ima tovariš Kamilo Lasič, delegat iz občine Nova Gorica.

K a m i l o L a s i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Nova Gorica je na seji dne 4. oktobra 1984 obravnavala gradivo za 39. sejo zborov Skupščine SR Slovenije in imela k osnutku odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990 naslednje pripombe in stališča.

Delegati se zavedamo, da je pred nami pomemben dokument ne le po svoji zakonski in organizacijski funkciji, temveč predvsem zaradi vsebinskega pomena, saj se z njim opredeljuje življenje nas in naših potomcev. Naš sistem družbenega planiranja naj bi bil celovit. Zajemal naj bi vse tri vidike: prostorski, socialni in gospodarski, kar odraža globoko humanost našega družbenega sistema. Zato nas Predsedstvo SR Slovenije tudi poziva s svoje 42. seje, dne 4. oktobra letos, da morajo biti pri oblikovanju planskih dokumentov za naslednje obdobje zagotovljeni vsi družbeni

in strokovni pogoji, da bodo temeljni nosilci planiranja, to so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih, lahko uveljavili svojo ustavno vlogo, da bodo ugotovili svoje celovite interese in jih v okviru materialnih možnosti samoupravno uskladili v različnih oblikah samoupravnega organiziranja ter s sporazumi in dogovori o temeljnih planov prevzemali materialne in druge konkretne obveznosti in odgovornosti za njihovo uresničevanje.

Izhajajoč tudi iz tega poziva skušamo ovrednotiti svojo delegatsko funkcijo s preteklim delom, prizadevanjem za kakovostne odločitve in s sposobnostjo za ustvarjalni prispevek v skupščinskih zborih za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja. Menimo, da je naša odgovornost čedalje večja in odločilnejša. Pred nami je šele osnutek odloka o temeljnih smernicah, kar je še dovolj zgodnja faza pripravljavanja srednjeročnega plana, da se bomo še večkrat srečali s to problematiko, preden bomo dobili sam srednjeročni plan. Časa je dovolj, da bomo lahko popravili vse tisto, kar je sedaj izpuščeno, ali ni dovolj dobro oblikovano.

Prav pa je, da so že prvi temeljni kamni postavljeni pravilno in tu mislimo predvsem na realnost predlaganih osnovnih ciljev, rast družbenega proizvoda, obseg zaposlovanja, povečevanje produktivnosti in tako dalje. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Franc Bobič, delegat iz občine Kranj.

F r a n c B o b i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Kranj je pripravila k osnutku naslednje pripombe.

Ob tako pomembnem planskem dokumentu, kot je osnutek odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990, je treba opozoriti na naslednje.

Osnutek smernic zelo optimistično določa materialni razvoj Jugoslavije v prihodnjih letih, za katerega pa po našem mnenju ni osnove in možnosti, saj bo prav obdobje 1986-1990 eno najtežjih doslej. V dosedanjem izvajanju ekonomske stabilizacije smo namreč izčrpali precej rezerv, kar zlasti kaže upadanje uvoza, upadanje življenjske ravni, skrčeno investiranje in podobno. Zato pomeni planirati 4 % realno rast dohodka izredno zahtevno nalogo, saj to pomeni, da bomo v letih 1986-1990 morali doseči štiri krat več kot v sedanjem obdobju. Iz tako planiranega dohodka izhajajo tudi druge težko uresničljive postavke smernic. Storilnost naj bi se povečala za 2 do 3 %, življenjska raven naj bi se povečala za 3-4 %; doslej je skoraj enkrat hitreje upadala, osebni dohodka naj bi se povečevali vsako leto za 2-3 % in podobno.

Kako naj bi to dosegli? Zvezne smernice so pri tem odgovoru zelo načelne, saj kot sredstvo navajajo predvsem boljše izkoriščanje razpoložljivih proizvodnih potencialov in izvajanje politike ekonomske stabilizacije. Skratka, vlagati ne bomo mogli dovolj, ker za to ni možnosti, vendar bomo na tej osnovi dosegli izredno visoke rezultate doma in še podvojili izvoz. Ob hitrem tehnološkem razvoju v svetu in v našem sedanjem in bodočem zaostajanju je to težka naloga. Smernice v opisanem načinu določajo usmeritev do leta 1990 na vseh družbenih področjih. Pri tem pa za vse današnje probleme najdejo rešitev. Ni pa v smernicah mogoče zaslediti sedanje težke situacije, ki se bo nadaljevala še nekaj let, temveč prikazujejo neko idealno stanje, ki naj bi ga dosegli do leta 1990.

Konkretne pripombe k smernicam pa so naslednje.

1. Rast kmetijske proizvodnje je za naslednje petletno obdobje ponovno planirana nižje kot rast industrijske proizvodnje, kar je neustrezno, saj bi moralo biti prav obratno. V kmetijski proizvodnji imamo še velike neizkoriščene možnosti, ki bi lahko dajale visoke poraste.

2. Neustrezna je usmeritev, da organizacije združenega dela, ki poslujejo z izgubo, ne bodo prispevale sredstev za skupne potrebe. Takšna rešitev je lahko le izjemna, ne more pa biti pravilo, saj z organizacijami združenega dela, ki dobro poslujejo, niso v enakopravnem položaju.

3. Združevanje sredstev za razvojne naloge je sicer nujnost, ki jo ugotavljajo tudi smernice. Za realizacijo te naloge pa bi morali imeti kriterije, kdaj in kako združevati sredstva. Ker teh kriterijev ni, združevanje ne poteka ustrezno, zato bi morala biti srednjeročna naloga, da bi te kriterije izoblikovali.

4. Usmeritev v točki 10 bi bilo potrebno dopolniti. Večje pridobivanje osnovnih surovin naj bi se izvajalo pri tistih surovinah in tam, kjer bo eksploatacija ob tržnih pogojih ekonomska. Preprečiti bi namreč morali take investicije, kot so bile v preteklosti, na primer Obrovac, Feni in podobno.

5. Problem razvoja železniškega prometa in njegova racionalnost je po našem mnenju že toliko spoznana, da bi jo kazalo v točki 12 - železniški promet - izpostaviti pri spreminjanju sedanje strukture železnica - cesta.

6. V točki 13. bi morali dati mesto tudi tako imenovanim tradicionalnim industrijam: tekstil, obutev. Njihov položaj je po našem mnenju potrebno ohraniti z modernizacijo postopkov. Ta industrija poleg usmerjenosti v zunanjo trgovino zaposluje kategorije delavcev, ki se pojavljajo v vseh sredinah in se v drugih industrijah težko zaposlijo. Vzporedno s tem je potrebno razvijati na kooperacijski osnovi tudi spremljajočo strojno industrijo.

7. Usmeritev na področju cen v točki 19 je neprimerna in neuskaljena z osnutkom zakona o sistemu družbene kontrole cen. Zato bi bilo potrebno 4. in 5. odstavek te točke povsem na novo opredeliti in ga uskladiti z osnutkom zakona oziroma jo črtati.

8. Carina pri uvozu in stimulacija pri izvozu sta pomembna instrumenta za usmerjanje zunanjetrgovinskih tokov. Osnutek smernic ju ne obravnava. Menimo, da je potrebna usmeritev, naj bi se carine in druge dajatve pri uvozu postopoma in selektivno zmanjševale, da bi bilo potrebno izvoz nekaterih surovin destimulirati z uvedbo dajatev in da se izvozne stimulacije bolj diferencirajo glede na stopnjo obdelave in zahtevnost tržišča.

Nejasna je usmeritev v zvezi z zajemanjem ekstra dohodkov, kar je v zadnjem odstavku točke 22. Menimo, da v tem obdobju še ne bodo dorečene osnove in merila za ugotavljanje dejanskega ekstra dohodka. Če pa že bodo, se ta ne bi smel zjemati in postati nov vir proračunov ali skladov v okviru družbenopolitičnih skupnosti. Ekstra dohodek bi se moral nameniti poslovnim skladom gospodarskih subjektov.

9. V točki 25 je podana usmeritev za združevanje razpoložljivih sredstev za investicije v financiranju objektov skupnega pomena. Bojimo se, da bo vrednost teh objektov tolikšna, da bo treba zanje angažirati vsa sredstva gospodarstva in da ne bo ostalo nič za ostale zmogljivosti. Predlagamo, da se črtajo besede "ter drugimi ukrepi" v drugem odstavku, ter da se v celoti črta tretji odstavek te točke.

10. V skladu z našo pripombo k 6. točki je potrebno spremeniti usmeritev v zvezi z zbiranjem sredstev za financiranje vseh oblik skupne in splošne porabe. Ta sredstva bi morala naraščati selektivno in počasneje od rasti družbenega proizvoda. Tako zbrana sredstva pa bi bilo potrebno učinkoviteje porabljeni. Menimo, da organiziranje teh dejavnosti ni racionalno in terja posebno usmeritev. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Branko Pintar, delegat iz občine Litija.

B r a n k o P i n t a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Litija je skupaj z drugimi organi v občini obravnavala osnutek odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za srednjeročno obdobje ter izoblikovala naslednja stališča.

V tretjem delu, točka 25, ki govori o investicijski politiki, je potrebno poudariti, da je pri načrtovanju novih investicij v industriji potrebno zagotoviti medrepubliško usklajevanje kapacitet v posamezni panogi. Menimo, da bi bilo najbolj primerno to doseči v okviru splošnih združenj Gospodarske zbornice Jugoslavije. Ugotavljamo, da se določene investicije podvajajo in še celo več, da se vlagajo investicijska sredstva v nepotrebne objekte. S tem marsikdaj ustanovljamo organizacije združenega dela, katerih proizvodnja temelji na dragih uvoznih surovinah in za katere je rentabilnost poslovanja že vnaprej vprašljiva.

Prav tako je potrebno ob tej priložnosti opozoriti na kratkoročno reševanje problema brezposelnosti s podpiranjem številnih novih obratov zlasti v predelovalni industriji. Za primer dajemo razne industrijske objekte za izdelavo konfekcije, ki niso povezani v gospodarske sisteme za zagotavljanje proizvodnje in za izvoz na konvertibilno območje, dalje ustanavljanje kombinatov tekstilne industrije pri sedanjih predilnicah in tkalnicah in razširjanje kapacitet usnjarske industrije za proizvode, za katere na domačem trgu ne bo dovolj kupne moči. V mednarodno konkurenco zlasti na razvita zahodna tržišča pa se bodo vključevali le najbolj uspešni, zato bodo takšni obrati prej ali slej zašli v težave.

Predlagamo, da se v smernice vključi tudi planska naloga, podprta z ustreznimi ukrepi ekonomske politike, da je treba v industrijski proizvodnji omogočiti oziroma pospešiti obnovitev oziroma posodobitev zastarelih proizvodnih zmogljivosti, pri čemer je treba predvsem industriji, ki je usmerjena v konvertibilni izvoz, omogočiti, da za lastni delež ustvarjenih deviznih sredstev uvozi s konvertibilnega območja tudi opremo in tehnologijo za posodobitev proizvodnje, in to brez pretiranih administrativnih omejitev.

Strinjamo se, da daje osnutek odloka poseben poudarek mednarodni menjavi, zlasti povečanju izvoza in zmanjšanju uvoza, vendar menimo, da je potrebno v besedilu dati poudarek rasti konvertibilnega izvoza. V besedilu osnutka je namreč omenjen le skupni izvoz. S tem da zavestno izenačujemo izvoz na področju kliringa s konvertibilnim izvozom, še dalje onemogočamo izvajanje zastavljene projekcije vračila dolgov tujini in hkrati postavljamo pod vprašaj ustvarjanje potrebnih deviznih prilivov s konvertibilnega območja za nakup reprodukcijskega materiala in sodobne tehnologije.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k: Pisnih prijav za razpravo k tej točki nimamo. Sprašujem, ali želi še kdo razpravljati? (Ne.) Potem vas še obveščam, da smo dobili v teh dneh tudi nekaj pisnih pripomb, ki smo jih posredovali medzborovski skupini delegatov.

Obveščam vas tudi, da sta prišla na sejo še dva delegata, to sta delegat iz občine Mozirje in delegat iz občine Ljubljana Vič-Rudnik.

Ker nihče ne želi več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep.

1. Sklepanje o osnutku odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990 se odloži.

2. Zbor bo o osnutku odloka sklepal na seji zbora dne 24. oktobra 1984.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 2 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990.

Predlog smernic je predložil Skupščini SR Slovenije Izvršni svet in za svoja predstavnika v našem zboru določil tovariša Franca Jamška, namestnika direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje in tovariša Viktorja Žaklja, namestnika predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Celotno gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli skupno z gradivom za 38. sejo zбора, ki je bila dne 26.9.1984. Zbor je, kot vam je znano, obravnaval predlog smernic, sklepanje o njih pa odložil na današnjo sejo zбора. Kot gradivo za to točko ste prejeli spremenjeno in dopolnjeno besedilo predloga smernic in stališča Družbenopolitičnega zбора, ki je obravnaval predlog smernic v skladu z 72. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije ter predlog ugotovitev in sklepov, ki naj bi jih po obravnavi sprejel naš zbor. Prav tako ste prejeli dodatno poročilo medzborovske skupine delegatov za sprejemanje uresničevanja dolgoročnega plana SR Slovenije.

Tudi pri tej točki imamo stališča Predsedstva SR Slovenije v zvezi z obravnavanjem planskih dokumentov. Danes na klop ste prejeli tudi naslednje amandmaje: Komisije za narodnosti Skupščine SR Slovenije k IV. poglavju točka 4 in k V. poglavju k 13. alineji; skupine delegatov iz občine Laško k poglavju V. točka a; in skupine delegatov Obalne skupnosti k poglavju V. k 13. alineji in k poglavju VII. šesti odstavek.

Današnjo rapravo na seji zбора naj bi spremljala medzborovska skupina, ki pa ni v celoti navzoča, zato predlagam, da imenujemo na današnjem zasedanju še dodatnega delegata. Tako predlagam, da bi izmed prijavljenih delegatov v skupini sodeloval še tovariš Lojze Donža, delegat iz občine Maribor-Rotovž, ki bi pomagal pri usklajevanju stališč.

Če ni drugačnega predloga, dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je tovariš Lojze Donža, delegat iz občine Maribor Rotovž, soglasno imenovan v medzborovsko skupino delegatov k tej točki dnevnega reda.

Preden preidemo na razpravo, bi vas opozorila, da je k predlogu smernic mogoče predlagati spremembe in dopolnitve samo v obliki amandmajev. Mogoče pa je nekatere vsebinske poudarke vključiti v predlog sklepov, ki jih bomo sprejeli ob smernicah.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Lojze Donža, delegat iz občine Maribor-Rotovž.

L o j z e D o n ž a : Razpravljaj bom pri naslednji točki dnevnega reda.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Vprašujem še tovariša Andreja Šmavca, delegata iz občine Laško, ali želi razpravljati, ker me je prej opozoril, da bo razpravljaj samo v primeru potrebe, ker je sicer njihov amandma že v celoti obrazložen in smo ga delegati dobili na klop? (Ne želi.)

Sprašujem, kdo želi razpravljati pri tej točki dnevnega reda? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo.

Prekinjam to točko dnevnega reda, da se med tem lahko sestane medzborovska delegatska skupina.

Prehajamo na 3 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek zakona o sistemu družbene kontrole cen.

Osnutek zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Predstavnika naše delegacije sta tovariš Jože Globačnik in tovarišica Nuša Kerševan, predstavnica Izvršnega sveta pa tovarišica Jelka Žekar, namestnica predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju.

Osnutek zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 25. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Prav tako ste prejeli osnutek sklepa, ki naj bi ga po razpravi

sprejel naš zbor. Osnutek sklepa ste dobili na klop.

Osnutek zakona so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so našemu zboru pismeno poročali. Sprašujem poročevalce, ali želijo besedo? (Ne želijo.)

Preden preidemo na razpravo, predlagam zboru, da tudi pri tej točki imenujemo tri delegate v medzborovsko skupino delegatov, ki bo spremljala razpravo in zboru predlagala morebitne spremembe oziroma dopolnitve osnutka sklepa.

Dovolite mi, da v skupino delegatov predlagam tovariša Janka Simčiča, člana Odbora za finance in delegata iz občine Postojna, tovariša Milana Koresa, delegata iz občine Ljubljana Šiška in tovarišico Frančiško Štiglic, delegatko iz občine Celje. Sprašujem, ali ima kdo kakšen drugačen predlog? (Nihče.) Če ne, dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (62 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno imenoval v skupino delegatov tovariša Janka Simčiča, Milana Koresa in Frančiško Štiglic.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Lojze Donža, delegat iz občine Maribor Rotovž.

L o j z e D o n ž a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Maribor Rotovž je k osnutku tega zakona imela nekatere pripombe.

K 2. členu: Osnutek zakona govori le o pravici in dolžnosti delavcev do samostojnega oblikovanja cen v organizacijah združenega dela, ne določa pa pravic in dolžnosti delavcev, ki izdelujejo izdelke in opravljajo storitve, ker niso člani organizacij združenega dela. Dodati bi bilo potrebno: "delovni ljudje in občani, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti." To je stari zakon reševal v 4. členu.

K 5. členu: Menimo, da bi bilo treba opredeliti vlogo in pristojnosti potrošniških svetov, kdaj in kako vplivajo na družbeno kontrolo cen, ker iz prakse vemo, da imajo le-ti vpogled v cene, ko je blago že v trgovini. V poročilo bi bilo treba ustrezno vključiti poglavje o družbeni kontroli cen.

K 6. in 7. členu: Predlagamo, da se uporabijo stališča in mnenja Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, vključno z novim drugim odstavkom 7. člena, ki pravi, da pristojni organi družbenopolitične skupnosti pri določanju ekonomske politike in predpisovanju zaščitnih cen izhajajo iz celotnih razmerij cen kmetijsko prehrabnenih proizvodov in cen proizvodov, ki se uporabljajo v kmetijski proizvodnji in pomembno vplivajo na cene kmetijskih prehrabnenih proizvodov.

Tretji odstavek 7. člena naj se spremeni in glasi: "Organizacije za blagovne rezerve republik in avtonomnih pokrajin in federacije morajo kupiti osnovne kmetijske proizvode, za katere so določene zaščitne cene do količin, določenih z bilancami osnovnih kmetijskih proizvodov."

K 8. in 9. členu: Podpiramo in sprejemamo novo besedilo, kot ga je predlagal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

K 11. do 21. členu: Prav tako podpiramo stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki naj se jih ustrezno vključi v zakon.

Glede kazenskih sankcij smo mnenja, da so premile in ne morejo odigrati svoje vloge, da bi zavirale in zmanjševale gospodarske prestopke te vrste.

Postopek za varstveni ukrep odvzema premoženjske koristi naj bo hiter, kajti le tako je lahko učinkovit. Soglašamo, da se varstveni ukrep odvzema premoženjskih koristi ne bi uveljavljal tudi pri posamezniku, ki samostojno opravlja gospodarsko dejavnost z osebnim delom in sredstvi, ki so lastnina občanov, če je s prekrškom pridobil premoženjsko korist.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Milan Kores, delegat iz občine Ljubljana Šiška.

M i l a n K o r e s : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov se načeloma strinja z osnutkom zakona. Vendar menimo, da je v osnutku še veliko nejasnosti in nedorečenih rešitev, zato bodo v nadaljnjem postopku potrebne temeljite proučitve posameznih rešitev, da bi bile čimbolj optimalne.

Zavedati se moramo, da s cenovno politiko, kakršno smo vodili do sedaj, ne moremo in ne smemo nadaljevati. Zato je delovanje sistema družbene kontrole cen še bolj nujno. Seveda pa je ob tem treba pojem družbene kontrole cen bolje definirati, predvsem z načinom izvajanja te družbene kontrole. Neposredna kontrola cen in pristojni organi družbenopolitičnih skupnosti bi se morali uveljavljati samo v resnično izjemnih primerih, pri katerih bi se morali jasno opredeliti vzroki za sprejete ukrepe, način za odpravljanje vzrokov in trajanje samega ukrepa. V nasprotnem primeru bi ostali zopet na istem, kot smo bili doslej.

Nadalje bi bilo potrebno v zakon vgraditi ustrezen instrumentarij za odpravljanje nastalega monopolnega položaja posamezne organizacije združenega dela oziroma za preprečevanje nastajanja novega monopola na posameznih področjih gospodarjenja in zagotoviti ustrezno delitev na podlagi doseženega dohodka.

S cenovno politiko bi bilo potrebno v večjem obsegu kot doslej vplivati tudi na nadaljnji obstoj ali neobstoj nerentabilnih, neproduktivnih oziroma ekonomsko neopravičenih gospodarskih subjektov. Z zagotovitvijo ustrežnejšega prelivanja osnovnih sredstev in sredstev razširjene reprodukcije bi bilo potrebno doseči likvidacijo tistih organizacij združenega dela, ki dalj časa ne ustvarjajo dohodka niti za enostavno reprodukcijo, so v izgubah in z družbeno-ekonomskega vidika ne opravičujejo svojega obstoja.

Prav tako bi bilo potrebno vzpostaviti ustrezne kriterije za oblikovanje oziroma kontroliranje cen. Temeljno izhodišče pri določanju cen domačih proizvodov bi morale biti svetovno priznane cene. Na ta način bi izločili možnost akumulacije, pogosto neopravičene stroške, nizko produktivnost, slabo organizacijo dela in podobno.

Imamo pa tudi konkretne pripombe.

K 3. členu: V 3. členu je predvideno, da bodo elemente za oblikovanje cen posameznim proizvodom v reprodukcijski verigi določale organizacije združenega dela s samoupravnimi sporazumi. Dosedanje izkušnje kažejo, da so številni samoupravni sporazumi služili kot sredstvo izsiljevanja za vprašanje cen surovinam in polizdelkom. Zato bi bilo potrebno v zakon vgraditi elemente, ki bi lahko preprečili tako početje.

Seveda pa trditev v obrazložitvi, da zakon ne bo terjal novih denarnih sredstev, ni točna, kajti sprejem številnih samoupravnih sporazumov in drugih aktov, ki sledijo iz tega zakona, bo terjalo določena sredstva in bodo upravičena, če bo zakon dosegel svoj namen.

K 8. členu: Podpiramo predlagano rešitev v tem členu, vendar se ob tem porajajo nekatera vprašanja, ali predlagana rešitev izključuje uporabo določb zakona o obligacijskih razmerjih. Ker se ureditev nanaša tudi na določene ciklične proizvodnje, na gradbeništvo, ladjedelništvo in podobno, kjer izdelava traja daljše časovno obdobje, bi določba 8. člena tega zakona narekovala sprejem številnih aneksov. Zlasti v stanovanjski izgradnji bi prinesla vrsto protislovij in potrebo po večkratnem odločanju o cenah. Želeli bi natančnejšo razlago vpliva 8. člena na ta področja.

K 20. členu: Predvidene rešitve ohranjajo široke pristojnosti Zveznega izvršnega sveta na tem področju, kar bi bilo potrebno temeljiteje proučiti in oceniti možnosti vključevanja drugih organov. Vsekakor pa bi bilo potrebno natančneje definirati proizvode in storitve, ki so pomembni za vso državo.

K 29. členu: Pri določbah tega člena smo mnenja, da rešitev v tem členu, kakor tudi v drugih prehodnih določbah praktično odlagajo izvedbo zakona v letu 1985. Zato menimo, da bi bilo potrebno ponovno proučiti ustreznost te določbe, kajti, kakor sem že v uvodu rekel, zakon je nujen. Potrebno pa ga je uskladiti in uveljaviti že v prihodnjem letu.

Skupina delegatov podpira mnenje Izvršnega sveta ter pripombe in stališča v zvezi z osnutkom zakona, ki so nam bila predložena. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Pisnih prijav za razpravo k tej točki ni več. Sprašujem, kdo želi še razpravljati? Besedo ima tovarišica Frančiška Štiglic, delegatka iz občine Celje.

F r a n č i š k a Š t i g l i c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz občine Celje je obravnavala osnutek zakona o sistemu družbene kontrole cen in ima naslednje pripombe.

Naša pripomba je podobna, kot jo je dala skupina delegatov iz občine Maribor Rotovž. Pogrešamo način oblikovanja cen proizvodov, ki jih izdelujejo delavci s samostojnim delom in osnutki. S stališči Izvršnega sveta k 14. členu sicer soglašamo, imamo pa pripombo k zadnjemu odstavku 14. člena, ki pravi, da se ukrepi neposredne kontrole cen sprejemajo enako v prometu na debelo in na drobno oziroma samo za tiste proizvode, za katere se ti ukrepi predpisujejo tudi v proizvodnji.

Skladno s tem odstavkom predlagamo, da se v celoti črta 29. člen, kar je tudi v soglasju s sklepom Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, z dne 28.6.1984, po katerem je potrebno v okviru politike cen oziroma na podlagi skupno določenih interesov v prometu in proizvodnji, ki izvirajo iz združevanja dela in sredstev, določiti realnejšo stopnjo za kritje stroškov prometnim organizacijam.

Slišali smo že danes, da je zaradi prehodnih določb vprašljivo izvajanje oziroma uveljavitev tega zakona v prihodnjem letu. Kolikor ostane ta člen, bo prometna sfera ponovno v neenakopravnem položaju s proizvodno sfero.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k ; Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Potem vas obveščam, da smo dobili več pisemenih pripomb, ki smo jih posredovali skupini delegatov, ki se bo sestala.

Prehajamo na 4 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog zakona o ratifikaciji mednarodne konvencije zoper jemanje talcev.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložila v soglasje Skupščina SFR Jugoslavije. Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Miha Wohinz, republiški svetovalec v Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije. Sprašujem ga, ali želi besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste prejeli. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Izvršni svet je v svojem mnenju opozoril na nekatere netočnosti v slovenskem prevodu konvencije. Te netočnosti bodo posredovane predlagatelju, to je Skupščini SFR Jugoslavije.

Prav tako ste prejeli predlog odloka o soglasju k predlogu zakona, ki naj bi ga po razpravi sprejel naš zbor. Predlog odloka ste dobili danes na klop.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor je zboru pisмено poročal. Komisiji pa sta sporočili, da k predlogu zakona nimata pripomb.

Sprašujem poročevalce, ali želijo besedo? (Ne.) Potem pričenjam razpravo. Prijavljenih delegatov k tej točki dnevnega reda ni. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Če nihče ne želi razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka, ki ste ga prejeli danes na klop.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (64 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka o soglasju k predlogu zakona.

Prehajamo na 5 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na poročilo o poteku usklajevanja družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SFR Jugoslaviji.

Poročilo ste prejeli danes na klop. Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Peter Toš, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za delo. Sprašujem ga, ali želi besedo? (Da.)

P e t e r T o š : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Vse od sprejema osnutka družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in razporejanju dohodka v SFR Jugoslaviji poteka v koordinacijskem odboru pri Predsedstvu Zveze sindikatov Jugoslavije pospešena strokovna in usklajevalna aktivnost, ki pa še ni končana. Z namenom, da bi bili delegati obeh pristojnih zborov Skupščine SR Slovenije tekoče seznanjeni z rezultati uveljavljanja sprejetih stališč ob obravnavi osnutka, ste danes prejeli poročilo o poteku usklajevanja besedila tega družbenega dogovora. Ker ste poročilo prejeli na klop, mi dovolite, da povzamem njegove poglobitve.

Usklajevanje ter priprava predloga družbenega dogovora poteka v intenzivnem vključevanju vseh republik in avtonomnih pokrajin. Vanjo pa se vključujejo tudi organi in delovna telesa v federaciji, ki so predvideni kot udeleženci tega družbenega dogovora.

Skupščina SR Slovenije je osnutek družbenega dogovora obravnavala v maju tega leta in pri tem soglašala z njegovimi temeljnimi izhodišči in cilji, skupnemu delegatu predvidenih podpisnikov iz naše republike v koordinacijskem odbo-

ru pa naložila, da v nadaljnjem postopku uveljavlja mnoge sprejete kritične pripombe k osnutku in zahteva ustrezne dopolnitve in spremembe.

S svojimi stališči je Skupščina SR Slovenije skupnega delegata obvezala zlasti v naslednjih smereh:

1. da se iz besedila družbenega dogovora odpravijo določila, ki niso v skladu z ustavno naravnostjo samoupravnega splošnega akta;

2. da se v besedilu družbenega dogovora ne ponavljajo določila zakona o združenem delu, če to ni nujno, ter da se dopolnijo vsa tista določila, ki niso v skladu z zakonom o združenem delu in zakonom o razširjeni reprodukciji in minulem delu;

3. da se glede pridobivanja dohodka z družbenim dogovorom spodbudi ustvarjanje enakopravnih pogojev gospodarjenja ter da bodo osebni dohodki odvisni predvsem od uspešnosti gospodarjenja z družbenimi sredstvi. Dogovor bi moral zagotavljati odpravljanje nepravilnosti v razporejanju in delitvi dohodka, nikakor pa ne težiti k izenačevanju rezultatov poslovanja.

Zato je potrebno izhajati iz opredeljenih kazalnikov primerjanja poslovanja iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, uporabo teh kazalnikov pa je potrebno razdelati in dopustiti možnost uporabe tudi drugih kazalnikov;

4. družbeni dogovor naj vsebuje tudi določbe, ki bodo spodbujale samoupravno združevanje dela in sredstev, uveljavljanje minulega dela kot podlage za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke ter ugotavljanje dela dohodka, kjer je ta rezultat izjemnih ugodnosti.

Vse te rešitve iz osnutka je potrebno dopolniti;

5. Skupščina SR Slovenije je ob obravnavi osnutka družbenega dogovora tudi posebej opozorila, da je z družbenim dogovorom potrebno težiti k postopnemu odpravljanju nesorazmerij v delitvi sredstev za osebne dohodke, ki naj temeljijo na delu in doseženih rezultatih. Gotovo pa ne sme biti ovira za uveljavljanje stimulativnih rešitev pri delitvi sredstev za osebne dohodke.

Stališča naše Skupščine, sprejeta ob osnutku tega dogovora, je uveljavljal tako delegat v zveznem koordinacijskem odboru kot tudi člani zveznih organov Zveze sindikatov Jugoslavije, Gospodarske zbornice Jugoslavije in Zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo, ki so se vključevali v postopek usklajevanja.

Ob tem je potrebno poudariti, da smo v Jugoslaviji v posameznih republikah ter v avtonomnih pokrajinah na zelo različnih stopnjah razvoja sistema delitve po delu in rezultatih dela, kar nemalo otežkoča usklajevanje posameznih rešitev v družbenem dogovoru. Prav to je vzrok, da do danes usklajevanje še ni končano.

Ob pregledu objavljene delovne verzije besedila predloga družbenega dogovora ste lahko ugotovili, da smo v mnogih sestavinah v usklajevalnem postopku uspeli doseči uskladitev na stališčih, ki jih je izoblikovala naša Skupščina. V celoti je bilo sprejeto in deloma tudi že upoštevano stališče glede potrebe večje skladnosti besedila s sistemsko naravo družbenega dogovora. Tako so oziroma bodo iz družbenega dogovora črtana vsa tista določila, ki nalagajo njegovim podpisnikom, da bodo izvrševali obveznosti, ki so že določene z ustavo in zakoni.

Prav tako bodo preoblikovana določila, ki so neposredno zavezovala delavce v organizacijah združenega dela ne pa le podpisnikov oziroma udeležencev dogovora. V predloženo delovno besedilo so vnešene bistvene spremembe glede planiranja in razporejanja dohodka in čistega dohodka. Nova določila so konkretno naslovljena na dolgoročni program gospodarske stabilizacije. Besedilo vsebuje opredelitve o tem, da naj plani družbenopolitičnih skupnosti določajo tako imenovane izhodiščne velikosti za razporejanje dohodka, pri čemer so kot izhodiščne velikosti mišljeni predvsem štirje kazalci dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Kako uporabljati te štiri kazalce, pa je po dosedanjih razpravah in stališčih predvsem zadeva, ki bi jo morali podrobneje urediti v republikah in avtonomnih pokrajinah.

Iz predloženega besedila je nadalje razvidno, da se bodo skladno s stališčem naše Skupščine upoštevali vsi štirje kazalci iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Pri razporejanju dohodka in čistega dohodka pa bi se naj kot primerjalna osnova upoštevala predvsem dva kazalca, in to bruto osebni dohodek na delavca in akumulacija na vložena sredstva. Pri tem je mišljena tako imenovana bruto akumulacija oziroma celotna sredstva, ki se izločijo iz dohodka in čistega dohodka za razširitev materialne podlage dela tako v gospodarstvih kot v družbenih dejavnostih.

Pri tem pa še ni usklajeno stališče glede ravni primerjanja oziroma uporabe kazalnika akumulacije na vložena sredstva. Nasprotna stališču delegatov v republikah in avtonomnih pokrajinah sta namreč Zvezni izvršni svet in Gospodarska zbornica Jugoslavije. Neposredno pred sklicem našega zasedanja sta opredelila, da se kot nivo primerjave za uporabo tega kazalnika uporabi raven SFRJ in ne republike oziroma avtonomne pokrajine.

Naša delegacija se je v zvezi s tem vprašanjem zavzemala za stališča, ki so bila prisotna že v razpravi ob osnutku. Dogovor v bistvu ne zavezuje organizacij združenega dela zgolj v eni ravni primerjanja doseženih rezultatov, zlasti glede kazalca akumulacije za uporabljena sredstva, ampak naj bi dogovor v bistvu motiviral in odpiral možnost, da delavci v temeljni organizaciji lahko uporabljajo več primerjalnih podatkov za svojo oceno, kako so gospodarili z družbenimi sredstvi v svoji temeljni organizaciji združenega dela. To pomeni, da bi delavci za primerjavo imeli na razpolago podatek, kakšna je akumulacija na povprečno porabljena sredstva v dejavnosti, kateri organizacija pripada v okviru republike pa tudi v okviru federacije, hkrati pa tudi kazalce o tem, kakšna je splošna stopnja dosežene akumulacije na porabljena sredstva v gospodarstvu republike kot gospodarstvu Jugoslavije. Na ta način bi bilo delavcem mogoče večsmerno tehtati dosežene rezultate pri gospodarjenju in upravljanju z družbenimi sredstvi v svoji temeljni organizaciji. Za ta stališča se bomo zavzemali tudi v nadaljnjem usklajevalnem postopku.

V zvezi z uporabo kazalnikov smo dosegli tudi to, da družbeni dogovor ne izključuje več uporabo drugih kazalnikov kot podlage za razporejanje dohodka in čistega dohodka.

Naslednje vprašanje je tudi način ugotavljanja dohodka kot posledice izjemnih ugodnosti. Tudi nova rešitev v delovnem besedilu je več ali manj, kot ste lahko ugotovili, matematični model, ki ne vzdrži vsebinske kritike glede na ustavno in zakonsko opredelitev izjemnega dohodka in ugotavljanja osnov za ugotavljanje izjemnega dohodka. V zvezi s stališčem, ki ga je sprejela naša Skupščina, pa je treba reči, da smo vendarle dosegli enotno stališča v koordinativnem odboru, da bi ta model zavezoval samo tiste udeležence družbenega dogovora, ki ne bodo uspeli izoblikovati boljših, v skladu z zakonom in ustavo skladnejših rešitev. To pomeni, da je z rokom uveljavljanja tega družbenega dogovora povezana potreba, da v naši republici takoj pristopimo k strokovnemu delu za pripravo ustrežnejšega modela za ugotavljanje dela dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti.

Tudi določbe, ki opredeljujejo osebni dohodek na podlagi minulega dela, so v predloženem besedilu v celoti oprte na strokovno podlago, ki je izdelana v naši republici. Ob tem pa velja opozoriti, da je ob teh rešitvah še vedno veliko dilem glede možnosti uresničevanja zakona o razširjeni reprodukciji in minulem delu. Delegati iz SR Slovenije odločno vztrajajo pri takšnih rešitvah v dogovoru, ki bodo omogočale in podpirale dosledno izvajanje tega zakona.

V predloženem delovnem besedilu so našim stališčem mnogo bližje določila, ki zadevajo odnose za delitev sredstev za osebne dohodke, prav tako pa so v veliki meri usklajena določila glede nadomestil osebnega dohodka ter glede višine nekaterih prejemkov iz sklada skupne porabe ter določila glede zajamčenega osebnega dohodka.

Koordinacijski odbor je prav tako že sprejel obveznost, da besedilo družbenega dogovora uskladi s spremembami nekaterih zveznih zakonov in tudi temi, ki smo jih danes obravnavali. Zavzel se je za takojšen pričetek usklajevanja bruto osebnega dohodka glede izravnavanja obveznosti, ki jih delavci plačujejo iz svojega osebnega dohodka.

Tovarišice in tovariši delegati! Svojo uvodno besedo naj strnem v sklepno ugotovitev, da bo potrebno tudi v nadaljnjem postopku usklajevanja težiti k čim doslednejšem uveljavljanju v Skupščini SR Slovenije sprejetih stališč, da že izoblikovano besedilo pomeni bistveni napredek glede na osnutek in da že zagotavlja uveljavitev vseh najpomembnejših pripomb iz SR Slovenije.

Zavedati pa se moramo, da gre za skupna izhodišča, osnove in nekatera merila, ki jih bo potrebno dopolniti v družbenih dogovorih republik in avtonomnih pokrajin ter na osnovi teh v samoupravnih splošnih aktih organizacij združenega dela. Vrednost teh skupnih izhodišč za SFR Jugoslavijo pa je predvsem v tem, da bodo delavci v vseh samoupravnih organizacijah in skupnostih na podlagi skupnih osnov, ki so opredeljene v tem družbenem dogovoru, primerjali uspešnost svojega dela, gospodarjenja ter upravljanja z družbenimi sredstvi ter na osnovi teh primerjav sprejemali ukrepe za boljše delo ter ustreznejše razporejanje dohodka, čistega dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke.

Zboru predlagam, da sprejme to medfazno poročilo o poteku usklajevanja družbenega dogovora. Razprava, kolikor bo stekla na tej podlagi, pa bo prav gotovo dodaten prispevek k zavzemanju naših delegatov oziroma skupnega delegata v zveznem koordinacijskem odboru za dokončno uskladitev besedila tega pomembnega družbenega dokumenta. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Kot gradivo za to točko dnevnega reda smo prejeli tudi delovno besedilo predloga družbenega dogovora. Objavljen je bil v Poročevalcu št. 25.

Gradivo so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za finance, Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pismeno poročali. Sprašujem, če želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Kamilo Lasič, delegat iz občine Nova Gorica.

K a m i l o L a s i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz občine Nova Gorica ima k predlogu družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SFR Jugoslaviji naslednjo dopolnitev.

K prvemu odstavku 42. člena naj se doda besedilo "ter med dejavnostmi", tako da bi se novo besedilo glasilo: "Udeleženci dogovora soglašajo, da se izdelajo, izhajajoč iz skupnih osnov iz 39., 40. in 41. člena, izhodiščne osnove metodologije za določanje zahtevnosti dela, odgovornosti pri delu in pogoju dela za osnovne poklice, opravila in naloge v okviru istih oziroma sorodnih dejavnosti ter med dejavnostmi".

Obrazložitev. Pri analiziranju razmer na področju nagrajevanja smo že večkrat ugotovili, da ni problem v različnem nagrajevanju delavcev v osnovnih poklicih v organizacijah združenega dela istih ali sorodnih dejavnosti, temveč enako negativno deluje na politiko zaposlovanja različno nagrajevanje osnovnih poklicev med različnimi dejavnostmi. Zlasti v slednjih razlike niso odraz boljšega dela dejavnosti, temveč različnega družbenega položaja delavcev "manjšinskih poklicev". Ponekod so ti favorizirani, ponekod zapostavljeni. Vse to pa povzroča nenaravno fluktuacijo in predvsem nepravilna izhodišča za nagrajevanje, kot ga želimo doseči s tem dogovorom. Mnenja smo, da bi besedilo, zapisano po našem predlogu, nudilo realne možnosti, da bomo razmere na področju nagrajevanja enako odločno in zavzeto urejevali v panogah in med njimi. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Kdo želi še razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem predlagam, da bi predlog za dopolnitev predloga družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v SFR Jugoslaviji, kakor ga je pravkar dal tovariš Lasič, posredovali našim delegatom, da ga skušajo uveljavljati v nadaljnjem postopku.

Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da sprejmemo naslednji sklep:

Zbor občin Skupščine SR Slovenije sprejema na znanje poročilo o poteku usklajevanja družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih samoupravnega urejanja odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodkov v SFR Jugoslaviji. Poročilo pa naj služi delegatom kot podlaga za obravnavo in odločanje o predlogu dogovora.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na pobude, predloge in vprašanja delegatov.

Kot gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli delegatsko vprašanje oziroma pobudo skupine delegatov iz občine Postojna v zvezi s problematiko nabiranja gozdnih sadežev s strani tujih državljanov na obmejnem območju.

Ker je v zvezi s to pobudo bila podana še delegatska pobuda skupine delegatov iz občine Ravne na Koroškem v zvezi z ukrepi za zaščito vseh vrst gozdnih sadežev, smo obe delegatski pobudi posredovali Izvršnemu svetu in bodo v zvezi z njimi pripravili skupni odgovor. Verjetno bo ta odgovor dan na naslednji seji zбора.

Med prijavitelji imamo še nekaj delegatov, ki želijo zastaviti delegatsko vprašanje. Besedo ima tovariš Janko Vujica, delegat mesta Maribor.

J a n k o V u j i c a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da posredujem predlog skupine delegatov mesta Maribora.

Delegati predlagamo, da se v zvezi z uveljavljanjem realnih obrestnih mer prouči odnos med obrestnimi merami vlog na vpogled v primerjavi z obrestmi na vezana sredstva. Mnenja smo, da so obresti za vloge na vpogled prenizke, kar bo povzročilo še večje socialne razlike in nezadovoljstvo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Delegatsko vprašanje želi postaviti tudi tovariš Karel Kokotec, delegat Obalne skupnosti Koper.

K a r e l K o k o t e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izhajajoč iz sklepa Zbora občin Skupščine SR Slovenije ob obravnavi poročila o gradnji skupnih objektov iz meddržavnih sporazumov in pogodb na področju cestne infrastrukture, ki med drugim nalaga Izvršnemu svetu, da v skladu s svojimi pooblastili nadaljuje z aktivnostmi za izgradnjo predora skozi Karavanke in izgradnjo cest po Osimskih sporazumih ter ga zavezuje, da pri realizaciji sklepa ustrezno upošteva razpravo na seji zбора in o tem poroča zboru, je naša delegacija zavzela odločno stališče in ga utemeljila, da je pri izgradnji osimskih cest treba dati prednost cesti Razdrto-Sežana.

Upoštevajoč izjavo predsednice Republiškega komiteja za promet in zveze tovarišice Julke Žibert, objavljene v okviru aktualnega pogovora v sobotni prilogi Dela, dne 29.9.1984, kjer pravi: "da se bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju odločili za izgradnjo enega od obeh trakov osimskih cest, da pa se bomo vsaj v letu dni na osnovi izčrpne ekonomske, prometno-pretočne, razvojno-strateške in drugih analiz šele odločili, ali je smotrnejše dati prednost 44 km dolgemu odseku ceste Razdrto-Vrtojba ali 22 km dolgem odseku ceste Razdrto-Fernetiči", postavljam v dogovoru s skupinami delegatov Skupščin občin Izola, Koper, Piran in Sežana naslednje delegatsko vprašanje:

1. Ali je res, da je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije že posredoval Zveznemu izvršnemu svetu zahtevo po zagotovitvi tujega finančnega kredita za financiranje odseka avtoceste Razdrto-Vrtojba?

2. Na osnovi katerih dokumentov je Izvršni svet dal prednost izgradnji avtoceste Razdrto-Vrtojba pred odsekom Razdrto-Sežana, ne da bi o tej svoji odločitvi v skladu s citiranim sklepom obvestil Zbor občin?

Obrazložitev: Menimo, da zahteva po zagotovitvi tujega finančnega kredita za financiranje odseka avtoceste Razdrto-Vrtojba, če jo je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije res že posredoval Zveznemu izvršnemu svetu, v znatni meri prejudicira bodoče odločanje na osnovi izčrpnih analiz, kateremu od obeh krakov avtoceste naj bi dali prednost.

V dogovoru o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985 - prečiščeno besedilo (Uradni list SR Slovenije, številka 30 z dne 22.9.1983) je v 61. členu predvideno med drugim le dokončanje mejnega prehoda Fernetiči in priključka Rožna dolina. V zadnjem odstavku tega člena pa je navedeno, da je posebna skrb namenjena izvajanju meddržavnih pogodb in sporazumov ter da se bo tako nadaljevalo z izgradnjo cest, opredeljenih z Osimskim sporazumom. V samem dogovoru torej ni prednostne opredelitve nadaljevanja gradnje avtoceste od Rožne doline proti Razdrtemu v odnosu na avtocesto Fernetiči-Razdrto.

Ob otvoritvi terminala za razsute tovore v Luki Koper je predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije tovariš Dušan Šinigoj prvič javno opredelil stališče, da bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju začeli z izgradnjo avtoceste Razdrto-Nova Gorica in Razdrto-Sežana. Tudi analiza razvojnih možnosti SR Slovenije za obdobje 1986-1990 vsebuje oba odseka med novimi gradnjami, ki jih je upravičeno začeti v naslednjem srednjeročnem obdobju, ne da bi bila že opredeljena prednost enega odseka pred drugim.

Z naše strani vztrajamo na stališču, ki smo ga v Skupščini že obrazložili, da je treba dati prednost odseku Razdrto-Sežana, in to na osnovi naslednjih argumentov:

Z gradnjo avtoceste Razdrto-Sežana zagotavljamo ustrezno navezavo na italijanski sistem avtocest in je ta krak za polovico krajši od kraka Razdrto-Vrtojba.

Z gradnjo odseka avtoceste Razdrto-Sežana rešujemo sedaj močno obremenjeni cestni odsek Razdrto-Divača, ki sedaj presega povprečno obremenitev ceste in mimo zmogljivosti za 19 %, medtem ko je obstoječa cesta Razdrto-Nova Gorica izkoriščena na posameznih odsekih le v razmerju 45 do največ 77 %. Podatki so iz študije Transportni sistem Slovenije.

Z gradnjo odseka avtoceste Razdrto-Sežana omogočamo ne samo boljšo povezavo z italijanskim omrežjem cest, temveč tudi prispevamo k uspešnejšemu vključevanju naših luk Koper in Reka ter našega turizma, to je Slovenskega primorja in hrvaške Istre v mednarodne prometne tokove in s tem omogočamo, da bo nova cesta dajala tudi večje stranske devizne učinke, medtem ko utegne vplivati avtocesta Razdrto-Vrtojba, če bo prej zgrajena, na preusmerjanje turističnih in blagovnih tokov na nam konkurenčno relacijo.

Glede na to menimo, da je treba sprejeti ustrezno odločitev v procesu usklajevanja plana za naslednje srednjeročno obdobje na osnovi argumentov in analiz brez poprejšnjih preudicev. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Andrej Šmauc, delegat iz občine Laško.

A n d r e j Š m a u c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin in skupina za Zbor združenega dela, gospodarsko področje, 9. okoliš, občine Laško postavljata naslednje delegatsko vprašanje.

Zakon o zagotavljanju trajnih obratnih sredstev predpisuje za organizacijo združenega dela, ki nimajo pokritih trajnih obratnih sredstev s trajnimi dolgoročnimi viri, prepoved dolgoročnega plasiranja sredstev zunaj tekoče proizvodnje. S tem se prepoveduje uporaba sredstev za investicije v osnovna sredstva in dolgoročne plasmaje v druge organizacije združenega dela. Konkreten primer je združevanje za razvoj železarn, in sicer gre za združevanje slovenskih železarn s Smederevom. Združevanja so po sporazumu vezana na odstotek od prodanega blaga, ki se nakaže grosistu.

Sprašujemo, ali je mogoče ustaviti dobave proizvodov železarn, če se po zakonu ne sme združevati sredstev, od investitorja pa ni mogoče dobiti nakazi-

1a, ki ga zahteva 17. člen, točka 1 in 2 citiranega zakona, da bi lahko po 3. točki poravnali obveznosti do združevanja? Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Lojze Donža, delegat iz občine Maribor Rotovž.

L o j z e D o n ž a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Gre za delegatsko pobudo. V občinah pogosto ugotavljamo, da nepravčasno oziroma nekontrolirano prejemamo gradiva, ki jih obravnava Zvezna skupščina. Opažamo, da nekatera gradiva prejmemo šele takrat, ko jih je Zvezni zbor že sprejel. Tak način nam onemogoča, da v delegatski bazi obravnavamo gradiva in v zvezi z njimi sprejemamo stališča, pripombe in predloge. Glede na navedeno dajemo delegati pobudo, da se gradiva, ki jih obravnava oziroma sprejema Zvezni zbor Skupščine SFR Jugoslavije, pravočasno in sprotno pošiljajo občinam. Hkrati dajemo tudi pobudo, da se navedena gradiva pogosteje in celoviteje objavljajo v Poročevalcu.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovariš Albin Vengust je delegatsko vprašanje oziroma pobudo iz občine Ljubljana Center predložil pismeno. Nanaša se na zakon o volitvah, na delegatskih sistem in na zamenljivost delegatov. To pobudo bomo ustrezno posredovali.

Prav tako so oddali pismeno delegatsko pobudo tudi delegati iz občine Sevnica, ki jo bomo prav tako posredovali Izvršnemu svetu.

Sprašujem, ali želi še kdo ustno zastaviti delegatsko vprašanje ali dati pobudo? (Ne.)

Zaključujem tudi to točko dnevnega reda in predlagam krajši odmor, med katerim bi se sestali obe delegatski skupini, tako v zvezi z republiški smernicami, kot v zvezi z zakonom o družbeni kontroli cen.

(Seja zboru je bila prekinjena ob 12. uri in se je nadaljevala ob 13.50 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljujemo sejo.

Vračamo se na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o sistemu družbene kontrole cen.

Prosim poročevalca tovariša Milana Koresa, da poroča zboru.

M i l a n K o r e s : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov se je sestala in ugotovila, da je pretežni del pripomb vsebinsko zajetih v osnutku sklepa, zlasti glede vsebine kriterijev in pristojnosti izjemnih ukrepov neposredne kontrole cen, kot so oblikovane pripombe k 14., 15. in 16. členu.

Razčistiti je treba vprašanje oblikovanja cen v zasebnem sektorju in njihovega nadzora. Ne bi bilo pa umestno ponovno načeti razpravo o zakonskem odločanju kriterijev za oblikovanje cen, ker bi to pomenilo začetek razprave o konceptu zakona v celoti, to je o tem, ali smo za prosto oblikovanje cen po tržnih pogojih.

V zvezi s samoupravnim sporazumom je treba upoštevati stališče, da bi zakon moral jasno določiti, kakšno sporazumevanje o cenah ni dopustno. Proučiti je treba tudi predloge v zvezi s položajem trgovinskih organizacij in stroškov njihovega poslovanja. Zahtevati je treba tudi ostrejšše kazenske sankcije.

Glede drugih pripomb pa skupina predlaga, da se v 4. točki sklepov v predzadnji vrsti na koncu doda besedilo: "ter predlogi in pripombe iz razprave na sejah zborov", kar bo delegaciji omogočilo, da bo v postopku usklajevanja preverjala njihovo ustreznost in jih uveljavljala ter o tem poročala zboroma.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : To je dopolnitev sklepa, ki ste ga kot osnutek dobili na klop. Slišali smo poročilo skupine delegatov in sprašujem, ali želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Dajem na glasovanje predlog sklepa. Skupina delegatov ga je dopolnila in s temi dopolnitvami ga dajem na glasovanje.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep z dopolnitvami skupine delegatov.

Vračamo se na 2 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predlog smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990.

Prosim poročevalca skupine delegatov, da poroča zboru, kako je skupina delegatov ravnala po tem, ko je proučila vse amandmaje in pobude, ki so bile dane.

Besedo ima tovariš Karel Kokotec.

K a r e l K o k o t e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za spremljanje in uresničevanje družbenega plana SR Slovenije je proučila vse amandmaje in pobude, ki so bile dane k spremenjenemu in dopolnjenemu predlogu smernic za pripravo srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1986-1990. Skupina na osnovi razprave ter ob upoštevanju amandmajev Izvršnega sveta predlaga zboru, da sprejme:

1. V zvezi z amandmajem Komisije za narodnosti k 4. točki IV. poglavja, ki se nanaša na spremenjen in dopolnjen predlog z dne 1.10.1984, da se na 9. strani v 4. točki v 2 vrstici za besedo "obmejni območji" doda besedilo: "in narodnostno mešanih območjih".

Na ta način je vsebinsko zajet tudi amandma skupine delegatov za Zbor občin Obalne skupnosti Koper. S predloženo dopolnitvijo se strinja tudi poročevalec Komisije za narodnosti.

2. Glede drugih dveh amandmajev Komisije za narodnosti k 13. alineji V. poglavja skupina predlaga, da se oba amandmaja vsebinsko združita v nov amandma, ki se glasi: "Iz istih razlogov in na enak način bomo zagotavljali pogoje za polno kulturno življenje italijanske in madžarske narodnosti pri nas ter podpirali razvoj stikov s kulturama matičnih narodov".

S tem stavkom se nadomesti drugi stavek 13. alineje V. poglavja na strani 15. S tem amandmajem se strinja tudi poročevalec Komisije za narodnosti in je usklajen z amandmajem skupine delegatov iz Obalne skupnosti Koper.

3. Skupina delegatov sprejema amandma skupine delegatov iz Obalne skupnosti Koper, da se v VII. poglavju šesti odstavek spremeni tako, da se glasi: "Osnovna naloga komunalnega in vodnega gospodarstva bo zagotovitev potrebnih količin kakovostne pitne vode, še posebej na vododeficitarnih območjih".

4. Skupina ne podpira obeh amandmajev, ki jih predlaga Skupščina občine Laško, in sicer k prvi in zadnji alineji na 18. strani.

Skupina meni, da prvi amandma, s katerim se predlaga ohranitev in izenačevanje dosežene ravni družbenega standarda prebivalstva, ni sprejemljiva, ker tako široka solidarnost na področju družbenega standarda izstopa iz celotnega koncepta predloženih smernic in se zanje tudi nismo dogovorili v temeljnih političnih dokumentih. Rast družbenega standarda je treba vezati bolj na neposredno menjavo dela. Tudi drugi amandma po mnenju delegatov ni sprejemljiv, saj je v nasprotju z našimi temeljnimi usmeritvami, kjer se zahteva tudi na področju gospodarske infrastrukture dosledno racionalno obnašanje.

5. Skupina je bila seznanjena tudi s pobudo skupine delegatov iz občine

Ljubljana Center glede dopolnitve programa znanstveno raziskovalne dejavnosti še z nekaterimi dodatnimi področji kot črna in barvna metalurgija, odkrivanje zalog mineralnih in energetskih surovin, pitne, mineralne in termalne vode.

Skupina meni, da dosedanje besedilo smernic omogoča dopolnjevanje programa znanstveno-raziskovalne dejavnosti z drugimi raziskavami, kakor bo zagotovljen neposredni interes, sredstva ter kadri. Skupina predlaga zboru, da sprejme predlog smernic skupaj z amandmaji, ki jih predlagajo skupine.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Iz poročila je razvidno, da je skupina delegatov po tem, ko je proučila amandmaje, sprejela vse amandmaje, ki jih je dala Komisija za narodnosti in Obalna skupnost Koper. Nekateri amandmaje, ki jih je dala Komisija za narodnosti, sprejema tudi Izvršni svet. Ni pa sprejela amandmaja, ki ga predlaga Skupščina občine Laško, zato bi najprej vprašala predlagatelja iz občine Laško, ali pri amandmaju vztrajajo? (Ne.)

Ker umikajo amandma, dajem v presojo ali lahko glasujemo o vseh amandmajih skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Če ne, potem dajem vse predložene amandmaje na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagane amandmaje.

Sedaj prehajamo še na glasovanje o predlogu smernic v celoti.

Kdor je za predlog smernic, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog smernic. Hkrati ugotavljam, da je predlog smernic sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora.

Dobiti moramo še predlog ugotovitev in sklepov, ki jih je medzborovska skupina delegatov dopolnila v zvezi s predlogom smernic.

Besedo dajem tovarišu Karlu Kokotcu.

K a r e l K o k o t e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije je ob obravnavi predloga smernic za družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1986-1990 na sejah Zbora združenega dela in Zbora občin ter ob upoštevanju stališč Družbenopolitičnega zbora sprejela naslednje ugotovitve in sklepe:

1. Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da smernice za družbeni plan SR Slovenije za obdobje 1986-1990 ustrezno opredeljujejo izhodišča, skupne cilje, usmeritve in okvire družbenega razvoja republike v prihodnjem srednjeročnem obdobju, zato so napolnilo nosilcem planiranja in vsem družbenim subjektom za podrobnejše analiziranje in opredeljevanje lastnih razvojnih ciljev, možnosti smeri razvoja in nalog za uresničevanje svojih in skupnih družbenoekonomskih interesov v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Namen smernic je jasno opredeliti nujne smeri razvoja, da bi na temelju usmeritev dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije motivirali delavce v temeljnih organizacijah združenega dela za hitrejše prestrukturiranje gospodarstva, družbenih dejavnosti in uprave in za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Smernice so splošna osnova za usmeritev družbenoekonomskega razvoja za naslednje srednjeročno obdobje. V tistem delu, kjer opredeljujejo temeljna izhodišča in cilje družbenega razvoja, pa so tudi obvezna napotila za vse nosilce planiranja pri oblikovanju in sprejemanju planskih aktov, pri čemer morajo le-ti izhajati predvsem iz svojih konkretnih družbenoekonomskih razmer.

Skupščina SR Slovenije poudarja, da smernice nakazujejo kakovostni premik v celovitosti obravnave družbenoekonomskega razvoja, pri tem pa ugotavlja, da je potrebno v nadaljnjih fazah izdelave planskih aktov zagotoviti večjo sočasnost in integracijo ekonomskega, socialnega in prostorskega vidika planiranja, kar mora povečati njihovo medsebojno usklajenost.

Skupščina SR Slovenije ocenjuje, da je realnost planskih aktov na vseh ravneh pogojena z njihovo medsebojno usklajenostjo in prilagojenostjo razpoložljivim materialnim možnostim. Pri tem pa posebej poudarja, da je realnost opredeljenih razvojnih ciljev usodno odvisna od doslednega in hitrejšega uresničevanja prve faze dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, to je pravočasnega sprejema vseh ukrepov na področju ekonomskega sistema in ekonomske politike, potrebnih za nemoten razvoj po letu 1985. Le tako bodo ustvarjeni stabilnejši pogoji gospodarjenja za celotno prihodnje srednjeročno plansko obdobje. Pri tem pa moramo dosledno uresničevati dogovorjene naloge razvojne in ekonomske politike v tem in v prihodnjem letu.

2. Skupščina SR Slovenije poudarja, da je potrebno v nadaljnjih aktivnostih in v pripravah srednjeročnih planskih aktov na vseh ravneh izhajati iz določil sedanjega zakona o družbenem planiranju, pri tem pa upoštevati predvsem naslednje:

1. Pri oblikovanju, sprejemanju in izvajanju planskih dokumentov je potrebno bolj kot v preteklosti krepiti vlogo delavcev, delovnih ljudi in občanov v vseh oblikah njihove družbene organiziranosti, kar še posebej velja za samoupravne interesne skupnosti.

2. Sedanje gospodarske razmere, način in pota njihovega razreševanja in prilagajanje posameznih sistemskih rešitev tem potrebam, obračunski sistem, tečajne razlike, obratna sredstva in drugo zahtevajo v nadaljnjih fazah planiranja ponovno presojanje razpoložljivih sredstev za razširjeno reprodukcijo. Pri tem je potrebno preverjati in oceniti realnost razpoložljivih sredstev v odnosu na planirane potrebe za razvoj gospodarske infrastrukture, za pokrivanje izgub in saniranje proizvodnje, ki ustvarja izgubo v SR Sloveniji in za programe modernizacije proizvodnje zlasti na področju črne in barvne metalurgije.

3. Razpoložljiva sredstva za naložbe v naslednjem srednjeročnem obdobju bodo zahtevala skrajno gospodarnost in selektivnost njihove porabe v vseh organizacijah združenega dela in v vseh družbenopolitičnih skupnostih. Nujnost modernizacije in tehnološke posodobitve gospodarstva, posebej izvoznega pa bo zahtevala hitrejšo premike od ekstenzivnega k intenzivnemu gospodarjenju. Zato naj nosilci planiranja v vsakem okolju svoje investicijske namene ponovno proučijo, če te temeljijo na družbeno opredeljenih kriterijih in razvojnih usmeritvah, še posebej z vidika sposobnosti odplačevanja dinarskih in deviznih anuitet ter povečanja neto deviznega priliva. Pri tem bo potrebno takoj dopolniti nekatere temeljne razvojne kriterije in jih vnesti v samoupravne sporazume in dogovore o temeljih plana. To bo prispevalo k realnejšemu presojanju upravičenosti posameznega in skupnega interesa. Na ta način bo preseženo pogosto podružbljanje slabih proizvodnih rezultatov, ki temelje na kriterijih učinkovitosti avtarktičnega gospodarstva ter uveljavljanje meril mednarodne konkurenčne sposobnosti, na njih pa se mora okrepiti tudi povezanost proizvodnih tvorcev na enotnem jugoslovanskem trgu. To zahteva tudi okrepitev odgovornosti, ne le za odločitve o naložbah, temveč tudi za učinkovitost naložb v času obratovanja. Na takih osnovah zasnovana in preverjena investicijska politika mora pospešiti uveljavljanje združevanja dela in sredstev kot nujno prevladujočo obliko realizacije predvidenih investicijskih naložb.

S pospešeno pripravo elementov za usklajevanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov, reprodukcijsko povezanih organizacij združenega dela na enotnem jugoslovanskem trgu se mora povečati realnost planiranih razvojnih ciljev in trdnost medsebojnih reprodukcijskih povezav.

4. V nadaljnjih pripravah planskih dokumentov na vseh ravneh morajo imeti odločilno vlogo za doseganje predvidenih razvojnih ciljev kvalitativni elementi gospodarjenja, kot so: razvoj in uporaba znanja in raziskovalnih dosežkov, krepitev družbene inventivne sposobnosti, izboljšanje organizacije dela v organizacijah združenega dela in družbi kot celoti, smotrna in učinkovitejša samoupravna organiziranost, boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, delovnega časa, doslednejša delitev po delu in rezultatih dela, uvajanje sodobne tehnologije, smotrno gospodarjenje s finančnimi sredstvi, varčevanje z energijo, surovinami in drugimi materiali. Na teh osnovah lahko dosežemo stabilnejšo in ne le hitrejšo gospodarsko rast.

5. Pri nadaljnjem opredeljevanju politike razporejanja dohodka je potreb-

no zagotoviti, da se bodo vse vrste porabe gibale v okviru razpoložljivega dohodka. Opredeljevanje politike porabe dohodka pa ne more izhajati le iz stopnje rasti, temveč mora upoštevati tudi že dosežen delež in nivo porabe v dohodku. Pri tem pa ni mogoče računati na širjenje pravic in katerihkoli oblik družbene porabe. V nadaljnjih fazah izdelave planskih aktov je potrebno najti najustreznejše višine deležev vsake od oblik porabe (osebne, splošne, skupne in investicijske) v dohodku.

6. Uspešnost v doseganju začrtanih razvojnih ciljev bo odločujoče odvisna od sposobnosti in znanja delavcev. Zato je v planskih aktih na vseh ravneh potrebno bolj odločno izpostaviti vprašanje kadrovske politike in kadrov, predvsem z vidika njihove sposobnosti za prevzemanje odgovornosti za realizacijo začrtanih razvojnih ciljev. Plani zaposlovanja morajo biti sestavina planskih aktov. V njih se mora jasno ozraziti struktura in število potrebnih kadrov, politika štipendiranja in zaposlovanja, dinamika zaposlovanja ter prekvalifikacija kadrov. Na ta način bo lahko dosežen cilj srednjeročnega plana, to je produktivna zaposlenost aktivnega prebivalstva ter večja gospodarska in družbeno učinkovitost.

7. V družbenih dejavnostih zahtevajo razpoložljiva sredstva selektivni pristop v njihovi porabi. V nadaljnjih pripravah planskih aktov morajo biti jasneje izdelani kriteriji, ki bodo omogočali na podlagi potreb in materialnih možnosti družbe opredeliti njihov optimalni razvoj. Jasneje kot doslej mora biti opredeljeno, kateri programi znotraj posameznih dejavnosti bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju imeli prednost. Ob tem pa je potrebno zagotoviti, da nosilci planiranja na vseh ravneh ponovno ocenijo svoje realne možnosti, tako da bi s solidarnostjo zagotovili enotnejše socialno-materialne pogoje za izobraževanje in zdravljenje; za ostale programe pa se naj bolj uveljavlja neposredna menjava dela.

8. Pri nadaljnji pripravi planskih aktov je potrebno posebno skrb nameniti prostorskemu vidiku sistema družbenega planiranja, zlasti sestavinam dolgoročnega plana, ki so obvezno izhodišče za pripravo srednjeročnih planov, tako glede varovanja in smotrne rabe dobrin splošnega pomena, razvoja dejavnosti v prostoru, kakor tudi usklajevanja namenske rabe prostora, posebno v odnosu do obveznosti bodočih uporabnikov prostora. Pri pripravi prostorskih sestavin srednjeročnih planskih aktov pa naj bo posebna pozornost namenjena uresničevanju usmeritev dolgoročnih planov, ki se nanašajo zlasti na ekološka vprašanja, vodne vire in rabo zemljišč.

9. Da bi lahko uresničili večjo medsebojno usklajenost planov, je nujno, da posamezni nosilci nalog pospešijo delo na analizi razvojnih možnosti ter sprejemanju svojih smernic razvoja. Skupščina SR Slovenije poudarja, da je v pripravah strokovnih osnov za sprejemanje planskih odločitev potrebno ne le pospešiti delo, temveč tudi okrepiti medsebojno strokovno sodelovanje upravnih in drugih strokovnih organov v republiki in občinah, v samoupravnih interesnih skupnostih, bankah in organizacijah združenega dela. Le na ta način bo po mnenju Skupščine SR Slovenije mogoče zagotoviti pravočasno usklajevanje planskih aktov, njihovo večjo realnost, doseči poenostavitev postopkov in na ta način zagotoviti pravočasno pripravo družbenega plana SR Slovenije.

10. Skupščina SR Slovenije nalaga svojemu Izvršnemu svetu, da v nadaljevanju aktivnosti pri pripravi planskih dokumentov za obdobje 1986-1990 upošteva sprejete smernice razvoja, te ugotovitve in sklepe ter pobude in predloge, dane v razpravah na zborih in delovnih telesih. Pri tem naj posebno pozornost nameni predlogom in pobudam za izboljšanje mehanizmov gospodarskega sistema in njihove prilagoditve zahtevam politike gospodarske stabilizacije.

11. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naj v nadaljnjem delu pri pripravi srednjeročnih planskih aktov za obdobje 1986-1990 leta sproti obvešča Skupščino SR Slovenije, planske akte pa naj predloži v rokih, določenih v delovnem programu. Za pripravo dogovora o temeljih družbenega plana naj Izvršni svet skupaj z drugimi podpisniki pripravi program, ki bo zagotovil sočasno nastajanje in usklajevanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana, na podlagi katerih bodo podpisniki tega dogovora prevzemali odgovornost za njihovo izvrševanje. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k ; Slišali smo predlog medzborovske skupine delegatov. Sprašujem, želi še kdo razpravljati o tem predlogu? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog ugotovitev in sklepov z dopolnitvami medzborovske skupine delegatov, ki smo jih pravkar poslušali.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog ugotovitev in sklepov z dopolnitvami medzborovske skupine delegatov.

Hkrati ugotavljam, da smo tudi pri tej točki dnevnega reda usklajeni z Zborom združenega dela.

S tem smo dnevni red današnje seje izčrpali. Zahvaljujem se vam za udeležbo in sodelovanje. Zaključujem 39. sejo Zbora občin.

(Seja zbora je bila končana ob 14.25 uri.)

ZBOR OBČIN

40. SEJA

(24. OKTOBRA 1984)

Predsedovala: Majda P o l j a n š e k , predsednica Zbora občin

Začetek seje ob 9.05 uri.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 40. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 11. člena poslovnika Zbora občin moramo na začetku vsake seje izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki bo pregledala pooblastila delegatov in sestavila poročilo za zbor.

V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: za predsednika tovariša Mirka Lindiča, delegata iz občine Sežana, tovariša Franca Gornjaka, delegata iz občine Slovenj Gradec, in tovarišico Jožico Kolarič, delegatko iz občine Slovenske Konjice, za člana.

Sprašujem, ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Nihče.) Če ne, potem dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 40. sejo Zbora občin izvoljeni za predsednika tovariš Mirko Lindič, za člana pa tovariš Franc Gornjak in tovarišica Jožica Kolarič.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila delo.

Če ima kdo še kako pismeno delegatsko vprašanje, naj ga prosim odda.

Hkrati vas obveščam, da so na sejo zbora bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta pri posameznih točkah dnevnega reda povabljeni še predstavniki: Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda; Sveta za družbenoekonomske odnose in ekonomsko politiko pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Izobraževalne skupnosti Slovenije, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Kulturne skupnosti Slovenije, Zdravstvene skupnosti Slovenije in Skupnosti socialnega varstva Slovenije k 2. in 3. točki; Republiškega družbenega sveta za vprašanja organizacije in delovanja administrativno strokovnih služb k 5. točki; Samoupravne skupnosti za železniški in luški promet SR Slovenije in Železniškega gospodarstva Ljubljana k 6. točki; Splošnega združenja komunalnega in stanovanjskega gospodarstva Slovenije in Zveze paraplegikov SR Slovenije k 7. točki; nadalje predlagatelj posameznih statotov visokošolskih organizacij, to so Višja tehniška varnostna šola v Ljubljani, Višja pomorska šola v Piranu in Višja tehniška šola v Mariboru k 12. točki po predlogu dnevnega reda, ki ste ga prejeli danes na klop.

Kot poročevalci delovnih teles zbora in Skupščine so na seji navzoči: tovarišica Angelca Vrbnjak, predsednica Odbora za finance, tovariš Bogomir Baraga, predsednik Odbora za urejanje prostora in varstvo okolja, tovariš Janez Komelj, član Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, tovariš Jure

Perko, član Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, tovariš Jože Raušl, član Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, tovariš dr. Miha Ribarič, predsednik Zakonodajno-pravne komisije, tovariš Aleksander Škraban, predsednik Komisije za družbeno nadzorstvo, tovariš Vlado Beznik, predsednik Komisije za informiranje ter člani medzborovske skupine delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije.

Na seji zбора so navzoči tudi člani naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Predlagam, da se opredelimo do pripombe k zapisniku 38. in 39. seje zбора, ki je v bistvu širša in jo lahko obravnavamo, ne da bi čakali na točko dnevnega reda, ko bomo odobravali zapisnik teh dveh sej.

Skupina delegatov za delegiranje delegatov Zбора občin iz Skupščine občine Ljubljana Moste-Polje je oddala pismo naslednjo pripombo:

"Delegati zahtevamo, da se med drugim spoštujejo določila poslovnika Skupščine SR Slovenije - citirajo poslovník. Zapisnik obsega glavne podatke o delu na seji zlasti o predlogih, ki so bili dani, in o sklepih, ki so bili na seji sprejeti. Dosedaj namreč ni bila praksa, da bi bili v zapisniku navedeni predlogi posameznega delegata, temveč so naštetá le imena razpravljalcev. Da nam bo zapisnik lahko služil kot dokument, predlagamo, da se v bodoče v zapisniku navedejo posamezni predlogi delegatov."

Že na prejšnji seji zбора je bila dana podobna pripomba k zapisniku. Tedaj sem opozorila na prej citirane določbe poslovnika. Očitno pa je, da delegati s tem pojasnilom niso bili zadovoljni. Kot razumem, terjajo v bistvu spremembo poslovnika, da bi zapisnik obsegal glavne podatke o delu na seji, zlasti o predlogih, ki so bili dani, in o sklepih, ki so bili na seji sprejeti, da pa bi bilo treba izpostaviti tudi predlagatelje in njihove predloge.

Predlagam, da to pripombo posredujemo Komisiji za spremembo poslovnika in o tem obvestimo tudi Predsedstvo Skupščine. Se delegati iz občine Ljubljana Moste-Polje strinjate s takim predlogom? (Da.)

Medtem je tudi Komisija za verifikacijo pooblastil končala delo. Prosim predsednika tovariša Mirka Lindiča, da da poročilo.

M i r k o L i n d i č : Poročilo o pregledu pooblastil za 40. sejo Zбора občin, ki je bila sklicana za 24. oktober 1984, je naslednje.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 68 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zбора občin je na podlagi 117. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije pregledala pooblastila delegatov na seji zбора in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnje seje delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegati mesta Ljubljane, mesta Maribor in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Gornja Radgona in Trebnje.

Za eno delegatsko mesto je občina Ljubljana Center poslala na sejo zбора po dva delegata, in sicer delegata Adriana Kotnika, ki je pooblaščen za 4. točko dnevnega reda, in delegata Franca Fortunó, ki je pooblaščen za vse ostale točke dnevnega reda.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna, zato predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 40. sejo zбора.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Slišali smo poročilo. Prehajamo na razpravo. Želi kdo razpravljati o poročilu? (Ne.) Če ne, potem dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor potrdil poročilo komisije in s tem verificiral pooblastila delegatov za 40. sejo Zbora občin.

Hkrati ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Prehajamo na določitev dnevnega reda.

Z dopisom z dne 15. oktobra 1984 ste bili obveščeni, da bo dnevni red današnje seje razširjen še z naslednjima točkama:

- z osnutkom odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990 in
- z gradivom temeljne politike normalizacije zunanje likvidnosti 1985-1990.

Razlogi za razširitev dnevnega reda so bili navedeni v dopisu. Želi kdo razpravljati o predlagani razširitvi? (Ne.) Če ne, dajem predlog za razširitev dnevnega reda na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za razširitev dnevnega reda soglasno sprejet.

Z istim dopisom ste bili obveščeni, da danes zbor ne bo obravnaval predloga zakona o gozdovih, ker je Izvršni svet z dopisom, ki ste ga prejeli, predlagal odložitev obravnave tega akta, zato je bila z dnevnega reda umaknjena 5. točka.

Izvršni svet predlaga, da zbor obravnava predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984, z osnutkom zakona v skladu z drugim odstavkom 26o. člena poslovnika Skupščine tako, da se združita obe fazi zakonodajnega postopka.

Želi o tem predlogu Izvršnega sveta kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem dajem ta predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Obveščam vas, da ste z gradivom za današnjo sejo zbora prejeli tudi poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o 37. seji Zbora republik in pokrajin, ki je bila 4. oktobra 1984. Prav tako ste prejeli obvestilo delegacije o obravnavi osnovnih vprašanj za določanje politike družbenoekonomskega razvoja v letu 1985, ki ga je na skupnem zasedanju zborov 10. oktobra 1984 podal tovariš Miran Potrč. Poročilo in obvestilo delegacije naj služita delegatom kot pripomoček za predhodno obravnavo zvezne resolucije in spremljajočih aktov, ki bodo v obravnavi na sejah zborov 26. novembra.

Prav tako vas obveščam, da z današnjo sejo na pobudo delegatov, uvajamo novost v našem zboru, da se namreč širše uvodne obrazložitve Izvršnega sveta dajejo delegatom vnaprej v pisni obliki. Praksa pa naj bi pokazala, ali je ta oblika ustrezna.

Prav tako smo za današnjo sejo zbora poslali v smislu te novosti vsem vodjem skupin uvodni obrazložitvi Izvršnega sveta k uresničevanju družbene preobrazbe državne uprave in k osnutku zakona o javnem obveščanju. Povzetka teh širših obrazložitev sta bila včeraj objavljena tudi v dnevniku Delo.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnikov 38. in 39. seje zbora,

2. osnutek odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990 - nadaljevanje obravnave,

3. osnutek dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-2000,

4. temelji politike normalizacije zunanje likvidnosti 1985-1990,

5. uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave,

6. poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o stanju varnosti v železniškem prometu na območju SR Slovenije,

7. predlog zakona o graditvi objektov,

8. predlog zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter urejanju pokopališč,

9. osnutek zakona o javnem obveščanju,

10. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji,

11. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona,

12. soglasje k aktom visokošolskih organizacij, to je k statutu Višje tehniške varnostne šole v Ljubljani, Višje pomorske šole v Piranu in k spremembi imena Visoke tehniške šole v Mariboru,

13. volitve in imenovanja,

14. pobude, predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem dajem predlog dnevnega reda na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Z enim glasom proti smo torej sprejeli dnevni red za današnjo sejo zбора.

Predlog dnevnega reda ste dobili danes tudi na klop.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 38. in 39. seje zбора.

Osnutka obeh zapisnikov ste prejeli. Pripombo, ki se je nanašala na pisanje zapisnikov v celoti, čeprav je bila dana kot pripomba k zapisnikoma 38. seje in 39. seje zбора, smo že prej obravnavali. Ima kdo še kakšno drugo pripombo k zapisnikoma? (Ne.) Če ne, potem dajem zapisnika na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (65 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnika 38. in 39. seje zбора.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na nadaljevanje obravnave osnutka odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990.

Osnutek odloka je zbor obravnaval na 39. seji dne 10. oktobra 1984 in sklenil, da sklepanje k osnutku odloka odloži na današnjo sejo zбора, medzborovsko skupino delegatov, ki je spremljala razpravo na sejah zborov, pa zadolžil, da pripravi predlog sklepa, ki naj bi ga danes po razpravi sprejel tudi naš zbor.

Gradivo za to točko dnevnega reda ste prejeli z gradivom za sejo zбора, ki je bila že 10. oktobra. Za današnjo sejo pa ste prejeli predlog sklepa in poročilo medzborovske skupine delegatov za spremljanje uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije.

Predstavnik naše delegacije pri tej točki je tovariš Ivo Klemenčič, član delegacije, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Bojan Praznik, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Želita predstavnika delegacije in Izvršnega sveta besedo? (Ne.)

Obveščam vas, da ste prejeli na klop tudi predlog stališč in predlogov Družbenopolitičnega zbora, ki je danes obravnaval osnutek odloka v skladu s 84. členom poslovnika Skupščine kot zainteresiran zbor.

Prehajamo na razpravo. Besedo ima tovariš Uroš Gulič, delegat občine Ljubljana Bežigrad.

U r o š G u l i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija Skupščine občine Bežigrad pozdravlja pristop, da se o tako pomembnem dokumentu pošlje delegatom pismen predlog s sklepom. Pričakujemo, da se bo tak način dela, ki terja veliko napora, nadaljeval tudi v bodoče zlasti ob sprejemanju planskih in dolgoročnih aktov.

Delegacija meni, da bi moral biti dolgoročni plan osnova za pripravo in sprejem srednjeročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-1990 in da bi moral biti sprejet pred sprejemom srednjeročnega družbenega plana.

K predlogu sklepov ima delegacija naslednje konkretne pripombe.

V 6. odstavku 7. točke - zadnji stavek "ugotovitev". Nerealno je predvidevanje, da bi se čas graditve objektivno zmanjšal za polovico. Delegacija meni, da si moramo prizadevati za bistveno skrajšanje rokov za dograditev objektov. Zato pa je treba ustvariti naslednje predpogoje: da se gradi samo z realno zagotovljenimi sredstvi, da se ustvari nagrajevanje po rezultatih dela, in to v celotni verigi od projektanta do monterja in da se bistveno skrajša postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja.

Delegacija se ne strinja s predlogom sklepa v 2. odstavku 22. točke. Meni, da ni sprejemljiva opredelitev, da se organizacijam združenega dela, ki poslujejo z izgubo, za ustrezen znesek zmanjšajo obveznosti iz dohodka, kot tudi ni ustrezna obrazložitev, da se morajo o tem odločati delavci glede na stvarne možnosti v organih samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnostih.

Naša delegacija meni, da je potrebno posebej podpreti določitev v 2. odstavku 22. točke osnutka odloka, ki se glasi: "Organizacijam združenega dela, ki poslujejo z izgubo, se bodo za ustrezen znesek zmanjšale obveznosti iz dohodka in tako zaščitila njihova reprodukcijska osnova".

Besedilo 22. točke, ki se glasi: "Opredelitev, da se iz osnove in drugih kriterijev za obdavčenje dohodka izvzamejo plačane obresti za osnovna sredstva", je vprašljiva. S to opredelitvijo se naša delegacija ni strinjala. Kot delegat podpiram določitev v 2. odstavku 22. točke osnutka odloka, ki se glasi: "Iz osnove za obdavčenje dohodka bodo izključene obresti in druge kategorije, da bi se zmanjšal njihov inflacijski učinek na stroške".

Oba predloga bosta zavrta padec čistega dohodka, ki znaša 70 %, s katerim naj bi razpolagalo gospodarstvo in je padel v letu 1980 na 64 % in v 1984. letu na 56 %.

Zadnji čas je, da temeljnim organizacijam združenega dela, ki so v težavah, pomagajo ne samo delavci v drugih temeljnih organizacijah združenega dela, ampak tudi delavci v samoupravnih interesnih skupnostih in družbenopolitičnih skupnostih z ustreznim zmanjševanjem svojih loo % zahtev. Povečanje dela dohodka, s katerim naj bi razpolagalo gospodarstvo, bo spodbudilo tudi realni interes delavcev v združenem delu za čimprejšnjo realizacijo dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in s tem tudi realizacije naših planov za prihodnost. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Prosim, da tovariš Gulič predlagane pripombe posreduje medzborovski skupini, ki sedaj zaseda, tako da bi jih ta vključila v predlog sklepa.

To točko torej prekinjam.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-2000.

Osnutek dolgoročnega družbenega plana je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Predstavnik naše delegacije je tovariš Ivo Klemenčič, član delegacije v Zboru republik in pokrajin, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Bojan Praznik, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Osnutek dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije je bil objavljen v Poročevalcu št. 25. Prejeli ste tudi mnenje Izvršnega sveta, ki je bilo poslano vodjem skupin delegatov. Gradivo so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja, Komisija za informiranje in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru pisno poročali. Zakonodajno-pravna komisija pa je sporočila, da k osnutku dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije nima pripomb. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Osnutek dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije je obravnavala tudi medzborovska skupina delegatov in zboru pisno poročala. Prav tako je ta medzborovska skupina delegatov predlagala in oblikovala predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop in o katerem bomo po razpravi sklepali.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Dezider Kelenc, delegat iz občine Lendava.

D e z i d e r K e l e n c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbori Skupščine občine Lendava so na seji dne 23.10.1984 obravnavali osnutek dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-2000 ter v zvezi s tem gradivom sprejeli naslednje pripombe.

Eden od vzrokov nestabilnosti v sedanjem obdobju je podvajanje proizvodnih zmogljivosti, kar je posledica tega, da se ni usklajevalo nameranih gospodarskih investicij. Mnenja smo, da bi v dolgoročnem družbenem planu morali vprašanjju usklajevanja investicij na področju gospodarstva oziroma posamezni gospodarski dejavnosti, posvetiti ustrezno pozornost.

V tretjem delu osnutka dolgoročnega družbenega plana je v tretji točki "Dejavnosti skupnega pomena" navedeno, da bo uvoz nafte zmanjšan na približno 61 milijonov ton. Menimo, da je ta številka nerealna, kajti plan uvoza nafte znaša za leto 1984 le 10,6 milijona ton. Zato predlagamo, da se preveri pravilnost tega podatka, saj je le-ta v primerjavi s količino letos uvožene nafte neprimerno visok.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Adrian Kotnik, delegat občine Ljubljana Center.

A d r i a n K o t n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija je obravnavala predloženo gradivo in ugotovila naslednje.

Osnutek dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije ni dokument, ki bi nastajal na podlagi planskih usmeritev republik in avtonomnih pokrajin, ko bi moralo biti uporabljeno načelo sočasnosti planiranja. Bral sem v časopisu, da je to stališče kritizirano in da bi moral biti plan Jugoslavije seštevek planov republik in avtonomnih pokrajin. Mi nismo tega mnenja. Menimo, da mora plan to upoštevati le kot osnovo za nadaljnje usklajevanje.

Usmeritvam dolgoročnega plana niso predložene materialne bilance. Kvantifikacije so zastavljene optimistično, kar pa ni realno, saj izhajajo iz predpostavk in ne iz dejanskega stanja.

Globalne usmeritve razvoja Jugoslavije so nedorečene in jih je treba jasno opredeliti. Plan zaposlovanja ni realen. Vprašanje deviznega trga ostaja še vedno odprto. O tej pomembni zadevi smo bili priča zadnji čas, ko so potekale razprave v Zvezi komunistov, kjer je bilo ugotovljeno, da je to področje zelo občutljivo in težko rešljivo.

Delitvena razmerja in razporejanje dohodka so opredeljena neustrezno, zlasti ker niso upoštevani tudi zunanji elementi, ki bodo bistveno vplivali na ustvarjeni dohodek in na celotni družbeni proizvod tudi v naslednjih planskih obdobjih.

Plan je poenostavljen, opredeljen sektorsko, ob tem pa ni jasno, ali bo raven sektorjev zadržana na današnjem nivoju. Kmetijstvo in predelava hrane je opredeljena preskromno glede na nadaljnje možnosti in na potrebe, ki so bile načrtane na podlagi dolgoročnega plana Jugoslavije. Ista ugotovitev velja tudi za turizem in nekatere druge terciarne dejavnosti. Pri usmeritvah za racionalnejšo porabo energije je nujno potrebno izhajati iz enote proizvoda.

Glede na to, da so podobne pripombe sprejeli tudi nekateri skupščinski odbori, skupina delegatov podpira stališče, da predloženi osnutek dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-2000 ni primerna osnova za nadaljnje usklajevanje.

Prva varianta tega plana je bila zelo pesimistična, bi rekel, posuta s trnjem. Druga varianta tega plana pa je dokaj posuta z rožicami - preveč optimistična.

Menimo, da tako prva kot druga varianta nista realni. Plan mora biti temeljito pripravljen, selektiven, učinkovit in prodoren. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Peter Šubic, delegat občine Maribor Tabor.

P e t e r Š u b i c : Tovariši delegati! V imenu skupine delegatov občine Maribor Tabor in tudi v imenu koordinacije delegatov mariborskih občin posredujem nekaj pripomb k temu osnutku dolgoročnega družbenega plana.

V uvodnih opombah pod točko 5 je navedeno, da je iz analize možnosti, potreb in družbenoekonomskega razvoja do leta 2000 po ugotovitvi Zveznega zavoda za družbeno planiranje razvidno, da gre za boljše varianto, kot je dejal tudi govornik pred menoj. Gre za višjo varianto dolgoročnega družbenega plana, ki temelji na velikih kakovostnih preobratih in spremembah. Če ta varianta vsebuje te cilje, ki so navedeni v osnutku, je verjetno nesprejemljiva, saj vsebuje nerealne pogoje in idilične cilje, kot na primer: v glavnem rešen stanovanjski problem, ob hkratnem zvišanju povprečne velikosti stanovanja in veliko boljših komunalnih storitev; dosežena polna zaposlenost in odpravljena latentna nezaposlenost. V vlaganjih ni opredeljenih dovolj prioritetenih ciljev, saj so kot selektivna zajeta skoraj vsa področja. V kratkih petnajstih letih naj bi dosegli temeljite spremembe v demografskem razvoju, znanstveno-raziskovalnem delu, izobraževanju in informacijskem sistemu ter v posameznih družbenih dejavnostih. V razvoju izobraževanja ponovno napovedujemo, da ga bodo spremljale mnoge spremembe.

Hitrejši razvoj proizvodnje določenih osnovnih surovin in reprodukcijskega materiala navajajo na to, da smo bogati z vsemi surovinami in se bomo glede pridobivanja surovin obnašali na vseh področjih enako brez prednosti. Predvideva se nadaljnji izvoz surovin, kar je v nasprotju z načelom, da moramo surovine predelati v končen izdelek in tak izdelek izvoziti.

Prav tako se nam zdi nerealno izhodišče, da bo le prvo obdobje srednjeročnega obdobja 1986-2000 omejeno zaradi zunanjih finančnih obveznosti in plačilno bilančnih omejitev. Saj se vendar pogajamo z Mednarodnim monetarnim skladom za reprogramiranje naših dolgov, torej želimo in moramo prenesti obveznosti tudi v naslednje obdobje.

Osnutek ne deluje kot celota. Daje vtis, kot da je sestavljen iz delov, kjer si vsak želi največ, vendar skupno ne deluje tako. Ve se, da se mora iz

računa enega dati na račun drugega, da bi dosegli željene strukturne spremembe v gospodarstvu. Torej ne more biti vse v prvem planu oziroma v ciljnih.

Zdi se nam, da je kontradiktorno opisano področje kmetijstva in zaposlovanja v njem, vključno s številom kmetijskega prebivalstva, ki naj bi živel na vasi. Kmetijstvo je namreč zajeto v različnih poglavjih in je zaradi tega uporabljen tudi različen pristop. Osnutek celo predvideva, da bi 9/10 prebivalstva živel v mestih in strnjениh naseljih, le 1/10 pa na kmetih, kar je nerealno.

Opozarjamo še na druga poglavja, kot na primer gospodarske in druge oblike sodelovanja s tujino, kjer moramo upoštevati vse zunanje omejitvene faktorje, kot so rastoči protekcionizem v mednarodnih ekonomskih odnosih, recesijo v različnih deželah, politiko izvoza nafte in podobno. Tudi nejasnost primerjalnih prednosti bo še naprej vzbujala izvozne ambicije tudi tistim subjektom, ki povzročajo pomanjkanje blaga na domačem trgu in omogočajo nadaljnje regeneriranje inflacije.

Na strani 21, v točki 4 bi morala biti pri zdravstvenem varstvu poudarjena tudi osrednja skrb za zdravje delavca, ne samo za bolnega.

Na kratko povedano, osnutek dolgoročnega plana ne daje vizije, kaj je ti-sto prioriteto, kar želimo doseči v teh petnajstih letih in predvsem kako. Če primerjamo zadnjih 15 let od leta 1970 do 1985, smo veliko naredili. Ne verjamem pa, da bi bil razvoj v naslednjih 15. letih tak, kot ga predvideva ta osnutek.

Predlagamo, da ponovno proučimo zastavljene cilje in o osnutku še razpravljamo.

Vprašujemo tudi, kdaj bomo sprejeli novo zakonodajo, ali bo to šele leta 1985, ko bomo v fazi dokončnega sprejemanja dolgoročnega plana? Neusklajenost povzroča težave v temeljnih organizacijah, ki imajo svoje sedeže v različnih republikah. Zvezni odlok namreč pravi, da imajo občine lahko svoj dolgoročni plan, medtem ko nas republika zavezuje, da ga občina mora imeti. Če ena republika ne bo imela dolgoročnega plana, potem dejavnost temeljnih organizacij v drugih republikah ne bo zajeta.

Podpiramo poročilo k osnutku dolgoročnega plana, ki ga je pripravil Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja ter Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj. Ta odbor namreč predlaga, da je treba pospešiti razprave o dolgoročnejših vidikih gospodarskega razvoja in da Izvršni svet in Socialistična zveza pripravita program intenziviranja teh razprav. Zato podpiramo tudi predlog, da se sprejem tega dokumenta odloži na I. četrtletje prihodnjega leta, ko bodo znani rezultati celotnih razprav. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Uroš Gulič, delegat občine Ljubljana Bežigrad.

U r o š G u l i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija ima k dolgoročnemu družbenemu planu Jugoslavije za obdobje 1986-2000 naslednje pripombe.

Znanstveno-raziskovalno delo in znanstvena raziskovanja bi bilo treba prenesti iz družbenih dejavnosti na strani 21, poglavje "Razvojni dejavniki in možnosti" za poglavjem "Znanost, tehnika in tehnološki napredek" na strani 12. Gre za to, da bi morali raziskovalno delo izločiti iz kategorije družbenih dejavnosti in ga vključiti v funkcijo razvoja organizacij združenega dela. Prav tako bi morali informativno dejavnost na strani 21, točka 5 prenesti takoj za poglavjem "Znanost, tehnika in tehnološki razvoj" na strani 12, ker je informatika pogoj za samoupravno obvladovanje dohodka.

V poglavju 3 "Dejavnosti skupnega pomena", kmetijstvo, na strani 19, bi kazalo stopnjo rasti kmetijske proizvodnje na individualnih gospodarstvih od predvidenih 2,5 % povečati. Podvzeti bi morali vse ukrepe, da bi bil osnovni koncept kmetijstva, proizvodnja tržnih presežkov za izvoz, kot za zadovoljitev potreb domačega trga izvedljiv, za kar obstajajo vse možnosti.

Predlog sklepa k družbenemu planu nismo dobili v delegacije, zato se do njega težko opredeljujem. V prihodnje bi bilo potrebno, da se predlogi sklepov pošljejo delegatom, da se do njih lahko opredelijo. Prosim delegate, da podprejo moj predlog.

Na strani 2, točka 3, na koncu sklepa imam naslednjo pripombo. Za uresničevanje tega cilja mora dolgoročni družbeni plan predvideti tudi jasne smernice in okvire za dograditev mehanizmov gospodarskega "in družbenopolitičnega sistema ter ekonomske politike, ki bodo zagotavljali krepitev samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavcev".

Na strani 3 v točki 4, ki se glasi: "V ta namen moramo zagotoviti bolj usklajeno pripravo in medsebojno usklajevanje dolgoročnih planov posameznih organizacij združenega dela...", naj se doda "in njihovih asociacij in interesov celotnega združenega dela".

Z točko 5, na koncu besedila je treba poudariti, da se nemudoma opravijo potrebna preverjanja nekaterih razvojnih usmeritev ter zagotovi potrebno sodelovanje združenega dela republik in avtonomnih pokrajin, da se predloženi osnutek bistveno dopolni in beseda "spremeni" nadomesti z "uskladi" skupno z ostalimi delegacijami republik in avtonomnih pokrajin. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Pismenih prijav ni več. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, potem predlagam naslednje. V delo medzborovske skupine naj bi se vključili vsi tisti delegati, ki so sodelovali v razpravi, zlasti pa tovariš Uroš Gulič iz občine Ljubljana Bežigrad, ki je imel konkretne pripombe k predlogu sklepa. V medzborovsko skupino predlagam tudi tovariša Janeza Komelja, člana Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, sicer pa delegata iz občine Jesenice ter tovariša Petra Hedžeta iz Maribora.

Se s temi predlogi strinjate? (Da.) Želi še kdo kaj dopolniti? (Ne.) Če ne, potem dajem predlog za te tri delegate, ki bodo sodelovali v medzborovski skupini, na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (64 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo v skupino soglasno imenovali tovariša Uroša Guliča, Petra Hedžeta in Janeza Komelja.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , t o j e n a o b r a v n a v o g r a d i v a " T e m e l j i p o l i t i k e n o r m a l i z a c i j e z u n a n j e l i k v i d n o s t i 1 9 8 5 - 1 9 9 0 " .

Predlagatelj tega gradiva je Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Predstavnik naše delegacije je tovariš Ivo Klemenčič, član delegacije, predstavnica Izvršnega sveta pri tej točki pa tovarišica Ada Gorjup, namestnica republiškega sekretarja za finance. Želita predstavnika delegacije in Izvršnega sveta besedo? (Da.)

Besedo dajem tovarišici Adi Gorjup, namestnici republiškega sekretarja za finance.

A d a G o r j u p : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V preteklih letih smo dosegli bistveno poslabšanje zunanje likvidnosti države, kar se je kazalo zlasti v zmanjšanju deviznih rezerv, ki so se od konca leta 1978 do konca leta 1983 zmanjšale s 3136 milijonov dolarjev na 1567 milijonov dolarjev, v podvojitvi zunanjšega dolga v zadnjih šestih letih, v poslabšanju ročnosti zadolževanja v tujini, v zmanjšanju sposobnosti naših bank za najemanje kreditov v tujini, v poslabšanju naše zunanje likvidnosti v obdobju od 1979 do 1981 zaradi visokega deficita in ustreznem povečanju zadolžitve v tujini tako, da je stanje zadolžitve srednjeročnih in dolgoročnih kreditov na konvertibilnem področju ob koncu leta 1983 znašalo 17,8 milijarde dolarjev.

Ti razlogi so vodili Zvezni izvršni svet v odločitev, da se v Skupščini SFR Jugoslavije in v skupščinah socialističnih republik in avtonomnih pokrajin opravi razprava in verifikacija opredelitev, ki so podane v temeljih politike normalizacije zunanje likvidnosti od 1985 do 1990 in v elementih izhodišč za pogajanja s tujimi kreditorji.

Namen teh dveh gradiv je postaviti temelje politike konsolidacije naše zadolženosti v tujini ter normalizacije zunanje likvidnosti. Oboje je treba uresničiti do konca tega desetletja.

Program normalizacije zunanje likvidnosti države temelji na načelih in ciljnih dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, po katerih je omejitev naše zadolžitve v tujini v normalne okvire najpomembnejši strateški cilj.

V temeljih politike normalizacije zunanje likvidnosti Zvezni izvršni svet predlaga, da se s politiko dinamičnejše rasti družbenega proizvoda, izvoza in uvoza blaga ter storitev zagotovi redno plačevanje zunanjega dolga in povečanje življenjske ravni. To bi bilo doseženo tako, da bi družbeni proizvod po cenah iz leta 1983 rasel v obdobju od leta 1984 do 1990 po povprečni letni stopnji 4,2 %, izvoz blaga in storitev v višini 7,2 %, uvoz blaga in storitev pa v višini 5,6 %.

Prav tako je predlagano, da se do leta 1990 vodi takšna ekonomska politika, ki naj bi sedanjo stopnjo zadolženosti zmanjšala od 40 % na 25 % ob koncu tega desetletja. To pomeni, da bodo anuitete po kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih kreditih obsegale 25 % celotnega tekočega deviznega priliva. To bo doseženo s predvidenim povečanjem konvertibilnega izvoza oziroma deviznega priliva ter substitucijo uvoza, kar bo omogočilo postopno zmanjševanje celotnega zunanjega dolga tako, da bi se v tem obdobju zmanjšal v absolutnem znesku za približno 3 milijarde dolarjev. Tako zastavljena projekcija normalizacije zunanje likvidnosti mora že v letih 1984 in 1985 vplivati na bistveno izboljšanje naše zunanje likvidnosti glede obsega deviznih rezerv in naše kreditne sposobnosti na mednarodnih finančnih trgih.

V naslednjih štirih letih bi se naša zunanja likvidnost približala sprejemljivi stopnji, v obdobju od leta 1989 do 1990 pa bi dosegla raven, ki bistveno olajšuje odnose s tujino, ob zmanjšanju koeficienta zadolženosti v tujini, ki ustreza merilom kreditne sposobnosti na mednarodnih finančnih trgih.

Zvezni izvršni svet prav tako ocenjuje, da je za uresničitev navedenih opredelitev, ob dani stopnji zadolženosti države tudi v nekaj naslednjih letih nujno refinanciranje dela tujih kreditov, zato Skupščini SR Slovenije predlaga, da sprejme elemente izhodišč za pogajanja s tujimi kreditorji.

Zvezni izvršni svet predlaga, da tujim kreditorjem predlagamo, da se večji del glavnice, ki zapadejo v odplačilo v obdobju od leta 1985 do leta 1988, refinancira za dobo najmanj 10 let, všteti pet let čakalne dobe. V takšnem aranžmaju naj bi bilo vključeno refinanciranje glavnice, ki zapadejo v navedenem 4-letnem obdobju, tako do tujih komercialnih bank, kot tudi do vlad in njihovih izvoznih agencij s tem, da bi bil odstotek refinanciranja iz leta v leto manjši. S tako določeno opredelitvijo za normalizacijo zunanje likvidnosti do leta 1990 bi gospodarstvo vnaprej dobilo vpogled v pomembne elemente pogojev gospodarjenja, kar pa ne bi bilo zagotovljeno pri refinanciranju na letni podlagi.

S postopnim zmanjševanjem dolga in z uspehi pri uresničevanju omenjenih ciljev bomo postopno ustvarjali vedno širši prostor za vzpostavitev normalnih odnosov na mednarodnih finančnih trgih. Realno namreč ni mogoče pričakovati, da bi se ti odnosi normalizirali pred letom 1989, ko bo naše gospodarstvo kot celota usposobljeno, da brez posebnih aranžmajev refinanciranja izpolnjuje vse obveznosti do tujih kreditorjev.

Izhajajoč iz ciljev, opredeljenih v gradivu Temeljne politike normalizacije, bo moral v Sloveniji delež izvoza blaga in storitev v celotni realizaciji rasti, čeprav bo delež izvoza Slovenije v celotnem izvozu Jugoslavije zaradi pričakovanega povečanja izvoza drugih republik in pokrajin verjetno relativno padel.

Ko bodo možnosti zunanje likvidnosti v Jugoslaviji narekovale večje usmerjanje deviznega priliva za poravnavo tekočih obveznosti, bo zaradi nezmanjšane prispevka Slovenije v procesu normalizacije zunanje likvidnosti Jugoslavije potrebno zagotoviti Sloveniji večjo uporabo tujih kreditnih sredstev, s katerimi bomo nadomestili in posodobili izrabljeno opremo.

Na podlagi ocen in analiz je mogoče trditi, da so težave pri plačevanju obveznosti do tujine v Sloveniji pogojene z začasno zmanjšano razpolagalno pravico nad deviznimi sredstvi in z neustrezno ročnostjo odplačil dolgoročnih kreditov za naložbe, ki še ne dajejo v zadostni meri pričakovanih učinkov. Ta neustrezna ročnost sedanjega dolga nas opozarja, da je potrebno v prihodnje posvetiti večjo skrb za pravilno razporeditev kratkoročnega in dolgoročnega zadolževanja v tujini po posameznih subjektih in po ročnosti odplačil.

Stanje dolga Slovenije je tako, da ga bo ob ustrezni ročnosti odplačil in razporeditvi zadolževanja v tujini ter z nadaljnjim odpiranjem slovenskega gospodarstva v iskanju tujih trgov v prihodnjih letih mogoče zadrževati vsaj v enakem obsegu. Slovensko gospodarstvo je sposobno ob pravi strukturi in alokaciji zadolževanja v tujini prenesti obstoječi obseg celotnega dolga v tujini.

Tovarišice in tovariši delegati! O gradivu sta razpravljala tudi Republiški družbeni svet za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko in Republiški družbeni svet za mednarodne odnose. Njuna stališča, ki jih bosta sveta posredovala zveznim družbenim svetom, so vključena v mnenja in pripombe republiškega Izvršnega sveta.

Odnos do naše eksterne likvidnosti, s katerim se soočamo v gradivu o temeljnih politike normalizacije zunanje likvidnosti od leta 1985 do 1990, mora izhajati iz naše skupne opredelitve vključevanja v mednarodno menjavo in intezivnejšega gospodarjenja ob kvalitetnih dejavnikih razvoja v prihodnjem obdobju. To mora postati naša osnovna naloga bodočega razvoja in vključevanja v sodobne mednarodne tokove.

Da bi ta proces normalizacije zunanje likvidnosti v praksi lahko izpeljali na teh načelih, je potrebno v ekonomskih odnosih s tujino in notranjih odnosih izpeljati načelo, da so delavci v temeljni organizaciji združenega dela organizirani v širših povezavah, vključno z bankami, nosilci zadolževanja in vračanja kreditov v tujini.

Predvideni tok zunanjih kreditov mora biti zato izključno usmerjen na končne koristnike kreditov, ki bodo lahko te kredite vračali tako dinarsko kot devizno sami ali pa v okviru medsebojnih dohodkovnih povezav z drugimi organizacijami združenega dela. Da bi se zagotovila taka normalizacija zunanje likvidnosti, je potrebno doseči, da se že po letu 1985 začne proces postopnega odpravljanja splošne garancije države za vračilo najetih kreditov v tujini in uveljavi odgovornost samih kreditojemalcev in njihovih bank.

V tem kontekstu kreditnih odnosov s tujino in ob zastavljeni 25 %-ni stopnji zadolženosti, ki naj bi jo dosegli do leta 1990, je potrebno zavzeti v naši kreditni politiki posebno restriktiven odnos do vseh novih kreditov, ki naj bi služili za normalizacijo vračanja obstoječega dolga. S tega zronega kota Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ocenjuje predvideno in predlagano 25 %-no stopnjo zadolženosti Jugoslavije kot stopnjo, ki obsega del celotnega deviznega priliva Jugoslavije za odplačilo dosedanjih, posebej pa tudi novih dolgov. Tako opredelitev pa je potrebno obdržati tudi v kasnejših letih, po letu 1990. Ker je osnovni pogoj za normalizacijo naše zunanje likvidnosti le izvoz blaga in storitev, moramo po našem mnenju takoj in vzporedno z aktivnostmi, ki jih predvideva gradivo, pristopiti k izdelavi konkretnih izvoznih programov, ki bodo na podlagi stimulativnih ukrepov ekonomske politike, prek povečanega deviznega priliva prispevali k normalizaciji zunanje likvidnosti. Brez konkretizacije teh aktivnosti je program normalizacije zunanje likvidnosti po letu 1990 težko uresničljiv. Zato menimo, da je potrebno pri ukrepih ekonomske politike v obravnavanem obdobju dati absolutno podporo konvertibilnemu izvozu blaga in storitev ter na tej osnovi ustvarjenem deviznem prilivu. Pri tem je potrebno z ukrepi ekonomske politike spodbujati tudi večji devizni priliv od nakazil zdomcev na račune temeljnih in združenih bank. Realnost programa mora torej temeljiti na ustvarjenem deviznem prilivu. Zato pa je potrebno v programu posebej razdelati plačilno in devizno bilanco, ki morata izhajati iz realno ovrednotenih rezultatov v letu 1984.

Upoštevajoč predhodno navedene pripombe in predloge, ocenjujemo, da je gradivo temelj politike normalizacije zunanje likvidnosti od 1985 do 1990 in primerna osnova za oblikovanje politike normalizacije zunanje likvidnosti Jugoslavije do leta 1990.

Ocenjujemo, da je problem konsolidacije zunanjih dolgov potrebno reševati na podlagi pogajanj s tujimi kreditorji in zaključevanjem posebnih finančnih aranžmajev. Pri tem se je treba zavzemati, da vsebina pisma o namerah ne bo odstopala od usmeritev, ki smo jih sprejeli v programu gospodarske stabilizacije.

Po razgovorih z Mednarodnim monetarnim skladom si moramo prizadevati, da se nam omogoči vračanje dolgov pod čim ugodnejšimi pogoji. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je potrebno tudi v prihodnje nadaljevati z že začeto prakso rednega obveščanja delegatov o stanju, problemih in posledicah zadolževanja v tujini. Na ta način bo gospodarstvu omogočen vpogled v problematiko našega zadolževanja v tujini, kar bo omogočilo mobilizacijo vseh sil za reševanje in normalizacijo naše zunanje likvidnosti.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga delegatom zboru, da pooblastijo svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, da ob obravnavi obeh gradiv poda ta mnenja in pripombe ter po opravljeni obravnavi podpre obravnavano gradivo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Gradivo za to točko ste danes prejeli na klop. Prejeli ste tudi strogo zaupno gradivo "Elementi izhodišč za pogajanje s tujimi kreditorji", ki naj bi ga prav tako obravnavali pri tej točki dnevnega reda. V zvezi s tem gradivom vas opozarjam, da z njim ravnate v skladu z določbami poslovnika Skupščine SR Slovenije o ravnanju z gradivi strogo zaupne narave, torej da po obravnavi te točke gradivo vrnete.

Gradivo sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance, ki sta zboru pismeno poročala. Poročilo ste prejeli danes na klop. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima Endi Žokalj, delegat iz občine Maribor Pobrežje.

E n d i Ž o k a l j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlagano gradivo Zveznega izvršnega sveta o temeljnih politike normalizacije zunanje likvidnosti SFR Jugoslavije v letih 1985-1990 je izčrpno gradivo, ki nakazuje jugoslovansko pot iz sedanjih gospodarskih težav.

Le s tako oblikovano dolgoročno koncepcijo, ki mora biti razdelana na vse temeljne subjekte in nosilce izvoza, bomo lahko dosegli povečani izvoz in izboljšanje našega osebnega in družbenega standarda. Zato bi morali vztrajati na vključitvi take projekcije v planske akte na vseh nivojih. V zveznih planskih aktih pa bi morale biti opredeljene obveznosti po republikah in pokrajinah, da bi le-te lahko zavezale nosilce izvoza za izpolnjevanje sprejetih nalog. Vse nosilce eksterne likvidnosti Jugoslavije, ki bodo uspešno izpolnjevali izvozne naloge in dosegali nadplanski neto devizni učinek, bi morali nagrajevati z večjo soudeležbo pri delitvi deviznega deleža. S tem bi stimulirali izvoznike, da bi še več izvažali in tako reševali skupni in svoj gospodarski položaj. Le tako oblikovana projekcija normalizacije zunanje likvidnosti je uresničljiva, kljub le 8,8 % povprečni rasti deviznega priliva s konvertibilnega področja za obdobje 1984-1990, ki pa zahteva večje povečanje 11,6 % v prvih štirih letih.

V letošnjih devetih mesecih v SFRJ ne dosegamo zadovoljivih rezultatov niti ne v SR Sloveniji. Zato bi bilo potrebno obveznosti pravočasno in čimbolj podrobno opredeliti po nosilcih planiranja v republikah in pokrajinah ter z rezultati seznanjati našo javnost. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo razpravljati? Besedo ima tovariš Uroš Gulič, delegat občine Ljubljana Bežigrad.

U r o š G u l i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V zvezi z obravnavanim gradivom imam naslednji pripombi.

Na strani 5, točka 5 je govor o tem, da se ne bo mogoče izogniti skupnemu koordiniranemu nastopu držav upnic proti nam samim. To pomeni, da bodo združeni nastopali proti nam. Menim, da je treba podpreti pobudo tovariša Makiča, guvernerja NBJ, ko bi morala SFRJ na osnovi zahtev dolžnic iz Južne Amerike pridobiti določene izkušnje za pogajanja z Mednarodnim monetarnim skladom in izkoristiti prednosti naše neuvrščene politike ter na tej podlagi pridobiti ugodnejše pogoje za odplačilo naših kreditnih obveznosti. Gradivo bi moralo vsebovati tudi te opredelitve.

V pogajanjih s tujimi partnerji za refinanciranje naših obveznosti in najemanja posojil bi morali v pogajanjih doseči to, kar je uspelo Mehiki, da bi naše obveznosti do posojilodajalcev poravnavali ne samo v dolarski valuti, temveč tudi v drugih valutah, kot je npr. marka, lira, jen itd. Ugodnosti, ki bi jih na ta način dosegli, bi prispevale k zmanjšanju obveznosti pri odplačilu obresti glede na rast dolarja, hkrati pa bi morali izpostaviti tudi našo neuvrščenost.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Adrian Kotnik, delegat občine Ljubljana Center.

A d r i a n K o t n i k : Samo na kratko bom dal manjšo pripombo. Gradivo smo prejeli danes na klopi, tako da se delegati v delegaciji nismo uspeli posvetovati. Glede na pomembnost gradiva pa menim, da se je težko odločati za eno ali drugo rešitev. Že večkrat je bilo opozorjeno na nesprejemljivost sprejemanja odločitev po hitrem postopku, četudi je ta v določenih primerih potreben, pa je v primeru obravnave tega gradiva vprašljiv. Osebnostno se ne strinjam s tako obliko obravnave, razen v primeru, če za to obstajajo upravičeni argumenti. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Gradivo je bilo dano na dnevni red ne z namenom, da bi o njem odločali ali sklepali. Gre za to, da dobijo naši delegati temeljno usmeritev, kako naj se vključujejo v razpravo v odborih Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Prosim tovariša Iva Klemenčiča, da dopolni mojo obrazložitev.

I v o K l e m e n č i č : Tovarišica predsednica! Menim, da je dano pojasnilo pravilno. Delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ mora imeti stališča SR Slovenije. Stališča Izvršnega sveta so gotovo neko napotilo za naše delo v delovnih telesih Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, prav tako tudi vaša razprava, ki bo prispevala k temu, kako urediti vprašanje naših dolgov in kako rešiti razvojne probleme, ki si jih zastavljamo s srednjeročnim in dolgoročnim planom. V tej smeri smo razpravljali na delegaciji o tem gradivu.

Pripombe imamo tudi k realnosti gradiva, ker menimo, da je treba gradivo dopolniti, analizirati in pripraviti dopolnilne predloge k posameznim točkam in opredelitvam. Vendar menimo, da je to gradivo tako, ko ni mogoče še vsega predvideti in opredeliti. Gre za to, kako se bomo obnašali, da bi lahko dosegli cilje, ki si jih zastavljamo do 1990. leta glede zadolžitve, ki nam bo omogočala normalno nastopanje na zunanjih finančnih trgih, kar je nujno potrebno za izvršitev naših razvojnih ciljev. Osebnostno menim, da je predloženo gradivo razmeroma dobro, kar je tudi ocena Izvršnega sveta in kar bo tudi naša opredelitev, kolikor se seveda vi ne boste drugače opredelili. Menim pa, da je gradivo osnova za mobilizacijo naših notranjih možnosti, s katerimi lahko prispevamo k temu, da bomo veliko breme inozemskih dolgov spravili na normalen nivo, ki nas zdaj bremeni bolj in zaradi katerega moramo dobesedno del našega družbenega proizvoda izvažati, namesto da bi povečeval naš standard in krepil naš nadaljnji razvoj. Menim, da bi bila razprava zelo koristna in bi želeli dobiti dodatne napotke poleg napotila, ki ga nam je dal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Prijavljena sta še dva delegata. Besedo dajem Petru Hadžetu, delegatu iz skupščine Maribor mesto.

P e t e r H e d ž e t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Tema je res toliko kočljiva, da se je težko mimogrede opredeliti in dati soglasje. Moram reči, da je celo vznemirljiva do te mere, da se človek vpraša, kako to, da moramo v tem trenutku o tej problematiki razpravljati in čemu in zakaj smo dovolili, da se danes o njej razpravlja.

O teh vprašanjih v preteklosti ni bilo danih dovolj jasnih odgovorov in zato tudi na nek način razumem dvom delegatov in večine delovnih ljudi in občanov, da bomo tudi to, kar sedaj ponujamo, lahko ustrezno izpeljali.

Izražam svoje osebno mnenje, da je prav, da imamo načrt jasen in nedvoumen ter da ob tem zabeležimo, da bomo ukrepali proti tistim, ki se tega načrta ne bodo držali. To je ena od osnovnih predpostavk, ki bi jo morali še posebej poudariti ob tem gradivu.

V gradivu so le posamična mnenja in ne odraz širšega spoznanja, ki bi nakazovalo možnosti mobilizacije za pridobivanje deviz. Med ljudmi in posamezniki obstajajo različne ideje in mnenja. Govori se o razpisu deviznega posojila in o tem, kaj storiti, da ne bomo v naših poslovnih transakcijah povzročali milijardne izgube dolarjev zaradi naše neuskklajenosti, nepretehtanosti in tudi neodgovornosti. Verjetno imamo tudi druge oblike razen tistih, ki so v programih posebno poudarjene, kako delati več, kvalitetneje in se v mednarodnem merilu tudi uveljavljati.

Izhajam iz začetne misli, ki sem jo izrekel, da je predloženo gradivo politično problematično. Predlagam, da se v Skupščini SFRJ oblikuje delegatsko sestavljena komisija, v kateri bodo sodelovali tudi delegati iz republiških in pokrajinskih skupščin z nalogo, da ugotove odgovornost tistih, ki so povzročili sedanje stanje v našem družbenoekonomskem razvoju in da ugotovi, zakaj posamezniki niso pravočasno opravili svojih nalog. Ta predlog je individualen in po mojem za nekatere zelo vprašljiv. Osebno pa sem trdno prepričan, da če na ta vprašanja ne bodo dovolj jasno in izčrpno razčlenjeni odgovori, se bomo znašli v še večjih težavah kot doslej.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Tone Šeliga, delegat občine Velenje:

T o n e Š e l i g a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Nimam vsebinske pripombe, opozarjam le na nekatera protislovja, ki se danes pojavljajo.

Nekaj let nazaj smo bili zelo slabo obveščeni o tem, kako so nastajali naši dolgovi. Danes, ko poslušamo uvodne besede k predloženemu gradivu, pa se mi ob oznaki "strogo zaupno" postavlja vprašanje, ali je gradivo res zaupno zato, ker govori o dolgovih, ali pa le zato, ker je pomanjkljivo glede na to, da ne vsebuje nekaterih točk oziroma informacij. Gre za vprašanje, ali je gradivo strogo zaupno tudi za delegate, ki bi naj vendarle o njem razpravljali in podali stališča in predloge za oblikovanje skupnih rešitev, ali pa bo morda potrebno o tem spregovoriti pri 5. točki dnevnega reda današnjega zasedanja.

Če bi ta gradiva prejele delegacije vsaj nekaj dni pred sejo Skupščine ali še pred sejami skupin delegatov, potem bi bilo veliko lažje oblikovati stališča. K tem problemom se ne da oblikovati stališč pod "strogo zaupno". Če se nam uveljavlja praksa, da dobivamo ta gradiva na klop, pa tudi večino drugih gradiv, potem razprava ne more biti ustvarjalna. Na ta protislovja opozarjam z željo, da bi bili v bodoče čimbolj ustvarjalni pri oblikovanju stališč in v pomoč delegaciji v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Grozdan Šinigoj, delegat iz občine Ajdovščina.

G r o z d a n Š i n i g o j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da k tej točki, pa tudi k naslednjim nekaj predlagam oziroma opozorim.

Tovarišica predsednica! Danes smo dobili spet nekaj gradiva na klop. Moramo se dogovoriti, kako bomo ta gradiva spoznali. Osebnostno predlagam, da bi tisti, ki ta gradiva predlagajo, vsaj na kratko podali obrazložitev gradiva. Verjetno pa se od nas delegatov pričakuje, da bomo gradiva brali med sejo. Če gradivo berem med sejo, ne morem slediti razpravi, torej nisem pravi delegat. Morda je sprejemljivo, da se dogovorimo, da pridemo na sejo pol ure prej z namenom, da ta gradiva preberemo. Lahko je kdo od delegatov že podal tak predlog, zato se oprostam, če ga ponavljam, vendar ugotavljam, da se doslej stvar ni spremenila in da se nič ni premaknilo na bolje.

Naslednje, na kar želim opozoriti: če smo med sejo prejeli strogo zaupna gradiva, ki jih med sejo nismo utegnili prebrati, po seji pa jih moramo vrniti, zakaj smo si delali stroške z njimi? Tovariš Gulič je to vprašanje že izpostavil. Ponovno predlagam, naj vendarle predlagatelj poda bistvo takšnih gradiv, ki jih dobimo na klop. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Gustav Guzej, delegat občine Piran.

G u s t a v G u z e j : Pridružujem se mnenjem dosedanjih razpravljalcev, da gre za tako pomembno gradivo, da najbrž zgolj z bežnim prebiranjem gradiva v odmoru med sejo kakšnih bistvenih in pomembnejših pripomb ne moremo dati. Menim pa, da je to vendarle napredek v primerjavi s stanjem v preteklosti, ko je veliko tega gradiva ostalo zaklenjenega v predalih in do delegatov sploh ni prišlo.

Morda ste, tovarišice in tovariši delegati, pred tednom dni prebrali v nekaterih sredstvih jugoslovanskega javnega obveščanja, da so nekateri predstavniki tujih bančnih zavodov izražali presenečenje nad premajhno vztrajnostjo, pa tudi premajhno strokovno utemeljenostjo naših pogajalcev z Mednarodnim monetarnim skladom. Zato predlagam, da bi k pripombam Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj dodali tudi zahtevo, da ob tako pomembni zadevi, kot je reprogramiranje, odplačevanje in odlaganje naših dolgov, pogajanja vodijo najbolj sposobni ljudje, ne pa, da za taka opravila angažiramo ljudi, ki v očeh naših sogovornikov na drugi strani nimajo ugleda, niti jih ne morejo prepričati v pravilnost naših stališč, zaradi česar ne dosežemo tistega, kar je za nas najpomembnejše. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? Besedo ima Ivan Gole, delegat občine Trebnje.

I v a n G o l e : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Nisem imel namena vključiti se v razpravo pri tej točki, vendar menim, da so govorniki pred menoj povedali veliko resnico. Tema je zelo resna. In če smo delegati danes pozvani, da v razpravi damo dodatne predloge, kako naj ta problem v Jugoslaviji hitreje razrešujemo, menim, da tega nismo v stanju napraviti.

Menim, da je to gradivo precej pomanjkljivo, da so za reševanje teh vprašanj odgovorni pristojni zvezni organi, predvsem pa tisti, ki so do sedaj nekaj dobrega, predvsem pa tudi slabega napravili. Če bomo k sanaciji naših dolgov pristopali tako, da bomo določene strokovne naloge prenašali na delegate, ki pa niso ne pravočasno ne pravilno obveščeni, potem delegatska baza ni v stanju opraviti tistega, kar bi morala. Enkrat je treba vendarle resno proučiti vprašanje, čigav je ta dolg, kolikšen je, kdo ga je sposoben plačevati in kdo ne. Če delegati o tem ne bomo pravilno in pravočasno informirani, potem menim, da tudi pojutrišnjem, ko bomo imeli razpravo o srednjeročnem planu tako Slovenije kot Jugoslavije, planske usmeritve ne bodo realne, glede na to, da je vsak srednjeročni plan Jugoslavije pogojen z realno usmeritvijo odplačevanja naših dolgov. Tako predlagam, da bi v prihodnje do teh vprašanj imeli večje razumevanje o času in o načinu pristopa do delegatske baze za obravnavo takega gradiva. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Odgovore na konkretna vprašanja bo podala tovarišica Ada Gorjup, predstavnica Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

A d a G o r j u p : Gradivo je gotovo nekoliko težje razumljivo; vsebuje vrsto pojmov, ki niso popolnoma jasni.

Podana je bila prošnja glede pojasnitve pojma reprogramiranje in refinanciranje. Refinancira se kreditna obveznost v primeru, ko dolžnik za odplačevanje stare kreditne obveznosti najame nov kredit. To se pravi, ko dolžnik ni sposoben odplačati anuitet na osnovi stare kreditne obveznosti, da ponovno zadolži da plača to anuiteto. To je refinanciranje.

Pri reprogramiranju gre za spremembo ročnosti. To pomeni, da kratkoročni postane dolgoročni kredit oziroma se odloži za daljše časovno razdobje.

Našo zunanjo likvidnost smo doslej reševali tako z reprogramiranjem kot z refinanciranjem. V programu, ki ga imamo za naslednje srednjeročno obdobje, sta še vedno predvidena oba pristopa, to se pravi reprogramiranje in refinanciranje.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Angelca Vrbnjak, predsednica Odbora za finance.

A n g e l c a V r b n j a k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance našega zbora je včeraj razpravljajal o teh dokumentih in tudi o dokumentu strogo zaupne narave. Želim povzeti razpravo na odboru z namenom, da nekoliko bolj razjasnimo nekatere stvari in damo napotke in predloge delegaciji, ki bo razpravljala o teh dokumentih na zvezni ravni.

Odbor je izpostavil enaka vprašanja, kot ste jih izpostavili v razpravi, kakšno je bilo obnašanje na področju zadolževanja od leta 1976 do 1984 in kakšno naj bi bilo v bodoče. Izpostavljeno je bilo vprašanje odgovornosti. Menim, da lahko podpremo predlog, da naj se postavi vprašanje odgovornosti za zadolževanje.

V obeh odborih smo soglašali, da se moramo iz tega izkopati, da moramo sprejeti temeljno politiko o tem, kako se bomo dolgoročno obnašali. V odborih smo vedno kritizirali kratkoročne rešitve, ki smo jih sprejemali v resolucijah, pa jih ne izvajali. Ker smo bili kratkoročno usmerjeni, smo vedno pozabljali na dolgoročne cilje. Zato v načelu podpiramo temeljno politiko do 1990. leta, ki nam vendarle nakazuje, kako priti do normalizacije stanja, do 25 %-ne zadolžitve in ne 45 %, kot jo imamo danes, ker drugače na mednarodnih tržiščih normalno ne moremo nastopati. To je osnova in cilj, ki ga moramo podpreti.

Ob tem pa poudarjam, da predloženi dokument normalizacije zunanje likvidnosti ne daje primerjav med odplačili glavnice, obrestmi in stroški zunanjih kreditov, ki so vezani na reprogramiranje in refinanciranje naših dolgov ter ugodnosti oziroma neugodnosti takega odlaganja dela dolgov, ki so vezani s precejšnjimi stroški. V gradivu so navedeni podatki o obrestih v posameznih letih in stanje dolgov, vendar ni dovolj jasno opredeljeno izhodišče za reprogramiranje in refinanciranje v gradivu, ki je strogo zaupne narave, torej v dokumentu o pogajanjih s kreditorji do leta 1990. Zato predlagamo delegaciji, da zahteva dodatne izračune in se potem na tej osnovi odločamo, kakšna naj bodo pogajanja in kakšna naj bo dinamika odplačil za normalizacijo dolgov. Ker vemo, da stroški obresti in marže, ki so predvideni, močno vplivajo na naše odločitve, teh variantnih izračunov pa v gradivu ni. Naš odbor je tak predlog podal in upam, da se tudi delegati s tem strinjate, da bi to zahtevo vendarle izpostavili naši delegati v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Prav tako je bilo izpostavljeno vprašanje v zvezi z deviznimi rezervami. Ugotovljeno je, da so te predvidene zelo visoko ob tem, da ni jasno povedano, komu se bodo povečale ali Narodni banki ali poslovnim bankam ter kakšno bo njihovo trošenje. Devizne rezerve bi morale delovati v funkciji združenega dela in se vključiti v finančne tokove tedaj, ko bi odpovedali vsi drugi mehanizmi ter predvsem razreševati probleme do zunanjih kreditodajalcev. Tudi to vprašanje naj delegacija ponovno izpostavi.

Postavljena je bila vrsta vprašanj v zvezi z ukrepi za dosego normalizacije naših kreditnih obveznosti, kot so družbena produktivnost, izvoz in posledično tudi vprašanje uvoza v naslednjih letih. Tega ne bi ponavljala, ker je v našem poročilu dovolj jasno opredeljeno.

V odborih je bilo posebej poudarjeno, da ni mogoče pristajati na kakršnokoli socializacijo dolgov, zato se tudi z današnjo razpravo na zboru strinjamo. Ne vem, če sem dovolj poudarila vse tisto, kar je navedeno v poročilu našega odbora, ki je bilo sestavljeno včeraj popoldne po dolgotrajni seji. Če bi bilo potrebno še kakšno pojasnilo, sem vam na voljo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima tovarišica Cvetka Selšek, namestnica predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje.

C v e t k a S e l š e k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je dosti nejasnosti, dovolite nekaj zelo kratkih pojasnil, da skušamo skupaj ugotoviti, zakaj gre in za kaj se Jugoslavija v tem trenutku tudi opredeljuje.

Na vprašanje tovariša Šinigoja dajem naslednje pojasnilo. Kadar država ni v stanju odplačevati svojih obveznosti in torej nima dovolj likvidnih deviznih sredstev, da bi zadovoljila vsem svojim upnikom, tedaj mora proglasiti moratorij. To je tisto, čemur se v Jugoslaviji izogibamo in kar hočemo urediti na drug način. In kot veste, ga nismo doslej proglasili in tudi v programu zmanjševanja naše zunanje zadolženosti proglasitev moratorija ni predvidena.

Druga oblika aktivnosti države v takšni kočljivi likvidnostni situaciji je, da se s tujimi upniki neposredno pogovarjamo o tem, kako bi rešili nastala odprta vprašanja. Ti neposredni razgovori so lahko bodisi razgovori o novem kreditu za odplačilo starega, kot je tovarišica Gorjupova razložila, to se pravi o refinanciranju naših obveznosti, bodisi razgovori o tem, da določenega kredita ne odplačujemo za določeno časovno obdobje in ga začnemo odplačevati npr. po 1. ali 6. letih, to je dogovor o reprogramiranju.

Vse aktivnosti, ki jih Jugoslavija vodi s tujimi upniki, ti upniki pa so ali tuje države ali tuje mednarodne finančne institucije ali pa tuje komercialne banke, so kombinirane - delno gre za reprogramiranje delno pa za refinanciranje, torej gre za nove kredite ali pa za odlaganje odplačevanja starih kreditov. Takšna je bila situacija v lanskem letu, takšna je situacija v letošnjem letu in tako je predvideno tudi v tem dolgoročnem programu zmanjševanja naše zadolženosti. Vse z namenom, da nam ne bi bilo potrebno proglasiti moratorija, kajti posledice moratorija so dosti slabše od vseh pogojev, ki jih moramo sprejemati, kadar se dogovorimo za reprogramiranje ali za refinanciranje.

V primeru, če država proglasi moratorij, se mora potem za svoje obveznosti dogovarjati v tako imenovanem pariškem klubu, neposredno s tujimi državami. Te obveznosti so izredno visoke, zlasti stroški. To pa pomeni, da v določenem obdobju sploh ne odplačujemo nobenih obveznosti, kontakti med organizacijami združenega dela in tujimi podjetji so prekinjeni, prekinjeno je sodelovanje na dolgoročnejših poslovnih odnosih, nastopijo podražitve v nabavi repromateriala, opreme in tako dalje. Menim, da si takšnega načina urejanja naše zunanje likvidnosti nihče od nas ne želi in si zato prizadevamo, da bi z reprogramiranjem in z refinanciranjem razrešili, kar se razrešiti da.

Glede na vso današnjo razpravo pa dovolite, da povem še dve mnenji. Popolnoma se strinjam s tistimi, ki protestirate in izražate nezadovoljstvo, da se na takšen način o teh vprašanjih ne da razpravljati. Temu se tudi sama absolutno pridružujem in menim, da Jugoslavija že dovolj dolgo pozna to svojo zagato in da bi resnično lahko pravočasno dostavila delegatom v odločanje ta gradivo. Hkrati pa moram reči, da je naša delegacija v Zboru republik in pokrajin storila v bistvu maksimalen napor, da je gradivo, ki ga je uradno prejela za svoje razprave, v najkrajšem možnem času predložila v širšo delegatsko verifikacijo. To gradivo smo prejeli v prejšnjem tednu, in kaj več od tega, kot da smo ga takoj razdelili za današnjo sejo zborov, najbrž nismo mogli storiti. Menim, da je bolj prav, da je bil postopek takšen, kot da bi delegacija gradivo zadržala in da se o njem razprava ne bi povedla.

Predlagam, če je mogoče, da se vendarle dogovorimo, da tega gradiva sedaj ne vrnete, ampak ga oddaste na občini, kjer ga boste imeli možnost proučiti enako, kot vsa strogo zaupna gradiva te vrste. Na tej osnovi se boste lahko bolj kvalificirano pripravili za razpravo ob osnutkih srednjeročnih planov in resolucijah ter vseh drugih dokumentih, ki jih bomo v kratkem sprejemali oziroma o katerih bodo začele tudi prve razprave.

Na delegatsko vprašanje tovariša Hedžeta, da bi v Zvezni skupščini oblikovali posebno komisijo, ki bi ugotovila vzroke za dosedanjo zadolženost in sploh za nastalo stanje, pa moram povedati, da je v razpravah v Jugoslaviji bilo že zelo veliko takih vprašanj na različnih nivojih, bodisi v okviru zveznih družbenih svetov, Zveznega izvršnega sveta in tudi v okviru Zvezne skupščine. Če se prav spomnim, pred približno dvema leti smo dobili podrobne podatke o tem, kdo so osnovni dolžniki in kako so ti dolгови razporejeni po republikah in pokrajinah. Tedaj smo na konferenci delegacij vse te podatke delegatom vaše skupščine tudi prebrali in vas z njimi seznanili. Menim, da bi ta trenutek bilo zelo vprašljivo zopet načenjati razpravo o tem, kdo je kriv, da je prišlo do takšne zadolžitve. Vsi vemo, da zadolžitev izhaja iz osnovnega razloga, da smo kredite najemali za gradnjo naše infrastrukture, za gradnjo poljedelskih objektov, ki še ne dajejo izvoznega rezultata, ki ne ustvarjajo deviznega priliva, da so se devize iz kreditov, s katerimi se je gradila gospodarska infrastruktura, prodajale na deviznem tržišču, ker je pač tedaj bil takšen devizni režim, da smo uvoz in izvoz v bistvu opravljali prek določenih kvot in prek možnosti nakupa deviz na deviznem trgu, da je skratka zelo težko ugotoviti, kdo je resnično te devize tudi porabil. Menim, da če smo že identificirali stanje po republikah in pokrajinah in nam je to sedaj znano, je veliko bolj produktivno in tudi konstruktivno, če skušamo ob gradivu, ki smo ga danes prejeli na klop, zagotoviti, da bomo naše obveznosti čim bolj točno in realno odplačevali, zlasti pa tisti, ki so jih ustvarili in ki imajo sorazmerno svojim zmožnostim tudi primeren delež v odplačevanju teh obveznosti.

Menim, da bi nam dopolnitev programa, ki ga danes imamo, in čvrste planske opredelitve in dogovori, kdo bo koliko odplačal v prihodnjem srednjeročnem obdobju, veliko bolj koristile, kot pa ponovna razprava o tem, kdo je kriv, da je do takšne zadolžitve prišlo. Lahko pa se dogovorimo, da podatke, če slučajno niste bili navzoči tedaj, ko smo jih obravnavali in z njimi seznanili Skupščino, ponovno pripravimo in vam v pisni informaciji stanje zadolženosti po posameznih republikah tudi posredujemo. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo še želi besedo? Besedo ima Andrej Bratož, predstavnik Narodne banke Slovenije.

A n d r e j B r a t o ž : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Imam dolžnost, da v imenu Narodne banke Slovenije poskušam pojasniti naša strokovna stališča, ki smo jih že podali na sestankih z delegacijo iz SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin in na seji Družbenega sveta za ekonomske odnose in razvoj SR Slovenije. Če bodo kakršnakoli pojasnila, stališča in mnenja Narodne banke Slovenije koristna pri oblikovanju vašega mnenja, bomo zadovoljni.

Dokument je nastajal približno sedem mesecev in je bilo v tem času narejenih okoli šest različnih inačic. Moram se strinjati z vami, da nasprotujete takemu načinu, da dobite gradiva na sami seji. Res je, da smo končno verzijo dobili šele pred enim tednom, zato ni mogla biti razposlana. Res pa je tudi, da bi vas lahko med nastajanjem tega gradiva seznanili z nekaterimi stališči.

Verjetno bodo v prihodnje poskušali to napako odpraviti. Vsekakor pa je treba pohvaliti, da ste gradivo dobili, ker so se doslej, kot veste, o takšnih zadevah odločali v zelo ozkem krogu, kadar je šlo za najbolj prefinjene in najbolj odgovorne naloge naše države. SR Slovenija je po dolgem vztrajanju dosegla to, da o takem gradivu odločajo delegati v širšem smislu.

V Narodni banki Slovenije, kjer smo podrobno spremljali nastanek tega gradiva, menimo, da je treba to gradivo pohvaliti, kljub temu da so h gradivu številne pripombe. Vsekakor je gradivo dobro. Poskušal bom obrazložiti zakaj.

Dobro je zaradi tega, ker na kratek način poskuša definirati cilje, ki jih mora naša država doseči do leta 1990 in tudi kasneje. Osvojiti je treba

konceptcijo, da pridemo iz težav, ki nam jih povzroča odplačevanje dolgov.

Najnovejša oktobrska varianta je v primerjavi s prejšnjimi bistveno izboljšana, ker veliko realneje gleda na sedanje probleme in na možnosti reševanja teh problemov. Realnejše in objektivnejše zato, ker predvideva večje zniževanje dolga, kot veste, na 16 milijard in ne na 14 oziroma 15 milijard, kot so predvidevale nekatere prejšnje variante. Oktobrsko gradivo predvideva manjši porast naših deviznih rezerv, torej ne več 5 ali 6 milijard, temveč 4 milijarde, kar je veliko realnejše. To pomeni, da bi z višino 4 milijarde rezerv do konca 1990 pokrivali 2,5 mesečni povprečni devizni odliv. Menim, da nekateri kritiki opozarjajo na to, da je to previsoko.

Mnenje Narodne banke Slovenije je, da ta številka ni visoka, ker smo že v avgustu mesecu dosegali 2,2 mesečno pokritost. Ob sedanjih tako visokih prilivih, bo to možno doseči leta 1990, saj imamo tudi normalni povprečni obseg deviznih rezerv, ki zagotavlja normalno poslovanje še posebej ob oscilacijah v deviznem prilivu. Vemo, da so januarja meseca večji odlivi in v zadnjih mesecih leta prav tako večji. Da pokrijemo sezonski izpad, moramo imeti sorazmerno visoke devizne rezerve, ki znašajo vsaj 2,5 kratno dvomesečno povprečje. Tudi oktobrsko gradivo je v primerjavi s prejšnjimi veliko boljše, ker opozarja na problem likvidnosti z reševanjem prestrukturiranja proizvodnje oziroma s povečanjem družbenega bruto produkta. Gradivo predvideva tudi manjše doseganje presežkov v menjavi s tujino, vendar ne na račun manjšega uvoza, temveč na račun večjega izvoza, kot so ga predvidevala vsa prejšnja gradiva.

To pomeni, da prek večje rasti družbenega proizvoda omogočamo višjo proizvodnjo, omogočamo večji izvoz, ker nam bo ta večji izvoz potencialno dal več sredstev, da bomo lahko tudi več uvažali. Pomeni, da bomo lahko boljše oskrbeli našo proizvodnjo in gospodarstvo, ki bo lahko povečevalo svojo rast.

Oktobrsko gradivo je zaradi navedenega bistveno boljše, kot so bila vsa prejšnja gradiva. Reševanje likvidnosti in zadolževanja države ne prikazuje samo v luči zmanjševanja dolga, temveč tudi v povečevanju proizvodnje in izvoza, res pa je, da je pomanjkljivost tega gradiva, da ni razdelan instrumentarij, kako bomo to dosegli. Za doseganje teh ciljev je seveda potreben koncept modela dinamične gospodarske rasti. Ta model mora vsebovati vse tiste strukturne elemente in instrumente ter usklajenost teh instrumentov, da se lahko ti cilji dosežejo. Vsega tega v tem gradivu ni, čeprav vemo, da so problemi na področju likvidnosti največji problem poslovanja. Dalje, kako urediti odnose, da bi prek ustreznega instrumentarija in ustreznega vodenja ekonomske politike te cilje tudi uresničili.

Vendar po drugi strani menimo, da ni namen tega gradiva, da v tem trenutku predvidi celoten instrumentarij in vse potrebne spremembe, ki so nujno potrebne za to, da se ti cilji uresničijo. V tem primeru bi gradivo obsegalo najmanj 300 ali 400 strani. Zato mislim, da je veliko bolje, da se dogovorimo za koncept in da podpremo predlog, da bomo reševali svojo zunanjo likvidnost ne samo zato, da rešujemo svojo likvidnost, temveč da hkrati povečujemo proizvodnjo na selektiven način, da povečujemo izvoz, ki bo hkrati dohodkovno zanimiv in da povečujemo investicije, kar ta projekcija tudi predvideva. Predvideva tudi individualno večanje domače porabe. Domača poraba pa je lahko investicijska ali skupna ali osebna. Predvsem govori o investicijski. Zato moramo pri tej investicijski porabi zopet vedeti, da mora biti selektivna in da mora biti usmerjena v tiste razvojne programe, ki bodo tudi izvozno in dohodkovno zanimivi. Vse to v tej projekciji manjka.

Vendar menimo, da če bi projekcija vse to zajemala, potem bi bilo nemogoče v zelo kratkem času pripraviti ustrezen dokument, zato se strinjamo, da je gradivo krajše, da je zastavljeno konceptijsko in da mora vsebovati usmeritve, kaj vse je še potrebno storiti. V drugem gradivu pa bo treba obdelati instrumentarij, ki bo zagotavljal, da bomo lahko leta 1990 dosegli to, kar pričakujemo.

To je še posebej pomembno, ker smo pred novim srednjeročnim obdobjem, ko se bodo pripravljali novi srednjeročni programi, ki morajo izhajati iz realnih bilanc. To bo mogoče doseči le, če bodo naše želje po razvoju v realnih okvirih in če bomo upoštevali tudi omejitve, ki izhajajo iz politike stalne likvidnosti. Zato to gradivo podpiramo.

Ob tem, kar sem vam povedal, pa je najpomembnejša usmeritev na absolutno znižanje dolga, ker so stroški refinanciranja veliki. Ne vem, če ste seznanjeni - gre le za približno oceno - da znašajo v letu 1983 stroški refinanciranja okoli 800 milijonov do milijarde dolarjev. Zato podpiram tudi vašo zahtevo, da strokovne službe na nivoju federacije oziroma Zveznega izvršnega sveta pripravijo tudi program, ki bo vključeval razdelane stroške reprogramiranja.

Ker so stroški reprogramiranja glede na naraščanje obrestnih mer in marž zelo visoki, menimo, da se ob reprogramu, ki je nujen, organiziramo tako, da bomo sposobni kvalitetnejše izdelano produkcijo prodajati tudi na tujih trgih. Da bi to dosegli, je nujno, da tri ali štiri leta dolgove refinanciramo, da pa kljub temu absolutno znižujemo dolg. To predpostavlja tudi oktobrska projekcija. Pri tem smo se dogovorili le za 3 milijarde, kar je edino realno, ne pa za 4 oziroma za 5 milijard, ker bi po letu 1990 bili stroški za obresti bistveno višji. Glavnica bi se sicer zniževala, vendar bi obresti tako naraščale, da bi leta 1991, 1992 stopnja obremenitve našega gospodarstva ne bila več 25, kot je planirano v letu 1990, pač pa bi znašala 35 ali 36 %. Zato menimo, da je nujno potrebna usmeritev na zniževanju dolga in to absolutno in relativno. Ob tem je treba upoštevati cilje proizvodnje, cilje izvoza in prestrukturiranje gospodarstva, ki ga to gradivo sicer predpostavlja, ga pa ne omenja.

Zato bi bilo kasneje potrebno zagotoviti tudi drugo gradivo, še posebej pa je pomembno, da se ta usmeritev sprejme, ker se v zadnjih razgovorih s tujimi partnerji v Washingtonu in v Parizu vedno poudarja, da smo tik pred sprejetjem programa normalizacije eksterne likvidnosti, da dosežemo ugodnejše pogoje pri refinanciranju.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Kdo še želi razpravljati?
(Nihče.)

Pred odločitvijo o sklepu bi morali najprej ugotoviti, da je iz razprave razvidno, da naši delegati niso toliko polemično govorili o gradivu, ki opredeljuje temelje politike normalizacije zunanje likvidnosti, in to verjetno iz razlogov, ker niso imeli časa, da bi ga podrobno prebrali. Delegati, ki so razpravljali, so opozarjali na podobne probleme, na katere sta opozarjala tudi naša odbora. Po vsebinski plati pa nobena zadeva ne presega tega, kar je že zajeto v dokumentu in takšna opozorila v poročilu so pravzaprav prisotna tudi v razpravi.

Velik del pozornosti pa je bil usmerjen v to, da temelji politike same, ker gre za dolgoročno strategijo, še nimajo podrobno razdelanih vseh ukrepov. Oba odbora jih terjata, da bi se lažje dogovorili o reprogramiranju oziroma kaj ti izračuni sami po sebi kažejo. Zato ne vidim potrebe, da bi izoblikovali dolg vsebinski sklep, seveda če se s tem tudi vi sami strinjate.

Predlagam, da bi ob tej točki sklenili:

1. Da se je zbor seznanil z gradivom "Temelji politike normalizacije zunanje likvidnosti in elementi izhodišč za pogajanje s tujimi kreditorji" ter da v načelu podpira usmeritve.
2. Da je zbor sprejel uvodne besede predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z vsemi opozorili in predlogi, ki so jih podali in da zbor sprejema poročilo delovnih teles ter predlaga, da delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin upoštava predloge Izvršnega sveta in pobude in predloge iz razprave pri nadaljnji obravnavi teh gradiv.
3. Zbor občin ponovno opozarja na problem kratkih rokov, na problem strogo zaupnih gradiv, ki po mnenju delegatov ne bi smeli imeti takšnega značaja in da je nujno, da se v bodoče dejansko temu izognemo, razen v primerih, kjer je evidentno, da ni mogoče stvari drugače reševati, vendar so to lahko le izjeme. Na te zahteve naj bi tudi naša delegacija ponovno opozorila.

Želi kdo v čem dopolniti ta sklep? (Ne.) Potem dajem predlog sklepa na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

V zvezi s to točko dnevnega reda je bil dan še predlog, da bi delegati lahko to gradivo, ki ima oznako strogo zaupno, odnesli domov. V zvezi s tem bo dal pojasnilo tovariš sekretar zbora.

V i l i V e r š a j ; Prvič, gre za to, da je to zvezno gradivo, ki je pripravljeno in poslano v skladu z zveznim poslovníkom in posebnim pravilnikom o zaupnih in strogo zaupnih gradivih in bi v primeru, da delegati odnesejo gradivo domov, pomenilo kršitev tako zveznega pravilnika kot tudi pravilnika naše Skupščine.

Prav tako je treba opozoriti na to, da je Predsedstvo Skupščine SR Slovenije na prošnjo Zbora republik in pokrajin, naj se ta točka čim prej uvrsti na dnevni red republiških skupščin, sklenilo, da se da delegatom zaradi časovne stiske gradivo na klop, da ga vsaj pregledajo. Sicer pa je bilo v uvodni besedi predstavnika Izvršnega sveta celo povedano več, kot pa to izhaja iz samega pisnega gradiva.

Žal, tega sedaj ne moremo več popraviti. V bodoče bomo morali biti bolj pozorni na kratke roke ne samo pri nas, ampak tudi v Zvezni skupščini.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k ; To se pravi, da ostane v veljavi to, kar smo se prej dogovorili in tudi z opozorilom, kaj naj se označuje pod strogo zaupno.

Preden bomo obravnavali naslednjo točko dnevnega reda, vas obveščam, da so na današnji seji navzoči delegati iz vseh občin, ker sta prišla na sejo tudi delegata iz Trebnjega in Gornje Radgone.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave.

Gradivo za to točko dnevnega reda je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet. Predstavniki Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Jernej Vrhunec, namestnik republiške sekretarke za pravosodje in upravo. Uvodno besedo ste dobili vnaprej. Sprašujem tovariša Vrhunca, če želi besedo? (Ne želi.)

Gradivo je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 26. V Poročevalcu št. 28 pa je bila objavljena analiza o stanju osebnih dohodkov v državnih organih. Danes ste prejeli tudi stališča in usmeritve Predsedstva Republiške konference Socijalistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, vodje skupin delegatov pa še uvodno obrazložitev k tej točki dnevnega reda ter osnutek ugotovitev, stališč in usmeritev Republiškega družbenega sveta za vprašanja organizacije in delovanja administrativno-strokovnih služb h gradivu organizacija in delovanje administrativno-strokovnih služb v SR Sloveniji. Ne glede na to, da gre za osnutek, smo bili mnenja, da bo to gradivo lahko spodbudilo razpravo o uresničevanju družbene preobrazbe uprave tudi v tej smeri. Končno besedilo ugotovitev in stališč skupaj z gradivom "Organizacija in delovanje administrativno-strokovnih služb v SR Sloveniji" in informacijo o nalogah in aktivnostih udeležencev pri delu republiškega družbenega sveta, ki izhajajo iz navedenih gradiv, bo objavljeno v eni od prihodnjih števil Poročevalca in bo koristno napotilo za nadaljnje razreševanje vprašanj, ki zadevajo delovanje administrativno-strokovnih služb v SR Sloveniji. To gradivo bo mogoče koristno uporabiti tudi ob obravnavi analize republiških predpisov z vidika možnosti poenostavitve posameznih administrativnih opravil, ki jo bodo zbori Skupščine SR Slovenije obravnavali v I. trimesečju leta 1985.

Gradivo so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Komisija za narodnosti, Komisija za informiranje in Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, ki so zboru posredovali pismena poročila. Sprašujem, ali želite poročevalci besedo? (Ne.)

Danes ste prejeli na klop osnutek ugotovitev in stališč, ki naj bi jih sprejeli pri tej točki dnevnega reda. Osnutek ugotovitev in stališč je bil pripravljen na podlagi dosedanje razprave o predloženem gradivu v delovnih telesih zbora in Skupščine, zato vas prosim, da posvetite posebno pozornost

predloženemu aktu in v svojih razpravah poskušate prispevati k dopolnitvi predloženega osnutka ugotovitev in stališč.

Ker je osnutek ugotovitev in stališč sorazmerno obsežen, sprašujem delegate, ali je potreben nekajminutni odmor, da lahko te ugotovitve preberete in presodite, kaj je v teh stališčih treba dopolniti ali spremeniti? (Da.)

Prekinjam sejo za 10 minut.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 10.25 uri in se je nadaljevala ob 11.25 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k ; Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo sejo. Menim, da je bilo koristno, da smo ta čas izkoristili za to, da ste med tem prebrali osnutek stališč, ki bi jih sprejeli po obravnavi.

Ker moramo v medzborovsko skupino za usklajevanje imenovati tri delegate, predlagam, da imenujemo predvsem take delegate, ki že imajo izoblikovane pripombe k predlaganim stališčem. Tako predlagam v to skupino tovariša Toneta Šeligo, delegata iz občine Velenje, tovariša Antona Ipavica, delegata iz občine Kamnik in tovarišico Janjo Domitrovič, delegatko iz Ljubljane Šiška. Sprašujem, ali ima kdo kakšen spreminjevalni predlog? (Ne.) Potem dajem tak predlog na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog za delegate v medzborovsko skupino delegatov.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Tanja Tuš, delegatka iz občine Lenart.

T a n j a T u š ; Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Razprava o uresničevanju družbene preobrazbe državne uprave na današnji seji Zbora občin republiške Skupščine je priložnost, da to preobrazbo spravi iz mrtvega teka in da hkrati sprožimo aktivnosti, da se bo okrepila vloga upravnih organov pri uresničevanju stabilizacijskih nalog v gospodarstvu in v družbi na sploh. Ta naloga pa ni lahka in terja od nas delegatov veliko mero medsebojnega ustvarjalnega dialoga ter oblikovanje takšnih sklepnih usmeritev ter predlogov ukrepov, ki bodo opredelili konkretne naloge odgovornim organom ter okvirne roke za izvedbo teh nalog.

Predložena analiza nam dovolj nazorno osvetljuje sedanje stanje v uresničevanju ali boljše neuresničevanju preobrazbe državne uprave. Žal je kot ponavadi premalo poudarjena odgovornost in samokritika. Pri neizvajanju nekaterih ključnih nalog imajo prav gotovo svoj delež tudi izvršni sveti in resorni upravni organi, ki niso sodelovali kontinuirano pri začrtanih operativnih programih, sprejetih po izdaji novega zakona. Pomanjkljivosti v delovanju državne uprave, poudarjene v analizi in še bolj osvetljene v javni razpravi, so praviloma tem bolj izrazite, kolikor večje gnotne proračunske težave ima posamezna družbenopolitična skupnost. Ob tej priložnosti se moramo spomniti, da smo v SR Sloveniji že v letu 1980 začeli z izvajanjem akcijskega načrta za postopno znižanje števila delavcev v upravnih organih, katerega nosilci so bili izvršni sveti. Iz gibanja števila upravnih delavcev v obdobju 1980 do 1984 po posameznih občinah pa ugotovimo, da so to akcijo izvajale pretežno le proračunske dotirane občine, ki so že sicer imele nižje število delavcev v upravi.

Tudi materialni položaj občinskih proračunov se v tem času ni bistveno spremenil oziroma izenačeval med občinami. Glede na to, da je vloga upravnih organov v slabše razvitih občinah praviloma zelo velika v operativnih posegih v družbeno gospodarsko življenje, je razumljivo, da je v takšnih občinah posebej prizadeto delo za delegatske skupščine. To pa hromi tudi ustvarjalnost delegatov in nasploh samoupravnih organizacij in skupnosti v teh občinah, čeprav bi morala biti prav v njih ta ustvarjalnost najbolj poudarjena.

Očitno je, da kljub sedanji ugodni klimi za učinkovito precizno ne samo državne uprave same, temveč tudi družbenega odnosa do nje v krajšem času ne bomo mogli toliko izboljšati tehnične opremljenosti in osebnih dohodkov delavcev, da bi lahko z manjšim številom kvalitetnejših kadrov, spontano prihajali do bistveno povečane učinkovitosti upravnih organov v vseh družbenopolitičnih skupnostih. Nujno je zato, da danes sprejmemo povsem konkretne predloge aktivnosti in določene nosilce, sicer bomo tako kot večkrat doslej obtičali pri kampanjski razpravi.

Z namenom, da pripomoremo k večji konkretizaciji sklepnih usmeritev, predlagamo, da se posebej poudarijo naslednje aktivnosti; Izvršni svet Skupščine SR Slovenije kot nosilec oziroma koordinator vseh aktivnosti naj se skupaj z ustreznimi republiškimi upravnimi organi zadalži, da bo zborom Skupščine SR Slovenije do konca leta skupaj s predlogom resolucije za leto 1985 predložil ustrezna izhodišča za postopno in za vse družbenopolitične skupnosti usklajeno zagotavljanje sredstev za izboljšanje tehnične opremljenosti in modernizacijo dela upravnih organov ob hkratnem zmanjševanju števila upravnih delavcev na kvalitetnejši kadrovski osnovi. Poseben program, ki je naveden na koncu uvodne obrazložitve, pa naj bi bil prav tako predložen zborom Skupščine SR Slovenije v letu 1985. Prav tako naj Izvršni svet predloži izhodišča za usklajevanje predpisov, tako da se bo zmanjševal obseg upravnih del in nalog.

Nadalje predlagamo, da republiški upravni organi vzpostavijo stalne delovne odnose s pristojnimi občinskimi upravnimi organi in jim tako nudijo kvaliteto strokovno pomoč. Prav tako bi k večji konkretizaciji nakazanih nalog služila vsaj okvirna opredelitev zadev, ki naj jih upravni organi predlagajo neposredno v razpravo zborom delegatskih skupščin mimo izvršnih svetov. Za takšno opredelitev naj bi se zadolžilo predsedstvo republiške Skupščine ob sodelovanju delovnih teles zborov in drugih pristojnih skupščinskih organov ter predložilo ustrezno gradivo kot metodološki pripomoček skupaj s predlogom programa dela Skupščine SR Slovenije za leto 1985.

V ostalem se strinjamo s sklepi, ki izhajajo iz poročil delovnih teles Skupščine in zborov, ter stališči in usmeritvami Predsedstva Republiške konference SZDL. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Eva Kovič, delegatka iz občine Litija.

E v a K o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na kratko bi zlasti ponovila to, na kar so že opozorili nekateri delegati pred menoj in kar je deloma zajeto že tudi v gradivu, da bi se delo občinskih uprav moderniziralo in da bi se podatki za vso SR Slovenijo zbirali enotno in na enem mestu ter za vse hkrati.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Anton Ipavic, delegat iz občine Kamnik.

A n t o n I p a v i c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V občini Kamnik je potekala široka razprava o tem gradivu tako v družbenopolitičnih organizacijah in tudi v organih družbenopolitične skupnosti. Del razprave smo zaključili včeraj na seji Družbenopolitičnega zbora, del pa jo bomo končali, ko bomo na podlagi tega gradiva obravnavali našo lastno aktivnost.

V zvezi s predloženim gradivom smo ugotovili, da predstavlja solidno podlago za nadaljnje aktivnosti, ki so namenjene dograjevanju preobrazbe državne uprave. Poleg tega pa smo še izoblikovali druga stališča oziroma ugotovitve, pri čemer ne bi opozarjal na tiste, ki se nanašajo na lastno aktivnost in na opredeljene nosilce ter na roke, ko bomo nekatere stvari v praksi tudi realizirali.

1. Zakon določa, da se morajo člani Izvršnega sveta voliti izmed funkcionarjev upravnih organov, kar pomeni, da se je velika večina članov Izvršnega sveta znašla v dvojni vlogi. Zaradi tega upravni organi ne nastopajo kot samostojni predlagatelji v Skupščini, ampak vedno le prek Izvršnega sveta. Funkci-

onarji v upravnih organih vse prevečkrat enačijo svojo funkcijo s članstvom v Izvršnem svetu in obratno.

Program in naloge, ki niso pravnega značaja, se zelo počasi in težko uresničujemo in se dostikrat dolgoročni razvojni program pripravlja v upravnih organih.

2. Sodelovanje med občinskimi upravnimi organi bi moralo potekati na podlagi pogostejših posvetovanj, tako da bi občinski organi lahko enotno urejali zadeve s svojega področja, kajti čutiti je raznovrstno prakso pri reševanju konkretnih zadev.

3. Poročilo ugotavlja razdrobljenost občinske uprave, moramo pa poudariti, da iz poročila ni razvidno, koliko je republiških upravnih organov. Vedeti je treba, da se bo organizacija upravnih organov občine tudi v prihodnje zgleovala po organizaciji v republiki.

Dalje menimo, da je nesprejemljivo dejstvo, da od leta 1982, ko je bila v Skupščini SR Slovenije sprejeta pobuda za ustrežnejšo ureditev samoupravne organiziranosti delovne skupnosti upravnih organov, še do danes nimamo nobene akcije na tem področju. Na tej podlagi lahko zaključujemo, da tako stanje ne bo razrešeno niti do konca srednjeročnega obdobja, kljub mnogim zahtevam iz občin. V tej zvezi je bila na včerajšnji seji našega Družbenopolitičnega zbora postavljena zahteva, da se problematika organiziranja delovnih skupnosti razreši takoj in da se Skupščini SR Slovenije predlaga, da v zvezi s tem sprejme konkretne sklepe.

V tej zvezi se postavlja vprašanje, ali je res potrebno spremeniti določbo 140. člena zveznega zakona o sistemu državne uprave. V naši družbenopolitični skupnosti namreč vse bolj prihajamo do spoznanja, da je prav gotovo v tej zvezi prisotno vprašanje obravnavanja. V tej zvezi postavljam tudi vprašanje, zakaj je različno tolmačenje te določbe zakona? V mislih imam zadnjo razpravo na pristojnem družbenem svetu. Če sem pravilno informiran, je bilo s strani Republiškega komiteja za zakonodajo poudarjeno, da že obstaja tolmačenje Zveznega komiteja za zakonodajo, po katerem ni potrebno spreminjati sedanje določbe zakona, kar pomeni, da tudi veljavna zakonska ureditev omogoča, da upravni organ oblikuje skupno delovno skupnost.

V tej zvezi bi rad poudaril, da v naši občini - in če sem prav informiran, ne gre za osamljen primer - potekajo ustrezne aktivnosti v tej smeri. Gre za to, da bi upravni organi oblikovali skupno delovno skupnost. Postavlja se vprašanje, zakaj nismo ukrepali, če ugotavljamo, da praktično v nobeni občini nismo dosledno izpeljali preobrazbe v zvezi s to določbo. Se pravi, da bi tudi ustrezno normativno uredili, da bi delovne skupnosti sprejele določene normativne akte in da bi tudi na finančnem področju storili vse, kar je pač potrebno za dosledno izpeljavo te določbe zakona.

Delo upravnih organov je dovolj opredeljeno v veljavni zakonodaji, zato se postavlja vprašanje, zakaj se v republiki ne izoblikuje primeren model organiziranosti občinskih upravnih organov, ki bi vsaj v večji meri zagotavljal prakso občinskih upravnih organov.

Ukrepi za izboljšanje stanja na področju državne uprave so po našem mnenju dovolj dobri oziroma ustrezno opredeljeni, vendar bi morali biti opremljeni s točno določenimi roki, skratka, do kdaj bo ta naloga izvršena.

Glede osebnih dohodkov v državni upravi pa smo sprejeli naslednja stališča.

1. Ob dejstvu, da se brez hitrega in kvalitetnega razvoja občin tudi republika ne bo mogla uspešno razvijati, je treba poudariti družbeni pomen funkcij v občini. Brez ustreznega nagrajevanja kadrov ne bo takšnega razvoja.

Za nadaljnji razvoj občine kot temeljne družbenopolitične skupnosti je potrebno ustrezno vrednotenje dobrih in sposobnih kadrov, kar pa je sedaj še zelo neugodno.

2. Ugotovitev, da nastaja razkorak med osebnimi dohodki delavcev v gospodarstvu in v upravi v prid gospodarstvu, je sicer točna glede na dokumente, ki

opredeljujejo enak družbenoekonomski položaj delavcev v gospodarstvu in negospodarstvu, pa je nujno treba voditi takšno delitveno politiko na področju osebnih dohodkov, ki bo zagotavljala uresničevanje tega načela. Menim, da to ne more in ne sme biti odraz objektivnih težav.

3. Tudi pri družbenih funkcijah je potrebno uveljaviti selektivni pristop pri vrednotenju zahtevnosti. Nesprejemljivo je, da lahko samo en element vpliva na osebni dohodek, kot recimo delo v republiki ali v občini.

4. Po našem mnenju je treba takoj dopolniti družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih za urejanje odnosov v zvezi s pridobivanjem dohodka upravnih organov.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Adrian Kotnik, delegat iz občine Ljubljana Center.

A d r i a n K o t n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je ugotavljala, kaj bi lahko iz tako široke problematike poudarila, da ne bi ponavljali, kar je v družbi že znano.

Lahko potegnemo vzporednico med preobrazbo državne uprave in ekonomskim stanjem naše dežele. Zadržali smo se na nekaterih bolj konkretnih problemih, iz katerih se da videti presek dobrih in slabih dogajanj na tem področju. Vendar bi morali to narediti že prej.

Naša delegacija meni, da to gradivo kaže pregled dejavnosti državne uprave, ni pa dovolj analitično, ker ne nakazuje reševanja vseh perečih problemov in tudi določena pomembna področja niso zajeta; mogoče tudi upravičeno. To so predvsem samoupravne interesne skupnosti in delno sodišča. Osnovna ugotovitev, ki jo je navedla republiška sekretarka v ekspoziciji, je, da državne uprave ne moremo gledati ločeno od vsega, kar pomeni niti njenih uspehov niti neuspehov, pa tudi ne reorganizacije. Državna uprava je samo del naše družbe in v marsikaterem pogledu občutljiv del, zato nekaj več na tem področju ni mogoče pričakovati.

Delegati so menili, da so v upravi in v izvršnih svetih delavci, ki vlagajo velike napore v to, da uresničijo tisto, kar družba od njih zahteva. So pa še stvari, ki jih ne bi smelo biti in ki bi jih bilo treba v kratkem času bistveno spremeniti.

Lansko leto so bile obsežne razprave v Socialistični zvezi in v Zvezi komunistov, v katerih so bile izražene kritične misli o preobrazbi državne uprave. Na teh sejah ni bilo lepe besede o izvršilnih odborih, zato mislim, da bi v tem poročilu morali bolj upoštevati te razprave.

Na kratko bi podkrepil trditve. Tri ali štiri dni nazaj je Mestna konferenca Socialistične zveze Ljubljana imela sestanek, na katerem je bilo rečeno, da se delavci v upravnih organih neredko obnašajo kot mali bogovi in da se državni organi pri svojem delu neredko iz varuhov zakonov spreminjajo celo v kršilce ustave. Tudi kadrovska politika ni ustrezna. Vsi, ki tako pravilno in ostro zahtevajo, da se mora stanje izboljšati, nosijo tudi odgovornost. Ni dovolj, če se samo kritizira in tudi ni prav, če se vse zvrča samo na upravne organe.

Rekel bi še to, da je treba hitreje spoznavati zakonitosti družbeno-ekonomskega razvoja. Slišali smo tovariša Mitjo Ribičiča, ki je rekel, da že Bolgari in Madžari napredujejo v tehnologiji, zlasti elektrotehniki,

bolj kot mi, ki imamo pogosto manjše možnosti razvoja na teh področjih. To pa navsezadnje vpliva tudi na razvoj državne uprave. Problem je pa tudi v tem, da še tisto, kar imamo, ne znamo prav izkoristiti.

Ugotavljamo tudi, da delavci v upravnih organih nimajo dovolj samostojnosti pri uresničevanju pravic in odgovornosti. Večkrat ti delavci ne prevzemajo nalog in obveznosti, ki bi jih morali in iščejo svoje pravice na sodišču. Za spore pretežno osebni dohodki niso glavni motiv, temveč v večji meri vzdušje v kolektivu, ki ne prispeva k ustvarjalnosti. Delavci v upravi tudi niso zadovoljni, ker so okrnjene pravice samoupravljanja.

V kadrovanju je še vedno dosti nepravilnosti in privilegiranja, in to na škodo strokovnosti. Brez kvalitetne kadrovske politike ne bo napredka. Lahko imamo visoko razvito tehniko, pa vendar uspehov ne bomo dosegli. Kadrovske politike bo treba posvečati več pozornosti, da bi se tudi v upravi zadeve lažje urejale.

Veliko je razprav tudi o materialni problematiki, prav tako pa o nagrajevanju po delu. V praksi te stvari niso urejene. Pišejo se mesečni, četrtletni in letni plani in poročila. Poročila o opravljenem delu se dejansko zahtevajo le od delavcev, komu služijo, pa ni jasno. Delavce kaznujemo, če teh poročil ne pišejo, namesto da bi podpirali samostojnost, iniciativnost in ustvarjalnost.

Tudi informiranost delavcev v upravi je slaba. Ob pripravi in sprejemanju samoupravnih splošnih aktov se to jasno kaže. Zaradi slabe informiranosti so delavci nezadovoljni.

V delegatskem sistemu delam osem let kot vodja delegacije v krajevni skupnosti in moram reči, da so delegati za sodelovanje vse manj zainteresirani. Moti jih, ko zvedo, da si člani izvršnega sveta in uprave delijo stanovanja in za kazni dobijo le partijski opomin, skupščine in delegati pa o tem nič ne vedo. Marsikateri delegat pravi, da bi pristal tudi na kazni opomina, če bo lahko na tako lahek način prišel do stanovanja. To se je v Ljubljani dogajalo v več občinah in tudi v Mariboru. Pogovarjam se z ljudmi in takšno ravnanje jim močno ubija vsako veselje do dela.

Kar pa zadeva družbene svete so ti prav gotovo odigrali pomembno vlogo, lahko bi še večjo, vendar so v svojem delovanju preveč omejeni. Družbeni sveti kot predstavniki družbe, znanja in zakonitosti bi morali dobiti svoje pravo mesto. Ovirajo jih tisti, ki se borijo za položaj, to pa lahko vidite iz partijskih dokumentov. Dokler ne bomo tiste, ki ovirajo delo družbenih svetov, poimenovali in jih onemogočili, ne bo boljšega dela.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Jožica Kolarič, delegatka iz občine Slovenske Konjice.

J o ž i c a K o l a r i č : Tovarišica predsednica, spoštovane tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin iz občine Slovenske Konjice je obravnavala uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave in sprejela naslednje stališče.

V občini Slovenske Konjice smo z velikimi upi končno pričakali gradivo o uresničevanju družbene preobrazbe državne uprave. Moramo povedati, da je gradivo naša pričakovanja potrdilo. Pri nas že približno dve leti ugotavljamo, da je ne samo državna uprava, temveč širše tudi javna uprava - tu so mišljeni upravni organi, strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti ter družbenopolitičnih organizacij in podobno - ker smo majhna občina, organizirana precej neracionalno zlasti glede kadrov ter dela tehnične opreme. To nas je spodbudilo, da razmišljamo, kako bi to stanje izboljšali. Glede na dosedanjih 9 upravnih organov oziroma strokovnih služb ter skupne strokovne službe samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje smo videli prvi korak k izboljšanju v zmanjšanju števila teh organov. Tako smo v osnutku odloka o spremembah odloka o organizaciji in delovnem področju občinskih upravnih organov, o katerem so zbori občinske skupščine že razpravljali ter ga podprli, predvideli samo štiri upravne organe, in sicer: upravo družbenih prihodkov, komisijo za planiranje, za družbenoekonomski razvoj ter urejanje prostora, komite za družbene dejavnosti ter sekretariat, v katerega bi bili vključeni kot notranje organizacijske enote dosedanji upravni organi za občjo upravo in proračun, notranje zadeve, ljudsko obrambo, inšpekcijske službe ter strokovne službe skupščin občine in izvršnega sveta. Hkrati potekajo aktivnosti tudi v samoupravnih interesnih skupnostih ter drugih subjektih, da se preveri opravljanje strokovnih, administrativnih, tehničnih in finančno računovodskih ter drugih opravil, ki jih sedaj opravlja center strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti z upravnimi organi predvsem obema komitejema.

Center strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti bo prenehal z delom. Nadaljnje korake vidimo v ustanavljanju medobčinskih inšpekcijskih služb ter združevanju drugih upravnih organov na nivoju celjske regije. Ob tem se pojavljajo določena vprašanja, in sicer, kaj je na primer z izvajalci pri nekaterih samoupravnih interesnih skupnostih. Menimo, da lahko tudi izvajalske funkcije z določenim obsegom zagotavljamo z delom upravnih organov. Na največje težave pa smo naleteli pri nekaterih republiških resornih upravnih organih ter pri strokovnih službah nekaterih samoupravnih interesnih skupnosti na republiškem nivoju, ki se s takšno bodočo organiziranostjo nikakor ne strinjajo.

Po našem mnenju bomo s takšno organiziranostjo dosegli boljšo in kvalitetnejšo kadrovsko sestavo delavcev v upravnih organih, boljšo izrabo birotehnične opreme, zmanjšanje števila potrebnih delavcev za devet delavcev ter s tem zmanjšali materialne in funkcionalne izdatke, predvsem pa zagotovili enotne kazalce rezultatov ter pripravo gradiv za skupščine družbenopolitičnih skupnosti ter skupščine samoupravnih interesnih skupnosti na kvalitetnejšem nivoju.

Zaradi navedenega zaključka, ugotovitve in usmeritve ter predloge ukrepov ob obravnavi te točke dnevnega reda v celoti podpiramo, posebej pa želimo dati večji poudarek uresničevanju točke 3. O naših nadaljnjih aktivnostih pričakujemo polno podporo te Skupščine in njenih organov. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Ana Mitrovič, delegatka iz občine Postojna.

A n a M i t r o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Postojna daje naslednje pripombe in ugotovitve k uresničevanju družbene preobrazbe državne uprave.

V občini Postojna smo razpravljali o analizi, ki jo je pripravil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in ocenili, da nudi ustrezno podlago za poglobljeno oceno stanja v naši družbenopolitični skupnosti. Toda za našo sredino velja ocena, da temeljnega cilja družbene preobrazbe državne uprave še nismo dosegli. Širši družbeni vpliv v izvrševanju upravnih funkcij smo deloma dosegli le

pri komitejih, ki temeljijo na načelih kolektivnega dela in odgovornosti, družbeni sveti pa se v vsebinskem smislu niso uveljavili. Razmerja upravnih organov zlasti do delegatske skupščine se ne uresničujejo zadovoljivo niti z vidika odprtosti za delegatske pobude niti z vidika samostojnega nastopa pred skupščino, saj se v svojem delu preveč opirajo na izvršni svet.

Za Izvršni svet skupščine občine velja ocena, da se je uveljavil kot aktiven organ, vendar se mora za učinkovitejše delo v njem v večji meri uveljaviti kolektivno delo, odločanje o odgovornosti in ga razbremeniti vseh drugih operativno izvršilnih nalog. Sodelovanje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z izvršnimi sveti občin pa ne sme zaobiti pristojnosti delegatskih skupščin. O racionalizaciji dela državne uprave, zmanjšanju števila zaposlenih ob sočasnem povečanju učinkovitosti dela ne moremo govoriti ločeno od uvajanja sodobnih tehničnih sredstev. Tu so občinski upravni organi preveč prepuščeni sami sebi in pogrešajo poenoten pristop in usmeritve republiških upravnih organov.

Prav tako pogrešajo enotna strokovna stališča in praktične rešitve, ki bi prispevale k poenostavitvam v postopkih. Utečeno sodelovanje na nekaterih področjih, kot na primer "notranje zadeve" bi veljalo prenesti tudi na druge upravne organe. Nasploh bi moral biti pristop na vseh nivojih bolj celovit, ne resorski, saj velikokrat pozabljam, da nas občani ocenjujejo kot upravo v celoti in ne kot posamezni upravni organ.

Tudi usklajena in racionalna zakonodaja bi veliko prispevala k ciljem, ki jih z družbeno preobrazbo državne uprave želimo doseči. Predlagatelj vsakega novega zakona mora z vso odgovornostjo oceniti posledice uveljavitve tega tako z vidika finančnih sredstev, kot tudi z vidika povečanja administrativnih opravil v upravnih organih. Strokovnost dela upravnih organov ni zadovoljiva. Sodobne metode dela ne morejo izpodriniti rutinerstva in okorele miselnosti. Med našimi delegati se vse pogosteje pojavlja mnenje, da bi morali uvesti reelekcijo na vseh odgovornejših delih in nalogah, saj se ob doslednem uveljavljanju rotacije predstojnikov upravnih organov dogaja, da nekateri referenti, ki dela opravljajo že vrsto let, krojijo politiko na posameznem področju. Organizacija naših upravnih organov je neustrezna, in je več kot jasno, da organiziranosti republiške in zvezne uprave ne gre avtomatično prenašati tudi na občine.

Iz razprav in ocen vseh družbenopolitičnih skupnosti bi nujno morali izoblikovati enotnejše usmeritve za organizacijo uprave v občinah tudi v okviru veljavne zakonodaje. Določbe zakona o sistemu državne uprave v zvezi s samoupravnim organiziranjem delavcev v delovnih skupnostih se v praksi niso obnesle in jih je treba takoj spremeniti.

Družbenoekonomski položaj delavcev tudi v naših upravnih organih negativno vpliva na kadrovske sestavo in povzroča negativno kadrovske selekcije. Ocenjujemo, da je obstoječa nesorazmerja mogoče odpraviti le postopoma in s posebnimi ukrepi. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Milena Remškar, delegatka iz občine Tržič.

M i l e n a R e m š k a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ob obravnavi gradiva za 4o. sejo Zbora občin so bila v občini Tržič sprejeta naslednja stališča.

V SR Sloveniji bi morali priti do enotnega sistema organiziranja državne uprave v Sloveniji, tako v organizacijskem kot v tehničnem smislu. Menimo, da analiza premalo poudarja posledice, ki se v materialnem pogledu kažejo v občinah zaradi indeksiranja splošne porabe na zatečeno stanje. To onemogoča vsakršen razvoj tako na področju kadrov, kot na področju materialne in tehnične opremljenosti upravnih organov. Z modernizacijo pa bi bilo dejansko mogoče delo bolje organizirati, zato pa nimamo nobenih materialnih možnosti. Omejen je nakup osnovnih birotehničnih sredstev.

Glede gibanja zaposlenih v občinskih upravnih organih pa menimo, da je treba gledati na ta problem skozi daljše časovno obdobje vsaj od leta 1977, saj podatki kažejo, kako so se posamezne uprave prizadevale za zmanjševanje

števíla zaposlenih.

S stabilizacijskimi in drugimi programi sprejemamo določene usmeritve za zmanjševanje števila zaposlenih v občinskih upravnih organih, hkrati pa sprejemamo zakonske in podzakonske predpise, ki zahtevajo opravljanje vrste novih nalog v občinskih upravnih organih. Pri teh nalogah gre vsekakor za opravljanje manj zahtevnih opravil, ki pa zaradi velikega obsega zahtevajo tudi angažiranje visoko usposobljenih strokovnih delavcev, kar jih ovira pri izvajanju njihovih osnovnih delovnih nalog. V razpravi so možnosti združevanja posameznih upravnih področij med občinami in smo mnenja, da je treba vsako tako združevanje temeljito proučiti tudi z vidika zmanjševanja stroškov in povečanja učinkovitosti ter upoštevati tako pozitivne kot negativne izkušnje iz dosedanje prakse združevanja nekaterih področij. Večletno zaostajanje na področju osebnih dohodkov pa pomeni kadrovsko siromašenje upravnih organov, kar se močno odraža pri delu uprave, slabši materialni položaj pa očitno vpliva tudi na nezadovoljstvo in na slabše delo zaposlenih.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Janja Domitrovič, delegatka iz občine Ljubljana Šiška.

J a n j a D o m i t r o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz občine Ljubljana Šiška se je ob obravnavi gradiva seznanila z mnenji in stališči delovnih teles republiške Skupščine in predsedstva Republiške konference SZDL ter z njimi soglašala.

Glede odprtih vprašanj in dilem, ki so razvidne iz gradiva, pa je bilo izraženo mnenje, da je potrebno podpreti prizadevanja za spremembo zveznega zakona o sistemu državne uprave, ki na področju organizacije državne uprave pušča vse premalo pristojnosti republikam oziroma občinam.

Nedvomno ostaja eden temeljnih ciljev družbene preobrazbe uprave zagotoviti kakovostno, učinkovito in hitro delo državne uprave. Zavedajoč se tega, je naša skupščina - kot veste, imamo eno najštevilčnejših občinskih uprav - tej vedno aktualni problematiki v tem mandatnem obdobju namenila kar dve razpravi, in to v jeseni 1982. leta o stanju in problematiki ter v letošnjem maju o izvajanju akcijskega programa potrebnih aktivnosti za odpravo problemov in pomanjkljivosti v organizacijah in delovanju upravnih organov.

V tem času je bil storjen korak dalje v smeri podružbljanja, posebno čega ocenjujemo z vidika upravnih organov v funkciji delegatskega sistema. Manj pa smo lahko zadovoljni z vlogo nekaterih komitejev, ki ostajajo bolj forma, kot pravi dejavnik podružbljanja upravnega delovanja.

Funkcija oziroma dejavnost upravnih organov se v zadnjih letih močno razširja. Pred upravo se kopičijo vedno nove naloge, vključujoč tudi tiste, ki jih narekujejo delegatski in družbenopolitični sistem, pri čemer veliko več nalog izhaja iz uresničevanja zveznih in republiških zakonskih predpisov kot pa iz občinskih, kadrovska zasedba in usposobljenost kadrov, pa tudi številčnost uprave pa ostajajo na zatečeni ravni. Menimo, da v tej smeri ne bomo dosegli diferenciacije in napredka glede strokovnejšega, učinkovitejšega in odgovornejšega dela, dokler ne bomo zagotovili takšnih pogojev, ki bodo omogočali, da bomo tudi v državni upravi dosledno pristopili k nagrajevanju po delu in s tem ustrezno stimulirali dobro, kreativno in odgovorno delo.

Stalno limitiranje splošne porabe in s tem povezano limitiranje mase osebnih dohodkov omejujeta uresničevanje temeljnih ciljev kot tudi proces podružbljanja državne uprave. Menimo, da bi se ob takšnih razpravah morali pogosteje vprašati, kaj je družbeno potrebno delo in kaj ni, še posebej, kadar se srečujemo s samoupravno preobrazbo, saj se ob uveljavljanju reorganizacijskih oblik nemalokrat izkaže, da spreminjamo formo, vsebinskih premikov pa ni.

V tej smeri pa bi morali nameniti več prizadevanja tudi sistematičnemu usposabljanju kadrov, kot tudi preverjanju njihovega znanja.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Prekinjam razpravo in odredjam odmor.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 12.25 uri in se je nadaljevala ob 13.10 uri.)

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima tovariš Peter Hedžet, delegat mesta Maribor.

P e t e r H e d ž e t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V svoji razpravi se bom osredotočil na nekatere predloge, ki smo jih v Mariboru oblikovali glede dograjevanja sistema državne uprave in njenega delovanja.

Iz razprave, vključujoč pri tem razna posvetovanja, razprave v svetih v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, skupinah delegatov, v izvršnem svetu, posebej pa v skupščinah občin in mesta Maribor, ko smo obravnavali poročilo izvršnih svetov in upravnih organov o njihovem delovanju in delovanju delegatskega sistema, smo prišli do nekaterih skupnih ugotovitev, da je državna uprava potrebna, da pa se prepočasi prilagaja zahtevam in potrebam samoupravnega urejanja družbenih odnosov ter niso vidna zavzeta prizadevanja, da bi se sedanje stanje bistveno hitreje spreminjalo.

Potrebujemo učinkovito, strokovno in politično kvalitetno ter pravočasno opravljanje nalog, ki izvirajo iz sprejete politike, in dajanje ustvarjalnih pobud samoupravnim organizacijam in skupnostim ter delegatskim skupščinam za ukrepanja, kadar prihaja do motenj v samoupravnih, ekonomskih in političnih odnosih.

Torej, iz tega bi lahko zaključili, da na nek način podpiramo močno upravo, ki pa bi svojo moč črpala iz delegatskih skupščin in utrjevanja socialističnega samoupravnega položaja delavcev v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih in ne mimo njih.

V okviru te dosežene enotnosti pa so se izoblikovali tudi naslednji poudarki:

- priča smo procesu dokajšnjega osamosvajanja državne uprave v celoti in tudi prekrivanja upravnih organov in izvršnih svetih, namesto da bi le-ti uveljavljali svojo funkcijo družbenega vpliva na delo, vsebino in učinke upravnih organov;

- do nedavnega so se krepili tako imenovani klasični upravni organi - sem zlasti štejemo področje notranjih zadev, ljudske obrambe, inšpekcij in davčnih zadev - premalo pa je bilo storjenega za uveljavljanje modernejših, kolegijsko vodenih upravnih organov, kot so komiteji, ki bi se morali veliko bolj uveljavljati kot doslej, ko so na sceni političnega življenja in dela prevladovali le izvršni sveti družbenopolitičnih skupnosti;

- da v izvršnih svetih še ni prevladalo kolektivno delo ter kolektivna in osebna odgovornost, kar prinaša s seboj številne posledice, ki se kažejo v vlogi, vsebini in položaju upravnih organov tako glede odgovornosti za stanje in pobude za reševanje družbenih vprašanj do delegatskih skupščin pa tudi za samostojno in odgovorno opravljanje nalog ter tudi za družbenoekonomski položaj delavcev v upravi;

- prav tako tudi kriteriji socialne narave v organizaciji dela in odnosih pri kadrovanju delavcev v upravne organe niso dovolj upoštevani, čeprav je bilo to dostikrat v naši družbi že poudarjeno.

Glede samega gradiva smo menili, da daje premalo poudarka dosedanjim aktivnostim za spreminjanje razmer, prikazanih v gradivu od posameznih za to pristojnih in odgovornih dejavnikov, kar je seveda velika pomanjkljivost.

Premalo poudarka je namenjeno razmerju upravni organi : delovni človek in občan z vidika varstva njegovih pravic in ustavnega položaja.

V gradivu ni dan zadosten poudarek stopnji razvitosti samoupravnih odnosov ter idejno-politične naravnosti v upravnih organih, pri čemer kritične družbene ocene opozarjajo na nujnost izpopolnjevanja upravnih organov s strokovno, delovno in družbenopolitično najkvalitetnejšimi kadri, preizkušenimi v gospodarstvu in tudi nenehne aktivnosti družbenopolitičnih organizacij v odnosu do upravnih organov.

Niso poudarjeni odnosi Izvršnega sveta oziroma izvršnih svetov in upravnih organov do družbenopolitičnih organizacij, zlasti v pripravah za odločanje v delegatskih skupščinah, kjer bi sicer vrsta problemov - nekateri so tudi znani iz dela republiške Skupščine - morala biti razrešena v predhodnih razpravah v delegacijah oziroma samoupravnih organizacijah in skupnostih. Reševanje problemov pa bi moralo biti zasnovano na dogovorjeni politiki oziroma političnih usmeritvah Zveze komunistov, na ustavi in zakonih.

Za slabo strukturo kadrov in probleme, ki se porajajo v tej zvezi v upravnih organih, niso izključno odgovorni delavci, ki tu delajo, ker na to delo niso prišli samovoljno, temveč tisti, ki odločajo o sprejemanju delavcev v upravne organe. Pri tem posebej opozarjam na tiste nosilce tega odločanja, ki so hkrati člani izvršnih svetov in predstojniki upravnih organov. Napake so tudi v premalo aktivnem in zavzetem delu organov družbenopolitičnih organizacij, ki kadrovske politiki v državni upravi namenjajo izjemno malo pozornosti. Seveda pa potem kritika le na splošno ocenjuje, kar pa ni dobro.

V tem gradivu kljub dolgotrajnemu poudarjanju potrebe po modernizaciji še ni vse razčiščeno, kar kažejo tudi nekateri ukrepi v prejšnjem obdobju, ki so dobesedno preprečevali in zavirali modernizacijo. Na primer: omejevanje rasti proračunskih sredstev, omejevanje uvoza opreme, ki je na domačem tržišču za razvoj uprave ni in najbrž bi našli še kakšen problem.

Gradivo je tudi pomanjkljivo glede republiških upravnih organov. Manjkajo podatki o organu za notranje zadeve, o ljudski obrambi, o službah delegatske skupščine in najbrž še čem.

Glede točnosti nekaterih podatkov v gradivu bi moral opozoriti, da smo bili v Mariboru na nek način prizadeti, saj je iz njih razvidno, da se organizacija premalo spremlja in se je dobro niti ne pozna. V gradivu je navedeno, da smo v občinah oblikovali sekretariate kot upravne organe, dejansko pa gre za sekretariate kot strokovno službo delegatskih skupščin občin in samoupravnih interesnih skupnosti v njih.

V tem gradivu je prikazana rast zaposlenih v upravi v Mariboru z izredno velikim odstotkom, pri tem pa ni povedano, da bi primerjalni podatki s šestimi enako primerljivimi občinami v SR Sloveniji pokazali, da imamo v Mariboru zaposlenih za 6 občin in za posebno mestno družbenopolitično skupnost približno 40 delavcev manj kot v primerjalnih šestih občinah v SR Sloveniji. S tem pa nočem opravičevati previsokega števila zaposlenih, le opozarjam na to, da se vidi razsežnost tega problema.

V zvezi s predlogi, ki so posredovani na koncu gradiva, bi predlagal, da mora Skupščina SR Slovenije redno spremljati uresničevanje izvrševanja ukrepov iz sprejetih sklepov, ki jih bomo danes oblikovali.

Razmisliti bi bilo treba o konkretnih zakonskih dopolnitvah v tem smislu, da bi upravni organi v posebnih družbenopolitičnih skupnostih opravljali naloge za obe ravni družbenopolitične skupnosti, to je za občino in za mesto. Sedanja rešitev, ki jo imamo v Mariboru, je na nek način sporna, kajti posamezni upravni organi hkrati opravljajo naloge za obe ravni. To pa po nekaterih mnenjih ni sistemsko, čeprav pa občinski upravni organ opravlja naloge prav tako za republiko oziroma celo za federacijo, nekateri pa izključno za potrebe federacije in hkrati za potrebe občin. Sedaj je priložnost, ker se pripravljajo spremembe, da se to izpopolni.

Dalje bi se morali zelo jasno opredeliti glede združljivosti funkcij, to je članstva v izvršnem svetu in vodenja upravnih organov. Predlagamo, da bi se zakon dopolnil v tem smislu, da sta ti funkciji nezdružljivi. Prvotni cilj, da prek izvršnega sveta uveljavljamo družbeni vpliv na vsebino delovanja uprave, se je sprevrgel v nasprotje v vseh tistih primerih, kjer so izvršni sveti sestavljeni samo iz predstojnikov upravnih organov. To onemogoča uresničevanje družbene funkcije izvršnih svetov in zato kaže to vprašanje posebej obravnavati.

Svobodno menjavo dela, o kateri je veliko govora, smo v praksi uresničevali drugače, kot smo jo načrtovali. Nemogoče je uresničevati svobodno menjavo dela, če ločeno obravnavamo poročila o delovanju upravnih organov in izvršnih svetov, kasneje pa ločeno tudi proračune. To je medsebojno povezano, saj

se verificirajo programi in ugotavlja njihovo izpolnjevanje. Gre za doseganje tistih ciljev, ki smo jih zapisali v zakonu in drugih dokumentih glede preobrazbe uprave.

Kar pa zadeva oblikovanje delovnih skupnosti, bi morali to prepustiti delavcem v upravnih organih ne pa to predpisovati, ker za to ni nobene realne potrebe. Tudi delavcem v združenem delu nismo izrecno predpisali vseh oblik, ampak so jih oni sami oblikovali. Zato bi tudi tu kazalo ponovno proučiti načelo, en upravni organ, ena delovna skupnost, kot možnost, ne pa kot edini kriterij za oblikovanje samoupravne organiziranosti.

Predlagam tudi, da bi se sklepi, ki so bili posredovani za današnjo sejo k tej točki, dopolnili, in sicer:

Na 4. strani predlagam, da bi se zadnja dva odstavka uvrstila med sklepe, ker so to po vsebini sklepi. Dodali pa bi bolj konkretne zadolžitve in navedli konkretne organe, ki so zadolženi za preobrazbo državne uprave.

V zadnjem odstavku na 4. strani pa bi morali vključiti v razpravo tudi delegatske skupščine.

Predlagam, da se ta razprava na današnji seji zborov dokončno ne zaključi, pač pa se poveže z razpravo, ki jo je napovedala Socialistična zveza delovnega ljudstva. Zanj pa bi morali ponuditi vsaj osnovno shemo konkretnega akcijskega programa z nalogami, roki in nosilci nalog. S tako problemsko konferenco Socialistične zveze bi pokazali, koliko so resni napori v smeri ciljev, o katerih že toliko časa govorimo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Grozdan Šinigoj, delegat iz občine Ajdovščina.

G r o z d a n Š i n i g o j : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poskušal bom razpravo skrajšati glede na obsežen dnevni red, čeprav bi zelo rad prenesel stališča, ki smo jih izoblikovali na regijskem posvetu. Omejil se bom predvsem na sprejeta stališča in ne bom ponavljal tistih, ki so že bila izrečena, ampak jih bom samo podprl.

Glede oblikovanja posebnih delovnih skupnosti se pridružujemo dosednji razpravi. Ko sem prišel po 20. letih dela iz gospodarstva v občinsko upravo in sem to zvedel, nisem mogel verjeti, da je to res. Še večji absurd pa se mi je zdel, ko sem ugotovil tudi iz tega gradiva, da najprej razdružujemo delovno skupnost v posebne delovne skupnosti, potem pa s posebnimi samoupravnimi sporazumi urejamo skupna vprašanja med njimi. Tako bomo upravo še bolj obrnili proti sami sebi in se bo preveč ukvarjala s svojimi organizacijskimi problemi in razvejala svoje samoupravljanje. Potem bo lahko upravljala samo še z večjo revščino, v kateri se bo znašla. Menim, da je to nevdržno, sprašujem pa se, kdo je za to odgovoren.

Glede priprav enotnih konceptov organiziranosti, funkcioniranja ter financiranja upravnih organov v občinah smo mnenja, da v tako majhni skupnosti, kot je SR Slovenija, ni razlogov za različne načine organiziranosti ter se pridružujem govornikom pred menoj, zlasti pa delegatki iz Kamnika.

Predlagamo tudi, da ponovno pretehtamo umestnost določil zakona glede nezdržljivosti članstva izvršnih svetov s funkcijo poslovnih organov v organizacijah združenega dela. Sedanja omejitev pomeni v manjših občinah velik problem pri zagotavljanju kvalitete dela izvršnega sveta.

Ugotavljamo, da je neurejen materialni položaj delavcev v državni upravi na ravni republike in občin eden od pomembnih vzrokov za premajhno učinkovitost, strokovnost in nizko motiviranost delavcev v državni upravi. Menim, da je v gradivu to premalo poudarjeno. Ugotavljamo namreč, da se trenutno stanje v upravnih organih naše regije vseh štirih občin, to so Ajdovščina, Tolmin, Nova Gorica in Idrija, verjetno v ničemer bistveno ne razlikuje od stanja v drugih občinah v SR Sloveniji, ki je enako skrajno zaostreno. Zaradi odlika kadrov nekateri organi ne bodo mogli več opravljati svojih funkcij. Kvaliteta dela je zaradi nizke strokovnosti ter pomanjkanja ustrezne materialne stimulacije zelo slaba. Zato menimo, da je problem družbenoekonomskega polo-

žaja delavcev v upravnih organih potrebno reševati takoj, ne pa kot se predlaga, postopoma v roku treh let. Dejstvo je tudi, da ob poteku mandata ob takih pogojih ne bomo dobili novih kadrov za funkcionarje v občinski upravi.

Predlagamo, da republiški Izvršni svet prouči osnove za financiranje upravnih organov, ki sedaj nimajo nikakršne zveze z razvitostjo občine. Potrebno bi bilo poiskati tak način financiranja, ki bo zagotavljal sleherni občini enakopravne pogoje in bodo sredstva splošne porabe odvisna tudi od rezultatov gospodarjenja v posamezni občini.

Glede limitiranja in posledic, ki iz tega izhajajo, ne bom ponavljal tega, kar je že bilo rečeno in se glede tega pridružujem govornikom pred menoj.

Problem materialnega stanja je premalo obdelan. Čeprav je prisoten tudi v republiki, se ta problem še bolj drastično odraža v občinah. V občini Ajdovščina je povprečje osebnih dohodkov v upravnih organih za 2.000 dinarjev nižje od povprečja v gospodarstvu. Dodatno pa je treba upoštevati še prepad v kvalifikacijski strukturi. Kako naj bo nagrajevanje po sposobnostih in delu, če pa te kvalifikacijske strukture v občini ni več. Ustrezni kadri so zato odšli drugam.

Pri takem stanju ne moremo pričakovati, da bo uprava sposobna strokovno, avtoritativno in samostojno delati, kar ugotavlja tudi gradivo in kar je potrjeno tudi v poročilu republiške sekretarke. Mislím, da še tisto malo sposobnih kadrov, kar jih je ostalo, porabi več svoje kreativnosti za to, da si išče druge službe, kot da opravlja svoje delo. Pri takšnem stanju govoriti, da so razvitejši dohodkovni odnosi v državni upravi lahko rešitev in da bi moral biti dohodek delovne skupnosti kot celote in posameznega delavca odvisen od dejanskih rezultatov njihovega dela, je lahko res samo na višjem nivoju osebnih dohodkov, kot so sedanjí. Ali mi lahko delamo prerazporeditve, če ima upravni delavec s srednjo strokovno izobrazbo okoli 15.000 do 16.000 din osebne dohodka in je ta za 5.000 din nižji od kvalificirane delavke pri stroju v gospodarstvu, čeprav njenega dela ne podcenjujem? Tu se že srečujemo z limitom zajamčenih minimalnih osebnih dohodkov. Menim, da si zapiramo oči pred resnico, če mislimo, da so v tem notranje rezerve. Ob drugačnih osebnih dohodkih pa bi prav gotovo bilo treba te elemente razvijati.

Glede volitev funkcionarjev je situacija takšna, da imajo funkcionarji v občini za en, dva in tudi tri stare milijone nižje osebne dohodke, kot bi jih imeli na svojih prejšnjih delovnih mestih v organizacijah združenega dela. Kljub temu pa v poročilu govorimo o nujnosti pretoka kadrov med upravnimi oziroma skupščinskimi organi in združenim delom. Ne bi govoril o tem, če ne bi bil tudi sam eden od tistih kadrov, ki smo produkt takih pretokov, ki pa na srečo to pretakanje ne jemljemo kot nekakšno kazensko premeščanje in marsikaj zavijemo tudi v šalo, računajoč tudi, da stojimo pred bližnjimi volitvami. Najbrž pa ne more biti to izhodišče za kakršnokoli dolgoročno kadrovsko politiko. V tem primeru se mi kot roganje sedanjemu stanju zde ugotovitve iz analize o kadrovski politiki, ki smo jo pred časom obravnavali v Skupščini, kjer je bilo rečeno, da naj izmed funkcionarjev v občini ponovno kandidiramo samo tiste, ki so si to zaslužili in pokazali nek uspeh. To se sicer lepo sliši, mislim pa, da bodo ostali predvsem tisti, ki ne bodo mogli več iti tja, od koder so prišli.

Samo na zavest najbrž ne moremo več dolgo trkati. Mislím pa, da je naša skupna naloga, da bomo sodelovali pri pridobivanju ljudi, ki bodo ustrezno nadomestili sedanjo strukturo, za katero smo rekli, da je dobra, ne vemo pa, kakšna bo v naprej.

Naj končam z mislijo, ki jo je izrekla že delegatka iz občine Slovenske Konjice. Kot regija ugotavljamo, da v posameznih občinah tečejo pobude in aktivnosti, da se z združevanjem razdrobljenih strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti, občinske skupščine ter drugih služb in organizacij doseže racionalnejša, cenejša in bolj kakovostna organizacija strokovnega ter administrativnega, računovodskega in drugega dela. V Ajdovščini potekajo prizadevanja za združevanje skupnih strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti in strokovnih služb občinske uprave v izločitvijo le-teh iz sedanjih upravnih organov in s koncentracijo sedanjih upravnih organov. Prav tako potekajo priprave za združevanje socialno skrbstvenih institucij, ki jih imamo v občini tri, dana pa je tudi pobuda za združevanje športno rekreacijskega zavoda s šolskim centrom. Pri teh prizadevanjih se srečujemo z nekaterimi formalnimi

težavami in subjektivnimi odpori, zato pričakujemo, da bodo pristojni republiški organi v prihodnje z večjim razumevanjem kot doslej in z večjo podporo prispevali svoj delež k uspešni realizaciji teh načrtov.

Tovarišica predsednica, bojimo se, da ne bomo sočasno priče dveh nasprotujočih si usmeritev. Na eni strani bomo pripravljali predlog za spremembo predpisov za poenostavitve in večjo učinkovitost dela administracije nasploh, po drugi pa bomo bedeli nad sedanjimi predpisi in bomo vsako pobudo proglasili za nezakonito. Moramo spoštovati predpise in jih spreminjati po enakem postopku, kot so bili sprejeti. V nasprotnem primeru se bomo spremenili iz pravne v anarhično državo. Mislím pa, da moramo vsi skupaj bolj prisluhniti iniciativam tudi iz občinskih organov, kaj naj se spreminja in kako. Lahko rečem, da doslej takšne podpore nismo imeli. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Dezider Kelenc, delegat iz občine Lendava.

D e z i d e r K e l e n c : Tovarišica predsednica, tovaršice in tovariši delegati! Verjetno je bilo že skoraj vse povedano. Zbori ocenjujejo, da premalo analiziramo poslovanje državne uprave na območju, kjer živijo tudi pripadniki madžarske in italijanske narodnosti. Temu področju bi v samem gradivu morali posvetiti večjo pozornost. Opozoriti bi bilo potrebno na napake in nakazati možnosti za dosledno uresničevanje dvojezičnosti v državni upravi, ne pa jih le v razpravi dopolnjevati.

V samem gradivu je premalo poudarjena vloga krajevnih uradov; zato predlagamo, da krajevne urade zaradi zadovoljevanja potreb občanov in delovnih ljudi ustrezno okrepimo, kar bi predstavljalo eno od oblik približevanja in odpiranja državne uprave.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovariš Štefan Ščap, delegat iz občine Gornja Radgona.

Š t e f a n Š č a p : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Gornja Radgona je obravnavala gradivo "Uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave" in sprejela naslednja stališča.

Delegacija se strinja s predloženim gradivom in ocenjuje, da daje analiza zadovoljiv pogled v stanje državne uprave. Vendar pa je gradivo preobsežno in morda celo zamegljuje pravo problematiko uprave. Posebej pa bi opozoril na naslednje. Občinski upravni organi pogrešajo boljše sodelovanje z republiškimi upravnimi organi, ki bi zlasti pri strokovnih vprašanjih prispevali k razreševanju odprtih vprašanj. To je opazno pri manjših občinah, ki zaradi nezasedenih mest z visoko izobrazbo močneje občutijo pomanjkanje ustreznih kadrov v upravi. Še posebej občutijo upravni organi pomanjkanje sodobnih metod dela in delovnih postopkov, ki so zaradi različnih vzrokov enaki, kot so bili pred leti. Na tem področju je verjetno najmanj storjenega in bi ob sistematičnem strokovnem delu, ob pomoči republiških upravnih organov z napotki in ustrezno metodologijo dela lahko napravili kakšen korak dalje.

Zaostajanje pri uvajanju strokovnih tehničnih sredstev se v primerjavi z gospodarstvom povečuje zaradi že znanih vzrokov. Zahtevnim nalogam, ki jih je dolžna opravljati uprava, so kos le visoko usposobljeni, strokovni in kvalitetni delavci. Ob izpolnitvi tega pogoja bomo šele začeli izvajati tiste funkcije državne uprave, kjer so državni organi dolžni in odgovorni za stanje na področjih, za katera so ustanovljeni. Brez dobrega poznavanja upravnega področja, brez strokovnega kadra se stanje ne bo kaj bistveno spremenilo. To pa je seveda zopet povezano z razmerami na področju osebnih dohodkov. Zaostajanje višine osebnih dohodkov delavcev v upravi v prejšnjih letih za rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu je privedlo do tega, da situacije v krajšem času ne bo mogoče spremeniti, še zlasti ne ob sedanjem linearnem povečanju splošne porabe. Zato je tudi zelo težko ali pa celo nemogoče pridobiti v upravo strokovni kader iz gospodarstva. Jasno pa je, da kolikor bodo upravni organi strokovno usposobljeni in zasedeni z ustreznim kadrom, bo tudi njihova odgovornost objektivno na višji ravni, delo pa kvalitetnejše in doslednejše. V takih primerih bo potem Izvršni svet le koordinator dela upravnih organov.

Sedanje gospodarske in politične razmere terjajo tudi večjo odgovornost skupščine, izvršnih svetov in upravnih organov, kot tudi podrobnejše razmejitve pristojnosti. Preobrazba državne uprave ni samo stvar delavcev, zaposlenih v državni upravi, temveč so težave, ki se pojavljajo v državni upravi, v določeni meri tudi odraz težav v družbenem in gospodarskem življenju.

V sedanjem trenutku je preveč prisotna splošna in tudi neutemeljena kritika s posplošenimi ocenami in mnenji, kar povzroča da je delo v državnih organih neprijetno in nepriljubeno. Vsako izvajanje zakonskih pritiskov v imenu birokracije vzbuja namreč določen odpor in nezadovoljstvo, zato moramo biti v kritiki državne uprave dosledni in argumentirani, da bi lažje odpravili pomanjkljivosti in ustvarili ugodno klimo za učinkovito delo, ne pa zašli v druge ekstremne situacije.

Uveljavljanja dohodkovnih odnosov v delovni skupnosti upravnih organov, ki temelji na primerni uveljavitvi načel svobodne menjave dela, ne bo mogoče uresničiti, dokler ne bodo objektivizirane osnove in merila za ovrednotenje potrebnega in dejansko opravljenega dela. Oviro predstavlja tudi linearno omejevanje splošne porabe. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Jože Žnidar, delegat iz občine Šentjur. Prosim!

J o ž e Ž n i d a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija za Zbor občin iz občine Šentjur je k 5. točki današnjega dnevnega reda sprejela naslednje sklepe.

Ob obravnavi analize o uresničevanju družbene preobrazbe državne uprave navajamo naslednje tri točke poleg mnenj in predlogov, ki so bili posredovani skupaj s celjsko regijo.

Prvič. V času obravnave in sprejemanja zakona o sistemu državne uprave na nivoju federacije in republike so bile družbenoekonomske razmere znatno drugačne, kot so sedaj, ko analiziramo uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave. Zato bi morali biti v teh razmerah, ki bistveno vplivajo na preobrazbo državne uprave, delegati v republiški Skupščini ob obravnavi analize vsekakor temeljiteje seznanjeni z vrsto odprtih vprašanj. Tu bi morali zlasti upoštevati materialne možnosti družbe za financiranje splošnih družbenih potreb, pri razvoju samoupravnih odnosov na področju samoupravnih interesnih skupnosti in tudi usmeritve programa gospodarske stabilizacije v vidikih, ki se dotikajo delovanja državnih organov. Šele pri tehtanju sedanjih družbeno-ekonomskih razmer in ob upoštevanju prej navedenega bi bila ocena o delovanju državne uprave uspešna in bi lahko bila osnova za nadaljnjo usmeritev, organiziranje in razvoj le-te.

Drugič. Analiza prikazuje v bistvu le zunanjo plat preobrazbe, nima pa nobenih teženj, da bi se poglobila v jedro problema, to je v urejanje odnosov v naši družbeni skupnosti, kjer namesto da bi zmanjševali število upravnih zadev, vsakodnevno povečujemo obseg odnosov in tako tudi postopkov, ki se morajo urejati v državni upravi. Menimo, da je potrebno izdelati natančno analizo vseh upravnih zadev in nato izdelati tudi predlog tistih družbenih razmerij, ki so res nujna, da se urejajo kot upravna stvar, vse ostalo pa prepušteni možnostim urejanja po samoupravni poti.

Če to ne bo storjeno, bomo še naprej priča že ustaljeni praksi, ko na eni strani govorimo o nujnosti zmanjševanja delavcev v državnih organih, na drugi strani pa neusmiljeno sprejemamo zakonodajo, ki stalno povečuje obseg upravnih zadev.

Tretjič. Kar zadeva državne organe, pa tudi sicer bomo morali za celotno financiranje splošne porabe določiti družbeno sprejemljiv limit sredstev, v okviru katerega bomo organizirali državno upravo. Nemogoče je vzdržati današnje razmere, ko za vedno večji obseg dela državnih organov namenjamo čedalje manj sredstev. Tako smo v situaciji, ko iz državnih organov odhajajo sposobni kadri zaradi nizkih osebnih dohodkov, vedno bolj zapletene pravne in strokovne zadeve pa rešujejo ali mladi neizkušeni kadri ali pa starejši, sicer sposobni upravni kadri, ki pa težko slede zahtevam današnjega časa. Stanje v nekem

delu je še bolj nevdržno zaradi tega, ker se zaradi nekkih aktivnih kadrov širijo v državnih organih službe, ki so tako rekoč nepotrebne oziroma za upravno samoupravno odločanje nezanimive, službe, ki pa so bistvenega pomena za samoupravno odločanje, pa so pretežno po številu delavcev slabo zasedene oziroma imajo velike kadrovske probleme, očitno tudi na nivoju republike, kar je razvidno tudi iz gradiva. Tako imamo v praksi veliko dela z zbiranjem raznih statističnih in ostalih podatkov na več mestih hkrati, širijo se službe raznih spremljanj statističnih in ostalih dogodkov, nimamo pa ustvarjenih predlogov, temeljitih ocen in analiz za kvalitetno opravljeno samoupravno odločanje. Predlagamo torej, da se analiza razširi na omenjena področja in da končno v Skupščini SR Slovenije oblikujemo takšne usmeritve za nadaljnji razvoj in organiziranje državnih organov, ki bodo resnično pomenile začetek aktivnosti na področju družbene preobrazbe državne uprave, tako da bomo lahko rekli, da imamo državno upravo, kakršno dejansko potrebujemo, ne pa takšno, kot se nam sama ponuja. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Milena Mirkovič, delegatka občine mesta Ljubljana. Prosim!

M i l e n a M i r k o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati mesta Ljubljane so podprli zaključne ugotovitve in stališča ter predlog ukrepov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave, pri tem pa so poudarili, da se je treba načrtno zavzemati za doseganje večje strokovne in izobrazbene strukture zaposlenih v državni upravi in temu primerno tudi izvajati nagrajevanje po delu. S hitrejšim zagotavljanjem strokovnosti, kakor tudi z racionalizacijo postopkov za zmanjševanje administrativnih, tehničnih in pomožnih del, s hitrejšo usposobitvijo dela in medsebojno povezanimi informacijskimi sistemi bi ustvarili pogoje za učinkovitejše uresničevanje sprejete politike in predpisov, s tako politiko pa bi tudi dosegli hitrejšo uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Tone Šeliga, delegat iz občine Velenje. Prosim!

T o n e Š e l i g a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na kratko bom skušal podati mnenje naše delegacije, še zlasti glede dopolnitev predloga stališč in ugotovitev k predloženemu gradivu.

Najprej bi podprl osnovni predlog, da naj bi gradivo obravnavali v dvofaznem postopku. Že dosedanje razprave, pa tudi prizadevnost vseh zainteresiranih v pripravah za to razpravo dokazujejo, da predstavlja področje državne uprave prav gotovo eno izmed tistih področij, kjer je nujno potrebno napraviti bistveni korak naprej. Zaradi tega v celoti podpiram podani predlog in prosim, da bi se glede dvofaznega postopka vendarle opredelili.

Glede ugotovitev in stališč, ki smo jih prejeli, pa bi rekel še naslednje. Takšna, kot so nam posredovana na klop, vsaj v uvodnem delu, dajejo skrajša idealen prikaz stanja na področju državne uprave. Ko pa gremo od stavka do stavka v posameznih točkah gradiva, pa lahko vidimo bistvo problema na posameznem področju, ki ga do neke mere še zaostrujemo. Zato bi morali pri ugotovitvah in stališčih, če želimo biti dosledni, že uvod bistveno spremeniti in vnesti vanj tudi to, kar je bilo danes izrečenega v razpravi.

Naslednja stvar, na katero bi rad opozoril, ker posebej nakazana v ugotovitvah in stališčih, čeprav v gradivu omenjena, je na eni strani vedno pogostejši pojav čakajočih pred vrati upravnih organov, na drugi strani pa podrejenost občinskih upravnih organov hierarhiji višjih upravnih organov. Menim, da bi se ob tem pojavu morali zamisliti nad organizacijo dela v naših upravnih organih. Končno bi opozoril še na nekaj konkretnih zadev. Kot prvo menim, da bi morali dopolniti besedilo 3. točke. Gre namreč za naslednje: v drugem stavku je rečeno, da "so izvršni sveti, zlasti na ravni občin, preobremenjeni z zadevami strokovno izvršilne narave, ki bi jih morali opraviti upravni organi ... Na drugem mestu, in tudi v današnji razpravi pa smo ugotavljali, da je zadeva nekoliko drugačna. To protislovnost bi bilo treba nekoliko uskladiti. V tem smislu imam tudi pripravljeno konkretno dopolnitev, ki jo bom potem predlagal na medzborovski skupini delegatov.

Prav tako predlagam, da se dopolni besedilo novega odstavka 4. točke, kjer bi morali zapisati zlasti to, o tem je tudi govoril razpravljaec pred menoj, da državna uprava danes bistveno bolj streže vsem drugim organom po hierarhiji kot pa ljudem, katerim bi dejansko naj služila.

Prav tako bi kazalo ustrezno dopolniti drugi odstavek 5. točke. Mislim, da gre tu za problem povezovanja strokovnih opravil strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti in strokovnih opravil upravnih organov. V zvezi s povezovanjem teh opravil je še marsikaj nedorečenega, čeprav bi lahko velik del teh opravil združili na enem mestu. Moramo pa biti dovolj pošteni in reči, da je marsikje prisotna težnja, da bi v upravne organe prenesli tudi odločanje, ne pa le strokovnih nalog samoupravnih interesnih skupnosti, zato, da bi bilo odločanje bolj skoncentrirano. Ta tendenca je danes zelo prisotna, saj so bila takšna stališča izpostavljena tudi v razpravi, ki smo jo imeli na celjskem področju. Eno je racionalizacija in povezovanje strokovno-administrativnih nalog, drugo pa je seveda odločanje v SIS, ki ga ne moremo prenašati v upravne organe, kar je bilo danes v razpravi že nekajkrat poudarjeno. Menim, da se bo potrebno do tako različnih pogledov vendarle nekoliko jasneje opredeliti, da ne bo kasneje prihajalo do napačnih pojmovanj tega vprašanja.

Prav tako menim, da bi bilo potrebno dopolniti 7. točko, kjer na eni strani govorimo o tem, da se nam razrašča obseg administrativnih opravil, v nadaljevanju pa je govor o tem, da je zaskrbljujoče nižanje izobrazbene in strokovne ravni zaposlenih. Mislim, da je potrebno poleg tega, kar je bilo že rečeno, predvsem poudariti problem nagrajevanja delavcev, ki delajo v upravi in v tem smislu ugotovitve in stališča dopolniti. Ne smemo pozabiti, da sta administriranje in nizka izobrazbena struktura v medsebojni odvisnosti.

Poleg tega gre še za naslednje. V tej točki bi morali zavezati tako republiški Izvršni svet in nekatere upravne organe, enako pa seveda velja to tudi za občine, da končno pridemo do celovite analize o tem, koliko administrativnih opravil je dejansko potrebnih, katera pa bi lahko skrčili. Mi smo to poskušali narediti in ugotovili, da je približno 25 % teh opravil takšnih, ki so namenjena direktno občanom oz. delavcem, ostala pa so vezana na zadovoljevanje predpisov in zbiranje raznih podatkov za republiške organe, pripravo gradiva za razne občinske organe, itd. Od precejšnjega dela teh opravil ni nikakršne koristi.

Nadalje menim, da bi morali v začetku drugega odstavka 7. točke bolj precizno povedati, da nam ob zaskrbljujočem trendu znižanja izobrazbene in strokovne ravni zaposlenih pada tudi kvaliteta dela v upravnih organih. Mislim, da ne gre le za to, da nam pada splošni nivo izobrazbe, temveč je bolj zaskrbljujoče to, da nam nasploh pada družbenopolitična in moralna usposobljenost delavcev za delo v upravnih organih. Poudarek ne bi smel biti samo na formalni izobrazbi, ampak v enaki meri na družbenopolitični naravnosti, delovnih in moralnih vrlinah teh ljudi.

Na koncu želim izraziti podporo predlogu, da je v sklepih treba spregovoriti nekaj besed tudi glede nepotrebne strokovne razdrobljenosti upravnih organov na eni strani in samoupravne organiziranosti ter povezanosti letih na drugi strani. Sedanja razdrobljenost upravnih organov nam je še povečala obseg administriranja.

Prav tako soglašam, da bi bilo treba v stališčih nekoliko več pozornosti nameniti materialni opremljenosti za delo upravnih organov. Mislim, da postaja to danes eden od bistvenih problemov neučinkovitega delovanja državne uprave. Večina organizacij združenega dela ima veliko bolj moderno opremo kot upravni organi, katerih delo temelji v pretežni meri še vedno na zastareli mehanoigrafiji, od njih pa zahtevamo, da bodo ugodili vsem zahtevam sodobne družbe. Če pa ob tem pozabimo še na vse probleme v zvezi z omejevanjem proračunskih sredstev, potem le težko zahtevamo bolj kvalitetno delo upravnih organov.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Pismenih prijav za razpravo ni več. Ali se želi še kdo prigrasiti k razpravi? (Ne.) Moram reči, da smo opravili zelo obsežno razpravo, saj je v njej sodelovalo kar 15 razpravljalcev, dve razpravi pa sta v pisni obliki oddala delegata iz občin Celje in Ptuj. Ker sta bili dani že dve pobudi za to, da bi sklepanje odložili, dvomim, če bo medzborovska skupina delegatov v stanju te zadeve danes izpeljati do konca. Sicer pa se bo skupina sama o tem odločila.

K besedi se je javil še predstavnik predlagatelja Jernej Vrhunec. Prosim!

J e r n e j V r h u n e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu Izvršnega sveta si štejem za dolžnost, da se najprej zahvalim tako po številu razpravljalcev močni razpravi, ki je o tej problematiki danes tekla, kot tudi bogati vsebini te razprave. Ocenjujem, da je ta razprava v bistvu potrdila ugotovitve, stališča in tudi predloge, ki iz samega gradiva izhajajo in dala vrsto konkretnih pobud, mnenj in predlogov v smeri dopolnitve tega gradiva, pri čemer pa seveda menim, da je celotna dosedanja razprava dopolnjevala problematiko kot tako. Menimo namreč, da je analiza uredničenja družbene preobrazbe v državni upravi tako obsežna problematika, da se seveda vsaka podrobnost, vsak parcialni problem v taki analizi ni mogel izkazati, čeprav ga dobro poznamo in seveda kolikor je mogoče najbolje analiziramo in pomagamo tudi na ustrezen način reševati.

Mislím, da so bile dane zelo koristne pobude za spremembo tako zveznega kot tudi republiškega zakona. V tej zvezi naj vas obvestim, da je v Zveznem izvršnem svetu že v postopku sprememba zveznega zakona o temeljih sistema državne uprave, Zveznem izvršnem svetu in zveznih upravnih organih, da pa so te spremembe sorazmerno dosti skope in ne gredo v tej smeri, v kakršni je tekla razprava na današnji seji zbora. Prizadevali pa si bomo v tem postopku doseči kar največ pri spremembah in dopolnitvah zveznega zakona v smeri, kakršne čutimo mi in kakršne ste izražali tudi vi v razpravi.

Čeprav je o tem gradivu tekla dosti široka, demokratična, skoraj bi lahko rekel javna razprava, kolikor je seveda v tem kratkem času bilo mogoče to opraviti, ocenjujemo, da bi na podlagi tega gradiva, ki je dopolnjeno s poročili delovnih teles, s stališči Predsedstva Republiške konference SZDL Slovenije, z gradivom, ki bo verjetno pripravljeno v Republiški konferenci SZDL Slovenije, ob vodenju te razprave po posameznih regijah v naši republici vzeli to gradivo kot celoto in se po naši oceni morali obvezati oziroma sprejeti odločitev, da je treba pravzaprav v vsaki občini opraviti ne samo razpravo o problematiki preobrazbe te občinske uprave, ampak bi morali na podlagi te analize pravzaprav opraviti te parcialne analize o problematiki občinske uprave in seveda s tako analizo iti v razpravo v delegatske skupščine. Samo na ta način bomo lahko zaključili celotno razpravo o preobrazbi državne uprave in imeli ustrezne dokumente, na podlagi katerih se bo ta proces uveljavljal. Povsem jasno je namreč in v gradivu je tudi zapisano, da to ni enkratna akcija, da gre za dolgotrajen proces, da je ta proces prepočasen, da pa so doseženi določeni rezultati, kar seveda izhaja tudi iz današnje razprave.

V delovnih telesih, kjer sem sodeloval v razpravi, sem večkrat poudaril, da je kakršnakoli družbena preobrazba zvezana s spremembo miselnosti ljudi, katere ta družbena preobrazba zajema. Zato moramo tudi v upravnih strukturah, pa tudi v nekaterih izvenupravnih strukturah doseči to, da bo sprememba miselnosti ljudi, ki delajo v upravi in ki so za upravo odgovorni, pripeljala do ustrezne stopnje ustavne preobrazbe.

Ne mislim biti sicer polemíčen, vendar menim, da bi na nekatera vprašanja, ki so bila iznešena v razpravi, le moral odgovoriti. Mislím, da je slabo to, kar je izrazil delegat iz občine Kamnik, da se občinska uprava zgleduje po republiški upravi. V tej smeri je tudi šla njegova kritika. Menim, da dejansko ni nobenih oprijemljivih razlogov za to, da pravzaprav lahko sploh iščemo neke standardne modele v organizaciji uprave in bo zato v tej smeri tudi zelo težko, čeprav se bomo potrudili dati z vidika poznavanja te problematike iz republike ustrezne usmeritve za organizacijo občinske uprave. Glede na to, da imamo tako različne občine in tako različne tudi družbenopolitične in družbenoekonomske razmere v posameznih občinah, je stvar še toliko težja. S tega vidika bo zato dejansko zelo težko dati kakršenkoli model za organiziranost občinske uprave.

Več razpravljalcev je poudarilo problematiko 140. člena zveznega zakona o temeljih sistema državne uprave, pri čemer naj povem, da v naši republici absolutno stojimo na stališču, da tako oblikovan 140. člen ne dopušča nobene drugačne razlage, kot je razlaga, kakršno smo v republici do sedaj imeli, namreč, da je vsak upravni organ, po domače rečeno, svoja delovna skupnost. V tej smeri se mi zdi, da je težko sprejeti mnenje, ki je bilo tu izraženo, da je v zveznem komiteju bilo zavzeto stališče, da smo ozki v tolmačenju. To,

da nismo ozki v tolmačenju, govori tudi dejstvo, da je v teh spremembah in dopolnitvah zveznega zakona ena temeljnih sprememb sprememba 140. člena, ki bo dopuščala, da se organizira ena delovna skupnost za več upravnih organov.

V zvezi s to problematiko pa moram tudi opozoriti na določeno neiznadljivost na občinskem nivoju, ker skoraj nočemo razmišljati o zakonski ureditvi republiškega zakona o sistemu državne uprave, republiškem Izvršnem svetu in republiških upravnih organih, ki v 47. členu določa, da se v občini lahko oblikuje enoten sekretariat za opravljanje upravnih nalog za vsa področja, razen za tista področja, za katera zakon zahteva, da je uprava organizirana v samostojnem upravnem organu. Iz tega je razvidno, da smo tudi v občinah neiznadljivi v uporabi posameznih določb zakona, kar še posebej velja za majhne občine.

Ideje oziroma sugestije in kritika je bila izražena tudi na račun tega, češ da gradivo ne zajema problematiko, da tako rečemo pod narekovanje, uprave samoupravnih interesnih skupnosti in pravosodja. Mi seveda nismo mogli mimo skupščinskega programa, da ob tej priložnosti analiziramo problematiko državne uprave; to je samo problematika, ki je zajeta v analizi o družbeni preobrazbi državne uprave. Mislim pa, da bo o teh vprašanjih predloženo dosti obsežno in kvalitetno gradivo, ki je pripravljeno v okviru republiškega družbenega sveta za vprašanje organizacije in delovanja administrativno-strokovnih služb in da bo seveda ob tej priložnosti mogoče razpravljati tudi o tovrstni "upravi".

V razpravi je bilo glede družbenih svetov rečeno, da nimajo dovolj močne vloge pri odločanju. Mislim, da se v dosedanjih razpravah ni še nikoli postavilo vprašanje družbenih svetov kot organov v smislu odločanja. Družbeni sveti so družbeni organi v smislu zajemanja na demokratični osnovi vseh stališč, predlogov, mnenj znanosti, stroke, politike, usklajevanja stališč in v tej smeri družbeni sveti tudi delujejo. Z argumenti politične opredelitve, z argumenti stroke, dajejo seveda samo stališča, ki so pomoč upravi in tudi drugim strukturam za odločanje. V tej smeri seveda - to pa izhaja tudi iz naše analize - še zlasti na občinskem nivoju družbeni sveti niso odigrali svoje vloge, kakršno smo jim v sistemu zastavili in kakor je opredeljena v zakonu o družbenih svetih.

Mislim, da moramo izhajati tudi iz ustavnega položaja vloge uprave in samostojnosti družbenopolitičnih skupnosti, kajti po naši oceni so zakonske rešitve popolnoma v skladu z ustavo in upravni organ ne more biti ustanovljen za več družbenopolitičnih skupnosti. V tej smeri bodo zelo težko uresničljive ideje o upravnem organu, ki bi naj bil samostojen v izvajanju svoje funkcije za več družbenopolitičnih skupnosti, pri čemer je seveda to mišljeno verjetno predvsem za posebne družbenopolitične skupnosti in občine. Tu bi verjetno precej posegli v ustavne določbe samostojnosti teh družbenopolitičnih skupnosti in v ustavni položaj upravnih organov.

Absolutno podpiramo predloge, ki so jih delegati izrazili, da bi morali družbenoekonomski položaj uprave - v kakršnem se nahajajo zlasti upravni delavci, razrešiti v krajšem času kot v treh letih. Mi smo poskušali biti pri tem realni, ker smo še vedno v taki družbenoekonomski situaciji, da verjetno ni mogoče pričakovati, da bi lahko to dolgotrajno zaostajanje družbenoekonomskega položaja državne uprave rešili v sorazmerno kratkem času in zato smo se seveda opredelili za rok treh let. Če pa je ta naša družba sposobna to realizirati v krajšem času, pa bo seveda to upravi samo koristilo in jo postavilo v položaj, v katerem se bo lažje in hitreje družbeno preobrazala in tudi kvalitetneje opravljala svoje z ustavo in zakonom opredeljene funkcije.

Glede tega, da je v analizi preslabo obdelana problematika dvojezičnega območja, mislim, da je treba vzeti gradivo kot celoto, pri tem pa upoštevati tudi vse sugestije, predloge in posamezne ugotovitve, ki so jih dala delovna telesa, zlasti v Skupščini, in moram reči, da je Komisija za narodnosti dovolj poglobljeno obravnavala to problematiko in v bistvu razširila tisti del analize, ki govori o uresničevanju dvojezičnosti oziroma o spoštovanju ustavnih in zakonskih določb o dvojezičnosti na teh naših dveh dvojezičnih območjih. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kot vidim, ne želi nihče več razpravljati, zato predlagam, da prekinemo to točko dnevnega reda.

Obenem bi vas še obvestila, da nismo dobili samo dveh pisno oddanih razprav k tej točki, kot sem prej že omenila, temveč jih je bilo šest.

Danes se bomo morali tudi še opredeliti do vprašanja, ali bomo razpravo zaključili na tej seji ali na eni od naslednjih sej zboru po tem, ko bomo izoblikovali ali pa dokončno sprejemali predlog ugotovitev in stališč. Seveda pa bi s tem še počakali, dokler ne vidimo, kakšna stališča bosta do tega zavzela ostala dva zboru.

Ker je medzborovska skupina delegatov, imenovana k 2. in 3. točki dnevnega reda, opravila svoje delo in pripravila dopolnitve sklepov, prekinjam 5. točko dnevnega reda in prosim tovariša Uroša Guliča, da poroča zboru. Najprej bi poslušali dopolnitve sklepa k 2. točki dnevnega reda, to je k osnutku odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990. Besedo ima tovariš Gulič. Prosim!

U r o š G u l i č : V preambuli sklepa se za besedama "Zboru občin" doda besedilo: "upoštevaje stališča Družbenopolitičnega zboru", ki ste ga dobili na klop.

V peti alineji konkretnih pripomb k 7. točki na peti strani naj se črta besedilo na koncu te alineje, ki se glasi: "nerealno je predvidevanje, da bi se čas graditve objektivno zmanjšal za polovico".

V konkretni pripombi k 22. točki se na sredini prvega odstavka na osmi strani stavek, ki se začne z besedilom: "Nesprejemljiva je tudi opredelitev...", spremeni tako, da se v celoti glasi: "Opredelitev, da se organizacijam združenega dela, ki poslujejo z izgubo, za ustrezen znesek zmanjšajo obveznosti iz dohodka, je treba razumeti samo tako, da v skladu z zakonom o združenem delu o tem odločajo glede na stvarne možnosti delavci v organih samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih skupnosti". S tem stavkom se nadomesti tudi naslednji stavek, ki se začne z besedilom: "Ta usmeritev je ...".

Točka III. na deseti strani se spremeni tako, da se v celoti glasi: "Skupščina SR Slovenije pooblašča svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da poroča o poteku usklajevanja in da po končanem usklajevanju da soglasje k predlogu odloka".

Sprememba pooblastila delegaciji je potrebna zaradi tega, ker je sprejete odloka o smernicah predvideno na seji Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ 27. novembra, samo usklajevanje pa bo potekalo v delovnih telesih tudi v prvi polovici novembra, nato pa bi po tem prvem krogu usklajevanja vse delegacije opravile do 19. novembra posvetovanja v svojih skupščinah; po 20. novembru pa bi se opravil drugi krog usklajevanja. Ker pa se v času, ko bi delegacija zboru lahko poročala in dobila tudi pooblastilo za soglasje k predlogu odloka, zbori Skupščine SR Slovenije ne bodo sestali, je treba takšno pooblastilo opredeliti že v tem sklepu.

K ugotovitvam, stališčem in sklepom k osnutku dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-2000, ki ste jih danes prejeli na klop, pa medzborovska skupina predlaga naslednje dopolnitve:

V peti alineji tretjega odstavka 2. točke na drugi strani se v prvem stavku za besedilom: "odgovornost za lastni razvoj in" črtata besedi "s tem".

Drugi stavek 5. točke na tretji strani naj se dopolni tako, da se v celoti glasi: "Skupščina SR Slovenije zato nalaga svoji delegaciji v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da ob obravnavi predloženega osnutka posreduje te ugotovitve ter predlaga, da Zvezni izvršni svet nemudoma opravi potrebna preverjanja nekaterih razvojnih usmeritev ter pri tem zagotovi sodelovanje združenega dela v Jugoslaviji ter republik in avtonomnih pokrajin in da predloženi osnutek bistveno dopolni in spremeni ter ga ponovno predloži v usklajevanje".

Na skupini delegatov je bilo ob tem dogovorjeno, da bo delegacija iz SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ v svojih razpravah upoštevala tudi razpravo delegatov na sejah delovnih teles in zborov Skupščine SR Slovenije. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Najprej dajem v razpravo prvo poročilo skupine, to je k osnutku odloka o temeljnih smernicah družbenoekonomskega razvoja in okvirih ekonomske politike Jugoslavije za obdobje 1986-1990.

Sprašujem, ali želi kdo o poročilu medzborovske skupine delegatov, ki smo ga pravkar poslušali, razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa z dopolnitvami medzborovske skupine delegatov.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo še na poročilo medzborovske skupine delegatov k 3. točki dnevnega reda, to je k osnutku dolgoročnega družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986-2000.

Sprašujem, ali želi o tem poročilu kdo razpravljati? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog ugotovitev, stališč in sklepov z dopolnitvami medzborovske skupine delegatov.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (63 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog ugotovitev, stališč in sklepov.

Sedaj pa prosim delegate, ki so bili prej imenovani v medzborovsko skupino delegatov za pripravo dokončnega besedila predloga ugotovitev in stališč k 5. točki dnevnega reda, to so Tone Šeliga, Janja Domitrovič in Anton Ipavic, da se sestanejo in pripravijo poročilo za zbor.

Prehajamo na 6 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o stanju varnosti v železniškem prometu na območju SR Slovenije.

Poročilo je predložil Skupščini v obravnavo Izvršni svet in za svojo predstavnico določil Julko Žibert, članico Izvršnega sveta in predsednico Republiškega komiteja za promet in zveze, ki bo imela tudi uvodno besedo. Prosim!

J u l k a Ž i b e r t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da čeprav je že pozno, dam kratko uvodno besedo k poročilu.

Sredi julija tega leta je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ob obravnavi ukrepov za omilitev posledic železniške nesreče v Divači imenoval komisijo z nalogo, da analizira in oceni stanje varnosti na slovenskih železnicah ter pripravi predloge za njegovo izboljšanje. Komisija, ki je pričela z delom takoj, je poglobljeno proučila zlasti sistemsko normativno ureditev varnosti v železniškem prometu, družbeni nadzor in notranjo kontrolo nad izvajanjem norm varnosti, uresničevanje planiranega razvoja železniškega gospodarstva v SR Sloveniji ter najpomembnejše sestavine samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavcev v železniškem gospodarstvu, ki so povezana z varnostjo v železniškem prometu. Svoje ugotovitve in ocene je komisija preverila tudi na razgovorih z delavci v šestih temeljnih organizacijah združenega dela, ki neposredno sodelujejo v železniškem prometu na območju železniške transportne organizacije Postojna, Maribor in Ljubljana. Imela pa je tudi razgovore z nosilcem osrednjih samoupravljaljskih in družbenopolitičnih funkcij v železniških transportnih organizacijah Ljubljana in Maribor. Poročilo komisije je v mesecu septembru sprejel z nekaterimi dopolnitvami Izvršni svet in ga skladno s sklepi Skupščine SR Slovenije predložil za današnjo sejo.

Omenjeno poročilo je sestavljeno iz dveh delov. Na podlagi celotnega poročila so njegove ugotovitve in predloge ocenili v delovnih telesih zborov

Skupščine, v Poročevalcu pa zaradi obsežnosti ni bilo mogoče objaviti analitične utemeljitve sklepnih ugotovitev glede stanja varnosti v železniškem prometu, temveč le ugotovitve in predloge, ki so dovolj konkretno opredeljeni v predloženem gradivu. Izpostaviti želim le tista vprašanja, ki po oceni Izvršnega sveta zahtevajo posebno pozornost pri njihovem reševanju.

Obseg prometa na železnici od leta 1977 dalje stalno narašča. V naših pogojih je železniški promet nepogrešljiva sestavina reprodukcijskega procesa, ki se mora razvijati skladno z razvojem gospodarstva. Nekdanje stanje, ko ob naraščanju cestnega prometa železniške kapacitete niso bile v celoti izkoriščene, se je v zadnjem obdobju bistveno spremenilo. Stopnja izkoriščenosti kapacitet v železniškem gospodarstvu Ljubljana je na meji optimalne ekonomsko tehnološke izkoriščenosti. Na leto je prevoženih povprečno več kot 21 milijonov vlakovnih kilometrov s tendenco nadaljnjega naraščanja glede na potrebe po prevozu blaga in oseb. Tudi izkoriščenost postajnih kapacitet je že dosegla stopnjo optimalne izkoriščenosti, kar pa je vse najtesneje povezano s tehnično usposobljenostjo sistema, kar pomeni, da je stopnja voznega izkoriščanja toliko manjša, kolikor manjša je tehnična usposobljenost železniškega transportnega sistema.

Preseganje v svetu dognanih stopenj optimalne izkoriščenosti, brez vlaganj za višjo tehnično usposobljenost, povzročajo slabšanje kvalitete. Zamude v tovornem prometu so se v letu 1983 v primerjavi z letom 1982 skoraj podvojile, prav tako pa se povečuje časovna neenakomernost, ki povečuje konice v odvijanju železniškega prometa.

Analiza stanja opozarja, da vsako večje povečanje števila prevozov, brez dodatnih vlaganj v razvoj kapacitet, glede na varnost in gospodarnost ni več dopustno. Kljub visoki rasti prihodek v železniškem gospodarstvu ne onemogoča nemotenega poteka enostavne reprodukcije, saj rast cen na tem področju zaostaja. Zaradi hitre rasti materialnih stroškov pa se kljub višji stopnji zmanjšuje tudi delež povračil v skupnem prihodu. Dejanska izguba se pokriva z ukrepi, ki zmanjšujejo pogoje za doseg planiranega razvoja.

Program razvoja infrastrukturnih zmogljivosti železniškega gospodarstva za obdobje 1976-1980 je bil uresničen le nekaj prek 50 %, ob koncu tega srednjeročnega obdobja pa je doseženih le 31 % planiranih vlaganj v infrastrukturo. Železniških zmogljivosti ni več mogoče povečati le z novimi vlaganji v lokomotive in vagone, čeprav je tudi to nujno potrebno, saj razvoj sistema mora biti skladen. Ključno vprašanje nadaljnjega razvoja je zato posodabljanje postajnih in progovnih zmogljivosti, kar bistveno vpliva na varnost železniškega prometa.

Zato je potrebno dosledno uresničevati politiko cen in povračil, ki naj zagotovi nemoten potek enostavne reprodukcije. V skupnosti za železniški in luški promet pa je potrebno določiti program in združevanje potrebnih sredstev za razvoj železniških zmogljivosti, skladno s potrebami gospodarstva in ostalih koristnikov teh storitev.

Krepitev položaja uporabnikov v tej samoupravni interesni skupnosti in vloge skupnosti pri sprejemanju razvojnih odločitev so ključnega pomena za doseganje večje skladnosti med potrebami po prometnih storitvah in usposobljenostjo železniškega gospodarstva za njihovo zadovoljevanje.

V gradivu pa so navedeni tudi drugi predlogi, ki jih je po oceni Izvršnega sveta potrebno sprejeti za hitrejše preseganje zaostajanja v razvoju na tem področju. Varnost v železniškem prometu je normativno urejena z zakoni, izvršilnimi predpisi, obveznimi navodili in samoupravnimi splošnimi akti. Analiza te ureditve je opozorila na več slabosti. Zvezni zakon ne določa vseh temeljev varnosti v železniškem prometu, kot to velja za ostala področja javnega prometa. Normativna ureditev varnosti je v glavnem prepuščena Skupnosti jugoslovanskih železnic, ki jo ureja v samoupravnih splošnih aktih. Takšna ureditev povzroča precejšnjo zaprtost odgovornosti za varnost železniške transportne organizacije, delavca pa potiska v protisloven položaj, saj boj za dohodek ni vedno v oporo za večja vlaganja, ki zmanjšujejo subjektivni vpliv na varnost v prometu.

Normativni sistem varnosti v železniškem prometu zato ne more biti zadeva, o kateri se samoupravno sporazumevajo železničarji, saj je varnost na vseh

področjih javnega prometa zadeva splošnega družbenega interesa. Podrobnejši pregled teh določil tudi opozarja na nekatere slabosti v zveznih izvršilnih predpisih, ki so po opozorilih iz naše republike že v postopku sprememb in dopolnitev.

Po oceni Izvršnega sveta pa bo potrebno dopolniti tudi nekatere samo-upravne splošne akte v železniških transportnih organizacijah s ciljem izboljšanja pogojev dela na železnici ob hkratnem zaostrovanju odgovornosti, zlasti na vseh delih in nalogah, ki so neposredno povezane z varnostjo v železniškem prometu.

Pri tem je potrebno poudariti, da je napačno razumevanje nekaterih posameznikov, ki v zahtevah po vgrajevanju sodobnih varnostnih naprav vidijo zlasti pogoje za zmanjševanje svoje osebne odgovornosti za dosledno izpolnjevanje norm varnosti na tem področju. Nesporno so potrebna večja in hitrejša vlaganja v posodabljanje tehnike varnosti, ki pa ne bodo dajala pričakovanih učinkov brez hkratne krepitve vseh vidikov osebne, strokovne in kolektivne odgovornosti za večjo varnost v železniškem prometu. V sedanjih razmerah nizke stopnje tehnične usposobljenosti, ob vse večjem številu izrednih dogodkov v zadnjem obdobju je zaostritev osebne odgovornosti za izvajanje veljavnih norm varnosti še toliko pomembnejša. Delo železničarjev v izvršilni službi mora biti družbeno primerno in ustrežneje ovrednoteno ne le zaradi obsega opravljenega dela, ampak zlasti zaradi doslednega izvrševanja vseh delovnih dolžnosti, ki so pogoj za varnost v železniškem prometu.

Zaostritev disciplinske odgovornosti ne bo prizadela velike večine železničarjev, ki že danes v materialno težkih razmerah vlagajo vse svoje znanje in voljo za varnost v prometu. Odločno bomo morali izpostaviti tiste posameznike, ki varnost povezujejo le z objektivnimi okoliščinami in ki pri tem ne vidijo svoje osebne ter strokovne odgovornosti. Temu cilju bo potrebno bolj kot doslej podrediti tudi kadrovske politiko ter nadaljnji razvoj družbenega in notranjega nadzora nad izvajanjem normativov varnosti.

V isti smeri je potrebno še bolj okrepiti odgovornost strokovnih delavcev in skupnih služb ter poslovodnih organov na vseh ravneh organiziranosti železniškega gospodarstva. Subjektivni vpliv za večjo varnost v železniškem prometu, ko gre za odločanje o potrebnih vlaganjih v razvoje, dopolnjevanje norm varnosti in odgovornosti za njihovo uresničevanje pa bo trdnejši le ob pogojih stalne krepitve samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavcev na železnici. V tej smeri so bili doseženi pomembni rezultati, ki so dobra podlaga za nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov v železniškem gospodarstvu. Odločno pa se je potrebno upreti težnjam, ki vidijo pogoje za večjo varnost v ponovni centralizaciji sredstev ter odločanju na zvezni ravni. Takšne rešitve vidijo večjo tehnološko enotnost na JŽ ter večjo odgovornost za izvrševanje norm varnosti po pooblaščenem centru, ne pa v takšnem položaju delavca na železnici, ki bo vključen kot subjekt v uresničevanje programa gospodarske stabilizacije in ki bo bolj odgovorno gospodaril z zaupanimi družbenimi sredstvi, splošen družbeni interes po stalni krepitvi varnosti pa upošteval pri sleherni svoji odločitvi in ravnanju. Tak položaj pa lahko uveljavlja le tisti železničar, ki neposredno obvladuje pogoje svojega združenega dela ter uveljavlja svoj vpliv na gospodarjenje z dohodkom v celotnem procesu družbene reprodukcije in ki svoje delo in razvoj v okviru ustrezne samoupravne interesne skupnosti zavestno podreja širšim samoupravnim spoznanim razvojnim potrebam.

Tovarišice in tovariši delegati! Poleg ocene, da je predloženo poročilo ustrezna podlaga za razpravo o razmerah varnosti v železniškem prometu, so na današnjem zasedanju Zbora občin delovna telesa podprla tudi predlog zaključnih ugotovitev ter predloge za zagotovitev večje varnosti na tem področju. Zato predlagam, da jih sprejmete tudi vi.

K osnutku ugotovitev in sklepov Skupščine SR Slovenije Izvršni svet Skupščine SR Slovenije nima pripomb. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Poročilo je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 27.

Obravnaval ga je Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, ki je zboru pismeno poročal. Sprašujem, ali želi poročevalec odbora besedo? (Ne želi.)

Danes ste dobili na klop tudi predlog ugotovitev in sklepov, ki naj bi jih po razpravi sprejel naš zbor. Delegate zato prosim, da namenijo posebno pozornost predloženim ugotovitvam in sklepom, ki izvirajo iz dosedanje razprave, ki smo jo opravili v odborih, in da bi v razpravi poizkušali dopolniti zlasti tiste stvari, ki se jim zdijo pomembne. Tako bi namreč racionalizirali razpravo.

Ker bomo sprejemali predlog ugotovitev in sklepov pri tej točki v enakem besedilu v vseh treh zborih, bomo oblikovali tudi medzborovsko skupino delegatov. Glede na to, da sem ugotovila, da imamo prijavljene pri tej točki tri razpravljalce, bi predlagala, da jih imenujemo ne glede na vsebino razprave, ki jo bodo imeli v to medzborovsko skupino delegatov. V skupino predlagam: Bogomira Barago, delegata iz občine Koper, Adriana Kotnika, delegata iz občine Ljubljana Center, in Petra Šubica, delegata iz občine Maribor Tabor.

Celoten predlog dajem v razpravo. Ima kdo še kakšen drugačen, dopolnilni predlog? (Ne.) Če ne, potem dajem predlog na glasovanje.

Kdor je za tako oblikovano skupino, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog o imenovanju treh delegatov v medzborovsko skupino delegatov.

Pričenjam razpravo. Besedo ima Peter Šubic, delegat iz občine Maribor Tabor. Prosim.

P e t e r Š u b i c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Strinjamo se z ugotovitvami in sklepi, ki so bili objavljeni k poročilu. K temu pa bi dodal samo tole, kar ni bilo objavljeno. V Mariboru namreč sodelujemo tudi izven ŽG, vendar pa tesno sodelujemo z jugoslovanskimi železnicami kot investicijskimi vzdrževalci. Čeprav popolnoma podpiramo ugotovitve komisije, ki so po njeni presoji v neposredni zvezi z varnostjo železniškega prometa, menimo, da ni poudarjena problematika splošnega investicijskega vzdrževanja vlečnih sredstev, čeprav je v zadnjih letih vzrokov za izredne dogodke, ki bi izvirali iz stanja tehnične usposobljenosti, občutno manj in se je stanje na tem področju nekoliko izboljšalo. Vendar kaže opozoriti, da je zaostajanje na področju kapacitet za vzdrževanje železniških vozil, posebno izven sestave železniškega gospodarstva Ljubljana, občutno. Tako je ugotovljeno, da imamo v Mariboru še delovna sredstva iz leta 1863, torej so stara 121 let.

Čeprav se upravičeno ugotavlja zaostajanje na področju infrastrukture, pa vendarle kapacitete za vzdrževanje bistveno zaostajajo v svoji opremljenosti za novejšimi vozniimi sredstvi, ki so zelo posodobljena. Dejansko ugotavljamo, da se nam razkorak med vzdrževanjem in potrebami ter možnostmi povečuje, kar že in še bo nedvomno v določenem obdobju vplivalo na varnost prometa, če to hočemo ali nočemo. Gre za vrsto naprav in obratov, katere si danes ne moremo nabaviti niti železnica niti vzdrževalci, ki pa bistveno prispevajo k večji varnosti, od naprav za preizkušanje zavornih sistemov, tekalnega ustroja in tako dalje. Verjetno veste, da so nam na mejah že večkrat zavrnilo vagone zaradi neustreznih zavor. Zato menimo, da je za naslednje srednjeročno obdobje potrebno zagotoviti pogoje in materialna sredstva za ustrezno tehnično in izpopolnjeno investicijsko vzdrževanje tirnih vozil. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Bogomir Baraga, delegat iz občine Koper. Prosim!

B o g o m i r B a r a g a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je obravnavala poročilo Izvršnega sveta in v tej zvezi posreduje naslednja stališča.

Poročilo Izvršnega sveta o stanju varnosti v železniškem prometu na območju SR Slovenije podpiramo, vendar ne moremo mimo ugotovitev, da so sestavljenci poročila pa tudi Izvršni svet, ki ga je verificiral, v bistvu zanemarili dejstvo, da je dolgoročno rešitev problema na železnici možna le v večji preusmeritvi v prevoz tovorov, ki z dohodkovno deviznega aspekta predstavljajo večje

učinke. To pomeni, da je potrebno našo slovensko železnico razbremeniti prevozov na kratke relacije ter jo bolj vpeti v tranzitne blagovne tokove in prevoz masovnih tokov in to na tistih relacijah, ki s stališča narodnega gospodarstva ustvarjajo največje dohodkovne in devizne učinke. Zato ne moremo soglašati s poročilom v tistem delu, ko navaja, da je zaradi hitrejšega razvoja Luke prišlo do neskladij med kapacitetami železnice in Luke Koper. Takšna trditev dokazuje nezadostno poznavanje transportne problematike, zlasti problematike luškega transporta in možnosti, ki jih prekomorski tranzit daje narodnemu gospodarstvu. Čudi nas, da so predstavniki iz Samoupravne interesne skupnosti, Republiškega komiteja za promet in zveze in Gospodarske zbornice Slovenije, ki spremljajo to problematiko in ki so sodelovali v delu komisije, pristali na tako pavšalno in neargumentirano trditev.

Srednjeročni razvojni program luke in železniškega gospodarstva za obdobje 1980-1985 je bil v SIS za železniški in luški promet usklajen in sprejet. Ocena realizacije iz srednjeročnega programa pa kaže, da bo luški program realiziran z 72 %, program železniškega gospodarstva pa s 60 %. Luka bo realizirala takšen odstotek iz programa izključno zaradi pravočasno pripravljenih programov in smeje odločitve pri sestavljanju finančnih konstrukcij, saj je večino investicij financirala premostitveno iz kratkoročnih virov na račun bodočih prilivov kvalitetnih sredstev iz naslova združevanja po samoupravnem sporazumu o temeljih plana SIS-a.

Upamo trditi, da na področju luškega in železniškega prometa ni prišlo do neusklajenosti kapacitet, celo več, podatki kažejo, da zaradi neustreznih luških kapacitet prihaja do večkratnega zastoja pri nakladanju in razkladanju železniških voz, kar ima velike materialne posledice tako za luko in železnico kot uporabnike. Podatki kažejo, da je današnja propustna moč koprške proge 40 vlakov na dan, dejansko pa jih že dalj časa vozi le 14, kar pomeni, da je izkoriščenost te proge le 35 %.

Pravilna je ugotovitev železniškega gospodarstva v analizi razvojnih možnosti, da je omejitveni dejavnik pri večjem obsegu železnice neustrezna mehanizacija, zastarela nakladalna in razkladalna mehanizacija uporabnikov na nakladalnih in razkladalnih mestih. Ta trditev v celoti velja tudi za luko, saj uporabniki vedo, da so sposobnosti nakladanja ladij oziroma razkladanja daleč pod konkurenčnimi v evropskih lukah. Razvita tehnologija v lukah in specializirani terminali morajo omogočati zaradi visokih ladijskih pa tudi vagon-skih storitev visoke norme. Tako recimo v konkurenčnih lukah pri razsutih tovorih dosega dnevno lo do 20 tisoč ton, pri nas pa le lo do 20 % tega obsega. To pomeni, da je v interesu uporabnikov in železnice, da se luka specializira za visoke razkladalne in nakladalne norme, ker s tem omogoča hitrejše obračanje ladij in vagonov in tako nam bistveno prispeva k zmanjšanju stroškov transporta.

Ne moremo pristati na predlog o spremembi programov iz samoupravnega sporazuma v tem srednjeročnem obdobju, saj je SIS-u in Komiteju za promet in zveze dobro znano, da so programi luke bili potrjeni v obeh teh organih in da njihova realizacija teče po dogovorjeni dinamiki, kljub temu da dinamika in viri sredstev ne pritekajo tako, kot je bilo to dogovorjeno.

Tako je Luka končala v predvidenem roku terminal za kontejnerje, z enoletnim zamikom pa terminal za razsute tovore, zahvaljujoč odločitvi, da so najeli premostitvene konkurenčne kredite, kratkoročne kredite dobaviteljev in izvajalcev, in sicer v višini prek ene milijarde dinarjev, kar pomeni, da je predvideni priliv sredstev v letu 1985 iz SIS-a okoli 500 milijonov v celoti že angažiran. Takšna odločitev ne more biti brez velikih in dolgoročnih negativnih posledic za Slovenijo. Zato je delavci naše občine ne morejo podpreti.

Strinjamo se, da so na železnici tudi objektivni problemi, vendar ne moremo tudi mimo subjektivnih. Luka se zaveda teh problemov, zlasti pa nekaterih ozkih grl na železniški postaji v Kopru in na železniških napravah. Zato so v luki v okviru poslovnih odnosov pripravljene sodelovati pri razreševanju le-teh v okviru svojih dohodkovnih sposobnosti, na osnovi združevanja dela in sredstev. Zato predlagamo, da se znotraj SIS-a med železnico in luko v okviru dohodkovnih možnosti združevanja dela in sredstev zagotovi skladen razvoj luke in železnice. Hvala!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Adrian Kotnik, delegat iz občine Ljubljana-Center. Prosim!

A d r i a n K o t n i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Po taki obrazložitvi, pa ne samo tej, na seji zbora, temveč tudi tisti, ki smo jo dobili z gradivom, je bila resnično dana možnost vsem delegatom, da so lahko poglobljeno proučili stanje na železnici. Z nekaj besedami bi povedal mnenje naše delegacije.

Kot prvo bi poudaril, da se dobro zavedamo vseh težav, s katerimi se spoprijema železnica in katere so bile tudi danes tu predočene. Menimo, da so delavci železnice, ne glede na katerem delovnem mestu so, dosti bolj izpostavljeni kot delavci marsikatere druge organizacije. Njihovo delo, njihov uspeh, predvsem pa njihove napake se hitro vidijo in dobijo tudi veliko popularnost v javnosti. To je njihova oviranost, da tako rečem.

Vemo pa, da kljub temu ne moremo opravičevati vseh težav in problemov, ki so bili navedeni in da s tem ne moremo opravičiti tudi hudih spodrseljajev in nesreč, ki se dogajajo po vsem svetu oziroma tudi na naši železnici.

Naša delegacija ocenjuje, da poročilo ne odgovarja na osnovno vprašanje, in sicer, kakšno je stanje varnosti v železniškem prometu. V razpravi je bilo tudi predlagano, da bi morali k poročilu priložiti tudi analizo varnosti v železniškem prometu. V gradivu tudi ni posebej izpostavljeno vprašanje osebne odgovornosti. V zaključkih pa ni predlogov za spremembo tistih predpisov, ki so se v takšni praksi izkazali za neučinkovite. Nadalje bi poudaril, da se v tem poročilu, kolikor sem ga uspel proučiti, zanemarja tudi eden od zelo pomembnih elementov, ki tare marsikatero področje našega družbenopolitičnega življenja, in sicer je to raven razvitega samoupravljanja na železnici. O tem bi bilo treba kaj več reči, še zlasti zato, ker bodo imeli delavci edinole v atmosferi, kjer vlada zakonitost, po kateri se ve, kaj kdo dela in za kaj kdo odgovarja, veliko več možnosti za svoje ustvarjalno delo. Ne trdim sicer, da tega na železnici sploh ni, vendarle bi bilo treba nameniti temu vprašanju več pozornosti, še zlasti v smislu varnosti železniškega prometa. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima Slavko Zalokar, predsednik skupščine Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet SR Slovenije. Prosim!

S l a v k o Z a l o k a r : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V predlogih za ureditev stanja in varnosti v železniškem prometu na območju železniškega gospodarstva Ljubljana ima Samoupravna skupnost za železniški promet SR Slovenije še posebej pomembne naloge, saj je opredeljena kot mesto, kjer železničarji in uporabniki njihovih storitev skupaj odločajo o temeljnih vprašanjih varnosti razvoja in financiranja tekočega poslovanja železniškega gospodarstva Ljubljana.

Poročilo komisije dobro in objektivno prikazuje razmere, v katerih posluje železniško gospodarstvo Ljubljana in vzroke za še nezadovoljivo stanje varnosti v železniškem prometu. Ugotoviti pa moram, da je velik del vzrokov, ki jih navaja poročilo komisije, prav tak, kot ga že vrsto let ugotavljamo v naši samoupravni interesni skupnosti. Prav tako so praktično enaki tudi predlogi rešitev.

Te in podobne rešitve ter opredelitev prioritet železnice so bile zapisane že v vrsti dokumentov širše družbene skupnosti, vendar zaradi ne vem kakšnih vzrokov oziroma najbrže, če se spomnimo vsakoletnih razprav o projekciji razvoja ali pa o ekonomski politiki za določeno obdobje, vemo, zakaj niso bile realizirane. V praksi pa so železničarji nasproti temu večinoma potegnili krajši konec oziroma smo jim nenehno naslavljali zahteve po povečanju obsega dela, kvalitete, zmanjševanju stroškov in koriščenju notranjih rezerv, čemur so tudi sledili, kar dokazujejo tudi njihovi rezultati poslovanja, čeprav, moram reči, na škodo lastnega ekonomskega položaja, pa vse do varnosti prometa na železnici.

Vrsto let železnici ni bila omogočena tista vloga, ki jo opredeljujejo

dokumenti, sprejeti v zvezi s prometno politiko tako na zvezni kot tudi na republiški ravni. V zadnjih letih smo o posledicah energetske krize pričali preusmeritvi blaga in potnikov na železnico tako, da so, kot ugotavlja poročilo, zmogljivosti železniškega gospodarstva Ljubljana mnogokrat izkoriščene že prek optimalne ekonomske in tehnološke meje, kar seveda negativno vpliva tudi na možnosti za zagotavljanje varnega železniškega prometa. Zato smo v tem trenutku že pričali odklanjanju tranzitnih prevozov na progah železniškega gospodarstva Ljubljana, ki se plačajo v devizah, vendar se to, glede na možnosti za zagotavljanje varnih prevozov, verjetno še premalokrat dogaja.

Prevzemanje prevozov prek optimalnih možnosti pomeni tudi izničevanje kakovosti storitev in tako lahko rečemo, da pomeni 16-urna vožnja vlaka od Dobrove do Ljubljane zaradi zasičenosti proge in postajnih zmogljivosti zelo slabo uslugo in morebiti celo škodo uporabniku, ki je poslal svoje blago po železnici.

Zakaj samoupravna interesna skupnost v preteklem obdobju ni storila več, da bi se položaj v železniškem gospodarstvu izboljšal oziroma da ne bi bil tako kritičen, kakršnega ocenjujemo danes? Moram reči, da spet zaradi tega, ker družbenopolitičnih opredelitev o vlogi in pristojnosti samoupravnih interesnih skupnosti za področje železniškega prometa nismo znali ali pa nismo mogli prenesti v konkretno prakso, prav tako tudi ne oblikovanja medsebojnih odnosov na podlagi ponudbe in povpraševanja oziroma menjave dela.

Na področju dogovarjanja o višini cen za železniške prevozne storitve nima skupnost praktično nobene pristojnosti. Za povračila za del stroškov enostavne reprodukcije so vsako leto merodajni izračuni republiških strokovnih organov in še tako skromno planirana sredstva za razvoj železnice se tudi ne realizirajo. Pri realizaciji investicij pomenijo še dodatne minuse primanjkljaji sredstev za financiranje enostavne reprodukcije, hitra rast tečajnih razlik in obveznosti železniškega gospodarstva Ljubljana za razvoj Elektrogospodarstva in drugih dejavnosti. Zato menim, da ni slučajna ugotovitev komisije, da je treba proučiti možnost za razširitev pristojnosti naše samoupravne interesne skupnosti v zvezi z zagotavljanjem pogojev za normalno tekoče poslovanje in ustrezen razvoj železniških zmogljivosti. Še boljše bi bilo rečeno, glede na opisano stanje, da je treba najprej tiste pristojnosti, ki so že opredeljene, realizirati v praksi, nato pa jih še razširiti s ciljem, da se potrebe in interesi uporabnikov železniških prevoznih storitev zadovoljijo v čim večji meri, saj v končni fazi uporabniki neposredno nosijo tudi vse posledice neurejenih razmer, v katerih gospodari železnica.

Zato moramo v prihodnje, tudi po ugotovitvah in predlogih komisije, s katerimi se v celoti strinjamo, s planskimi dokumenti in ukrepi tekoče ekonomske politike veliko bolj učinkovito zagotoviti materialne osnove za poslovanje in razvoj železnice ter varno odvijanje železniškega prometa. Vendar prioritete železnici ne bomo mogli zagotoviti samo z verbalnimi opredelitvami in naštevanjem objektov iz njenega programa razvoja v planskih dokumentih brez sočasne realne finančne konstrukcije ob množici zahtevnih objektov na še drugih področjih gospodarske infrastrukture in gospodarstva na sploh. Za mnoge od teh smo se že trdno odločili in sklenili, da jih bomo zgradili. Ob takem pristopu bo železnica, razumljivo, spet morala potegniti krajši konec. Vsebinsko planskih dokumentov moramo opredeliti glede na razpoložljiv denar, pri tem pa bomo morali postaviti železnico na prvo mesto v naši družbi kot nosilko suhozemnega transporta. V tem primeru bo najbrž moral kakšen objekt iz seznama trenutnih predlogov počakati na boljše čase. Transport mora teči ne glede na težave železnice in najbolj naravno je, da ga bodo ob nezadostnih zmogljivostih železnice prevzeli cestni prevozniki, saj smo v preteklem obdobju zgradili zelo solidno cestno infrastrukturo, ki še zdaleč ni izkoriščena, tako nam vsaj kažejo predlogi za pripravo srednjeročnih in dolgoročnih usmeritvenih dokumentov. Zato je nujna in odločna konkretna akcija vseh nas, da preprečimo še večji odliv tovarov in potnikov z železnice na ceste, ker so takšna gibanja diametralno nasprotna z interesi širše družbene rentabilnosti in pa z načeli sprejete prometne politike, ki so zapisana v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije.

Rad bi se zaustavil samo še pri razpravi delegata iz občine Koper, glede na usmeritev samoupravne interesne skupnosti, kot je dana v poročilu in ki jo razumem takole. Železniški transport se javlja že kot limitni dejavnik za normalno delo luke. Če je to tako, potem je verjetno res, da se je treba znotraj

samoupravne interesne skupnosti dogovoriti, da moramo predvsem poskrbeti za normalen odvoz blaga iz luke do njihovih končnih koristnikov. To pomeni, da bi bilo primerno, da luka posveti svojo pozornost, tako kot smo jo tudi vsi skupaj doslej posvečali, izgradnji potrebnih objektov za transport in delu v luki, v prihodnjem obdobju za transport tega blaga, ki pride v luko, ker nam nič ne koristi, če bo blago zastalo ali na samem izhodu luke ali v sami luki ali na prvi drugi ali tretji postaji vse do državne meje, kolikor gre za tranzitni promet. Zato mislim, da ne gre za nobeno tragično spremembo, temveč za povsem logično posledico stanja, v katerem smo in v katerem se moramo vsi skupaj dogovoriti.

S predloženimi ugotovitvami in sklepi se strinjam, kolikor pa je sprejemljivo, bi predložil dopolnitev 6. točke, in sicer v tem smislu, da bi poleg Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet in železniškega gospodarstva Ljubljana pripravile tako poročilo za to Skupščino tudi poslovne banke, združene v Ljubljanski banki, in sicer o svojih naporih in usmeritvah za financiranje razvoja železniške infrastrukture. V tistem delu, kjer je rečeno, da je treba o teh sklepih poročati Skupščini, pa bi lahko določili, da morajo biti ta poročila dana ob analizah o izvajanju družbenih planskih dokumentov, ker je verjetno to tudi primeren trenutek, da se tako poročilo daje, preden se oblikuje politika za prihodnje obdobje. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Besedo ima Slavko Marinič, delegat iz občine Celje. Prosim!

S l a v k o M a r i n i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine občine Celje je obravnavala poročilo komisije Izvršnega sveta o stanju varnosti v železniškem prometu na območju SR Slovetije in ugotavlja, da čutimo nerazrešen družbeno-ekonomski položaj železnice tudi v občinskem merilu. Brez učinkovitega razvoja prometne infrastrukture ni učinkovitega in skladnega razvoja gospodarstva. Posledice takega stanja se kažejo v velikem zaostajanju pri modernizaciji vsakdajšnjih zmogljivosti integralnega transporta na našem območju, kjer ima železniški transport bistven vpliv na nadaljnji razvoj gospodarstva.

Ocenjujemo, da železniškemu gospodarstvu Ljubljana še zdaleč niso bili zagotovljeni taki družbenoekonomski pogoji, da bi lahko delovalo v svoji družbeno opredeljeni vlogi, kakor je to zapisano v družbenem dogovoru o prometni politiki v tekočih in srednjeročnih planskih dokumentih, kakor tudi v dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije.

Vidi se, da so železničarji vlagali ogromne napore z optimalnim angažiranjem vseh svojih zmogljivosti, da bi lahko uspešno in učinkovito izpolnjevali svoje naloge, pri vedno večjih prevoznih potrebah. Na osnovi tega naša skupina soglaša z osnovnimi ugotovitvami komisije Izvršnega sveta o stanju varnosti v železniškem gospodarstvu Ljubljana in iz katerih konkretno izhaja, da so v zadnjih letih v ŽG Ljubljana bili pogoji gospodarjenja izredno težki. Ob stalni rasti vsega prometa so vedno bolj zaostajala sredstva za razvoj, kar je imelo za posledico 70 %-no realizacijo razvoja v preteklem srednjeročnem obdobju, ob izteku tega pa komaj nekaj nad 40 %. Tak ekonomski položaj se neposredno odraža tudi pri urejanju vseh drugih vprašanj v zvezi z medsebojnimi delovnimi odnosi, zagotavljanju kadrov glede na zahtevno strokovno usposobljenost, vprašanje družbenega standarda in glede na stimulacijo glede na specifično težavne pogoje dela. Vsa navedena vprašanja se v večji ali manjši meri odražajo tudi pri zagotavljanju varnega in mirnega prometa.

Mnenja smo, da predlogi in pobude komisije Izvršnega sveta dajejo dobro osnovo za takojšnje razreševanje sedanje problematike, in to celovito ob upoštevanju dejstva, da je dejavnost železniškega prometa posebnega družbenega pomena in da je zato naš skupni interes, da zagotovimo na tem področju pogoje za normalno, pravilno in glede na dosežanje gospodarske razmere učinkovito delo železnice.

Na koncu želim opozoriti, da brez usklajenega razvoja železniških zmogljivosti glede na potrebe narodnega gospodarstva ne bo mogoče uspešno uresničiti nalog gospodarstva iz dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije in

tudi ne razvoja gospodarstva, katerega naše občinske družbenopolitične skupnosti planirajo skladno z razvojem SR Slovenije in širše družbene skupnosti.

Osebnostno pa menim, da je v gradivu le nekoliko premalo napisanega konkretno o progah. Izhajam iz mnenja, da je verjetno samo obravnavanje varnostnih naprav posledica nesreč v Divači, vendar pa, če hočemo zadevo celovito zajeti, kakor je bilo rečeno v poročilu tovarišice predsednice, potem bi majhen odstavek lahko tudi namenili stanju prog. Opozoriti bi namreč morali na to, da so bile proge na našem območju v glavnem grajene še za časa stare Avstrije, za 16 do 18-tonske osni pritisk, danes pa vozimo tovore z 20-tonske osnim pritiskom na prek 100 let starih objektih. Hkrati smo tudi pred dejstvom, da bo v letu 1986 v Evropi pričetek vožnje vozil z 22 in pol tonskim osnim pritiskom in če nočemo biti izločeni, moramo ugrizniti tudi v ta problem. To pomeni, da moramo že sedaj pričeti o tem resno razmišljati.

V glavnem mislim, da bi bilo treba vsaj v 2. točki jasneje definirati, da morajo proge oziroma progovni objekti zagotavljati varnost, kajti samo signal "ustavi", ob tem, da prog ne zdrži, pomeni lahko samo še katastrofo. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Uroš Gulič, delegat iz občine Ljubljana-Bežigrad. Prosim.

U r o š G u l i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dal bi le eno pobudo za razmišljanje našemu Izvršnemu svetu, in sicer v zvezi z razvojem železniške infrastrukture.

V Srbiji so zahtevali od Mednarodnega monetarnega sklada, da jim odobri kredit za 360 milijonov dolarjev, da bi kupili 36 ali 38 lokomotiv za vleko. Mednarodni monetarni sklad je bil pripravljen dati ta sredstva, če bo to povečalo prepustno sposobnost prog, vendar pod pogojem, da študijo o tem naredi neka tuja organizacija. Študijo je nato res izdelala neka nemška specializirana organizacija in ta študija je junija ali julija prišla v Jugoslavijo. Žal so v zvezi s tem nastali tudi določeni problemi okoli carine, o čemer ste verjetno brali tudi v časopisju, vendar so se navsezadnje le našli vsi potrebni dokumenti, tako da je študija slednjič srečno prišla v Beograd. Rezultat študije je bil naslednji. Ne le da ni potrebno kupiti 38 novih lokomotiv, temveč bi lahko imeli v Jugoslaviji, če bi uredili odnose med republikami in bi na železnico ne gledali samo z vidika zamenjave lokomotiv, zdi se mi, da okoli 90 lokomotiv presežka. Vse to se lahko vsak čas preveri.

Torej je treba razmišljati, na kakšen način organizirati rentabilnejši prevoz in kako omogočiti rentabilnejše poslovanje naše železnice, kar bo pripomoglo tudi k večji varnosti. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Julka Žibert, predsednica Republiškega komiteja za promet in zveze. Prosim.

J u l k a Ž i b e r t : Bom zelo kratka, vendar moram zaradi jasnosti obrazložiti nekaj stvari. Mislim, da je vrsta razpravljalcev pokazala zelo veliko zanimanje za razreševanje te problematike, kar bo dalo Izvršnemu svetu in seveda še posebej samoupravnim organom ter Komiteju za promet in zveze širše usmeritve za hitrejše razreševanje problematike železniškega gospodarstva.

Nujno pa je odgovoriti na nekaj postavljenih vprašanj: Kot prvo, eden od razpravljalcev je ugotavljal, da poročilo ne odgovarja na vprašanje, kakšno je stanje varnosti v železniškem prometu. V poročilu nato dajemo odgovor in ugotavljamo, da stanje varnosti v železniškem prometu ni zadovoljivo in tudi analitično utemeljuje skozi celotno poročilo, zakaj ni zadovoljivo. Tako mislim, da so tu dani odgovori. Mogoče, da je tovariš delegat mislil še

kakšne bolj konkretne primere, ki pa jih seveda v sami razpravi ni izpostavil.

Prav tako je izpostavil, da ni predlogov za spremembo predpisov. Mi smo to predvsem v tistem delu poročila, ko govorimo o predlogih, zelo jasno izpostavili in predlagali, da je potrebno iti v spremembe predpisov, in sicer v spremembo in dopolnitev zakonov o temeljnih varnosti v železniškem prometu, ki je zvezni zakon in pa tudi nekaterih podzakonskih aktov, ki jih sprejema Skupnost jugoslovanskih železnic in Zvezni komite za promet in delo. V poročilu predlagamo, da je treba tu razmejiti, kaj bo v prihodnje prevzemala v svojo pristojnost Skupnost jugoslovanskih železnic in kaj je tisto, kar bo zaradi širših družbenih interesov prevzemali tudi drugi organi v zvezni pristojnosti.

Moram pa ponovno poudariti, da gre izključno za zvezno zakonodajo in samoupravne predpise Skupnosti jugoslovanskih železnic, kar smo v poročilu poudarili in tudi v uvodu v današnjo razpravo, ter da smo vse tisto, za kar je bila pooblaščenca republika, da ureja, v republiški pristojnosti tudi uredili. Toda kljub temu bomo tudi republiško zakonodajo ponovno proučevali.

Kot ste lahko iz poročila razbrali, urejajo področje varnosti v železniškem prometu v celoti zvezni predpisi, ker morajo ti biti enotni za celotno mrežo jugoslovanskih železnic.

Republike so bile pooblaščenca, da uredijo s svojimi predpisi edino vprašanje industrijskih tirov in varovalnega pasu ob progi. To smo uredili z republiškim zakonom in s podzakonskimi akti.

Nekatere predloge v tej zvezi, izhajajoč iz tega poročila, je naš Izvršni svet kot pobude posredoval Zveznemu izvršnemu svetu in tudi pristojnim zveznim organom, seveda pa moram takoj opozoriti, da so to težka in zahtevna sistemska vprašanja in da so tudi dolgi postopki usklajevanja. Zvezni komite za promet in zveze je že sprejel nekatere pobude in o njih razpravljal, prav tako tudi Zvezni izvršni svet in naložil Zveznemu komiteju za promet in zveze, da takoj pristopi k realizaciji teh pobud.

Izvršni svet in njegovi organi še posebej pa Železniško gospodarstvo Ljubljana in Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet bodo pri nadaljevanju teh postopkov sodelovali v skladu s stališči in sklepi današnje seje zborov Skupščine SR Slovenije oziroma tudi tega poročila.

Glede razprave tovariša iz Kopra je že predsednik Samoupravne interesne skupnosti za železniški promet dal nekatera pojasnila. Poudariti pa moram naslednje: tovariš v svoji razpravi navaja, "da ne morejo soglašati s poročilom v tistem delu, kjer je zaradi hitrega razvoja luke prišlo do neskladja kapacitet železnice in luke". No, poročilo govori o tem, da je treba imeti skladen razvoj luške in železniške prometne infrastrukture, ne govori pa o tem, da je prišlo do neskladnega razvoja.

In dalje citiram: "takšna trditev dokazuje nezadostno povezovanje in nezadostno poznavanje transportne problematike tudi s strani republiških organov in IS." Ta trditev ne more biti resnična, kajti skupščino moram obvestiti, da republiški organi in IS redno spremljamo transportno problematiko, predvsem pa tisti organi, ki so posebej zadolženi za spremljanje te problematike in da vsako leto IS poroča o tem Skupščini SR Slovenije s posebnim poročilom. To smo tudi dolžni na osnovi stališč te Skupščine, ki jih je sprejela leta 1977. Tudi za letošnje leto je to poročilo že pripravljeno in ga bo v skladu s programom dela IS predložil Skupščini za zasedanja v decembru letos. Doslej so o tem razpravljali odbori Zbora občin in Zbora združenega

dela, objavljeno pa je bilo skupaj s sklepi odborov v "Poročevalcu" Skupščine.

Kar pa zadeva konkretne opredelitve glede nadaljnjega razvoja, pa moram delegate informirati, da so osnovni nosilci planiranja TOZD, nato pa poteka dogovarjanje in usklajevanje v Samoupravni interesni skupnosti za železniški in luški promet. Tudi za naslednje srednjeročno obdobje bodo morali planske akte in naloge dogovarjati v Samoupravni interesni skupnosti za železniški in luški promet, ki je nosilec planskih usklajevanj.

Prav tako se tudi prioritete z letnimi plani sprejemajo v samoupravnih interesnih skupnostih, o čemer je že govoril predsednik republiške samoupravne interesne skupnosti. Strinjam pa se, da bi morali tudi to področje temeljito analizirati, da ne bi prišlo do prenagljenih odločitev, ki bi dejansko lahko povzročile neskladen razvoj med luko in železnico, kajti če hočemo imeti večji devizni priliv tudi s področja transportnih storitev, potem je potrebno, da pridobivamo luški tranzit, ki ga pa moramo biti sposobni iz luke prepeljati tudi po železnici.

Zato menim, da je izredno pomembno, da se tako luka kot železnica skladno razvijata in seveda dosemeta tudi večji devizni učinek. V nadaljevanju te transportne verige je izredno pomemben tudi domači ladjar in njegov razvoj.

Glede sklepov, da je premalo govora o progah. Mogoče to v sklepih res ni dovolj poudarjeno. Strinjam se z ugotovitvami delegata iz Celja, da so proge tiste, ki jim moramo dati več poudarka. Mislim, da so v tistem delu sklepov, ko je govor o infrastrukturi, mišljene tudi proge in vse, kar je povezano s progami. Če menite, da je treba to še bolj definirati, potem tudi mi v Izvršnem svetu ne bi imeli pripombe. Strinjali smo se s sklepi, kot sem uvodoma že povedala, saj se tudi proge smatrajo kot infrastruktura. Toliko mogoče še v dodatno pojasnitev. Hvala lepa, tovarišica predsednica.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, prekinjam razpravo in prosim delegate, ki so bili imenovani v medzborovsko skupino delegatov, da se sestanejo in pripravijo na podlagi razprave dopolnitev ugotovitev in sklepov k poročilu.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o graditvi objektov.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil Henrika Marka, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo, ki bo podal tudi uvodno obrazložitev. Prosim!

H e n r i k M a r k o : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije sta na sejah dne 12. aprila 1984 obravnavala in sprejela osnutek zakona o graditvi objektov. Predlagatelj je pri pripravi predloga upošteval usmeritve Zbora združenega dela in Zbora občin Skupščine SR Slovenije, večino predlogov, mnenj in stališč delovnih teles ter razprave skupin delegatov in delegatov na sejah zborov.

V obrazložitvi k predlogu zakona so podrobno navedene in obrazložene sprejete usmeritve in pripombe, katerih predlagatelj ni mogel upoštevati pri pripravi predloga zakona ter nekaj novih rešitev, ki niso bile vsebovane v osnutku zakona, pa jih je predlagatelj ob ponovni proučitvi osnutka zakona, upoštevajoč razprave delegatov, vključil v predlog zakona.

Naj ob uvodu v razpravo opozorim na najbistvenejše.

Zbora sta podprla v osnutku zakona predloženo rešitev glede presoje družbene in ekonomske upravičenosti investicijskih vlaganj, vendar je predlagatelj ob ponovni obravnavi in ob širših konsultacijah za podrobno ureditev tega vprašanja ugotovil, da je problematika presoje družbene in ekonomske upravičenosti investicijskih vlaganj širša in zajema vsa investicijska vlaganja, medtem ko zakon o graditvi objektov ureja le graditev in rekonstrukcijo objektov. Zato je predlagatelj to poglavje izločil iz predloga zakona. To materijo bo predlagatelj, upoštevajoč pri tem dosedanje izkušnje, zahteve zakona o razširjeni reprodukciji in minulemu delu ter stališča iz razprave Skupščine SR Slovenije ob razpravi o poročilu Komisije za oceno družbenoekonomske upravičenosti investicijskih vlaganj obdelal v posebnem republiškem zakonu. V prehodnih določbah predloga zakona o graditvi objektov pa je določeno, da se do sprejetja posebnega predpisa uporabljajo še ustrezne določbe sedaj veljavnega zakona.

Predlagatelj je iz zakona izločil tudi poglavje o zagotavljanju finančnih sredstev za graditev objektov. Predlog za izdajo zakona z osnutkom je že predložen Skupščini SR Slovenije v obravnavo, objavljen pa je v Poročevalcu št. 29, z dne 5. oktobra 1984. Predlagatelj je sledil zahtevam iz razprave in v predlog zakona vključil določilo, da lahko izvajalska organizacija združenega dela proizvaja stanovanjske in spremljajoče objekte v okviru družbeno usmerjene stanovanjske gradnje v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana stanovanjske skupnosti in planov družbenopolitične skupnosti. V tem primeru tudi pridobi izvajalska organizacija gradbeno dovoljenje. Strokovno nadzorstvo nad tako gradnjo pa zagotavlja samoupravna stanovanjska skupnost. V predlogu zakona je predvidena možnost spremembe gradbenega dovoljenja in možnost podaljševanja veljavnosti gradbenega dovoljenja do dveh let.

Skupščina SR Slovenije je v maju 1984 na sejah Zbora združenega dela in Zbora občin, upoštevaje stališča Družbenopolitičnega zbora, sprejela ugotovitve, stališča in sklepe o stanju in usmeritvah razvoja drobnega gospodarstva v SR Sloveniji. Pri odločanju o tem, katere dejavnosti je mogoče opravljati s samostojnim osebnim delom, s sredstvi v lasti občanov, je Skupščina sprejela opredelitev, da je treba stalno ustvarjati pogoje, da se s širitvijo dejavnosti, ki jih občani opravljajo z osebnim delom, s sredstvi v lasti občanov, uveljavlja znanje in sposobnost posameznikov. To velja tudi za nekatere intelektualne storitve, med drugim izrecno za samostojno projektiranje.

Predlagatelj je v skladu s temi stališči v predlogu zakona o graditvi objektov predvidel, da tehnično dokumentacijo za potrebe občanov lahko izdelujejo delovni ljudje, ki s samostojnim osebnim delom kot poklic opravljajo dejavnost projektiranja. Za pridobitev dovoljenja za projektiranje, ki ga je izdal občinski upravni organ, pristojen za gradbeništvo, mora prosilec poleg pogojev za opravljanje gospodarske dejavnosti po 74. členu obrtnega zakona imeti še

najmanj končano štiriletno srednjo šolo ustrezne smeri s tremi leti delovnih izkušenj in opravljenim strokovnim izpitom.

Skupina delegatov za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Slovenj Gradec v svojih stališčih in predlogih opozarja, da je zahtevana izobrazba absolutno prenizka in da ne omogoča kontrole po 31. členu predloga zakona. Predlagatelj je proučil stališča skupine delegatov enakovredno, kot da bi bil podan amandma in prišel do zaključka, da je v okviru projektiranja za potrebe občanov dokajšen del nalog oziroma storitev takih, da jih s svojim znanjem in izkušnjami odgovorno in zadovoljivo lahko opravljajo delovni ljudje s srednjo izobrazbo ustrezne stroke. Predlagatelj je to problematiko v prvi fazi v delovnih telesih Skupščine in na zahtevo Gospodarske zbornice Slovenije posebej proučil tudi s projektantsko stroko, izoblikoval je rešitve, ki so vsebovane v predlogu zakona in predstavljajo racionalen pristop v dejavnosti projektiranja. Taka ureditev je bila podprta v razpravah v delovnih telesih Skupščine SR Slovenije.

Glede kontrole tehnične dokumentacije pa predlagatelj poudarja, da iz določb 8o. in 31. člena jasno izhaja dolžnost projektanta, da kolikor sam ne opravi kontrole, to poveri drugemu projektantu ali projektivni organizaciji, ki izpolnjuje pogoje iz tretjega odstavka 31. člena. Projektant je za izvršeno delo kazensko odgovoren, odškodninsko pa naročniku, ki ga lahko za škodo, ki nastane zaradi napak v tehnični dokumentaciji, toži pri pristojnem sodišču. Projektanti lahko združujejo svoje delo in ustanovijo občasne ali stalne delovne skupnosti in tako organizirano izdelujejo več vrst tehnične dokumentacije oziroma tudi kompletno tehnično dokumentacijo za objekte, in to v skladu z 79. členom zakona le za potrebe občanov.

V prehodnih določbah je določeno, da projektant lahko zaposli enega delavca, dokler ne bodo izdani drugi predpisi. Tako je ustrezno in skladno s stališči Skupščine SR Slovenije razdelan že obravnavani 91. člen osnutka zakona o graditvi objektov. Ker je uspešnost investicije močno odvisna od temeljitih priprav in dobro izdelanega investicijskega programa, predvideva predlog zakona, da investicijski program lahko izdelata le organizacija, ki ima ustrezne strokovnjake, in to poleg strokovnjakov tehničnih strok še strokovnjake z ekonomskega področja za izdelavo investicijskega programa.

Dejavnost svetovalnega inženiringa je širša, kot je dejavnost izdelave tehnične dokumentacije in obsega delno ali v celoti poleg dejavnosti izdelave določenih vrst tehnične dokumentacije še dejavnosti raznih raziskav, izdelave analiz in študij na tehničnem tehnološkem, ekonomskem in finančnem področju, izdelave investicijskega programa, pripravo razpisne ponudbe dokumentacije in pogodb, nadzor, strokovno pomoč in svetovanje investitorjev in tako dalje. Tako širše področje delovanja svetovalnega inženiringa zahteva, da ima ta poleg potrebnih tehničnih kadrov še strokovnjake za ekonomsko-finančno in pravno področje, kar je tudi minimalni pogoj za registracijo organizacije svetovalnega inženiringa.

V skladu z razpravami v delovnih telesih zborov Skupščine SR Slovenije je predlagatelj sledil usmeritvam Zakonodajno-pravne komisije. Ob ponovni proučitvi določbe drugega odstavka 89. člena in 6. točke prvega odstavka 96. člena predlaga amandma, in sicer tako, da se drugi odstavek 89. člena črta in meni, da je obveznost nadzorstva gradbenih inšpektorjev dovolj jasno opredeljena že v prvem odstavku tega člena.

Prav tako predlaga črtanje 6. točke prvega odstavka 96. člena iz razloga, ker bo v praksi namreč v konkretnih primerih težko dokazovati odgovornost odgovorne in pravne osebe, glede na nedoločenost načina ugotavljanja pomanjkljivosti v tehnični dokumentaciji.

Predlagatelj je na predlog Zveze paraplegikov SR Slovenije ponovno proučil določbo 3o. člena in ugotovil, da po predlagani ureditvi pristojni organi nimajo pooblastil za izdajo izvršilnih predpisov za ukrepe, ki jih določa zakon in jih morajo projektantske organizacije upoštevati pri izdelavi tehnične dokumentacije. Zato predlaga, da se k temu členu doda odstavek, ki vsebuje pooblastilo pristojnim organom za izdajo izvršilnih predpisov. Predlagatelj je po pregledu predloga zakona ugotovil, da je pomotoma izpadla določba, ki predpisuje kazen za gospodarski prestopki tudi odgovorni osebi v organizaciji združenega dela, ki stori dejanje iz prvega odstavka tega člena."

Pri redakcijskih amandmajih pa predlagatelj predlaga še amandma k tretji alineji prvega odstavka 5o. člena. V tretji alineji prvega odstavka 5o. člena se besedilo "tehnikom ustrezne stroke ali" nadomesti z besedilom "delavcem s končano štiriletno srednjo šolo ustrezne..."

Šesti redakcijski amandma pa se pravilno nanaša na prvo in ne na drugo alinejo 79. člena.

Z redakcijskimi amandmaji je predlagatelj poenotil v predlogu zakona terminologijo zahtevane strokovne izobrazbe delavcev. Poprejšnje razprave v delovnih telesih zborov Skupščine so podprle predlagani predlog zakona o graditvi objektov, zato predlagam, da zbor predlog zakona z amandmaji sprejme. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. Za razpravo k tej točki se je prijavilo tovariš Franc Gornjak, delegat iz občine Slovenj Gradec. Prosim!

F r a n c G o r n j a k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da je predsednik komiteja že odgovoril na naša vprašanja, bi vas samo opomnil, da smo o tem razpravljali v skupinah delegatov občin Dravograd, Slovenj Gradec in Radlje, pa tudi z inšpekcijskimi službami in upravnimi organi. Nismo vlagali amandmaja zaradi tega, ker je predlagatelj vnesel v predlog nova vsebinska določila, ki govorijo o novem področju, ki pri nas do sedaj ni bilo opredeljeno, ali pa je bilo zelo ozko. Menim, da je dilama v tem, ne pa v tem, ali je to mogoče ali ni. Naše pripombe k tem členom so dane v tem smislu, da člani niso dorečeni in da bodo povzročili težave upravnim organom in inšpekcijskim službam, medtem ko bodo občanu, uporabniku verjetno koristili. Naš namen je bil opozoriti predlagatelja, naj temeljitejše prouči ta vprašanja, da ne bi potem pri izvajanju zakona prihajalo do nepotrebnih težav.

Pripombe glede izobrazbe so utemeljene, ker zakon govori, da vodja gradbišča mora imeti višjo ali visoko izobrazbo, projektant pa ne; kar menim, da je nevzdržno.

Poleg tega so določene zadeve tudi izpadle, ki pa so sedaj zajete v tem amandmaju. Nimamo namena vztrajati pri naših pripombah, prepričani pa smo, da se predlagatelj zaveda, kaj predlaga in bo verjetno v določenem času podal tudi poročilo. Hvala lepa!

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Slišali smo obrazložitve. Tovariš Franc Gornjak je ponovno povedal mnenje njihove skupine delegatov.

Naj vas opozorim, da se moramo danes opredeliti do teh amandmajev, ker je to zadnja faza obravnave. Predlagatelj tega zakona je proučil vse predlagane amandmaje pa tudi stališča in pripombe, čeprav niso bile predložene v amandmajski obliki. Prav tako tudi ni bilo nobenih težav glede Zveze paraplegikov, ki ni predlagatelj, tako da smo se uskladili tako s predstavniki odborov, naših delovnih teles in s predlagateljem.

Predsednik komiteja je pri amandmajih, ki smo jih dobili danes na klop, opozoril na napake, in sicer:

Na prvi strani je pri amandmaju k 94. členu za besedilom: "Z denarno kaznijo od 15.000" izpadlo besedilo: "do 50.000".

Na drugi strani pri redakcijskih amandmajih ne gre samo za popravek druge alineje prvega odstavka 5o. člena, ampak tudi tretje alineje 5o. člena. V obeh primerih se namreč dosedanje besedilo zakona, ki je opredeljevalo V. stopnjo zahtevnosti del na tem področju, nadomešča z besedilom, da gre za delavca s končano štiriletno srednjo šolo ustrezne smeri." To besedilo jasneje opredeljuje, za kaj gre. V Jugoslaviji v družbenem dogovoru o razvrščanju poklicev in strokovne izobrazbe trenutno še ni dokončno usklajeno stališče do V. stopnje. Pri nas je V. stopnja stopnja tehnika, vendar pa enakih stališč ni. Zato bolj ustrezno, da se to povsod nadomesti in reče, da gre za štiriletno srednjo šolo ustrezne smeri in se tako ve, da gre za tehnika.

Besedo ima tovarišica Janja Domitrovič, delegatka občine Ljubljana šiška.

J a n j a D o m i t r o v i č : Tovarišice in tovariši delegati! Skupina podpira sprejem predloga zakona o graditvi objektov, meni pa, da bi bilo potrebno besedilo predloga zakona redakcijsko popraviti.

Tako na primer besedilo 43. člena, ki se glasi: "Objekti iz tretjega odstavka 1. člena tega zakona" ni ustrezno, saj 1. člen zakona ne vsebuje treh odstavkov.

Korekcija je potrebna tudi v 79. oziroma v 84. členu, ki naj enotno opredeljujeta raven zahtevane strokovne izobrazbe po veljavni nomenklaturi.

Glede na to, da je skupina zamudila s poslovnikom Skupščine SR Slovenije določen rok za posredovanje amandmajev, predlagam, da predlagatelj zakona prouči možnost vključitve prehodne določbe, s katero bi dolgoročno, na primer v obdobju osmih let, predvideli obvezno vgrajevanje števecv za merjenje porabe toplotne energije v objekte. Takšna rešitev se zdi nujna s stališča skrajnega varčevanja z vsemi vrstami energije.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa! Pojasnila bi, da je bilo glede obeh pripomb, se pravi o strokovni izobrazbi in o 13. členu, zastavljeno vprašanje, češ da 1. člen nima treh odstavkov, vendar če se natančno pogleda, boste videli, da jih ima.

Na tretje vprašanje pa bo odgovoril tovariš Saša Skulj, namestnik predsednika Republiškega komiteja za industrijo in gradbeništvo.

S a š a S k u l j : Glede toplotnih števecv, na katere je bilo v razpravah opozorjeno, smo bili mnjenja, da to ne sodi v ta predpis, kar smo povedali že pri osnutku zakona. Seveda pa smo imeli obveznost to vgraditi, tako da je trenutno v postopku sprejemanja pri Komiteju za energetiko predpis o toplotni zaščiti zgradb in varčevanju z energijo, ki vsebuje določila o možnostih, kdaj se vgrajujejo ti števcv pri rekonstrukcijah stavb.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Prejeli smo amandmaje Izvršnega sveta.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija. Želijo predstavniki odborov in komisije besedo? (Da.)

Besedo ima predsednik Zakonodajno-pravne komisije tovariš dr. Miha Ribarič.

D r . M i h a R i b a r i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V strokovni službi Zakonodajno-pravne komisije ugotavljamo, da v amandmajih Izvršnega sveta, ki smo jih šele sedaj dobili na klop in za katere je rečeno, da so deloma tudi redakcijski, nekatere stvari niso dosledno izpeljane; na primer pri nadomestilu pojma tehnika - nekje je nadomeščeno, nekje ni. Treba bi bilo proučiti, ali predlagatelj zavestno dela to razliko ali morda ni uspel izpeljati tehnično plat. Torej, dokler teh stvari ne razjasnimo, zakona ne moremo sprejemati. Skratka, želim povedati, da s stališča Zakonodajno-pravne komisije ta trenutek ne bi mogel prevzeti nobene odgovornosti za sprejem tega zakona, ne da bi prej proučili sporno vprašanje.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Predlagam, da prekinemo to točko, da bi se lahko sestali predlagatelji in predstavniki Zakonodajno-pravne komisije ter proučili to vprašanje. To je še toliko bolj nujno, ker me je Zbor združenega dela obvestil, da je zakon s temi popravki, na katere sem vas opozorila in ki so nastali pri pisanju amandmajev Izvršnega sveta, že sprejel. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč.

Predlog zakona je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil Toneta Poljšaka, namestnika predsednika Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Želi tovariš Poljšak besedo? (Da.) Prosim.

Tone Poljšak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na klop ste dobili predlog amandmajev oziroma amandmaje Izvršnega sveta, ki izhajajo iz razprav v delovnih telesih Skupščine in iz amandmaja skupine delegatov iz občine Sevnica.

Pri tem pa bi opozoril na to, da nas je danes Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije opozorila, da amandma k 6. členu predloga zakona glede prvega odstavka ne opredeljuje dovolj natančno namena ureditve in izhaja iz obrazložitve, da je dovoljen prevoz umrlega s kraja smrti na kraj pokopa oziroma upepelitve le s posebnim vozilom iz higienskih razlogov, zato daje predlagatelj naslednjo redakcijsko dopolnitev k omenjenemu amandmaju. Ta amandma naj bi se glasil: "Prevoz umrlega s kraja smrti na kraj, kjer se čuva oziroma na kraj upepelitve, je dovoljen samo s posebej prirejenimi vozili komunalne organizacije oziroma krajevne skupnosti." Na ta način bo ta določba zakona jasno opredeljevala, da gre iz higienskih razlogov in iz razlogov javnega reda in miru zagotoviti prevoz s posebnimi vozili samo v primerih, ko je to nujno. Iz mrliške vežice do mesta pokopa pa se pokojnika prenese ali pripelje na krajevno običajen način. Za prevoz pokojnega iz kraja v kraj pa veljajo itak določbe 8. člena zakona.

Predsednica Majda Poljanšek: K drugim amandmajem, ki so jih delegati dobili na klop, tovariš Poljšak, nisi dal nobene širše obrazložitve. Menim, da bi bilo potrebno odgovoriti tudi na amandma občine Sevnica. (Je v obrazložitvi.)

Na podlagi te obrazložitve in amandmajev, ki jih predlaga Izvršni svet, smo lahko ugotovili, da je le-ta praktično prevzel amandma občine Sevnica kot svoj amandma, redakcijsko sicer nekoliko izboljšan. Sprašujem najprej predlagatelja amandmaja, tovariša iz Sevnice, ali umikajo svoj amandma in se strinjajo z amandmajem, ki je povzet oziroma smiselno vključen? (Da.)

Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 27. Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Odbor za urejanje prostora in varstvo okolja, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za narodnosti, ki so zboru pisno poročali, Komisija za narodnosti pa je sporočila, da k predlogu zakona nima pripomb. Sprašujem, če želimo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Prijavljenih delegatov za razpravo ni. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Tovariš sekretar me opozarja, da je v pismeni obliki oddala Skupščina občine Ljubljana Šiška k 7. točki pripombo k 15. členu, s katero predlaga, da se besedi "posmrtni ostanki" nadomestita z "umrlim", tako da bi bil v celotnem besedilu predloga zakona uporabljen enoten izraz. Prosim, besedo ima Tone Poljšak.

Tone Poljšak: Ob predlogu za izdajo zakona in ob osnutku zakona smo ugotovili, da je najprimernejši izraz "umrli" v vseh določbah, kjer se govori o umrlem. Vendar se v 15. členu pokop definira, in tu izjemoma uporabljamo izraz "posmrtni ostanki" oziroma "upepeljeni ostanki", ker smo ugotovili, da je izraz truplo nepieteten. Gre za dve različni tehnologiji pokopa, in sicer, ko se pokoplje umrlega na klasičen način, to se pravi "truplo", in ko se pokoplje žaro. Zato je tu izjemoma uporabljen ta izraz in ne gre za pomoto. Povsod drugje pa smo uporabili enoten izraz, torej "umrli" kot splošen pojem za objekt postopkov tega zakona.

Predsednica Majda Poljanšek: Hvala lepa. Sprašujem, če želi še kdo razpravljati? (Ne.) S pojasnilom smo verjetno zadovoljni in se zdi smiselno, da se pri tem uporablja takšna terminologija.

Ker ne želi nihče več razpravljati in glede na to, da je delegat iz občine Sevnica umaknil amandma te skupine delegatov k 20. členu, lahko pridemo na glasovanje o amandmajih Izvršnega sveta, ki so razvidni iz njihovega dopisa, ki smo ga dobili danes na klop in dodatno pojasnilo, ki ga je dal k dikciji amandmaja k 6. členu.

Hkrati predlagam, da glasujemo o vseh amandmajih Izvršnega sveta skupaj, razen, če kdo temu predlogu nasprotuje. (Ne.) Torej bomo o vseh amandmajih glasovali skupaj. Dajem na glasovanje amandmaje Izvršnega sveta k 1., 6., 10., 11. in 20. členu predloga zakona.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli amandmaje Izvršnega sveta, tako kot so bili danes predlagani.

Dajem na glasovanje predlog zakona v celoti.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo soglasno sprejeli predlog zakona.

Prehajamo na 9. t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na osnutek zakona o javnem obveščanju.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil Slobodana Rakočeviča, namestnika predsednika Republiškega komiteja za informiranje.

Dobili smo obširen pismeni uvod, povzetek pa je bil objavljen v Poročevalcu. Sprašujem, ali želi predstavnik predlagatelja še kaj ustno dodati? (Ne želi.)

Osnutek zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 16. Prejeli ste tudi stališča in usmeritve Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze. Informacija o poteku javne razprave o osnutku zakona je bila objavljena v Poročevalcu št. 28, skupno poročilo Odbora za družbenopolitični sistem vseh treh zborov pa je bilo objavljeno v Poročevalcu št. 30.

Vodje skupin delegatov pa so prejeli tudi uvodno obrazložitev k osnutku zakona.

Osnutek zakona so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Zakonodajno-pravna komisija, Komisija za narodnosti in Komisija za informiranje, ki so zboru pismeno poročali. Sprašujem, če želijo poročevalci besedo? (Ne želijo.)

Seznaniti vas moram, da je osnutek zakona danes obravnaval Družbenopolitični zbor v skladu z 72. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije tako, da nam je o njem posredoval svoja stališča, ki smo jih dobili med sejo. Prav tako ste danes na klop prejeli predlog sklepa, ki naj bi ga po razpravi sprejel naš zbor in ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav v delovnih telesih zbora in Skupščine in javne razprave o osnutku tega zakona.

K tej točki se je prijavila za razpravo tovarišica Darinka Jereb, delegatka iz občine Kranj.

D a r i n k a J e r e b : Tovarišica predsednica, tovariši delegati in delegatke! Skupina delegatov iz občine Kranj je pri obravnavi osnutka zakona o javnem obveščanju in vseh ostalih spremljajočih že dosegljivih gradivih sprejela naslednje načelne in konkretne pripombe k posameznim členom.

Najprej načelne pripombe.

1. Delegati ugotavljamo, da formalni popravki sedanjega zakona o javnem obveščanju v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu še ne zagotavljajo temeljite, predvsem vsebinske preobrazbe družbenih odnosov na področju, ki je posebnega družbenega pomena. K razjasnjevanju osnovnih dilem prav tako ne prispeva preveliko ponavljanje temeljnih določb ustave SFRJ in SR Slovenije, zakona o združenem delu in osnutka zveznega zakona o temeljih sistema javnega obveščanja.

2. Število pripomb k osnutku zakona in prisotnost dilem o nekaterih temeljnih vprašanjih, ki naj jih ureja zakon, kot na primer uresničevanje vloge SZDL, izdajateljska razmerja in vloga družbenopolitičnih organizacij pri ustanavljanju časopisov, ne potrjuje trditve predlagateljev, da je bila razprava o osnutku zakona dobro in temeljito opravljena.

3. Glede na povedano, delegati pogrešamo temeljitejšo strokovno in politično utemeljitev za razjasnjevanje osnovnih dilem, izraženih že ob razpravi o predlogu za izdajo zakona. Če naj bi pri celovitem urejevanju področja javnega obveščanja dosegli čim večjo vzajemnost zakonske regulative in samoupravnih rešitev, še vedno pogrešamo predvsem ocene dosedanjih praktičnih izkušenj, še zlasti oceno uresničevanja odgovornosti ustanoviteljev in izdajateljev pri podružbljanju sredstev javnega obveščanja ter zagotavljanja odprtosti virov informiranja.

Praksa pisanja zakonov, mimo upoštevanja realnih družbenih odnosov in dolgoročnih družbenih ciljev demokratizacije družbenopolitičnega odločanja, ni sprejemljiva, zato ponovno opozarjamo na ugotovitve, stališča in sklepe Skupščine SR Slovenije ob predlogu za izdajo zakona.

4. Predlagatelj v osnutku zakona ni dovolj upošteval strokovnih argumentov

za terminološko jasnost zakona, kar še dodatno navaja k sklepanju, da so rešitve zakonskega osnutka vse preveč ujete v stara razmerja in odnose med subjekti javnega obveščanja in v nasprotju z zahtevami iz razprave onemogočajo jasen vpogled v to področje posebnega družbenega pomena s strani temeljnega subjekta delovnega človeka in občana.

Konkretne pripombe k posameznim členom - izpustila bom tiste, ki so smiselno zajete v stališča, ki smo jih danes prejeli na klop - pa so naslednje.

9. in 10. člen ne upoštevata dosledno, kdo vse so viri informiranja in kakšne so njihove odgovornosti. Denarne kazni namreč, s katerimi je zagroženo v VII. poglavju osnutka zakona, so sankcije obrobne pomena v primerjavi z družbenopolitično in moralno škodo, do katere pride zaradi zapiranja informacij. Zakonodajalec naj opredeli tudi odgovornost za dajanje prevelikega števila informacij, ki pa so nestrokovne, neustrezne po obliki, vsebini in dolžini.

Zakon naj opredeli ustrežnejše, predvsem pa enostavnejše pravno varstvo pravice do obveščeniosti, pri čemer lahko s pridom uporabi izkušnje in spoznanja iz mnogoštevilnih primerov tako imenovanega zapiranja informacij.

11. člen. Potrebno je natančneje opredeliti izredne razmere, predvsem glede na raven, obseg, skratka tako, da ne bi bila mogoča zloraba oziroma samovolja pri razglašanju izrednih razmer in s tem omejevanje pravice do obveščeniosti. Predvsem v lokalnih razmerah naj bo jasno, kdo in kdaj jih lahko razglasi.

Pri 39. členu je varianta možnost, da se ta člen črta. Menimo, da bi moral ta člen ostati, kajti če novinarjem nalagamo odgovornost za strokovno delovanje na svojem področju, potem naj bo njihova dolžnost, predvsem pa pravica, da se nenehno družbenopolitično in strokovno izpopolnjujejo.

K 47. členu. Uradnike naj imenuje organ upravljanja. Ustanovitelji so že do sedaj imeli pravico imenovanja glavnega in odgovornih urednikov, praksa pa kaže, da to ni zagotavljalo uresničevanja ustreznega družbenega vpliva na sredstva javnega obveščanja in ni bila ustrezno uveljavljena odgovornost celotnega uredniškega kolektiva za izvajanje dogovorjene vsebinske zasnove medija.

Predlagana varianta kakor tudi druge rešitve v tem členu se oddaljujejo od koncepta individualne in kolektivne odgovornosti, kot jo uveljavljamo na ostalih področjih družbenopolitičnega življenja. Ne vidimo dovolj jasnih in podkrepjenih razlogov za to, da bi bilo področje javnega obveščanja v tem pogledu izjema.

K 58. členu. Na podlagi dosedanjih izkušenj in dokler ne zagotovimo boljših rešitev, podpiramo varianto drugega odstavka.

K 109. členu. Določbe tega člena, tako kot so zapisane, omogočajo preširoko razlago-možnosti omejevanja temeljne svoboščine, ki jo opredeljuje ustava. Praktični primeri kažejo, da je nujno potrebno natančneje opredeliti predmet omejevanja glede na udeležene subjekte, da bi zožili možnost subjektivnih interpretacij tega določila, ki so bolj vznemirili javnost kot trditve same. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Milena Remškar, delegatka iz občine Tržič.

M i l e n a R e m š k a r : Tovarišica predsednica, tovariši in tovarišice delegati! Občina Tržič ima pripombe k osnutku zakona o javnem obveščanju, in sicer k 76. členu. Trenutno še veljavni zakon o javnem obveščanju pri plačilu naročnine ni dovoljeval nikakršnih izjem, vendar pa bi v sedanosti te izjeme morale obstajati predvsem iz dveh razlogov.

1. V SR Sloveniji še vedno nimamo vseh področij pokritih z oddajniško in pretvorniško mrežo.

2. TV aparati se vse več uporabljajo kot monitor za hišne računalnike, ki jih je po naših domovih iz dneva v dan več.

Zato bi morali v 76. členu predloga zakon ti dve dejstvi upoštevati, in sicer v tem smislu, da je dolžan naročnino plačevati imetnik radijskega in TV sprejemnika, če ima zagotovljen nemoten sprejem slovenskih osrednjih programov in plačevanje TV narodčnine bi morali biti oproščeni vsi tisti imetniki TV aparatov, ki so jih ustrezno priredili in jih uporabljajo le kot monitor za hišni računalnik. Hvala.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Tomaž Kšela, delegat iz občine Maribor-Rotovž.

T o m a ž K š e l a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na pozno uro se bom omejil samo na dve pripombi, ki sta ju oblikovali skupina delegatov v mariborskih občinah in mestu Maribor.

Gre za 58. člen, kjer se varianta drugega odstavka glasi: "... če ustanovitelj ali organ družbenopolitične skupnosti odloči, da mora biti prodajna cena časopisa nižja od proizvodne cene, mora zagotoviti takšno nadomestilo razlike v ceni, ki bo omogočila redno izdajanje časopisa."

Opozoril bi na znano dejstvo, da se informativno politični tisk pravzaprav ustvarja z izgubo, ker je prodajna cena nižja od ekonomske cene in da bi glede na zatečeno stanje striktna uporaba tega člena pomenila, da bi nekatera sredstva javnega obveščanja oziroma nekatere časopise v nekem srednjeročnem obdobju morali ukiniti. Zato menim, da ta informacija ni ustrezna in da bi morali opraviti razpravo o tem znotraj Socialistične zveze, racionalizirati časopis, ne pa se tako administrativno ob enem členu odločiti in da bi morali to problematiko reševati z družbenim dogovarjanjem in sporazumevanjem. To pomeni, da bi po razpravi v Socialistični zvezi o tem, kakšne časopise naj bi imeli, kako jih racionalizirati in tako naprej, tem z mehanizmi družbenega dogovarjanja zagotovili, da se te razlike v ceni pokrivajo.

V zvezi s tem bi posebej opozoril, da 3. člen osnutka zakona zelo dobro opredeljuje, kakšne naloge imajo sredstva obveščanja in da smo s tem členom pridobili objektivne kriterije, na osnovi katerih lahko merimo, kolikšen je prispevek posameznega sredstva informiranja k uresničevanju njihovih funkcij. Zato nam bodo razprave o teh problemih znotraj Socialistične zveze olajšane.

Opozoril bi tudi na 72. člen, ki se glasi: "RTV Ljubljana ustvarja in oddaja radijske in TV programe, ki so splošnega pomena za republiko, za slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu, delavce na začasnem delu v tujini, izseljenke ter italijansko in madžarsko narodnost v SR Sloveniji."

75. člen pa se glasi: "Sredstva, pridobljena z RTV naročnino, se uporabljajo za ustvarjanje in oddajanje radijskih in TV programov iz prvega odstavka 72. člena", to pomeni za programe, ki jih ustvarja RTV Ljubljana. Po mojem mnenju gre za stališče, ki bi ga veljalo temeljito proučiti znotraj Socialistične zveze, ker smo se s tem stališčem, razvojno gledano, zavezali, da bomo prav vse programe, ki se ustvarjajo v RTV Ljubljana, proglasili za programe splošnega pomena za republiko, za slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu in za italijansko ter madžarsko narodnost. Programi, ki nastajajo v lokalnih radijskih postajah ali izven tega, pa tega statusa ne bodo mogli dobiti. Menim, da tu ponovno prihaja do administrativne logike in da bi se morali o vsakem programu posebej pogovarjati. Ne bi želel poenostavljati, vendar pa, kje piše, da če je glasbena oddaja ali kaj podobnega na prvem ali drugem programu, da gre za nacionalno glasbo, če pa je na lokalni postaji, pa gre za lokalno glasbo? Skatka, tudi pri tem bi morali uporabiti mehanizme družbenega dogovarjanja. Namreč, tako časopisi kot radijski programi so na tako majhnem nacionalnem in kulturnem območju izredno občutljiva zadeva in imajo izjemno, ne samo informativno funkcijo, temveč tudi izjemno kulturno, vzgojno in izobraževalno funkcijo. Kako bomo to financirali, se moramo v Socialistični zvezi dejansko o tem sporazumevati in dogovarjati.

Osebnostno sem proti temu, da obravnavamo 58. in 72. člen s tega stališča, da bi z odločanjem o teh členih spreminjali neke realne odnose, ki obstajajo v vsakodnevnom življenju. Dajmo to stvar analizirati in se dogovorimo, ali je taka, kot je danes, dobra ali ni. Če pa bomo ugotovili, da ni dobra, potem se moramo dogovoriti, kako bomo za nekatere stvari zagotavljali boljše materialne pogoje

kot drugim. Miselnost, da bo tam, kjer ustanovitelj ima denar, še naprej vse delovalo kot do sedaj, tam kjer pa ustanovitelj nima denarja, pa naj se ukine, je nekoliko administrativna. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovarišica Janja Domitrovič, delegatka iz občine Ljubljana-Šiška.

J a n j a D o m i t r o v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina občine Šiška podpira sprejem osnutka zakona o javnem obveščanju s stališči delovnih teles Skupščine SR Slovenije in predsedstva Republiške konference SZDL, predlaga pa, da naj predlagatelj redakcijsko temeljito popravi celotno besedilo osnutka zakona. Pri tem še posebej opozarja na določbo 4. točke 109. člena, ki jo je potrebno uskladiti s kazenskim zakonom SR Slovenije. Le-ta v določbi 228. člena opredeljuje kot kaznivo dejanje širjenje lažnih vesti ali trditve, v osnutku zakona pa je uporabljen izraz neresnične vesti ali trditve.

Skupina je bila seznanjena tudi s predlogom za spremembo in dopolnitev 5. člena osnutka zakona, ki ga je časopisno grafično podjetje Delo poslalo Republiškem komiteju za informiranje. Skupina ga podpira in predlaga, da naj predlagatelj prouči predlog, da se med dejavnosti posebnega družbenega pomena vključi tudi tiskanje, kadar je v neposredni zvezi z dejavnostjo posebnega družbenega pomena.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Prijavljenih kandidatov za razpravo ni več. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Uroš Gulič, delegat iz občine Ljubljana-Bežigrad.

U r o š G u l i č : Naša delegacija podpira predlog Zakonodajno-pravne komisije in drugih delovnih teles zbora, da kaže o osnutku nadaljevat razpravo do takrat, ko bo pripravljen predlog zveznega zakona o javnem obveščanju, da se ne bo zgodilo to, kar se je dogajalo od 1968 do 1970 leta na Hrvaškem, tako da bi dokončno uskladili besedilo republiškega zakona z interesi vse Jugoslavije.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Slobodan Rakočevič, namestnik predsednika Republiškega komiteja za informiranje.

S l o b o d a n R a k o č e v i č : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Želel bi spregovoriti o tistih sugestijah in pripombah, ki so bile izrečene v razpravi, niso pa zajete v stališčih delovnih teles Skupščine.

Najprej bi omenil načelne pripombe, na katere je opozorila delegatka v imenu skupine delegatov iz Kranja. Strinjam se z načelno pripombo, da samo uskladitev sedanjega zakona z zakonom o združenem delu in ustavo še ne bi bila v celoti garancija za spreminjanje odnosov na tem področju, čeprav seveda tudi to veliko pomeni. Moramo upoštevati, da je bil sedaj veljavni zakon sprejet že leta 1973 in je eden redkih sistemskih zakonov, ki še veljajo, in ki ni usklajen z zakonom o združenem delu niti z ustavo. Tega usklajevanja pa se vendarle ne sme zreducirati samo na nekakšno formalno-pravno usklajevanje, ker so spremembe, ki jih usklajevanje s tema dvema aktoma zahteva, lahko samo vsebinske in zato mnogo širše.

Glede ugotovitve, da število pripomb ne potrjuje trditve predlagateljev, da je bila razprava o osnutku zakona dobro in temeljito opravljena, kar smo zapisali v naši uvodni besedi, moram reči, da je bilo to izrecna ugotovitev sprejeta na predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze. Dejansko je bilo že o predlogu za izdajo zakona izredno veliko vsebinsko bogatih razprav in danih predlogov ter stališč, ki smo jih skušali vgraditi v osnutek zakona. Tudi zbori in delovna telesa so že v skupščinski razpravi o predlogu za izdajo zakona ugotovili, da teze za osnutek zakona ustrezno rešujejo bistvena vprašanja.

Ta poglobljena in vsebinsko bogata razprava se je nadaljevala tudi o osnutku zakona, saj je bila prav zaradi možnosti daljše in bolj poglobljene razprave predložena tudi obravnava osnutka v Skupščini - prvotno je bila predvidena obravnava osnutka že v juniju mesecu - kar se je pokazalo kot izredno koristno. Veliko število razpravljalcev, in s tem seveda tudi različna stališča o posameznih vprašanjih, pa kaže, da je trditev in ugotovitev o izredno široki demokratični in vsebinsko poglobljeni razpravi upravičena, kar, ponavljam, ni samo ugotovitev predlagatelja, temveč tudi izrecna ugotovitev Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze. Da pa so nekatera stališča med seboj različna in tudi nasprotujoča, je v tako široki razpravi tudi za pričakovati, obenem pa je to tudi koristno za razčiščevanje vprašanj in iskanje najustreznjših rešitev. Naša dolžnost pa je, da upoštevamo usmeritve, ki jih bodo zbori sprejeli ob obravnavi osnutka, in pripombe delovnih teles ter pripombe iz današnje razprave ustrezno pa tudi pripombe iz drugih razprav.

Težko pa se strinjamo, da ni bila opravljena ocena o dosedanjih praktičnih izkušnjah; nasprotno, menimo, da je bila že sama ocena stanja, s katero smo utemeljevali predlog za izdajo zakona, izredno široka, ne samo po obsegu, temveč je bila bogata tudi s podatki, z oceno načinov in oblik, ki so se uveljavile v obdobju veljavnosti zakona o javnem obveščanju. V tej oceni smo skušali ne samo oceniti delovanje posameznih določb dosedanjega zakona, ki še ni bil usklajen z zakonom o združenem delu niti z ustavo, kar je že samo po sebi seveda zahtevalo, da se ocenijo vse praktične oblike, ki so se morale na tem področju nujno uveljaviti, celo preko veljavnega zakona.

Glede pripombe, da predlagatelj ni dovolj upošteval strokovnih utemeljitev za terminološko jasnost zakona, bi rekel, da je poleg zelo široke javne razprave predlagatelj skušal pritegniti in opraviti razprave z vsemi strokovnimi potenciali na tem področju, tako s Fakulteto za politične vede in novinarstvo, Pravno fakulteto, Društvom novinarjev, da ne naštevam vseh strokovnih institucij, ki so pri tem sodelovale. Dana pa je bila tudi terminološka pripomba, da naj bi bil zakon širši in da naj ne bi govoril samo o javnem obveščanju, temveč o javnem komuniciranju.

V obrazložitvi k osnutku zakona smo skušali pojasniti, da ustava predvideva, da republika z zakonom uredi področje javnega obveščanja, se pravi ne vseh komunikacijskih procesov v naši družbi.

Na kratko bom skušal še odgovoriti na pripombe k posameznim členom.

O pripombi, ki se je nanašala na škodo glede zapiranja informacij in odprtosti virov, je tekla zelo široka razprava, bila pa so tudi izražena različna mnenja, kako daleč precizirati in dograditi te rešitve v tem zakonu. Treba je reči, da vprašanje odprtosti in zagotavljanja javnosti dela vseh družbenih subjektov, organov, organizacij, skupnosti in tako naprej, ne zagotavlja samo ta zakon. Že zakon o družbenem sistemu informiranja, zakon o združenem delu, zakon o sistemu državne uprave in tako naprej, zavezujejo posamezne subjekte, na katere se nanašajo da zagotovijo odprtost informacij in dostopnost podatkov, razen seveda tistih, ki predstavljajo uradno, vojaško, državno ali poslovno tajnost. Drugo pa je vprašanje, če se te oznake prepogosto uporabljajo; tudi takrat, kadar to ni potrebno niti upravičeno, vendar je to praksa, proti kateri se je treba boriti na vse načine. Kar pa je po našem mnenju potrebno dograditi v tem zakonu, pa je predvsem, kako v zakonu bolj precizno in bolj jasno opredeliti odgovornost teh virov informacij do sredstev javnega obveščanja kot pomembnih in specifičnih subjektov, ki z uresničevanjem svoje funkcije zagotavljajo javnost dela številnih družbenih subjektov na poseben pomemben način.

Glede izrednih razmer je treba reči, da določitev, kdaj gre za izredne razmere, ni stvar tega zakona, ker je to opredeljeno v drugih predpisih. Menim, da je za potrebe tega zakona dovolj, da se predvidi, katere zadeve stopijo v veljavo ob izrednih razmerah. To je konkretno vprašanje cenzusa.

Glede 47. člena, kdo naj imenuje glavnega in odgovornega urednika in urednike, so bile sprejete opredelitve v delovnih telesih Skupščine in tudi na predsedstvu RK SZDL. Pri tem pa za vprašanje ustrezne ureditve odnosov med ustanovitelji javnih glasil in organov upravljanja OZD in vsemi ostalimi subjekti, ki sodelujejo v procesih javnega obveščanja. Tudi to je eden od

primerov, ko so bila izražena različna stališča, ki jih bomo v nadaljnji pripravi zakona ustrezno upoštevali.

Naslednjo pripombo so dali delegati iz Tržiča glede plačevanja RTV naročnine. Naj povem, da je v zvezi s plačevanjem RTV naročnine Krajevna skupnost Log pod Mangrtom sprožila celo ustavni spor, ker niso mogli sprejemati televizijskih programov. To smo upoštevali pri razreševanju tega vprašanja, treba pa je še proučiti, kako upoštevati tudi sodbo Ustavnega sodišča pri določitvi obveznosti plačevanja RTV naročnine in njeni pravni naravi. Treba pa je reči, da je stvar zakona, da določa samo obveznost plačevanja te naročnine, način in drugo pa je treba urediti po samoupravni poti znotraj RTV hiše. Način pobiranja, oprostitve in tako naprej pa naj bi bila v skladu z usmeritvami samoupravna pravica delavca v delovni skupnosti, v sodelovanju s predstavniki družbene skupnosti v njenem upravljanju RTV Ljubljana, ki naj bi bila po zakonu pristojna za pobiranje RTV naročnine in ki tudi določa višino.

V zvezi z vprašanjem oziroma pripombo tovariša Kšele, kam se namenja RTV naročnina, češ da se po zakonu RTV naročnina namenja samo za financiranje programov RTV Ljubljana, mislim, da je dejansko treba besedilo tega člena nekoliko jasneje formulirati. Vendar pa je osnovna misel, ki smo jo zasledovali pri tem zelo blizu pripombi tovariša Kšele, in sicer, da se naj RTV naročnina namenja izključno za financiranje RTV programov, ne pa na primer za financiranje oddajniške in pretvorniške mreže. Ta člen, čeprav nekoliko neprecizno, določa, naj bi se RTV naročnina namenjala za programe, ki so pomembni za vso republiko oziroma za delovne ljudi in občane v republici za slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu za naše delavce v tujini, za izseljence ter italijansko in madžarsko skupnost v SRS. Seveda lahko te programe ustvarjajo tudi lokalne radijske postaje druge RTV organizacije v Sloveniji, jasno pa je, da se ti že zaradi narave in tehničnih zahtev morajo oddajati preko RTV Ljubljana. V 2. odstavku tega člena pa je predvideno, kar je predlagal tudi tovariš Kšela, da naj se medsebojna razmerja tudi glede uporabe sredstev za take programe, ki jih lahko ustvari katerakoli RTV organizacija, uredijo po samoupravni poti z družbenimi dogovori, s samoupravnimi sporazumi med RTV Ljubljano in drugimi tovrstnimi organizacijami.

Glede 58. člena. Misel je bila, da ustanovitelji v tistih primerih - ko zaradi interesov, da je dostopnost sredstev javnega obveščanja čimvečja, neposredno s svojo odločitvijo vplivajo na ceno časopisa, da je ta nižja od proizvodne cene - morajo tudi materialno stati za tako odločitvijo. Menim, da je treba konkretno izvedbo tega prepustiti urejanju z družbenim dogovorom in s samoupravnimi sporazumi. Tudi v uvodni besedi smo posebej poudarili, da je že sedanja praksa na tem področju takšna, saj obstaja družbeni dogovor financiranja mladinskega tiska, družbeni dogovor o politično-informativnem tisku - da se tako zagotovijo sredstva in podlage za zagotavljanje ustrežnejšega družbenoekonomskega in materialnega položaja vseh sredstev javnega obveščanja.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, zaključujem razpravo. Pred seboj imamo sklep, ki je bil pripravljen za oba zbora na podlagi razprave v odborih. Predlagam, da glasujemo o njem z dopolnitvijo, da predlagatelj pri pripravi predloga upošteva tudi stališča Družbenopolitičnega zbora. Med seboj sem ugotovila, da jih še niste dobili na klop, zato jih boste lahko prebrali, ko bodo natisnjena v Poročevalcu.

Dajem na glasovanje predlog sklepa z dopolnitvijo, da se obvezno upoštevajo tudi stališča Družbenopolitičnega zbora.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Vračamo se na 6. točko dnevnega reda, to je na poročilo Izvršnega sveta o stanju varnosti v železniškem prometu na območju SR Slovenije.

Medzborovska skupina je končala delo in prosim tovariša Bogomirja Barago, da poroča o predlogu za dopolnitve ugotovitev in sklepov.

B o g o m i r B a r a g a : Medzborovska skupina delegatov je proučila razpravo na seji Zbora združenega dela in Zbora občin k poročilu o stanju varnosti v železniškem prometu na območju SR Slovenije in predlaga naslednjo dopolnitev ugotovitev in sklepov, ki ste jih danes prejeli na klop.

1. Na koncu 2. točke sklepov pod II. se črta pika in doda besedilo: "in kjer infrastruktura ni ustrezna".

2. Za prvim stavkom 4. točke se vstavi drugi stavek 2. odstavka te točke, ki naj se začne z besedilom: "Stalno je treba tudi izboljševati pogoje".

Prvi stavek 2. odstavka te točke naj se konča z besedilom "v strukturi in kvaliteti storitev, ki zagotavljajo večje dohodkovne in izvozne učinke".

3. V točki 5 se za besedilom "tehnično-tehnološka enotnost" doda besedilo "in družbenoekonomske povezanosti v sistemu jugoslovanskih železnic".

4. V točki 6. se za besedilom "železniško gospodarstvo Ljubljana" doda "in poslovne banke".

Prvi "in" v tem stavku se črta.

V drugem stavku 6. točke se črta beseda "tudi".

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Slišali smo poročilo medzborovske skupine in dajem v razpravo njihovo poročilo. Želi kdo razpravljati o dopolnitvah ugotovitev in sklepov? (Ne želi.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje ugotovitve in sklepe z dopolnitvami, kakršne je pravkar predlagal tovariš Baraga.

Kdor je za takšen predlog ugotovitev in sklepov s temi dopolnitvami, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo ugotovitve in sklepe s temi dopolnitvami soglasno sprejeli.

Vračamo se na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o graditvi objektov.

Besedo ima Marko Henrik, predstavnik Izvršnega sveta.

M a r k o H e n r i k : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Opravičujem se za nastalo napako, v bistvu gre za problem pravilne nomenklature ustrezne stopnje izobrazbe.

V predlogu je bil prvotno uporabljen izraz "tehnik", pri usklajevanju te nomenklature smo ugotovili, da tudi dikcija "V. stopnja" ni ustrezna in je skladno z zakonom o usmerjenem izobraževanju možna in pravilna definicija "stopnja izobrazbe" ustrezna, tako da se v primerih, če imamo v predlogu zakona besedo "tehnik", le-ta nadomesti z besedami "delavec s končano štiriletno srednjo šolo ustrezne smeri".

Tako na podlagi te obrazložitve predlagamo amandma k 85. členu predloga zakona, in sicer, da se črtajo besede "tehnika ustrezne stroke" in se nadomestijo z besedami "delavca s končano štiriletno šolo ustrezne smeri." Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Tovariš Henrik, to ni bilo napisano v teh amandmajih? (Ne.) Na to je prej opozoril tudi predsednik Zakonodajno-pravne komisije.

Želi kdo razpravljati o tem amandmaju? (Ne.)

Sprašujem tudi, ali je potrebno glasovati o vsakem amandmaju posebej, glede na to, da smo k predloženim amandmajem v pismeni obliki morali dati

še nekaj popravkov in amandmajev?

Kdo je za posebno glasovanje? (Nihče.) Potem dajem vse amandmaje Izvršnega sveta, kot so bili predlagani, na glasovanje.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandmaje Izvršnega sveta.

Dajem na glasovanje predlog zakona v celoti.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel tudi predlog zakona.

Vračamo se na 5 . t o č k o d n e v n e g a r e d a , to je na uresničevanje družbene preobrazbe državne uprave.

Medzborovska skupina je končala z delom in prosim poročevalca skupina tovariša Toneta Šeligo, da zboru poroča o delu medzborovske skupine.

T o n e Š e l i g a : Medzborovska skupina delegatov se je potem, ko je dobila pojasnila, da bodo zbori republiške Skupščine v zadnjem trimesečju obravnavali tudi osnutek zvezne analize uresničevanja delegatskih odnosov v delegatskem skupščinskem sistemu in analizo republiških predpisov z vidika možnosti poenostavitve posameznih administrativnih opravil, odločila, predlagati zboru, da danes vendarle sklepamo o stališčih in ugotovitvah, predvsem zaradi tega, ker se vrsta pripomb in predlogov nanaša na tematiko, ki jo bomo obravnavali še z drugega vidika in je morda prav zato smiselno, da s tem pospešimo ves postopek.

V medzborovski skupini smo izoblikovali naslednje pripombe, oziroma predloge dopolnitev stališč. Prosim, da vzamete v roke "ugotovitve in stališča", da bi laže sledili spremembam.

Naj tudi povem, da bosta Zbor združenega dela in Zbor občin danes odločala o teh predlogih, medtem ko bo Družbenopolitični zbor o tem odločal kasneje.

Spremembe so torej naslednje:

1. v 2. odstavku 1. točke se v zadnjem stavku za besedo "občanov" doda beseda "hkrati". Stavek se sedaj glasi takole: "Državna uprava ni dovolj odzivna na potrebe in probleme delovnih ljudi in občanov, biti bi morala hkrati bolj v funkciji..."

2. V 1. točki se kot novi 3. in 4. odstavek dodata zadnja odstavka besedila ugotovitev in stališč s tem, da se besedilo novega 3. odstavka začne: "Zbori poudarjajo, da je treba ...". V tem odstavku se v 5. vrstici beseda "upravnih" nadomesti z besedo "administrativnih".

3. V 2. odstavku 2. točke se v predzadnji vrsti za besedilom "več zahtev za" doda beseda "konkretna".

4. V 3. točki se doda nov odstavek, ki se glasi: "Vlogo in položaj izvršnih svetov je potrebno razvijati skladno z njihovo ustavno funkcijo. Sposobni morajo biti spremljati stanje na vseh področjih dela in življenja v družbenopolitičnih skupnostih, kar jim zagotavljajo tudi njihove funkcije, ki jih imajo pri usklajevanju in koordiniranju dela upravnih organov. Nujen pogoj za opravljanje vseh funkcij pa je razvijanje kolektivnega dela in odgovornosti vsakega člana za svoje področje in za delo Izvršnega sveta kot celote".

5. V 4. točki se v 1. odstavku črta zadnji stavek.

6. V 5. točki se v drugem stavku drugega odstavka za besedilom; "in samoupravne interesne skupnosti" doda besedilo "z jasno razmejitvijo strokovnih opravil od odločanja v delegatskih skupščinah".

7. V 7. točki se v prvem odstavku na začetku zadnjega stavka za besedo: "Proces" črta beseda: "posodabljanja". Pika na koncu sedanjega stavka se črta in dodata besedi: "in posodabljanja".

8. V 7. točki se v 4. stavku drugega odstavka za besedama "je potrebno" črta besedilo do konca stavka in se doda naslednje besedilo: "z drugačnim načinom oblikovanja sredstev za splošno porabo zagotoviti primerno uporabo načel zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela, kar sedanji sistem indeksiranja proračunskih sredstev ne omogoča. Uresničiti moramo sistemsko rešitev, da organi državne uprave pridobivajo sredstva po vrsti, obsegu, pomenu, zahtevnosti in pogojih za opravljanje nalog, določenih v delovnem programu ter po kakovosti njihovega izpolnjevanja, ne pa samo glede na število zasedenih delovnih mest, s čimer je mogoče znatno vplivati, da se omeji nadaljnja rast števila delavcev v upravi. Že zdaj pa je treba omogočiti ustreznejše in stimulatивно nagrajevanje strokovno zahtevnejših opravil in nalog ter dosledneje izpolnjevanje naloge s področja permanentnega strokovnega izobraževanja in družbenopolitičnega usposabljanja".

To so vsa dopolnila stališč in ugotovitev.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Slišali smo poročilo. Sprašujem, če želi kdo o poročilu medzborovske skupine razpravljati? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Adrian Kotnik, delegat občine Ljubljana Center.

A d r i a n K o t n i k : Žal tako zelo pomembno zadevo obravnavamo na koncu. Kolikor smo razumeli, je to področje tako pomembno, da ga ne bi mogli obravnavati niti kot prvo fazo postopka. V razpravi je bilo izrečenih veliko tehtnih pripomb glede kršenja samoupravnih pravic in tako dalje, sedaj pa smo se omejili zgolj na manjše nične popravke. Menim tudi, da je to gradivo tako pomembno, saj posega v vsa družbena dogajanja, zato ga ne bi smeli tako hitro predložiti v obravnavo. Nenazadnje delavci zelo veliko od njega pričakujejo, ker gre za njihovo življenje, status, nagrajevanje pri delu in tako dalje.

Predlagam, da se današnja razprava objavi v zapisniku in da se o tem ponovno razpravlja na komisijah, ki bi za naslednjo sejo pripravili dopolnjeno besedilo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Sprašujem, ali še kdo predlaga, da dokončno sklepanje o teh stališčih preložimo na naslednjo sejo zбора? (Ne.)

Dogovoriti pa se moramo tudi glede tega, ali smo sploh zadovoljni s tem poročilom in ali je potrebno, da se medzborovska skupina delegatov ponovno sestane, ker se lahko zgodi, da tudi s spremenjenimi sklepi ne bomo zadovoljni. Dajem na glasovanje predlog, da se medzborovska skupina ponovno sestane.

Kdor je za takšen predlog, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da se zbor strinja s predlogom, da se medzborovska skupina delegatov ponovno sestane in skrbno prouči vse pripombe iz razprave delegatov ter pripravi dopolnjen osnutek tega akta.

K besedi se javlja tovarišica Kristina Kobal, članica Izvršnega sveta in republiška sekretarka za pravosodje in upravo.

K r i s t i n a K o b a l : Dala bi še nekatera dodatna pojasnila v zvezi z obravnavo osnutka ugotovitev in stališč.

Zbor združenega dela je usklajena stališča medzborovske skupine sprejel, s tem da so nekatere pobude izven okvira, ki jih te usmeritve predvidevajo in jih bomo upoštevali v skladu s splošno usmeritvijo, da bodo vse predlagane

pobude tudi upoštevane pri nadaljnjem delu, tako tudi pri spreminjanju sistemskih zakonov. Nenehno smo namreč opozarjali, da je to le del analize političnega sistema in da je treba s tega stališča razumeti to naše poročilo o uresničevanju družbene preobrazbe državne uprave. Tiste pripombe, ki se nanašajo na racionalizacijo dela, bo treba presoditi s stališča administrativno-tehničnih opravil in ne samo upravnih opravil, pa tudi racionalizacije dela administrativno strokovnih služb iz vseh vidikov družbene režije ne samo upravno pravne.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala. To je bilo dodatno pojasnilo, ki pa ne spreminja odločitve, ki jo je naš zbor že sprejel.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet, ki je za svojega predstavnika določil tovarišico Marjeto Macarol-Hiti, glavno republiško sanitarno inšpektorico. Želite morda besedo? (Da.)

M a r j e t a M a c a r o l - H i t i : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvajanje zakona o sanitarni inšpekciji, ki je bil sprejet leta 1973, je v praksi pokazalo potrebo po nekaterih spremembah, zlasti glede na racionalizacijo izvajanja sanitarnega nadzorstva in glede na tehnološki razvoj.

Upoštevali smo tudi načelo decentralizacije in smo na republiški ravni obdržali le tiste naloge, ki zahtevajo poglobljeno strokovno znanje ali pa so pomembne za širšo družbeno-politično skupnost.

Republiški sanitarni inšpektorat naj bi praviloma nadzoroval vse tiste dejavnosti in objekte, za katere tudi izdaja poprejšnja soglasja. Predloženi osnutek zakona je usklajen z zakonom o urejanju prostora in zakonom o urejanju naselij in drugih posegov v prostor. Opredelili smo primere, za katere ni potrebno poprejšnje soglasje sanitarne inšpekcije. Te spremembe se nanašajo predvsem na 3., 10., 11. in 12. člen zakona o sanitarni inšpekciji.

Ostale spremembe in dopolnitve zakona se nanašajo na strokovno izobrazbo sanitarnih inšpektorjev, to je 7. člen, 12. člen pa določa, da Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo v soglasju z Republiškim komitejem za varstvo okolja in urejanje prostora predpiše minimalne pogoje, ki jih morajo vsebovati prostorski izvedbeni akti z vidika varovanja zdravja prebivalstva.

Kazenske določbe smo uskladili z zakonom o prekrških.

V osnutku smo v glavnem upoštevali vse prejete pripombe, stališča in mnenja delegatov skupščinskih delovnih teles in na sejah zborov, kar je podrobneje pojasnjeno v skupščinskem Poročevalcu.

Pri pripravi predloga bomo upoštevali tudi mnenje Zakonodajno-pravne komisije v zvezi z 10. členom osnutka zakona. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Osnutek zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 26.

Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru pismeno poročala. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Imam štiri prijavljene delegate. Besedo ima tovariš Ciril Pelicon, delegat Obalne skupnosti Koper.

C i r i l P e l i c o n : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Svojo razpravo bom omejil le na najpomembnejše pripombe.

v 4. členu osnutka pri pristojnostih republiškega sanitarnega inšpektorja po 10. členu zakona, ki govori o ogroženosti v vsaj dveh občinah, je ta dikcija

vprašljiva, ker se lahko taka ogroženost pojavi tudi samo v eni občini.

Ponovno predlagamo, da se v 6. točki med pristojnostmi republiškega sanitarnega inšpektorja doda tudi sanitarni nadzor nad obalnim morjem.

K 6. členu osnutka menimo, da ni potrebno sanitarno soglasje h gradbenemu dovoljenju, ker je pač že predhodno dano soglasje k lokacijski dokumentaciji, pred pridobitvijo uporabnega dovoljenja pa je tehnični pregled, tako da se vsa zadeva še enkrat proučuje. Kolikor pa ni zadovoljeno vsem zahtevam, pa so potrebne tudi ustrezne sankcije, ki jih ta zakon ne predvideva.

Prav tako bi tudi bilo, da če že imamo zakon, da le-ta zajema vsa področja, ne pa da imamo pravne praznine, tako da potrebujemo še različne dodatke in na koncu ne vem natančno, kaj smo s tem zakonom sploh želeli. Menim tudi, da bi morali posebej določiti, da bo tisti, ki bo zakon kršil, tudi ustrezno kaznovan in bi moral že vnaprej vedeti, da ga bo taka kazen doletela. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Endi Žokalj, delegat občine Maribor-Pobrežje.

E n d i Ž o k a l j : Spoštovana predsednica, spoštovani delegati in delegatke! K predlogu za dopolnitev osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji je skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Maribor Pobrežje predlagala, da se dopolni besedilo 6. točke 10. člena osnutka zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji z naslednjim besedilom: "za oskrbo dveh ali več občin, razen občin posebnih družbenopolitičnih skupnosti oziroma na področju enotnega sanitarnega inšpekcijskega nadzora."

Utemeljitev. V bivši enotni občini Maribor je bila pristojna občinska sanitarna inšpekcija za vodovod, s preoblikovanjem pa bi ta pristojnost prešla na Republiški sanitarni inšpektorat. Prav tako ukrepajo tudi medobčinske inšpekcijske službe na področju vsake občine posebej, ne pa za vodovod, ki povezujejo dve občini, zato predlagamo dopolnitev 6. točke 10. člena.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Davorin Škarabot, delegat iz občine Nova Gorica.

D a v o r i n Š k a r a b o t : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Predlagamo, da se v 6. točki 4. člena doda glede nadzorstva na vodovodu v dveh občinah tudi nadzorstvo na meddržavnih vodovodih. Namreč, v naši občini imamo izjemno priložnost, da izvažamo vodo. Menimo, da je to vsaj tako pomembno, kot je vodovod v dveh občinah. To utemeljujemo tudi s tem, da na kvaliteto te vode vpliva reka Soča s pritoki, ki pa so v več občinah.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Besedo ima tovariš Adrian Kotnik, delegat občine Ljubljana Center.

A d r i a n K o t n i k : Skupina delegatov je že ob obravnavi predloga za izdajo zakona predlagala, da ne bi smeli zniževati kriterijev za republiškega sanitarnega inšpektorja, zato predlaga, da kriteriji ostanejo nespremenjeni.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Marjeta Macarol-Hiti, predstavnica predlagatelja.

M a r j e t a M a c a r o l H i t i : Naj samo povem, da bomo vse pripombe podrobno proučili in ustrezno upoštevali.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sanitarni inšpekciji se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi zakona naj predlagatelj upošteva pripombe Zakonodajno-pravne komisije, pripombe skupin delegatov in pripombe iz razprave delegatov na seji zbora.

Kdor je za takšen sklep, naj prosim glasuje! (43 delegatov glasuje za.)
Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1984 z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojo predstavnico določil tovarišico Ado Gorjup, namestnico Republiškega sekretarja za finance. Želite besedo? (Da.)

A d a G o r j u p : Glede na pozno uro predlagam, da bi odgovorila samo na vprašanja, ki bi jih morda delegati zastavili, uvodno obrazložitev pa bi podala v pisni obliki.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Predlog za izdajo zakona z osnutkom zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 27. Prejeli ste tudi dopolnilni predlog Izvršnega sveta za spremembo višine sredstev za premiranje odkupa in regresiranje jesenske setve pšenice.

Predlog za izdajo zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor je zboru pisмено poročal, komisija pa je sporočila, da k predloženemu aktu nima pripomb.

Sprašujem, če želite poročevalca besedo? (Ne želite.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Uroš Gulič, delegat občine Ljubljana-Bežigrad.

U r o š G u l i č : Tovarišica predsednica! Glede na to, da predlagatelj v svojem poročilu ni obrazložil, kako je prišlo do take razlike pri oceni finančnih možnosti in potreb za odkup pšenice, zastavljam naslednji dve vprašanji:

1. Kako je mogoče, da lahko nastane tolikšna razlika v 14 dneh od priprave predloga do dopolnitve, ki jo je dal Izvršni svet, kako je do tega prišlo in kdo je za to odgovoren?

2. Podpiramo poročilo Odbora za finance. Problematično je za 82.000 ton pšenice, ki bi jo odkupili v Sloveniji s premijo 266 milijonov dinarjev. Ali je res potrebno dati tako visoko premijo, ker s tem finančno obremenjujemo naše gospodarstvo? Hkrati se tudi sprašujemo, ali ne bi bilo ceneje ta sredstva investirati v Vojvodino? Verjetno bi bila finančna sredstva bolj izkoriščena, naše kmetijstvo pa bi morali postaviti na tako osnovo, da bi proizvajali to, kar se splača.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Metka Oderlap, namestnica predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve.

M e t k a O d e r l a p : Skušala bom odgovoriti na vprašanje delegata iz Bežigrada.

V prvem osnutku je bila prikazana potrebna vsota 266 milijonov dinarjev za premijo pri pšenici, odkupljeni v 1984. letu. To je premija, preračunana v

višini 2 din pri kg pšenice ali 2,50 dinarjev pri kg moke za količine, potrebne za porabo ali peko kruha ali nadaljnjo predelavo v SR Sloveniji za vse leto; torej ne gre samo za količine, ki se odkupijo iz tržne proizvodnje v Sloveniji, ampak za celotne odkupljene količine, ne glede na to, na katerem območju Jugoslavije odkupujemo. Podpisan je bil medrepubliški dogovor o višini te premije za leto 1984, kar znaša glede na potrebne količine 266.000 ton po 2 dinarja 532 milijonov.

Ker smo iz presežkov proračunskih prihodkov občin po zaključnih računih iz leta 1983 pričakovali, da bomo zbrali polovico te vsote, je bilo predlaganih 266 milijonov. Ker pa presežki proračunskih prihodkov ne znašajo toliko, in ostaja razpoložljivih samo 194 milijonov, je razlika oziroma vsota potrebnih sredstev za plačilo premije prikazana v tem novem predlogu v znesku 532 milijonov. Preostala razpoložljiva sredstva 194 milijonov in 196 milijonov v okviru predlaganih 728 milijonov, pa so namenjena za regresiranje umetnih gnojil oziroma stimulacijo jesenske setve za pšenico, ki jo bomo odkupovali v SR Sloveniji za prihodnje leto (82.000 ton). Tako prikazani znesek vsebuje del sredstev za odkup pšenice letine 1984 ter sredstva za stimulacijo za vse količine pšenice, ki naj bi jo odkupovali leta 1985, sejali pa jeseni.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep.

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o proračunu SR Slovenije z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe Odbora za finance, pripombe skupin delegatov in pripombe iz razprave delegata na seji zbora ter dopolni predlog za spremembo višine sredstev za premiranje odkupa in regresiranje jesenske setve pšenice.

Pred glasovanjem bi želela ugotoviti število navzočih delegatov. Prosim, če pritisnete na glasovalno tipko! (navzočih je 45 delegatov.)

Sedaj pa prosim, da glasujete o predlaganem sklepu.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (45 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na soglasje k aktom visokošolskih organizacij: k statutu Višje tehniške varnostne šole v Ljubljani, k statutu Višje pomorske šole v Piranu in k spremembi imena Visoke tehniške šole v Mariboru.

Statute in predlog za spremembo imena so Skupščini poslale v soglasje navedene visokošolske organizacije. Želijo predstavniki predlagateljev besedo? (Ne.)

Predstavniki Izvršnega sveta pri tej točki je dr. Martin Zorič, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Sprašujem ga, če želi besedo? (Ne.)

Statuti so bili na razpolago v naši dokumentaciji, predlog za spremembo imena Visoke tehniške šole v Mariboru pa ste prejeli. Prejeli ste tudi poročila medzborovskih skupin delegatov za proučitev posameznih statutov ter predloga odlokov, ki naj bi ju po razpravi sprejel naš zbor. Sprašujem, če želijo morda poročevalci medzborovskih skupin delegatov besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Peter Hedžet, poročevalec medzborovske skupine delegatov.

P e t e r H e d ž e t : Naj vas samo obvestim, da je tudi Svet Univerze v Mariboru podal pozitivno mnenje k temu, da se Visoka tehniška šola v Mariboru preimenuje v Tehniško fakulteto Univerze v Mariboru.

Présednica M a j d a P o l j a n š e k ; Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k statutom Višje pomorske šole v Piranu in Višje tehniške varnostne šole v Ljubljani.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k spremembi imena Visoke tehniške šole Univerze v Mariboru v Tehniško fakulteto Univerze v Mariboru.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel tudi ta predlog odloka.

Danes ste prejeli na klop tudi poročilo skupine delegatov za proučitev statutom visokošolskih organizacij s področja družboslovnih in pedagoških ter umetniških akademij, k statutu Ekonomske fakultete Borisa Kidriča v Ljubljani in poročilo skupine delegatov za proučitev statutom visokošolskih organizacij s področja biotehničnih in medicinskih ved k statutu Višje šole za zdravstvene delavce v Ljubljani.

Iz omenjenih poročil skupin delegatov izhaja, da sta Ekonomska fakulteta v Ljubljani in Višja šola za zdravstvene delavce v Ljubljani predložili Skupščini na vpogled spremenjena in dopolnjena statuta, v katerih so upoštevane vse pripombe skupin delegatov za proučitev teh statutom. Zato zbor lahko vzame na znanje, da sta oba statuta dokončno usklajena.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to so volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila zboru v obravnavo in sprejem: predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru, predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Sveta Narodne banke Slovenije in predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Komisije Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose in o razrešitvi člana Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje.

Predstavniki komisije pri tej točki je tovariš Jože Raušl. Želi predstavnik komisije besedo? (Ne želi.)

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Kopru.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je tovariš Cvetko Spindler razrešen dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Kopru z 31.10.1984.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Sveta Narodne banke Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo in sprašujem, če želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je tovariš Miloš Oprešnik razrešen dolžnosti člana Sveta Narodne banke Slovenije, za člana tega Sveta pa je imenovan tovariš Rudi Vračko.

Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in imenovanju člana Komisije Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose in o razrešitvi člana Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, dajem predlog odloka na glasovanje.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil v Komisiji Skupščine SR Slovenije za mednarodne odnose razrešen dolžnosti člana komisije tovariš dr. Borut Bohte, za člana pa imenovan tovariš dr. Danilo Türk; v Komisiji Skupščine SR Slovenije za pravosodje pa je bil razrešen dolžnosti člana komisije tovariš Boris Šetina.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na pobude, predloge in vprašanja delegatov.

K tej točki dnevnega reda ste prejeli delegatsko vprašanje skupine delegatov Obalne skupnosti Koper, delegatsko vprašanje in pobudo skupine delegatov iz občine Ljubljana Center in delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Laško.

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov Obalne skupnosti Koper bo odgovoril tovariš Peter Marn, namestnik predsednice Republiškega komiteja za promet in zveze.

Peter Marn: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ker je pozna ura, ne bom navajal delegatskega vprašanja; z njegovo vsebino ste bili seznanjeni in bom prešel kar na odgovor.

Izvršni svet je kot izvršilni organ Skupščine SR Slovenije odgovoren Skupščini SR Slovenije v okviru pravic in dolžnosti republike za stanje na vseh področjih družbenega življenja v republiki. Svoje pravice in dolžnosti opravlja na podlagi in v okviru ustave in zakonov. V tej funkciji Izvršni svet v skladu s sklepom Zbora občin in Zbora združenega dela z dne 25. julija 1984 ter v skladu s svojimi pooblastili nadaljuje z aktivnostmi za izgradnjo predora skozi Karavanke in izgradnjo cest po Osimskih sporazumih. Aktivnosti tečejo v različnih smereh, pri čemer je v tem trenutku najpomembnejša naloga, dokončno zaokrožiti finančno konstrukcijo za izgradnjo predora skozi Karavanke. Znano je, da je bil 10. oktobra v Beogradu podpisan izredni protokol z Evropsko investicijsko banko, s katerim je bilo naši republiki odobrenih 26 milijonov evropskih obračunskih enot za izgradnjo karavanškega predora, kar znaša po sedanjem tečaju evropske monetarne valute 23 milijonov 545 tisoč ameriških dolarjev.

Ob taki priložnosti, kot je bil podpis protokola, tečejo tudi informativni pogovori o možnostih za nove posle. Zato je Izvršni svet s telexom 28.9.1984 predlagal Zveznemu izvršnemu svetu, naj predstavnikom Evropske investicijske banke najavi zahtevek za odobritev dodatnih 25 milijonov 500 tisoč ameriških dolarjev za karavanški predor v naslednjem rednem protokolu. V primeru, da bomo uspeli dobiti ta znesek in še 22 milijonov dolarjev finančnega ali komercialnega kredita, bo finančna konstrukcija zaokrožena in bomo lahko pričeli z deli na karavanškem predoru, katerega skupna investicijska vrednost znaša 140 milijonov dolarjev in od tega lastna udeležba 70 milijonov dolarjev.

V istem telexu je bilo predlagano Zveznemu izvršnemu svetu, naj predstavnikom Evropske investicijske banke predlaga, da bi leta z odobritvijo izrednega finančnega kredita financirala gradnjo objektov cestne infrastrukture, navedenih v državni pogodbi med SFR Jugoslavijo in Republiko Italijo. Ker je italijanska stran informativno že izrazila pripravljenost, izključno za financiranje dela stroškov izgradnje avtoceste Vrtojba-Razdrto v višini okoli 20 milijonov dolarjev, o čemer je bila Skupščina SR Slovenije obveščana v juliju letos, je bil načelni zahtevek podprt še s konkretnim primerom. Vedeti moramo, da je Evropska investicijska banka finančna institucija Evropske gospodarske skupnosti, ki popolnoma drugače gleda na zahtevek za financiranje, ki so podprti tudi z udeležbo posameznih držav članic, v našem primeru Italije.

Republika Italija nas je opozorila, da so v dogovoru z Jugoslavijo zgradili cesto in celotni infrastrukturni objekt Santa Andrea - Vrtojba, ki ni optimalno izkoriščen, ker se Jugoslavija dogovora ni držala in ni zgradila svojih objektov. Prav tako moramo poudariti, da je Republika Italija dala soglasje kot članica Evropske investicijske banke za odobritev kredita 26 milijonov evropskih monetarnih enot za karavanski predor. Ob tej priložnosti pa je izrazila resno zaskrbljenost zaradi neizpolnjenih dogovorov za cesto Vrtojba-Razdrto. Opozoriti moramo tudi, da nismo sposobni zapreti nobene finančne konstrukcije za osimske ceste razen take, kjer bi prispevala 50 % Evropska investicijska banka, 25 % Italija in pri kateri bi lastna sredstva znašala le 25 %. Zato bo ob upoštevanju vseh prometno-ekonomskih, političnih in drugih kriterijev pri dokončni odločitvi potrebno upoštevati tudi kriterije financiranja.

2. S teleksom, ki ga je 28.9.1984 poslal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije Zveznemu izvršnemu svetu, ni bila torej v ničemer prejudicirana odločitev o prioriteti posameznih cestnih odsekov ali cest. Srednjeročni plan izgradnje cestne infrastrukture v letih 1986-1990 v naši republiki bo sprejela Skupnost za ceste Slovenije, ki v svoji skupščini združuje izvajalce in uporabnike. V tem postopku, ki je začel teči in bo zaključen do konca leta 1985, bodo imeli delegati posameznih občin dovolj možnosti za usklajevanje in dogovarjanje, pa tudi za določanje prioritete.

Analiza razvojnih možnosti SR Slovenije v obdobju 1985-1990 našteva vse projekte, ki bi jih radi uresničili v naslednjem srednjeročnem obdobju. Razpoložljiva lastna finančna sredstva in pripravljenost tujih kreditojemalcev ob presoji kvalitete kreditov in sposobnosti vračanja ter vrsta drugih dejavnikov bo vplivala na odločitev, kaj naj se gradi in na vrstni red gradnje. Pri ocenjevanju bo Izvršni svet proučil tudi možnosti uporabe sredstev odškodnin (okoli 120 mio USA \$).

Izvršni svet in Republiška skupnost za ceste sta s sklepom Zbora občin obvezna tekoče seznanjati Skupščino, kako potekajo priprave za gradnjo, kakor tudi, kako se uporabljajo in koristijo finančna sredstva na podlagi tujih kreditov. Izvršni svet bo poročal Skupščini o pripravah za gradnjo predora skozi Karavanke takoj, ko bo finančna konstrukcija zaključena. Enako bo ravnal tudi pri ostalih projektih oziroma vseh mednarodnih obveznostih, ki izhajajo iz teh sklepov. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Na delegatsko vprašanje in pobudo skupine delegatov iz občine Ljubljana Center bo odgovoril tovariš Jernej Vrhunec, namestnik republiške sekretarke za pravosodje in upravo.

J e r n e j V r h u n e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin republiške Skupščine iz občine Ljubljana Center je posredovala naslednje delegatsko vprašanje in pobudo:

V zadnjem času je bilo več razprav v okviru raznih organov o volilnem sistemu in še zlasti o nekaterih njegovih določbah, kot je na primer kadrovanje in število predlaganih kandidatov in tako dalje. O volilnem sistemu smo razpravljali tudi pri zadnjih izvolitvah funkcionarjev v mestu in občini. V sredstvih javnega obveščanja in tudi na razpravah v institucijah je bilo omenjeno, da so sedanji volilni zakoni in drugi predpisi o volitvah v marsičem neučinkoviti, preveč zapleteni, pa tudi, da so nekatere določbe v predpisih o volitvah neustrezne. Ta vprašanja so izredno aktualna in jih je potrebno pravočasno rešiti zaradi bližajočih se volitev. Ocenjena vprašanja so bila izpostavljena na seji Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Ljubljana Center dne 27.10.1984 - verjetno gre za tiskovno pomoto - zato skupina delegatov postavlja naslednje vprašanje:

1. ali že tečejo priprave za spremembo zakona o volitvah in delegiranju v skupščine, s katerimi bi poenostavili sedanje volilne postopke tako, da bo zakon razumljiv slehernemu občanu in

2. ali se predvideva v naslednjem mandatnem obdobju uvedba zamenljivega delegata tudi v družbenopolitičnih zborih skupščin družbenopolitičnih skupnosti?

Stema vprašanjem daje skupina delegatov Skupščini SR Slovenije pobudo za uvedbo postopka za spremembo predpisov, ki urejajo ta vprašanja, tako da se predlog za spremembo volilnih predpisov uvrsti v program Skupščine SR Slovenije v letu 1985. Skupina delegatov še posebej daje pobudo za spremembo ustreznih predpisov, tako da bo mogoča uvedba zamenljivega delegata tudi v družbenopolitičnih zborih skupščin družbenopolitičnih skupnosti.

Izvršni svet Skupščine daje na delegatsko vprašanje naslednji odgovor.

Glede na ocene in stališča, sprejeta ob razpravah o poteku splošnih volitev v letu 1982, da je potrebno volilno zakonodajo proučiti tudi z vidika poenostavitve volilnih postopkov, jo v Republiški volilni komisiji in ustreznih telesih Republiške konference Socialistične zveze Slovenije v teku proučevanja nekaterih možnih predlogov za dograjevanje zakona o volitvah in delegiranju v skupščine; del teh predlogov se nanaša tudi na poenostavitev volilnih postopkov v smislu racionalizacije, dokumentiranja posameznih vrst volilnih opravil; del teh vprašanj je povezan z vprašanjem morebitnih vsebinskih sprememb v volilni zakonodaji, glede katerega pa razprava še ni zaključena.

Uvedba sistema zamenljivega delegata tudi za družbenopolitične zборе skupščin družbenopolitičnih skupnosti je glede na vsebino 163. člena ustave SR Slovenije, ki ureja izvolitev delegatov družbenopolitičnih zborov občinskih skupščin, skupščin posebnih družbenopolitičnih skupnosti ter Skupščine SR Slovenije, pogojena s spremembo te ustavne določbe. V dosedanjih razpravah o vprašanju volilnega sistema pobude v smeri spremembe 163. člena ustave niso bile dane. Če bi hoteli zanemljivi mandat za delegate v družbenopolitičnih zborih uvesti v naslednjem mandatnem obdobju, bi morali do teh volitev izpeljati potrebne postopke za spremembo ustave.

V zvezi s pobudo skupine delegatov pa posreduje svet naslednje mnenje.

Glede na nekatera odprta vprašanja v zvezi z morebitnimi spremembami volilnega sistema Izvršni svet Skupščine meni, da spremembe volilne zakonodaje zaenkrat ne bi kazalo definitivno vključiti v program dela Skupščine SR Slovenije za leto 1985, zlasti še, ker bo glede na odprtost programa dela Skupščine mogoče vključiti spremembe oziroma dopolnitve volilne zakonodaje v program dela tudi med letom. Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Obveščam vas tudi, da bo na delegatsko vprašanje skupin delegatov iz občine Laško in na delegatsko vprašanje oziroma pobudo skupin delegatov iz občin Ravne na Koroškem in Postojna Izvršni svet odgovoril kasneje. Prav tako vas tudi obveščam, da smo pismeni odgovor na delegatsko pobudo skupine delegatov iz občine Maribor-Rotovž delegatu že predložili. Vprašanje pa se je nanašalo na pravočasno pošiljanje gradiv iz pristojnosti Zveznega zbora občinskim skupščinam oziroma objavljjanje teh poročil v Poročevalcu. Odgovor bo v celoti objavljen tudi v našem Poročevalcu.

V zvezi z delegatskim vprašanjem skupine delegatov iz občine Tolmin, ki ga je skupina posredovala ob amandmaju k družbenemu dogovoru o pogojih organiziranja in skupnega financiranja mednarodnih športnih prireditev v Jugoslaviji - skupina je namreč vprašala, kdaj bo znan končni obračun za zimske olimpijske igre 1984 - bi dala na predlog Republiškega komiteja za vzgojo, izobraževanje ter telesno kulturo naslednje pojasnilo.

Skupščina mesta Sarajeva je sporočila, da je bil za 19. oktober 1984 sklican sestanek Koordinacijskega komiteja XIV. zimskih olimpijskih iger v Sarajevu. Medtem so seveda obravnavali poročilo tudi o pripravi in izvedbi teh iger ter proučili finančni rezultat.

Vsi smo bili obveščeni o tem, kakšni finančni rezultati so se pokazali, potem ko so napravili obračun, tudi v sobotni izdaji Dela 20. t.m. To pojasnujem zato, ker je odgovor na vprašanje že posredovan javnosti.

Sprašujem, kdo še želi razpravljati ali postaviti kakšno delegatsko vprašanje? Besedo ima tovariš Tomaž Kšela, delegat iz občine Maribor-Rotovž.

T o m a ž K š e l a : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Kljub pozni uri bi želel dati delegatsko pobudo: k temu pa me je spodbudila razprava pri 4. točki dnevnega reda, kjer smo poglobljeno in mislim tudi prizadeto razpravljali o zunanji likvidnostni situaciji naše države in sprejeli sklep o naši slabi informiranosti v zvezi s tem. Zato predlagam zboru, da bi zadolžili ustrezne organe, da pripravijo informacijo o zunanje likvidnostni situaciji v SR Sloveniji, in to po zadolženih subjektih republike, to je tistih, ki so najemali kredite v tujini, kdo je najel kredit, za kaj je bil kredit najet, kako so bila sredstva porabljena, kdo in na kakšen način jih vrača.

Izhajam namreč iz tega, da se bomo v tujini morali še naprej zadolževati. Morali bi dobiti celovito informacijo o tem zadolževanju, kar je pomembno za planiranje v naslednjem srednjeročnem obdobju. Te podatke lahko označimo tudi kot strogo zaupne in jih obravnavamo samo v republiški Skupščini ali pa v skupščinah občin.

Predlagam, da naj bo Skupščina pobudnik, da se pripravi taka informacija, Odbor za finance in Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj pa naj bi bila koordinatorja te aktivnosti. Navedeno informacijo naj bi obravnaval tudi zbor. Prav tako bi morali zadolžiti našo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da bi se takšna informacija pripravila za vso Jugoslavijo.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. tovariš Kšela je bil dokaj obširen v svoji razpravi, prav gotovo pa je veliko njegovih pobud utemeljenih in bi jih morali zato bolj resno proučevati. Prosila bi skupino delegatov iz občine Maribor-Rotovž, da prouči pobudo delegata in zboru predloži pismeno pobudo o tem, kakšna informacija naj bi se pripravila, kaj naj vsebuje in kdo naj to informacijo pripravi. Pobudo pa bi potem posredovali Izvršnemu svetu in pristojnim odborom Zbora občin.

Besedo ima tovariš Ciril Pelicon, delegat Obalne skupnosti Koper.

C i r i l P e l i c o n : Delegati Obalne skupnosti Koper ne bodo zadovoljni z odgovorom, ker je do odgovora na delegatsko vprašanje prišlo na intervencijo. Naša ogorčenost je toliko večja, ker se dela zakulisno. Toliko! Hvala lepa.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Besedo ima tovarišica Julka Žibert, predsednica Republiškega komiteja za promet in zveze.

J u l k a Ž i b e r t : Povedala bi nekaj besed glede razprave tovariša Pelicona, češ da se dela zakulisno. Naj povem, da smo temu zboru 25.7.1984 zelo obširno poročali o izvajanju meddržavnih sporazumov med Jugoslavijo in Republiko Italijo ter Republiko Avstrijo in da so bili takrat predloženi vsi argumenti, ki so bili na voljo; tako res ne vem, za kakšno zakulisje gre.

Drugo, kar bi rada povedala, pa je, da je bilo delegatsko vprašanje zastavljeno na seji zbora 10.10.1984, Izvršni svet pa je na vprašanje pripravil odgovor do seje zbora dne 24.10.1984 in ga na seji tudi ustno podal. Zato ne razumem pripombe tovariša Pelicona, da so dolgo čakali na odgovor. Drugo pa je, ali se z vsebino odgovora strinjajo ali ne; o tem lahko razpravljajo v svoji skupini delegati, imajo pa tudi vso možnost, da postavijo dodatna vprašanja. Vendar Izvršni svet ne more dati drugačnega odgovora. Kako se bo problematika, na katero pobuda opozarja, razreševala, bo Izvršni svet sproti obveščal Skupščino.

Predsednica M a j d a P o l j a n š e k : Hvala lepa. Želi še kdo postaviti kakšno vprašanje? (Ne želi.) Zaključujem to točko in vas obveščam, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela in z Družbenopolitičnim zborom, razen seveda pri sklepih, ki se nanašajo na preobrazbo državne uprave, o čemer bomo dokončno sklepali na naslednji seji zbora.

Zahvaljujem se vam za udeležbo in zaključujem 4o. sejo Zbora občin.

(Seja zbora je bila končala ob 17.40 uri.)

Sejni zapisi
9. sklic (1982 -1986)

št. **24**